

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Μηνς
9
1983

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Στον
"αστερισμό της κρίσης"

ΑΝΕΡΓΙΑ

**Προλεταριακός
αντιμιλιταρισμός**
(πόλεμος - Στρατός
"εθνική άμυνα")

Για τη "ρήξη"
και το "εθνικό" της

ΠΑΣΟΚ :
το φύλλο συκής έπεσε
Ναυτιλία και ρατσισμός

■ Η πορεία του **ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ
ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΥ**

■ **ΑΜΕΡΙΚΗ :**

η κοινωνική κατάσταση

■ Η **ΡΩΣΣΙΑ**

είναι **ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΗ**
(η διείσδυση στην Αφρική)

• **ΙΤΑΛΙΑ :** φυλακές,

• **ΠΟΛΩΝΙΑ :** καταστολή

• **ΓΑΛΛΙΑ - ΓΕΡΜΑΝΙΑ :** εκλογές

• **ΝΙΓΗΡΙΑ :** η μεγάλη έξοδος

• **ΙΣΡΑΗΛ :** η έκθεση Καχάν

Τ Ι Μ Α Σ Δ Ι Α Κ Ρ Ι Ν Ε Ι :

● Η διεκδίκηση της γραμμής που πάει από τον Μαρξ στο Λένιν, στην ίδρυση της Κομμουνιστικής Διεθνούς και του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ιταλίας (Λιβόνο 1921) ● Ο αγώνας της Κομμουνιστικής Αριστεράς ενάντια στον εκφυλισμό της Διεθνούς, ενάντια στη θεωρία του σοσιαλισμού σε μια μόνο χώρα και τη σταλινική αντεπανάσταση ● Η άρνηση των Λαϊκών Μετώπων & των μπλοκ της αντίστασης ● Το δύσκολο έργο αποκατάστασης της επαναστατικής θεωρίας και οργάνωσης σε σύνδεση με την εργατική τάξη ενάντια στην προσωπική και κοινοβουλευτικίστικη πολιτική.

Το "Πολιτικό Δελτίο" είναι μια προσπάθεια για πληροφόρηση και πάρομο θέσεων σε θέματα άμεσα που δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν από το "Κομμ. Πρόγραμμα" λόγω της δομής και της χρονικής διάρκειας του.

Στον "αστερισμό της κρίσης".....σελ 1
 Ανεργία..... 3
 Η κρίση στη Ναυτιλία.....12
 Προλεταριακός αντιμιλιταρισμός.....13
 Για τη "ρήξη" και το "εθνικό" της.....20
 ΠΑΣΟΚ: "το φύλλο συκής" έπεσε.....21
 Η πορεία του παγκόσμιου ιμπεριαλισμού.....25
 ΑΜΕΡΙΚΗ: η κοινωνική κατάσταση.....29
 Η Ρωσσία είναι ιμπεριαλιστική (η διείσδυση στην Αφρική).....50
 ΙΤΑΛΙΑ: καταστολή και κατάσταση στις φυλακές.....46
 Η καταστολή στην Πολωνία.....48
 ΝΙΓΗΡΙΑ: "η μεγάλη έξοδος".....48
 Εκλογές στη Γαλλία-Γερμανία.....49
 Εκθεση Καχάν: ο σιωνιστής δήμιος "νίπτει τις χείρας του"....49

πολιτικό
ΔΕΛΤΙΟ 2
 Μάρτιος 83
 του Διεθνούς Κομμουνιστικού Κόμματος
 (ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ)

σχετικά με το "πραξικόπημα"

Η γενική πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα που αναφέρεται με τον τίτλο "αστερισμό της κρίσης" είναι δύσκολη για κινήσεις για την αλλαγή ή το ίδιο το περιβάλλον είναι οι κομμοί που δεν μπορούν να μπει με τα μέσα που παρέχει ομολογία, αλλά αναπτύσσεται ως ένα πολιτικό κοινωνικό-εθνική δημοκρατία, κι αυτό φαίνεται ξεκάθαρα στο χώρο της Ευρώπης: ο υπαντικτός Ράος (Ισπανία, Πορτογαλία, Ελλάδα, κλπ) συνεχώς παρουσιάζει πραξικόπημα, ενώ ο Βορράς, όπου ο καπιταλισμός και το αστικό σύστημα είναι τελειωμένα κι έχουν πίσω τους μια ολόκληρη ιστορία, παρουσιάζει σταθερότητα. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα, αλλά και στην Ισπανία, το πρόσωπο παρέλθον συνεχίζει να έχει μεγάλο Βορράς. Η περίοδος (45-49) δεν έχει ακόμα "ξεχαστεί" παρά τις προσπάθειες του ΠΑΣΟΚ, με τους νόμους για την αναγνώριση της "Εθνικής Αντίστασης", την επάνοδο των προσφυγών, και τα τριμενή της εθνική ενότητα κι ομοσύνη.

Αυτή η κατάσταση σχετίζεται επίσης με τις πολιτικο-οικονομικές επιλογές της ελληνικής αστικής τάξης που με το ψαγμένο "προς τα εδω" της τελευταίας δεκαετίας βλέπει (ή τουλάχιστον ένα μέρος της) ότι η μοναχική εστίαση στο να διατηρήσει την

→ σελ 2

για τη ταξική αντιμετώπιση του στρατιωτικού ζητήματος

- ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**
 - ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ
 - ΣΤΡΑΤΟΣ
 - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
 - ΔΙΒΑΝΟΣ
 - ΣΧΟΛΙΑ
 - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΕΛΤΙΟΥ No 1
 - ΑΝΕΡΓΙΑ
 - ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΚΑΖΑΤΖΗΔΩΝ
 - ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
 - ΕΠΑ: η εργατική βάση αντιδρά

Το θέμα αυτό είναι μια πολύ και ένα υφιστάμενο περιεχόμενο είναι ένας κλάδος και το θέμα του στρατού και το θέμα του γίνεται το θέμα των "εργατικών" και το στρατό οι εργατικές αντιδράσεις είναι οι εργατικές αντιδράσεις δεν σημαίνει αστικό και η εργατική τάξη σημαίνει κιν. εργατική τάξη του αστού είναι να ανατρέξει το περιεχόμενο, με σκοπό τον εργατικό κλάδο. Ιδιαίτερα και διεθνιστικά θέματα και ταυτότητα για τη μελλοντική ανάπτυξη της δουλειάς είναι ένας βέλτερος περιεχόμενος.

→ σελ 5

"kommounistikó próγραμμα" No 9

TABLE DE MATIERES
 -Sous le "signe de la crise".....p. 1
 -Chômage..... 3
 -La crise.....1
 -Antimilitarisme prolétarien.....13
 -"Rixi" et sa question "nationale".....20
 -PASOK: la "feuille de vigne est tombée".....1
 -Le cours de l'impérialisme mondial.....23
 -AMERIQUE: la situation sociale..... 9
 -La Russia est impérialiste (l'infiltration en Afrique)..... 6
 -ITALIE: répression et situation dans les prisons.....46
 -La répression en Pologne.....48
 -NIGERIA: "le grand exode".....48
 -Elections en France-Allemagne.....49
 -Rapport Kahan: le bourreau sioniste "se lave les mains".....49

ΠΟΥ ΘΑ ΒΡΕΙΣ ΤΟ "ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ"

ΕΛΛΑΔΑ
ΑΘΗΝΑ
 ΑΣΤΕΡΙ: Σόλωνος 119
 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ: Κάνιγγος 31
 ΔΡΟΜΟΣ: Πατησίων 36
 ΕΛΕΥΘ. ΤΥΠΟΣ: Ζ. Πηγής 17
 ΙΣΤΟΡ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Κωλλέτη 4
 ΚΟΜΜΟΥΝΑ: Σόλωνος & Σουλίου
 ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ: Μέτωνος 62 -Χρ
 ΠΛΕΘΡΟΝ: Τσιτσίτα 1Α Λαργός
 ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΙΑ: Γραβιάς 7
 ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ: Κυφέλης 43
 ΧΝΑΡΙ: Κιάφας 5 & Ακαδημίας και σε κεντρικά περίπτερα
ΠΕΙΡΑΙΑΣ
 ΠΡΙΣΜΑ: Μπουμπουλινας 48
 FORUM: Αλκιβιάδου 165
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
 ΕΚΔΟΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: Γλατωνος 4
 ΘΥΜΕΛΗ: Β. Σοφίας 38
 ΙΣΤΟΡ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Καμβουνίων 7
 ΡΑΓΙΑΣ Η.: Τσιμισκή 41
 ΤΥΠΟΣ: Τσιμισκή 104
 ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΑΚΗΣ: Έγνατια 150

ΠΑΤΡΑ
 ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ
ΕΑΝΘΗ
 ΒΙΒΛΙΟ: 28ης Οκτ 214
 ΚΑΜΠΟΥΡΙΑΔΗΣ
ΚΥΠΡΟΣ
 ΕΑΝΘΗΣ ΕΞΕΝΙΕΡΟΥ 20, Λευκωσία
ΑΓΓΛΙΑ
ΛΟΝΔΙΝΟ
 KIMON BOOKSHOP
 87/88 PLENDER STREET
 ATHENE BOOKSELLERS
 261 EVERSHOFT STREET
 HELLENIC BOOKSERVICE
 122 CHRING CROSS ROAD
 ZENO
 76 PENMARK STREET

Συμπλήρωμα στό "Ελληνικά στό
 "Il programma comunista"
 Υπεύθυνος: RENATO DE PRA - Regi-
 stratione Tribunale Milano,
 2839/53 - 189/68. Τυπώθηκε στό
 Times, Albairate (Milano) - via E.
 Toti 30.

Στον «αστερισμό της κρίσης»

Τέρμα τα ψέματα και οι γενικόλογες φιλολογίες για την κρίση. Μετά απο μερικά χρόνια "ετεροχρονισμού" σχετικά με τις αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες, μπήκε και η Ελλάδα βαθιά μέσα στην οικονομική κρίση. Μια κρίση που, πέρα απο τις οικονομικές, έχει και κοινωνικές, πολιτικές και ιδεολογικές συνέπειες που συνθέτουν ενα πλαίσιο διαφορετικό απο εκείνο των τελευταίων ετών & που χρειάζονται, αρα, μια ειδική απάντηση.

1. Στο οικονομικό επίπεδο η κρίση εμφανίστηκε τα 2-3 τελευταία χρόνια με κλείσιμο επιχειρήσεων, απολύσεις, διαθεσιμότητες, πάγωμα των μισθών και ιδιαίτερα με την εμφάνιση μαζικής ανεργίας. Και αυτά είναι τα αποτελέσματα του ανταγωνισμού των διαφόρων κεφάλαιων για την επιβίωση τους. Ανταγωνισμός μεταξύ ελληνικών επιχειρήσεων. Ανταγωνισμός μεταξύ ελληνικών και ξένων. Ετσι ο εργάτης κάθε επιχείρησης, κάθε χώρας "για να μη χάσει τη θέση του" καλείται να ταμπουρωθεί πίσω απο τη δικιά "του" επιχείρηση, τη δικιά "του" χώρα. Ετσι οι εργάτες γίνονται χίλια δυο κομμάτια. Διασπώνται. Και το χειρότερο είναι οτι όλοι τελικά βγαίνουν χαμένοι: εντατικοποίηση για τους μόν, ανεργία για τους δε. Ο οικονομικός πόλεμος όμως μεταξύ καπιταλιστών προϋποθέτει την ειρήνη μεταξύ αστών και εργατών, την "εθνική ενότητα" και "ομοψυχία" ("όλοι βρισκόμαστε στο ίδιο καράβι"). Γι αυτό και χτυπιούνται οι απεργοί. Για να βασιλέψει η "ησυχία του νεκροταφείου", να πάψει να υπάρχει οποιαδήποτε κοινωνική αναταραχή. Να γιατί ενάντια στην "σοσιαλιστική υπευθυνότητα" που απαιτείται απο όλους τους εργαζόμενους, πρέπει να υποστηριχτεί κάθε "αμυντικό" αίτημα τους που υπερασπίζει τα συμφέροντα τους, ενάντια στα συμφέροντα της "εθνικής οικονομίας". Να γιατί πρέπει να προωθηθούν τα μέτωπα πάλης:

-ενάντια στις ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ και στις ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΕΣ, προσπαθώντας να συνδεθούν αυτοί οι αγώνες και να μην μένουν κλεισμένοι στα στενά όρια των επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα να ειφυλίζονται (επειδή ακριβώς αφορούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις). Η κοινή απάντηση των εργαζόμενων σε τέτοιου είδους προβλήματα πρέπει να είναι κεντρική, στους δρόμους.

-για την ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ και ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΙΣΟ ΜΕ ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ.

-για τη διεκδίκηση ΑΥΞΗΣΕΩΝ, όπου είναι δυνατό, σαν απάντηση στο "πάγωμα των μισθών"

2. Στο πολιτικό επίπεδο:

• το ΠΑΣΟΚ έχει αρχίσει να φθείρεται. Μετά το '81-'82, όπου έδωσε μερικά ψίχουλα και θεσμικές παραχωρήσεις, επιβάλλει "σκληρή λιτότητα" το '82-'83. Σύγχρονα κάνει πίσω σε μια σειρά θέματα εξωτερικής πολιτικής σχετικά με το προεκλογικό του πρόγραμμα. Η κρίση που υπάρχει μέσα του αλλά και η φθορά φαίνεται απο τις συνεχείς διαγραφές μελών του, την πτώση στις δημοτικές εκλογές του '82, στις εκλογές στα σωματεία και την απομάκρυνση μέρους "μικρομεσαίων" που είναι και το μεγαλύτερο μέρος της δύναμης του. Επιπλέον ενα μέρος των μελών του και των οπαδών του παίρνει στην πράξη διαφορετική στάση και μάλιστα εχθρική (ιδιαίτερα στους χώρους δουλειάς) αλλά και σε πιο πολιτικά θέματα. Είναι η μοίρα των διαχειριστών του κεφάλαιου να πληρώνουν τα σπασμένα της καπιταλιστικής κρίσης που κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν! Πράγματι οι ανάγκες των δυσσαρεστημένων μαζών αλλά και οι αντιλήψεις των πολιτικοποιημένων έρχονται όλο και περισσότερο σε αντίθεση με τη κυβερνητική γραμμή του ΠΑΣΟΚ.

• το ΚΚΕ, παρ'όλη την κριτική που ασκεί απο τα αριστερά στην κυβέρνηση έχει ευθυγραμμιστεί εντελώς, ιδιαίτερα μετά το 11ο συνέδριο: Η 4ωρη στάση της ΓΣΕΕ βαφτίζεται "γενική απεργία", και μια κινητοποίηση (όπως επι δεξιάς) ενάντια στις κυβερνητικές επιθέσεις (πάγωμα μισθών, απαγόρευση απεργιών, κλπ). Η ήπια στάση του εξαγοράστηκε καλά με το πρόγραμμα ανάπτυξης μεγαλύτερων σχέσεων με την ΕΣΣΔ.

• η ΝΔ ανίκανη να αντιπαραθέσει κάποιο πρόγραμμα σπαράζεται και αυτή. Και δεν μπορεί να το κάνει γιατί το ΠΑΣΟΚ παρά τη κυβερνητική απειρία του πετυχαίνει καλύτερα να περάσει την πολιτική της ανάπτυξης του ελληνικού καπιταλισμού σε βάρος των προλεταρίων και των φτωχών αγροτών. Το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να εκμεταλλεύεται πολιτικά διάφορα γεγονότα τύπου "πραξικόπημα Μάρτη", εκτέλεση Αθανασιάδη, ώστε να καναλιζάρει μικροαστικά στρώματα που αρχίζουν να φοβούνται ή να απογοητεύονται απο το ΠΑΣΟΚ ή με τη σπέκουλα για την υπεράσπιση των συμφερόντων των εργαζόμενων. Το τελευταίο όμως είναι ενα χάπι που δεν περνάει.

Η κατάσταση λοιπόν λόγω της κρίσης είναι ρευσιτή. Δεν αποκλείονται διασπάσεις, αποσχίσεις σχηματισμοί νέων πολιτικών δυνάμεων και κομμάτων, όταν θα υπάρξουν οι συνθήκες, ώστε να δοθεί μια συνέχεια καλύτερα προσαρμοσμένη στις ανάγκες διατήρησης και συνέχισης του αστικού συστήματος ώστε να μην μείνει ακέφαλο, οπότε τότε υπάρχει και ο... στρατός. Γιατί για τις μάζες το πρόβλημα είναι σοβαρό: "το ΠΑΣΟΚ δεν είναι η λύση" και το πτωγύρισμα στη Δεξιά αποκλείεται. Τι γίνεται τώρα; Το πρόβλημα μπαίνει ιδιαίτερα για αυτούς που δεν βλέπουν μια επιστροφή στη Δεξιά. Δεν βλέπουν όμως κανένα άλλο "πόλο αναφοράς" που να τους εμπνέει εμπιστοσύνη. Το επαγγελματικό κόμμα δεν υπάρχει. Το έχει φάει χρόνια τώρα η σταλινική αντεπανασταση. Παρ'όλη τη μη ευνοϊκή κατάσταση μπαίνει η αντικειμενική ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ της πολιτικής παρέμβασης με ενα εναλλακτικό πρόγραμμα, με ενα πρόγραμμα, που συνδεδεμένο με τις ανάγκες των δυσσαρεστημένων προλεταριακών μαζών να βάζει την προοπτική περάσματος σε μια άλλη κοινωνία στον ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟ, όπου θα έχουν καταργηθεί όλες οι αιτίες που δημιουργούν τα σημερινά βάσανα, αντί να μπαλώνονται και να εξωραίζονται, όπως σήμερα.

3. Στο κοινωνικό και ιδεολογικό επίπεδο η κατάσταση είναι μπλοκαρισμένη. Η νεολαία των 18 χρόνων είναι "απολίτιχη". Δεν ενδιαφέρεται για τα "πολιτικά", ή απορρίπτει τα πάντα, τα "παλία" ιδιαίτερα και δεν έχει ακόμα μπορέσει να εκφραστεί με άλλο τρόπο. Αν και αυτός ο άλλος τρόπος, αν τα πράγματα συνεχιστούν όπως σήμερα, έχει αρχίσει να διαφαίνεται: χουλιγκανισμός, ληστείες, ναρκωτικά, κοινωνικός φασισμός (Κυψέλη: δολοφονία στη Ρουζ Μπον-Μπον), φόνοι, περιθωριοποίηση. Είναι αυτά τα πρώτα σημεία της κοινωνικής κρίσης που επέρχεται. Ιδιωτισμός, ο καθένας της βγάζει για πάρτη του. Οι λύσεις που προωθούνται απο τους διάφορους φορείς, απο τους απολιθωμένους αριστοκράτες μέχρι το ΚΚΕ, δείχνουν και τα όρια τους: η πλήρης αδιαφορία λες και είμαστε στο 1975

όπου υπήρχε εργατικό κίνημα ή αντιδραστική ηθική αντιμετώπιση ενός φαινόμενου που έχει να κάνει στην πραγματικότητα με την ύπαρξη του καπιταλισμού. Στη σύνδεση τους επίσης με τα προβλήματα της νεολαίας θα δείξουν οι επαναστάτες αν πράγματι είναι ικανοί να προλάβουν το τραίνο ή αλλιώς να μείνουν ενθύμια ενός "ένδοξου" παρελθόντος.

Η οικονομική κρίση έχει και σαν συνέπεια στο πολιτικό και ιδεολογικό επίπεδο και την αύξηση του σωβινισμού. Το "αγοράζετε ελληνικά προϊόντα" συμβαδίζει με τον "κίνδυνο από Ανατολάς" (Τουρκία). Το "καθίστε ήσυχα και δουλέψτε" για να βγούμε από την κρίση υπονοεί "καθίστε ήσυχα εργαζόμενοι να μην οξύνετε τα πράγματα και γίνει πόλεμος". Η αύξηση του σωβινισμού και η ιδεολογική προετοιμασία για ένα πόλεμο είναι αυτό που προετοιμάζει το κεφάλαιο. Δυστυχώς όλες οι κινήσεις σήμερα δεν κάνουν τίποτε άλλο παρά είτε να ενισχύουν το σωβινισμό με την Τουρκία, είτε να αντιπαραθέτουν στον πολεμικό κίνδυνο την ειρήνη και τον αφοπλισμό. Γι αυτό είναι αναγκαία και η ανάπτυξη ενός προλεταριακού αντιπολεμικού-αντιιμπεριαλιστικού κινήματος όπου στόχος του δεν θα είναι τα "γεράκια", οι "κακοί αμερικάνοι" ή η μια "υπερδύναμη" ή η άλλη ή και οι "δύο μαζί" που διαταράσσουν την ειρήνη αλλά το κεφάλαιο οι αστοί και το κράτος τους που προκαλούν τους πολέμους και άρα όχι η ειρήνη αλλά ο πόλεμος ενάντια τους.

Ας συνοψίσουμε: η κατάσταση είναι πρόσφορη για τους επαναστάτες, αλλά έχει και μεγάλες απαιτήσεις. Απαιτείται σοβαρή ανάλυση της κατάστασης, σωστό κεντράρισμα στόχων και επεμβάσεων, προώθηση διάφορων κινήσεων που καταλαμβάνουν όλο και μεγαλύτερο μέρος της κοινωνικής και πολιτικής ζωής. Και όλα αυτά μακριά από τα γνωστά "πυροτεχνήματα" της "μιας βραδιάς", τις "στημένες" καταστάσεις και τα "καπελώματα". Υπάρχουν βέβαια και τα όρια: είναι οι δυνάμεις που υπάρχουν & που θέλουν να κάνουν μια δουλειά, είναι το επίπεδο ανάπτυξης των κινήσεων που επιτρέπουν ή δυσχεραίνουν μια επέμβαση, είναι τέλος το γεγονός ότι η πλειοψηφία των δυνάμεων βρίσκεται έξω από πολλούς εργατικούς και κοινωνικούς χώρους.

Σήμερα βλέπουμε τα παρακάτω δυο δυνατά κι αναγκαία επίπεδα πάλης και επέμβασης:

1ο επίπεδο: αντιπαραθέση βήμα προς βήμα με το κεφάλαιο και την κυβέρνηση του όπου χτυπιέται η εργατική τάξη και οι εργαζόμενοι (και ας μην ξεχνάμε ότι προϋπόθεση της ενότητας & της δυνατότητας υπεράσπισης της εργατικής τάξης είναι η υπεράσπιση των πιο χτυπημένων και απομονωμένων στρωμάτων της) στα εξής μέτωπα:

- ΑΝΕΡΓΙΑ
- ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ-ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΕΣ
- ΑΥΘΕΝΕΙΕΣ
- ΞΕΝΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ, όπου υπάρχει δυνατότητα

2ο επίπεδο:

-ανάπτυξη ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΟΥ-ΑΝΤΙΙΜΠΕΡΙΑΡΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ, ιδιαίτερα στην ΝΕΟΛΑΙΑ.

-προπαγάνδισή της γενικής εναλλακτικής λύσης της αναγκαιότητας της επανάστασης και της κομμουνιστικής κοινωνίας όχι σαν ΑΠΑΗ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ αλλά σαν κάτι το ΔΥΝΑΤΟ, το ΕΠΙΤΕΥΧΤΟ που βγαίνει μέσα από την αδυσώπητη πραγματικότητα της σημερινής καπιταλιστικής κοινωνίας (και τέτοια παραδείγματα υπάρχουν πολλά: 400 αστακοί στις δεξιώσεις του Κουτσόγιωργα και των αστών, πείνα για τους άλλους, πανάκριβα τα φρούτα και 130.000 τόννοι στις χωματερές, υπεργασία για τους μεν ανεργία για τους άλλους κλπ. ΓΙΑΤΙ;)

Υ.Γ. Μερικοί σύντροφοι προσπαθώντας να λύσουν τα πολιτικά και οργανωτικά τους προβλήματα βάζουν τροπίλλη σε προσπάθειες αντικαπιταλιστικών συσπειρώσεων εργαζόμενων-άνεργων με το δίλλημα: ή μάξιμουμ (δικό τους βέβαια) πρόγραμμα ή τίποτε, θυμίζοντας τις παλιές πρακτικές των αριστεριστών & του ΚΚΕ, που τόσο κριτικάρουν. Το μάξιμουμ όμως πρόγραμμα δεν μπορεί να είναι σήμερα αποδεκτό από όλους. Η πολιτική πάλη θα γίνει και θα γίνεται έτσι και αλλιώς μέσα στις συσπειρώσεις που δεν μπορούν όμως να έχουν σήμερα παρά ένα "μίνιμουμ" πρόγραμμα πάλης ενάντια στον καπιταλισμό αλλά όχι όμως και της κοινωνίας που θα προκύψει από την ανατροπή του. Είναι κρίμα σήμερα που η αναγκαιότητα τέτοιων πρωτοβουλιών είναι προφανής να μην μπορούν να δουλέψουν εξαιτίας τέτοιων πολιτικών αντιλήψεων, που δείχνουν εξάλλου την ανυπαρξία μιας κάποιας ταχτικής προσέγγισης και συσπείρωσης εργαζόμενων-άνεργων σε μια ταξική αντικαπιταλιστική βάση. ■

**El Proletario
Proletario
Enternasyonalist proleter
El-Chouyoui'i**

**Il Programma Comunista
Le Prolétaire
El Comunista
Proletarier**

**Programme Communiste
Communist Program
El Programa Comunista
Kommunistisches Programm
Kommunistikò Programma
Al-Fournamadj Al-Chouyoui'i**

**Le Prolétaire (Suisse)
Le Prolétaire - De Proletarier**

ΑΝΕΡΓΙΑ

Α. Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗΣ

1. Η ύπαρξη και η διατήρηση, δίπλα στη μάζα των απασχολούμενων εργατών, μιας εφεδρικής στρατηγίας προλεταρίων αποτελεί ένα βασικό και διαρκές χαρακτηριστικό του καπιταλισμού, που του είναι συνάμα μια προϋπόθεση και μια συνέπεια.

Η καπιταλιστική οικονομία έχει μια κυκλική πορεία. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν εναλλακτικά φάσεις οικονομικής ανάπτυξης και περιόδους κρίσης και ύφεσης της παραγωγής. Αυτή η κυκλική ανάπτυξη, με όλες τις διαφορετικές και απρόβλεπτες συνέπειες που έχουν για τους εργάτες, κάνει απαραίτητη την ύπαρξη μιας εφεδρικής δύναμης εργασίας απ' όπου να μπορούν να αντληθούν εργάτες σε περίοδο ανάπτυξης και όπου ρίχνονται εργάτες σε περίοδο ύφεσης.

"Η ανάπτυξη της παραγωγής με βίαιες κινήσεις είναι η πρωταρχική αιτία της απότομης συστολής της. Η δεύτερη, είναι αλήθεια, με τη σειρά της προκαλεί την πρώτη, αλλά η υπερβολική ανάπτυξη της παραγωγής, που αποτελεί το σημείο αναχώρησης, θα ήταν δυνατή χωρίς εφεδρικό στρατό στις διαταγές του κεφάλαιου χωρίς αύξηση του αριθμού των εργατών, ανεξάρτητη από τη φυσική αύξηση του πληθυσμού; Η αύξηση αυτή δημιουργείται με μια απλή διαδικασία και που κάθε μέρα ρίχνει εργάτες στο δρόμο, δηλ. με την εμφάνιση μεθόδων που κάνουν την εργασία πιο παραγωγική, μειώνοντας τη ζήτηση εργασίας. Η όλο και ανανεωμένη λοιπόν μετατροπή ενός μέρους της εργατικής τάξης σε μη απασχολούμενα ή μισοαπασχολούμενα χέρια δίνει στην κίνηση της σύγχρονης βιομηχανίας την τυπική μορφή της.

Ο Μάρξ κριτικάρει αλύπητα όσους υποστηρίζουν τη θέση που καλλιεργεί την ειδυλλιακή αυταπάτη μιας καπιταλιστικής ανάπτυξης χωρίς ανεργία, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα του ανθρώπου.

"Το ωραιότερο στην καπιταλιστική παραγωγή είναι ότι όχι μονάχα αναπαράγει το μισθωτό σαν μισθωτό, αλλά ότι, ανάλογα με τη συσσώρευση κεφάλαιου, γεννά πάντοτε υπεράριθμους μισθωτούς. Ο νόμος της προσφοράς και της ζήτησης διατηρείται έτσι σε αρμόζοντα πλαίσια, οι διακυμάνσεις του μισθού κινούνται μέσα στα πλαίσια τα πιο ευνοϊκά για την εκμετάλλευση και τέλος η τόσο απαραίτητη υποταγή της εργασίας στον κεφαλαιοκράτη είναι εγγυημένη. Αυτή η απόλυτη σχέση εξάρτησης (...) διαιωνίζεται".

2. Ο σχετικός υπερπληθυσμός μισθωτών εργατών είναι λοιπόν: α) η άμεση συνέπεια της συσσώρευσης του κεφάλαιου, και β) το πிடό σίγουρο μέσο για να υποταγεί κοινωνικά το προλεταριάτο. Γι' αυτό η ποσότητα εργατικής δύναμης που το κεφάλαιο έχει ανάγκη δεν αντιστοιχεί μονάχα στην ποσότητα των απασχολούμενων εργατών, αλλά στο σύνολο των απασχολούμενων καθώς και

—Οργανωμένοι και ενωμένοι να καταλάβουμε τα σπίτια.
—Να παλαίψουμε για επίδομα και δουλειά.
—ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΟΙ (Νάπολη)

του μέρους της εργατικής τάξης που είναι άνεργο ή υποαπασχολούμενο.

Το κεφάλαιο αλυσσοδένει τον εργαζόμενο στην παραγωγική διαδικασία τόσο όταν αποσπά άμεση υπεραξία, όσο και όταν τον υποχρεώνει να παραμένει στις τάξεις των άνεργων περιμένοντας κάποιο πιθανό ξανακάλεσμα για να πιάσει δουλειά. Η διαρκής παρουσία και το βάρος αυτής της μάζας άνεργων δυναμώνει τη σχέση εξάρτησης της εργατικής τάξης. Το καπιταλιστικό σύστημα τη χρησιμοποιεί για να συμπιέσει τους μισθούς, φρενάροντας την αύξηση τους σε φάσεις ανάπτυξης και προκαλώντας την πτώση τους σε περιόδους κρίσης.

Πράγματι, ο μισθός προσδιορίζεται από το κόστος παραγωγής αυτού του ειδικού εμπορεύματος που λέγεται δύναμη εργασίας. Ξέρουμε ότι, ωστόσο, διακυμάνεται γύρω από την πραγματική της αξία και ότι αυτές οι διακυμάνσεις δεν είναι τίποτε άλλο παρά η έκφραση της σχέσης που υπάρχει διαρκώς ανάμεσα στην εφεδρική βιομηχανική στρατιά των άνεργων και στους απασχολούμενους εργάτες και όχι —όπως το λένε οι αστοί οικονομολόγοι— η έκφραση της σχέσης ανάμεσα στην προσφορά και τη ζήτηση εργασίας. Είναι η ύπαρξη και η μορφή που παίρνει ο εφεδρικός βιομηχανικός στρατός που κανονίζει αυτό που λέμε "νόμος της προσφοράς και της ζήτησης" και ποτέ το αντίθετο. Αυτό ακριβώς λέει και ο Μάρξ:

"Οι μεταβολές του γενικού ποσοστού των μισθών δεν αντιστοιχούν λοιπόν σε κείνες του απόλυτου αριθμού του πληθυσμού. Η διαφορετική αναλογία σύμφωνα με την οποία η εργατική τάξη αναλύεται σε ενεργό στρατό και σε εφεδρικό στρατό, η αύξηση ή η μείωση του σχετικού υπερπληθυσμού, ο βαθμός που άλλοτε "απασχολείται", άλλοτε όχι, με μια λέξη, οι διαδοχικές κινήσεις της ανάπτυξης και συστολής αντιστοιχούν με τη σειρά τους στα ζιγκ-ζακ του βιομηχανικού κύκλου. Να τι προσδιορίζει αποκλειστικά αυτές τις μεταβολές".

Και πιο μακριά:

"Στις περιόδους της στασιμότητας και της μέσης δραστηριότητας ο βιομηχανικός εφεδρικός στρατός πιέζει τον ενεργό εργατικό στρατό, ενώ στην περίοδο υπερπαραγωγής και μεγάλης ευημερίας βάζει χαλινάρι στις διεκδικήσεις του. Επομένως, ο σχετικός υπερπληθυσμός αφού γίνει η περόνη, που γύρω της κινείται ο νόμος ζήτησης και προσφοράς της εργασίας δεν του επιτρέπει να λειτουργήσει παρά μέσα στα όρια που αφήνουν αρκετό περιθώριο στη δραστηριότητα εκμεταλλευτικής απληστίας και κυριαρχίας του κεφάλαιου.

3. Η διαδικασία "απελευθέρωσης" εργατικής δύναμης στον καπιταλισμό είναι μιά άμεση συνέπεια της τεχνικής ανάπτυξης και της ανάπτυξης της παραγωγικότητας της εργασίας. Εκφράζεται μέσα από το αυξανόμενο μέγεθος σε όγκο των μέσων παραγωγής σε σχέση με την εργατική δύναμη που είναι ενσωματωμένη σ'αυτά τα μέσα παραγωγής:

"Η συσσώρευση του κεφάλαιου, που αρχικά εμφανίστηκε σαν ποσοτική του διεύρυνση, που συντελείται μέσα από μια διαρκή ποιοτική αλλαγή της σύνθεσης του μέσα από μια αδιάκοπη αύξηση του σταθερού του συστατικού σε μεταβλητού".

"Αυτές οι αλλαγές στην τεχνική σύνθεση του κεφάλαιου αντικαθρεφτίζονται στην αξιακή του σύνθεση, στην προοδευτική αύξηση του σταθερού συστατικού του σε βάρος του μεταβλητού συστατικού του".

Η συνεχής αύξηση του σταθερού κεφάλαιου (μέσα παραγωγής) σε σχέση με το μεταβλητό κεφάλαιο (μισθοί), της νεκρής εργασίας σε σχέση με τη ζωντανή εργασία, με δυο λόγια, η όλο & πιο βίαιη αντίθεση ανάμεσα στις "αντικειμενικές συνθήκες εργασίας" και της "ελεύθερης" εργασίας της εργατικής δύναμης, να ποιά είναι η πρωταρχική αιτία της ανεργίας.

Η ζήτηση εργασίας, δηλ. η ανάγκη σε εργατική δύναμη που πρέπει να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγή δεν προσδιορίζεται απο το συνολικό όγκο του κεφάλαιου, δηλ. απο την απλή αύξηση της παραγωγής σχετικά με μια δεδομένη τεχνική βάση, σε ένα ορισμένο βαθμό ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων. Αντίθετα προσδιορίζεται απο τον όγκο του μεταβλητού κεφάλαιου: μειώνεται λοιπόν προοδευτικά με τρόπο αντίστροφο ανάλογο με την αύξηση του συνολικού κεφάλαιου γιατί το μεταβλητό κεφάλαιο μειώνεται πάντοτε περισσότερο σχετικά με το σταθερό κεφάλαιο. Αν στην αρχή, π.χ. η αναλογία μεταξύ σταθερού & μεταβλητού κεφάλαιου είναι 1:1, γίνεται στην πορεία της συσσώρευσης 2:1, 3:1, 5:1, κλπ, έτσι που με την αύξηση του κεφάλαιου, μετατρέπεται σε εργατική δύναμη προοδευτικά αντί το 1/2 της συνολικής του αξίας μόνο το 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/8, κλπ ενώ αντίθετα μετατρέπονται σε μέσα παραγωγής τα 2/3, 3/4, 4/5, 5/6, 7/8 κλπ. Η αύξηση του συνολικού κεφάλαιου προκαλεί, φυσικά, μίαν αύξηση του μεταβλητού κεφάλαιου (απο όπου και η βλακώδης φράση: "σήμερα το κεφάλαιο δίνει δουλειά σε περισσότερο κόσμο απο χθες"), αλλά αυτό αυξάνεται σε μια αναλογία διαρκώς φθίνουσα. Αυτή η σχετική μείωση του μεταβλητού κεφάλαιου, επιταχυμένη απο την αύξηση του συνολικού κεφάλαιου, δεν σημαίνει μια απόλυτη αύξηση του εργατικού πληθυσμου πιο γρήγορη απο εκείνη του μεταβλητού κεφάλαιου.

Να ποιός είναι ο πραγματικός "νόμος του πληθυσμού" στην καπιταλιστική εποχή. Σε κάθε εποχή, η κοινωνία, πάνω στη βάση των παραγωγικών δυνάμεων και ενός συστήματος παραγωγής ιστορικά προσδιορισμένων, δίνει στον εαυτό της τις προϋποθέσεις ύπαρξης της, δηλ. όχι μονάχα τις προϋποθέσεις μέσα στις οποίες παράγει και καταναλώνει με ένα τρόπο ποσοτικά και ποιοτικά διαφορετικό, αλλά επίσης τις προϋποθέσεις μέσα απ' τις οποίες αναπαράγεται:

"Πράγματι, καθένas απο τους ιστορικούς τρόπους κοινωνικής παραγωγής έχει επίσης το δικό της νόμο παραγωγής, ένα νόμο που δεν ισχύει παρά γι'αυτόν, που ξεπερνιέται μαζί με αυτόν, και επομένως δεν έχει παρά συγκριτική αξία. Ένας αφηρημένος και αμετάβλητος νόμος του πληθυσμού δεν υπάρχει παρά για τα φυτά και τα ζώα, και αυτό μονάχα όσο δεν υφίστανται την επιρροή του ανθρώπου".

Αυτό σημαίνει το τέλος ενός κοινωνικού συστήματος ήδη παράλογο, που καταπιέζει την ύπαρξη και τις ανάγκες του ανθρώπινου είδους και την αναγκαιότητα μιας καινούργιας οικονομικής και κοινωνικής μορφής, όπου ο άνθρωπος δεν θα εξαρτάται απο τις αναγκαιότητες της παραγωγής, αλλά όπου η παραγωγή θα ικανοποιεί τις ανάγκες και τις αναγκαιότητες του ανθρώπου.

4. Σύμφωνα με τους "προοδευτικούς" μικροαστούς, η αστική πρόοδος, δηλ. η πρόοδος της συσσώρευσης του κεφάλαιου στην ειρηνική, δημοκρατική και ατέλειωτη ανάπτυξη του, μπορεί να δημιουργήσει την "πλήρη απασχόληση" και να λύσει έτσι το δραματικό πρόβλημα της ανεργίας. Αυτό όμως δεν στέκει. Είδαμε & θα δούμε πιο κάτω ακόμα ότι ο εργατικός υπερπληθυσμός είναι μια προϋπόθεση ύπαρξης του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής.

Αν η εναλλαγή των φάσεων του βιομηχανικού κύκλου περιέχει μορφές ανεργίας λιγώτερο η περισσότερο ορατές κι άμεσα συνδεδεμένες με τις εξελίξεις της αγοράς μπορούμε ωστόσο να διακρίνουμε τρεις σταθερές μορφές ύπαρξης εφεδρικού βιομηχανικού στρατού:

α) η ρευστική μορφή φαίνεται όταν η εισαγωγή νέων μηχανών και τεχνικών τελεοποιήσεων γενικά επιτρέπουν μίαν οικονομία εργατικής δύναμης σε έναν κλάδο. Οι "ελευθερωμένοι", με αυτόν τον τρόπο, προλετάριοι μπορούν να απορροφηθούν σε ένα άλλο κλάδο της βιομηχανίας που είναι λιγώτερο αναπτυγμένος και λιγώτερο μηχανοποιημένος και άρα πιο διψασμένος για εργατική δύναμη ως τη στιγμή που, και εκεί, αρχίζουν αναγκαίες τεχνικές αλλαγές και όπου εργάτες ξαναπετιούνται έξω απο την παραγωγή. Το αποτέλεσμα είναι ότι στο σύνολο ο αριθμός των απασχολούμενων εργατών αυξάνει, αλλά με μια σχετική μείωση της απασχολούμενης εργατικής δύναμης, σχετικής βέβαια ως προς την αύξηση του συνόλου του κεφάλαιου. Εδώ βρίσκεται η έννοια της αυξανόμενης μιζέριας της εργατικής τάξης.

β) η λανθάνουσα μορφή γεννιέται απο τη διαδικασία μηχανοποίησης του αγροτικού τομέα. Εξαρτάται απο το βαθμό διεύδυσης της καπιταλιστικής παραγωγής στον αγροτικό τομέα. Οσο το ενεργό κεφάλαιο αυξάνεται στην ύπαιθρο, ένα μέρος του πληθυσμού πληθαίνει τις τάξεις του προλεταριάτου των πόλεων.

γ) η στάσιμη μορφή περιλαμβάνει, αντίθετα, ένα μέρος του ενεργού βιομηχανικού στρατού, αλλά που η απασχόληση του είναι εντελώς ακανόνιστη. Αυτό το μέρος αντιπροσωπεύει για το κεφάλαιο μια ανεξάντλητη πηγή εργατικής δύναμης διαθέσιμη για εργασίες με μεγάλο βαθμό εκμετάλλευσης (μάξιμουμ χρόνος εργασίας για μια ελάχιστη αμοιβή) όπως π.χ. η δουλειά στο σπίτι.

δ) υπάρχει, τέλος, ένα ακόμα περίσυμα εργατικού πληθυσμού, ο πωπερισμός (εξαθλίωση) που αποτελείται απο τους "ανάπηρους" της εργατικής τάξης άτομα υποχρεωμένα στην πλήρη ανεργία παρ'όλη την ικανότητα τους, ορφανά, ηλικιωμένοι εργάτες, κατακουρασμένοι πριν την ώρα τους απο την καπιταλιστική εκμετάλλευση, άνηπροι. Ωστόσο είναι μέρος των ενεργών δυνάμεων εργασίας και το κεφάλαιο, σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμοποιεί ακόμα τα μπράτσas τους.

5. Η καπιταλιστική συσσώρευση, αυξάνοντας συνεχώς το σταθερό κεφάλαιο, προκαλεί όχι μονάχα μια κοινωνική φτώχεια, όλο και πιο μεγάλη, αλλά επίσης μια σχετική μείωση όλο και πιο σημαντική της απασχολούμενης εργατικής δύναμης, δηλ. μια συνεχή ιστορική αύξηση της ανεργίας. Αυτός ο νόμος, που φυσικά δεν είναι αποδεκτός απο τους αστούς, επιβεβαιώνεται απο

τα δεδομένα της ιστορικής εμπειρίας των κυριώτερων βιομηχανικών χώρων του κόσμου. Η πραγματικότητα του φαινομένου, αν και παραμορφωμένη και ακρωτηριασμένη, φαίνεται μέσα από τις στατιστικές των αστών οικονομολόγων για την Ελλάδα.

ΕΤΗ	Εργατικό δυναμικό	Πληθυσμός	Ποσοστό ενεργού εργ. δυναμικού σχετικά με τον Πληθυσμό.
1960	3.200.000	8.327.000	38,4%
1965	3.215.000	8.550.000	37,6%
1970	3.240.000	8.737.000	37,0%
1975	3.365.000	9.049.000	37,0%
1981	3.300.000	9.740.000	33,8%

Αυτοί οι αριθμοί εκφράζουν ένα μυστηριώδες φαινόμενο: στην αύξηση του πληθυσμού και άρα, προφανώς, των ικανών ατόμων για εργασία, αντιστοιχεί μια διαρκής μείωση της ποσότητας εργατικής δύναμης, και ένα μέρος του ενεργού πληθυσμού ολο και πιο σημαντικό δεν βρίσκει διέξοδο σε κανένα τομέα της παραγωγής. τότε ο πανέξυπνος στατιστικολόγος δεν θεωρεί αυτό το μέρος του ενεργού πληθυσμού ότι ανήκει στο σύνολο της εργατικής δύναμης και με μια μονοκοντυλιά το σβήνει. Μετά απ' αυτήν την ταχυδακτυλογραφική κίνηση που εξαφανίζει τις παραγωγικές ικανότητες εκατομμυρίων ατόμων, το ίδιο "κεφάλι" δίνει την... εξήγηση: "πολλοί είναι εκείνοι που αφού σταμάτησαν κάθε δραστηριότητα, όχι μονάχα δεν βρήκαν δουλειά, αλλά ούτε αναζήτησαν και δεν αντικαταστάθηκαν στην αγορά εργασίας από τους νέους". Ετσι εισάγεται μια διάκριση, από τη μια μεριά, μεταξύ του άνεργου που αναζητά δουλειά και που συνεχίζει να θεωρείται σαν εργατική δύναμη, και από την άλλη, ο άνεργος που αρνείται να γραφτεί στους κατάλογους απασχόλησης. Αυτός δεν είναι άνεργος, δεν είναι πια εργάτης, δεν είναι πια τίποτα και δεν αναφέρεται πουθενά. Ετσι δικαιολόγως χρόνια τώρα το ποσοστό του 2-3% άνεργων

Επίσης, επειδή εξάλλου δεν γίνεται διαφοροποίηση από τη μια μεριά των μισθωτών και από την άλλη των βιοτεχνών, αγροτών, επαγγελματιών, εργοδοτών και μελών της οικογένειας τους κλπ στο αναφερόμενο σύνολο της εργατικής δύναμης στις στατιστικές, μπορούμε να πούμε ότι το προλεταριάτο αντιπροσωπεύει ένα μέρος, ιστορικά αυξανόμενο του συνολικού αριθμού της εργατικής δύναμης, και ότι η μείωση του συνόλου οφείλεται στην ισχυρή μείωση του αριθμού των ατόμων άλλων κοινωνικών τάξεων, που υφίστανται τη συνεχή απαλλοτριωτική δράση του κεφαλαίου.

Αφού, λοιπόν, γίνει αποδεκτή αυτή η αύξηση του απόλυτου αριθμού των "απασχολούμενων & επίσημων άνεργων" προλεταρίων, βλέπουμε ότι υπήρξε μια αύξηση του σταθερού εργατικού πλεονάσματος σε σημαντικές αναλογίες. Αυτή η αύξηση τροφοδοτήθηκε από την κίνηση εναλλαγής των εργατικών γενιών (οι γέροι έχοντας πέσει στον πωπερισμό, οι νέοι απορροφόμενοι σε μικρότερο ποσοστό) και από τη διάλυση των μεσαίων τάξεων και του αγροτικού πληθυσμού. Συνεπώς η λανθάνουσα μορφή του υπερπληθυσμού δυνάμωσε. Ο αστός οικονομολόγος, απεναντίας, δε λαμβάνει υπόψη παρά την ασαφή μορφή της συγκυριακής ανεργίας ή, στην καλύτερη των περιπτώσεων, ενός μέρους της ρευστής μορφής. Βεχνάει τις μορφές της χρόνιας ανεργίας και δεν μετράει παρά τους "επίσημα" άνεργους.

"Το γεγονός ότι η φυσική αύξηση της εργατικής τάξης δεν αρκεί για τις ανάγκες της εθνικής συσσώρευσης του κεφαλαίου, και ότι ξεπερνάει οπωσδήποτε τις ικανότητες απορρόφησης της εθνικής αγοράς, φαίνεται σαν να συνεπάγεται μια αντίφαση, αλλά απεναντίας γεν

νιέται από την ίδια την κίνηση του κεφαλαίου που χρειάζεται ένα μεγαλύτερο ποσοστό γυναικών, παιδιών, έφηβων, νέων, παρά άντρες μεγαλύτερης ηλικίας. Η αντίφαση αυτή δεν είναι πιο κραυγαλέα από την άλλη που λέει ότι ακούγονται παράπονα για έλλειψη εργατικών χεριών τη στιγμή που χιλιάδες εργάτες ρίχνονται στο δρόμο; (...)"

"Επιπλέον η εκμετάλλευση της εργατικής δύναμης από το κεφάλαιο συντελείται τόσο γρήγορα που ο εργάτης μέσης ηλικίας συνήθως έχει λίγο-πολύ φάει το ψωμί του. Όταν φτάσει στην ώριμη ηλικία, πρέπει να αφήσει τη θέση του στους πιο νέους και να κατέβει σε μια κατώτερη βαθμίδα, ικανοποιημένος που δε βρέθηκε οριστικά μέσα στους υπεράριθμους!" (εν νεολί τους άνεργους, Σ.Μ.)

Το πραγματικό προϊόν της καπιταλιστικής συσσώρευσης δεν είναι η απασχόληση, αλλά η ανεργία. Ο μύθος της πλήρους απασχόλησης βασίζεται στο γεγονός ότι κρύβεται το πραγματικό μέγεθος του εφεδρικού στρατού των άνεργων.

"Αν η συσσώρευση, η ανάπτυξη του πλούτου πάνω σε καπιταλιστική βάση παράγει, επομένως, αναγκαστικά έναν εργατικό υπερπληθυσμό, ο υπερπληθυσμός αυτός γίνεται με τη σειρά του μοχλός της συσσώρευσης, έναν όρος ύπαρξης της καπιταλιστικής παραγωγής (...) Αυτός ο εργατικός υπερπληθυσμός σχηματίζει έναν εφεδρικό βιομηχανικό στρατό, που ανήκει στο κεφάλαιο τόσο απόλυτα, σαν να τον είχε μεγαλώσει και πειθαρχήσει όπως αυτός ήθελε".

"Όσο μεγαλύτερος είναι ο κοινωνικός πλούτος το κεφάλαιο που λειτουργεί, η έκταση και η ένταση της αύξησης του, επομένως και το απόλυτο μέγεθος του προλεταριάτου και η παραγωγική δύναμη της εργασίας του, τόσο μεγαλύτερος είναι ο βιομηχανικός εφεδρικός στρατός. Η αύξηση της διαθέσιμης εργατικής δύναμης προκαλείται από τις ίδιες αιτίες που προκαλούν την αύξηση της επεκτατικής δύναμης του κεφαλαίου. Επομένως το σχετικό μέγεθος του βιομηχανικού εφεδρικού στρατού αύξανε μαζί με τις δυνάμεις του πλούτου. Όσο μεγαλύτερος όμως είναι αυτός ο εφεδρικός στρατός σε σχέση με τον ενεργό εργατικό στρατό, τόσο μαζικότερος είναι ο σταθεροποιημένος υπερπληθυσμός, που η φτώχεια του είναι αντίστροφα ανάλογη προς τα βασάνα της δουλειάς του. Τέλος, όσο πιο μεγάλο είναι το εξαθλιωμένο στρώμα της εργατικής τάξης και ο βιομηχανικός εφεδρικός στρατός, τόσο πιο μεγάλος είναι ο επίσημος πωπερισμός. Αυτός είναι ο απόλυτος, γενικός νόμος της κεφαλαιοκρατικής συσσώρευσης".

Η πρόοδος κι η ανάπτυξη της παραγωγής στη καπιταλιστική κοινωνία μεταφράζεται λοιπόν με μια υποδούλωση ακόμα πιο μεγάλη της εργατικής τάξης στο κεφάλαιο. Η συνεχής πρόοδος στην παραγωγικότητα της κοινωνικής εργασίας (που κάνει ώστε μια όλο και πιο σημαντική μάζα μέσων παραγωγής που μπορεί να μπαίνει σε κίνηση χάρη σε ένα λιγότερο ξόδεμα ανθρώπινης δύναμης) δεν έχει σαν αποτέλεσμα μια μείωση του κόστους και μια πραγματική απελευθέρωση του ατόμου επιτρέποντας του επιτέλους να ζει και όχι απλά να επιζεί. Αντίθετα! Στην καπιταλιστική κοινωνία, όπου δεν είναι ο εργάτης που μεταχειρίζεται τα εργαλεία της δουλειάς, αλλά τα εργαλεία της δουλειάς που χρησιμοποιούν τον εργάτη, στην αύξηση της παραγωγικότητας αντιστοιχεί μια όλο και μεγαλύτερη ανασφάλεια των συνθηκών ζωής του προλεταριάτου.

"Όσο περισσότερο η εργασία κερδίζει σε αποθέματα και σε δύναμη, τόσο περισσότερο υπάρχει πίεση των εργαζόμενων πάνω στα μέσα της απασχόλησης τους, τόσο περισσότερο οι συνθήκες ύπαρξης του μισθωτού, η πώληση της δύναμης του γίνεται εφήμερη".

"Όλες οι αυξήσεις της κοινωνικής παραγωγικής δύναμης μετασχηματίζονται, λοιπόν, μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα, σε ισόριθμες αλυσίδες κυριαρχίας και εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης στο σύνολο της, όπως και των προλεταρίων παρμένων έναν-έναν. Ακρωτηριάζουν τον εργάτη και τον εξευτελίζουν, τον κάνουν εξάρτημα της μηχανής, καταστρέφουν με την ένταση της εργασίας το ίδιο το περιεχόμενο της εργασίας, μειώνουν τις διανοητικές ικανότητες των εργαζόμενων και παραμορφώνουν τις συνθήκες ζωής και δουλειάς τους"

Σε όλους τους προδότες της κομμουνιστικής υπόθεσης και στους έμπορους αυταπατών που μιλάνε για προοδευτική καλύτερευση της κατάστασης του προλεταριάτου (οι μισθοί άραγε δεν είναι πιο ψηλοί από χθες;) μέσα από τον ειρηνικό και δημοκρατικό δρόμο των "μεταρρυθμίσεων" απαντάμε με τα λόγια του Μαρξ:

"Και το αποτέλεσμα είναι, στο μέτρο που συσσωρεύεται το κεφάλαιο, να χειροτερεύει υποχρεωτικά η κατάσταση του εργάτη, αδιάφορο αν είναι καλή ή κακή η πληρωμή του. Ο νόμος που κρατάει πάντα σε ισορροπία το σχετικό

υπερπληθυσμό με την έκταση και ένταση της συσσώρευσης, καρφώνει τον εργάτη στο κεφάλαιο πιο γερά από ότι τα καρφιά του. Ηφαίστου κάρφωσαν τον Προμηθέα στο βράχο. Φέρνει μια συσσώρευση αθλιότητας αντίστοιχη με τη συσσώρευση του κεφαλαίου. Είναι αυτός ο νόμος που προσδιορίζει μια μοιραία σχέση ανάμεσα στη συσσώρευση του κεφαλαίου & στη συσσώρευση της μιζέριας, έτσι ώστε συσσωρεύσει πλούτο στον ένα πόλο ενώ ταυτόχρονα συσσώρευση αθλιότητας, βασάνου εργασίας, σκλάβιας, αμάθειας, αποχτήνωσης και ηθικής κατάπτωσης στον αντίθετο πόλο, δηλ. στην πλευρά της τάξης που παράγει το ίδιο το κεφάλαιο".

Είναι λοιπόν το σύνολο της εργατικής τάξης, ενεργοί και άνεργοι, που έχει σαν ιστορικό καθήκον την καταστροφή αυτής της παράλογης & καταπιεστικής κοινωνίας του κεφαλαίου & να ανοίξει το δρόμο του κομμουνισμού χωρίς πλούτη και μιζέρια που μονάχα τότε θα μπορέσει να γεννηθεί και να αναπτυχθεί το πραγματικό είδος του κοινωνικού ανθρώπου.

Β. Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Όπως καθημερινά διαπιστώνεται η ΑΝΕΡΓΙΑ παίρνει όλο και πιο μεγάλες διαστάσεις. Κι όλοι ανησυχούν με το δίκιο τους. Κάνουν δηλώσεις, συνέδρια όπως η ΓΣΕΕ, προτείνουν "πραγματικές" λύσεις για την αντιμετώπιση της. Μόνο που τα λόγια δεν πιάνουν, δεν πείθουν πια. Όπως δεν πείθουν και οι δηλώσεις-πυροτεχνήματα της "Αλλαγής" για 20000+70000 καινούργιες θέσεις εργασίας, απλά γιατί δεν εμφανίζονται πούθενά. Από τη μεριά του το ΚΚΕ προσπαθεί να πείσει ότι έχει τις "πραγματικές" λύσεις: επενδύσεις, ορθολογιστική διαχείριση του δημόσιου, κρατικοποιήσεις. Με δυό λόγια αν φταίει κάποιος για την κρίση είναι η "κακή" διαχείριση, η άρνηση των καπιταλιστών να κάνουν επενδύσεις, το ότι το Κράτος δεν είναι το αφεντικό. Γι' αυτούς ο καπιταλισμός θέλει "καλούς" διαχειριστές. Και αυτοί βέβαια είναι οι καλύτεροι γι' αυτήν την θέση, όπως το έχουν αποδείξει οι ομόλογοι τους στις Ανατολικές χώρες. Όλοι, λοιπόν, μιλάνε για την ανεργία, για τη λύση του προβλήματος μέσα από την καλύτερευση της κατάστασης της "εθνικής οικονομίας" μας (διάβαζε οικονομίας των αστών). Κανείς όμως δεν μιλάει για τους ΑΝΕΡΓΟΥΣ. (Και αν μερικοί μιλάνε γι' αυτούς ή δήθεν τους υπερασπίζονται, μάλλον τους χρησιμοποιούν σα μέσο πίεσης για να γίνουν... επενδύσεις για να φοβηθούν οι καπιταλιστές να τις κάνουν μήπως διαταραχθεί η πολυπόθητη για όλους "κοινωνική ειρήνη") Ας περιμένουν λοιπόν οι άνεργοι την... οικονομική ανάκαμψη, ...τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας για να βρουν δουλειά. Έτσι τους λένε. Και ως τότε... ας κάνουν δίαιτα και ασκητισμό. Βέβαια δεν λένε και κάτι άλλο πολύ σημαντικό: ο εκσυγχρονισμός, η αύξηση της παραγωγικότητας, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων δηλ. η μείωση του κόστους παραγωγής των προϊόντων θα σημάνουν εντατικοποίηση κι άλλες απολύσεις, άρα και άλλους άνεργους.

Χρειάζεται λοιπόν μια άλλη "απάντηση" στην ΑΝΕΡΓΙΑ. Όχι αυτή που δίνει τους ΑΝΕΡΓΟΥΣ στο άρμα της "εθνικής οικονομίας", αλλά μια άλλη: αυτή που παίρνει υπόψη της μονάχα την υπεράσπιση των συνθηκών ζωής των ανέργων (απολυμένων ή αυτών που ψάχνουν για πρώτη φορά δουλειά). Βέβαια η πάλη ενάντια στην ανεργία γίνεται και

μέσα στο χώρο δουλειάς (ενάντια στις απολύσεις στις διαθεσιμότητες, κλπ) αλλά και έξω απ' αυτόν για την ανάπτυξη της πάλης κι οργάνωσης ενός μέρους του προλεταριάτου, που χτυπιέται σ'ήμερα πιο πολύ από τα άλλα: τους ΑΝΕΡΓΟΥΣ.

Μια δουλειά όμως σ' αυτήν την κατεύθυνση δε μπαίνει γενικά. Πρέπει να γίνει ένας απολογισμός των αγώνων και των κινητοποιήσεων ενάντια στην ανεργία (είτε μέσα, είτε έξω από τους χώρους δουλειάς). Πρέπει να αναλυθεί και να εκτιμηθεί η κατάσταση και η φάση που διανύουμε. Πρέπει να δούμε τη δυναμικότητα των ανέργων σαν κίνημα και την προοπτική ένωσης τους με τους εργαζόμενους σ' ένα κοινό μέτωπο. Αυτά μπορούν να φανούν αυτονόητα. Δεν έχουν όμως γίνει και είναι πολύ σημαντικά. Γιατί έτσι αποφεύγεται το λάθος υποκατάσταση των συγκεκριμένων ρυθμών ανάπτυξης ενός προλεταριακού κινήματος ανέργων με αφηρημένα σχήματα που δεν "κολλάνε" στην πραγματικότητα (είτε στον τρόπο διεκδίκησης, είτε στην οργάνωση, είτε στις επεμβάσεις στους ανέργους) με συνέπεια επίσης να απολυτοποιούνται ειδικά φαινόμενα και να δίνεται το προβάδισμα ή η "κεντρικότητα" από άλλους στο εργοστασιακό προλεταριάτο και από άλλους στο "περιθωριοποιημένο" προλεταριάτο. Μια τέτοια δουλειά προϋποθέτει τη σύνδεση με το χώρο των ανέργων ώστε η προτεινόμενη γραμμή πλεύσης να παίρνει υπόψη τον "παλμό" και τον ρυθμό ανάπτυξης του κινήματος και τις δυνατότητες του.

Αυτό το κείμενο προσπαθεί να κάνει μια πρώτη προσέγγιση στο ζήτημα της ανεργίας, κάνοντας διαπιστώσεις, εκτιμήσεις και δίνοντας μια γενική γραμμή προσανατολισμού δουλειάς σε αυτό το χώρο. Αυτό βέβαια δε φτάνει. Μιά γενικότερη και συνολικότερη ανάλυση των τάσεων, της ταξικής σύνθεσης και της συμπεριφοράς των τάξεων της ελληνικής κοινωνίας είναι απαραίτητη. Έτσι π.χ. ξέροντας ποιοί είναι οι 300000 άνεργοι (που σήμερα θεωρούνται σαν ενιαίο μπλόκ) από ποιές κοινωνικές τάξεις προέρχονται, πόσο ελέγχονται από τα σωματεία κλπ, θα είναι δυνατό να γίνει μια πιο ακριβής προσέγγιση της δυναμικότητας τους, των δυνατοτήτων οργάνωσης τους κλπ.

1. Μηχανισμοί καμουφλαρίσματος της ανεργίας

1. Αυτό που χαρακτηρίζει την αλλαγή στη δομή της ανεργίας στην Ελλάδα είναι η ανάπτυξη του καπιταλισμού καθώς και η παγκόσμια κρίση. Από το 1955 ως το 1971 1,5 εκατομ. αγρότες αναγκάστηκαν να μετακληθούν προς τα αστικά κέντρα, και ιδιαίτερα στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, και στο εξωτερικό για να βρουν δουλειά. Η εσωτερική αλλά και η εξωτερική μετανάστευση καμουφλάρισαν την ανεργία, που είχε λοιπόν αγροτική προέλευση. Και κάτι περισσότερο: οι αστοί απαλλαγμένοι απο ένα πλεονάζον αδρανές εργατικό δυναμικό επωφελήθηκαν από τα εμβάσματα των μεταναστών που, μαζί με το ναυτιλιακό συνάλλαγμα, αποτελούσαν το 1/3 του ΑΕΠ (Ακαθόριστο Εθνικό Προϊόν). Τώρα βέβαια με την κρίση οι μετανάστες αρχίζουν και γυρίζουν ή μάλλον τους διώχνουν. Όσοι βέβαια δεν τα έχουν οικονομήσει για να φτιάξουν μια δική τους δουλειά θα προστεθούν στη στρατεία των ανέργων.

2. Ένας άλλος μηχανισμός που επέτρεψε το καμουφλάρισμα της ανεργίας ήταν η επέκταση του χρόνου εκπαίδευσης (από 6 στα 9 χρόνια στη με ταπολίτευση), ο μεγάλος αριθμός εισαγόμενων φοιτητών στα Πανεπιστήμια-Πολυτεχνεία του εσωτερικού και του εξωτερικού καθώς κι η καθιέρωση της τεχνικής εκπαίδευσης. Αυτή βέβαια δεν μπορούσε να είναι παρά βραχυπρόθεσμη λύση για τί μετά από μερικά χρόνια και σε συνδιασμό με τη διεθνή κρίση παράχθηκαν τόσο απόφοιτοι απ τις διάφορες σχολές που δεν αντιστοιχούσαν πλέον στις απαιτήσεις της παραγωγής, αλλά αντίθετα τις ξεπερνούσαν κατά πολύ. Αυτή η κατάσταση είχε επίσης σαν συνέπεια τον υπερκορεσμό του τριτογενή τομέα (υπηρεσίες) με αποτέλεσμα να φτάνουμε σε αστρονομικούς αριθμούς δημοσίων υπαλλήλων (180000-200000 σύμφωνα με εκτιμήσεις). Ο εκσυγχρονισμός και η ορθολογική λειτουργία των Δημοσίων Υπηρεσιών όπως έχει σαν πρόγραμμα του το ΠΑΣΟΚ δεν σημαίνει τίποτε άλλο παρά σε πρώτη φάση σταμάτημα των προσλήψεων (βλέπε αδιόριστους καθηγητές) και σε δεύτερη απόλυση των εκτάκτων (ήδη δεν έχουν ανανεωθεί αρκετές συμβάσεις τους) πράγμα που θα σημάνει παραπέρα διόγκωση της ανεργίας.

3. Ο Στρατός επίσης με τη μακρόχρονη θητεία ήταν και είναι ένα καλό αμορτισέρ. Το εκρηκτικό δυναμικό που περιλαμβάνει η στρατευμένη νεολαία αν αφεθεί στην τύχη του χωρίς καναλιζάρια μπορεί να γίνει ένας παράγοντας αποσταθεροποίησης της κοινωνικής γαλήνης. Γι' αυτό και το ΠΑΣΟΚ αρνείται να πραγματοποιήσει την προεγκολογική υπόσχεση του για μείωση θητείας. Γι' αυτό και ο "σοσιαλιστής" γάλλος υπουργός Άμυνας Ερνύ αρνείται τη μείωση της θητείας στη Γαλλία απο 12 στους 6 μήνες όπως το είχε υποσχεθεί το Σοσιαλιστικό Κόμμα. Ήδη υπάρχουν επίσημα 2.500.000 άνεργοι στη Γαλλία...

4. Η δυσανάλογη ανάπτυξη του τομέα των οικοδόμων, που ως τις αρχές της δεκαετίας του '70 αποτελούσε το 25% του ΑΕΠ παρήγαγε ένα μεγάλο εργατικό δυναμικό περίπου 250.000 οικοδόμων. Αυτή η ανάπτυξη ήταν συνδεδεμένη με την κοινωνική κατάσταση της χώρας: μεγάλο βάρος των ιδιοκτητών γης, ζήτηση κατοικίας, βιομηχανία υποτυπώδης. Βέβαια δεν μπορούμε να μιλάμε για 250.000 εργατες οικοδόμους. Η ίδια η βιοτεχνική οργάνωση του κλάδου η τεχνολογική καθυστέρηση, τα μικρά οικοπέδα και άρα οι μικρές δουλειές ήταν οι αντικειμενικές συνθήκες ανάπτυξης των εργολάβων. "Με την κρίση ο κλάδος πηγαίνει στο μαρασμό" συνηθίζει να λέει η ομοσπονδία. Στην πραγματικότητα θα πάρει τις κανονικές του διαστάσεις. Το παρκάρισμα λοιπόν ενός μεγάλου δυναμικού σε αυτόν τον κλάδο και η δομική αλλαγή που συντελείται θα αποτελέσει ακόμα μια πηγή ανεργίας.

2. Οι λόγοι αύξησης της ανεργίας

1. Οι καπιταλιστές προσπαθώντας να διατηρήσουν το μέσο ποσοστό κέρδους και να αποτρέψουν τη μείωση του, εξαιτίας του "στενέματος" των αγορών λόγω μεγάλου ανταγωνισμού στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, δεν έχουν άλλη λύση παρά να μεταθέτουν τα βάρη στους εργαζόμενους λιγώτεροι εργαζόμενοι δηλ. να βγάλουν την παραγωγή που έβγαζαν πρωτύτερα περισσότεροι. Αυτό σημαίνει απολύσεις για ένα μέρος απο αυτούς και εντατικοποίηση για όσους παραμένουν. Ένας άλλος τρόπος είναι η μείωση του προσωπικού ή η αποφυγή προσλήψεων με παράλληλη εισαγωγή νέων μεθόδων εργασίας και νέας τεχνολογίας για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τον αυξανόμενο ανταγωνισμό και την εξέλιξη της τεχνικής. Μηχανήματα λοιπόν και νέοι ορθολογιστικοί τρόποι εργασίας είναι επίσης η απόληξη των καπιταλιστών στην κρίση. Ήδη σε αρκετές επιχειρήσεις εισάγονται νέα συστήματα, ηλεκτρονικοί εγκέφαλοι κλπ, στους ΕΑΣ-ΗΠΑΠ καταργούνται οι εισπράκτορες με τα αυτόματα μηχανήματα, στις τράπεζες δεν γίνονται πια προσλήψεις γιατί εισάγονται οι ηλεκτρονικοί εγκέφαλοι, οι τυπογράφοι αντικαθίστανται απο τη φωτοσύνθεση.

2. Η κρίση έχοντας σα συνέπεια τη μείωση της αγοραστικής αξίας των μισθών αναγκάζει άτομα που δεν δούλευαν ως τώρα, ιδιαίτερα σε οικογένειες, να βγούν στην αγορά εργασίας αναζητώντας δουλειά. Πρόκειται ιδιαίτερα για γυναίκες και νέους.

3. Υπάρχει όμως και ένα είδος ανεργίας που δεν φαίνεται: οι ξένοι εργάτες που έχουν μπει "παράνομα" στη χώρα. Η κρίση δεν τους αφήνει περιθώρια επιβίωσης στις χώρες τους. Προωθούνται λοιπόν (είτε μόνοι τους, είτε μέσα από διάφορα κυκλώματα) σε πιο ανεπτυγμένες χώρες (που βέβαια τελευταία έχουν εντείνει τα μέτρα αστυνόμευσης και απαγόρευσης εισόδου ή και διωξίματος όπως η Γαλλία, Γερμανία, κλπ) Στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα ναυτικοί και λιγώτερο βιομηχανικοί εργάτες, εποχιακοί σε αγροτικές εργασίες ή σε διάφορα καταστήματα (εστιατόρια κλπ). Η παρουσία τους, λόγω της αστικής ιδεολογικο-πολιτικής επιρροής που προωθείται και από τους ρεφορμιστές, οξύνει τα εθνικιστικά αισθήματα και παρουσιάζονται σαν αποδιοπομπαίοι τράγοι.

4. Στους άνεργους πέφτουν επίσης και διάφορες μικροαστικές κατηγορίες εργαζόμενων (ελεύθεροι επαγγελματίες, μαγαζάτορες κλπ) που αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας (508.000 ή 22,2% των απασχολούμενων) και που χτυπιούνται άγρια από την οικονομική κρίση.

3. Ποιοί είναι οι άνεργοι

Η τελευταία ετήσια έρευνα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας για την απασχόληση, όπως εμφανίζεται μέσα στο δεύτερο τρίμηνο του 1981 καταγράφει 148.500 άνεργους σε όλη τη χώρα που αντιστοιχούσε στο 4% του εργατικού δυναμικού. Αν τώρα πάρουμε υπόψη τις τελευταίες κυβερνητικές δηλώσεις για 8-10% ανεργία τότε ξεπερνάμε σίγουρα τις 300.000 σήμερα. Παρουσιάζουμε λοιπόν τους παρακάτω πίνακες της ΕΣΥΕ του 1981 σαν ενδεικτικούς της κατάστασης.

Ο πίνακας -1- δείχνει στην πρώτη στήλη ποσοί είναι οι άνεργοι ανάλογα με την ηλικία & στη δεύτερη στήλη ποιά είναι το ποσοστό τους σχετικά με τους εργαζόμενους. Όπως φαίνεται το μεγαλύτερο μέρος των ανέργων παρουσιάζεται μεταξύ 15-29 ετών. Στις πιο μεγάλες ηλικίες αρχίζει να φθίνει.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ (1981).

	Αριθμός άνεργων	% εργατών
14 ετών.....	500	4,5
15-19 ετών....	22.600	12,5
20-24 ετών....	41.300	15,1
25-29 ετών....	41.300	15,1
30-44 ετών....	32.100	2,5
45-64 ετών....	23.100	1,7
65 και άνω....	500	0,3
Σύνολο.....	148.500	4,0

Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα εργατικού δυναμικού και απασχόλησης έτους 1981.

Αυτό δείχνει ότι η ανεργία σήμερα χτυπάει ιδιαίτερα τους νέους (14-29 ετών), που είναι το 70% των ανέργων! Αυτή η διαπίστωση δίνει ήδη ένα χαρακτηριστικό των ανέργων: πρόκειται για άτομα που έχουν μεγάλο δυναμικό πάλης γιατί δεν έχουν ενσωματωθεί ακόμα στις διαδικασίες της αστικής κοινωνίας κι'άρα ο έλεγχος πάνω τους είναι πολύ δύσκολος. Η νεολαία αποτελεί μια βόμβα στα θεμέλια του αστικού κράτους, εφόσον βέβαια καναλιζαριστεί στην επαναστατική λύση του προβλήματος της ανεργίας, δηλ στην ανατροπή του καπιταλισμού.

**ΓΙΑΤΙ ΦΟΒΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΑΣΤΟΙ
ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΑΝΕΡΓΟΥΣ**

"Οι κοινωνικές επιπτώσεις και παρενέργειες ίσως να είναι ακόμη σοβαρότερες, αφού μάλιστα, πέραν των άλλων συμβάλλουν και στην επιδείνωση των οικονομικών.

Η υποβάθμιση του επιπέδου ζωής, η οικονομική και κοινωνική ανασφάλεια που μεγάλα στρώματα του πληθυσμού αισθάνονται, η ροπή προς τη δημιουργία "κλειστών επαγγελματών" είναι μερικές από τις άμεσες επιπτώσεις που μπορεί να αναφέρει κανείς. Θα πρέπει όμως ιδιαίτερα να τονιστεί ότι η ανεργία εμποδίζει την κοινωνική ενσωμάτωση των νέων μέσω της ένταξής τους στην παραγωγική διαδικασία, με συνέπεια επιθετική μορφή. Π.χ. αύξηση εγκληματικότητας ή και εμφάνιση αναρχικών/τρομοκρατικών φαινομένων". (οι υπογραμμίσεις δικές μας, απόσπασμα από την Εισήγηση του Ν. Αναλυτή, μέλους του Δ.Σ. του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών με τίτλο ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ, στο Πανελλήνιο Βιομηχανικό Συνέδριο, Φλεβάρης 1983.

Είναι όμως ενδιαφέρον να δούμε το επίπεδο εκπαίδευσης των ανέργων που δείχνει επίσης & την ταξική τους δυναμική. Ο πίνακας -2- δείχνει ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης στην πρώτη στήλη ποιοί είναι οι άνεργοι, στη δεύτερη στήλη ποιοί είναι το ποσοστό ανεργίας σε κάθε κατηγορία και στη τρίτη στήλη ποιοί είναι το ποσοστό ανεργίας της κάθε κατηγορίας στο σύνολο των ανέργων.

Περί τους 19.800, δηλ. 13,3% έχουν σχέση με Ανώτατες σχολές, ενώ το 86,6% δεν έχουν. Από το 86,6%, έχουν τελειώσει το Γυμνάσιο (3 ή 6 τάξεις) 69.900, δηλ. το 47,1%, το Δημοτικό 48.500, δηλ. το 32,7% και μιά τάξη Δημοτικού ή δεν έχουν πάει καθόλου σχολείο 10.300, δηλ. το 6,9%. Είναι ξεκάθαρο λοιπόν ότι στο σύνολο των ανέργων η ανεργία χτυπάει όχι τόσο, όσο διαδίδεται, αυτούς που έχουν δίπλωμα, (και που στο κάτω-κάτω της γραφής έχουν και άλλες δυνα-τότητες να ξεφύγουν προς το παρόν από την ανεργία) αλλά ιδιαίτερα τους απόφοιτους Γυμνασίου και Δημοτικού. Από εδώ φαίνεται και η ανάγκη παρέμβασης μέσα στη νεολαία και ιδιαίτε-ρα αυτήν που έχει τις λιγότερες δυνατότητες για να "ξεφύγει" από την κατάσταση του άνεργου. Πρέπει ωστόσο να παρατηρηθεί ότι στους πτυχιούχους Ανωτ. Σχολών 1 στους 4 είναι άνεργος, πράγμα που δείχνει τη μεγάλη ανεργία σ' αυτήν την κατηγορία που, όμως, στο σύνολο των ανέργων δεν αποτελεί παρά το 13%.

4. Που βρίσκονται οι άνεργοι

Όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα -3- 1 άνεργος στους 3 βρίσκεται στην Αθήνα, δηλ. 100.000 περίπου άνεργοι με τα σημερινά δεδομέ-να. Αν τώρα πάρουμε όλες τις αστικές περιοχές (Αθήνα, Θεσ/νίκη, αλλά αστικά κέντρα) βλέπου-με ότι αντιπροσωπεύουν το 82,9 του συνόλου των ανέργων. Η αστική περιοχή της Θεσ/νίκης έ-χει αυτή τη στιγμή το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας, που με τα σημερινά δεδομένα πρέπει να ξεπερνάει το 16%. Απεναντίας οι ημιαστικές και αγροτικές περιοχές δεν συγκεντρώνουν παρά το 17,1% του συνόλου των ανέργων. Είναι ξεκά-θαρο λοιπόν ότι πρόκειται για νέα μορφή άνεργων, είναι οι άνεργοι της καπιταλιστικής κρί-σης και είναι πολύ συγκεντρωμένοι. Και αυτό είναι μιά αντικειμενική συνθήκη που επιτρέπει μιά δουλειά επέμβασης και βοήθειας στην αυτο-οργάνωση των ανέργων. Από την άλλη μεριά υπάρ-χουν ολόκληρες περιοχές που έχουν πληγεί, όπως η περιοχή από τον Πειραιά μέχρι την Ελευσίνα. Είναι ας πούμε η Νάπολη της Ελλάδας. Σε αυτές τις περιοχές υπάρχουν οι αντικειμενικές συνθή-κες για την ανάπτυξη μιας δουλειάς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ (1981).

	Χιλιάδες άνεργων	Αναλογία στο σύνολο της χώρας	Ανεργοί % εργατικού δυναμικού
Σύνολο χώρας.....	147,5	100,0	4,0
Αθήνα.....	75,6	50,9	6,6
Θεσ/νίκη.....	20,2	13,6	8,0
Λοιπές αστ. περιοχές	27,3	18,4	4,3
(Σύν. αστ. περιοχών). (123,1)		(82,9)	(6,0)
Ημιαστικές περιοχές	10,7	7,2	3,9
Αγροτικές περιοχές.	14,7	9,9	1,2

Πηγή: βλέπε πίνακα 1

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
ΟΙ ΑΝΕΡΓΟΙ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (1981)

	Χιλιάδες άτομα	% αντίστοιχου εργ. δυναμικού	% συνόλου ανέργων
Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών.....	13,1	4,3	8,8
Φοιτήσαντες ή φοιτώντες σε Ανώτατη Σχολή..	6,7	22,6	4,5
Με απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης.....	54,6	8,6	36,8
Τελειόφοιτοι Γ' τάξης εξετάξιου Γυμνασίου.	15,3	6,1	10,3
Με απολυτήριο δημοτικού.....	48,5	2,6	32,7
Με ενδεικτικό μιας τουλάχιστον τάξης στοιχειώδους εκπαίδευσης.....	7,8	1,7	5,2
Μη φοιτήσαντες σε σχολείο.....	2,5	1,6	1,7
Σύνολο.....	148,5	4,0	100,0

Πηγή: βλέπε πίνακα 1.

5. Οι συνέπειες της ανεργίας

Η ανεργία είναι ένα συνολικό κτύπημα των αστών στην εργατική τάξη. Πετάνει τους μεν στο πεζοδρόμιο και στη μιζέρια, τρομοκρατεί κι υπερειμεταλλεύεται αυτούς που παραμένουν. Είναι ακόμα μιά διάσπαση που προστίθεται σε άλλες: ξένοι-ντόπιοι εργάτες, γυναίκες-άνδρες εργαζόμενοι, μόνιμοι-έκτακτοι, κλπ. Έτσι μαζί με ένα μέρος των εργαζομένων που φεύγει από την παραγωγή καταστρέφεται και ένα μέρος της ιστορικής εμπειρίας της εργατικής τάξης από το 1974 και μετά καθώς και οι οργανωτικές μορφές που με τόσο κόπο κατακτήθηκαν (εργοστασιακά σωματεία). Οι λύσεις που αναγκαστικά δίνονται για βιοποριστικούς λόγους, όπως το μαγαζί, το ελεύθερο επάγγελμα, αλλάζουν τη σύνθεση του προλεταριάτου. Ένα μέρος του πηγαίνει προς τις μεσαίες τάξεις και άλλο ένα λουμπενοποιείται μην έχοντας άλλη διεξόδο. Είναι οι αυριανοί απεργοσπάστες.

Και αυτό είναι πολύ επικίνδυνο γιατί ένα μέρος ανέργων μπορεί να χρησιμοποιηθεί εύκολα από τους αστούς σα μέσο πίεσης στους εργαζομένους είτε σαν απεργοσπάστες είτε σα μέσο τρομοκράτησης στυλιζώντας φασιστικές ομάδες και μηχανισμούς. Γι' αυτό είναι εγκληματικό να αφηθούν οι άνεργοι μόνοι τους, πράγμα στο οποίο συμβάλλουν οι γνωστές αστικές και σταλινικές θεωρίες περί "αλητών", "φασιστών" και "λούμπεν". Γιατί η προυπόθεση της ενότητας της εργατικής τάξης είναι η υπεράσπιση των πιο καταπιεσμένων και χτυπημένων στρωμάτων απ τους αστούς. Γι' αυτό και οι προσπάθειες οργάνωσης των ανέργων είναι η κεντρική προσπάθεια απάντησης ώστε να σπάσει η ατομικοποίηση η περιθωριοποίηση και η απογοήτευση που είναι παράγοντες για να μπαλαντζάρουν οι άνεργοι, απο την άλλη μεριά του οδοφράγματος.

6. Σχετικά με τις διεκδικήσεις των ανέργων

A. Δουλειά ή επίδομα ανεργίας ;

Ένα πρώτο πράγμα που πρέπει να εξηγηθεί είναι γιατί όλοι σε πρώτη φάση ζητάνε δουλειά:

— πρώτα γιατί είναι κάτι που οι άνεργοι νομίζουν ότι μπορεί να επιτευχθεί και μάλιστα πολύ πιο εύκολα από το επίδομα ανεργίας, που φαίνεται πολύ πιο μακρινό και προυποθέτει κάποιες συλλογικές πιέσεις και αγώνες. Αυτό σημαίνει δηλαδή ότι η πρώτη κίνηση του ανέργου που είναι πιά έξω από το χώρο δουλειάς είναι ατομική. Ψάχνει για δουλειά είτε μέσω αγγελιών, είτε μέσω γνωστών. Και από εδώ επίσης αρχίζουν οι εκβιασμοί και τα πολιτικά ανταλλάγματα (θέση δουλειάς έναντι ψήφου ή "καλής διαγωγής" στο χώρο δουλειάς) που κάνουν τον άνεργο έρμαιο της αντίδρασης και τον δένουν "χειροπόδαρα".

— έπειτα η διεκδίκηση της δουλειάς συμβιβάζεται με την κυβερνητική πολιτική, το σύνταγμα και τους θεσμούς, και άρα δεν είναι καθόλου "επικίνδυνη".

Ποιά είναι όμως η υλική βάση για τη διεκδίκηση της δουλειάς;

1. η κρίση δεν έχει φτάσει ακόμα σε επίπεδο τέτοιο ώστε να αντιληφθεί ο ίδιος ο άνεργος ότι είναι πολύ δύσκολο, αν όχι αυταπάτη, να βρει δουλειά. Υπάρχουν δε και ισχυρά κοινωνικά "αμορτισέρ" που επιβραδύνουν την εκδήλωση της κρίσης ανοικτά. Ένα μέρος εργαζομένων είναι ακόμα συνδεδεμένο με την ύπαιθρο

από όπου μπορεί να προμηθεύεται μερικά προϊόντα, τζάμπα διακοπές, κλπ. Ένα άλλο πάλι μεγάλο μέρος εργατών που βρίσκονται έξω από τα αστικά κέντρα διατηρούν την αγροτική εκμετάλλευση τους πράγμα που τους επιτρέπει να μετριάσουν προς το παρόν τις επιπτώσεις της κρίσης. Άλλο ένα αμορτισέρ είναι επίσης η ιδιοκτησία σπιτιών. Το 50% των κατοίκων των αστικών περιοχών και το 60% έξω από αυτές έχουν ιδιοκτησία σπύτια. Όταν λοιπόν δεν υπάρχει νοίκι τα πράγματα είναι λιγώτερο μαύρα.

2. η ελληνική οικονομία, έτσι όπως είναι διάρθρωμένη, δίνει τη δυνατότητα ευκαιριακής ή εποχιακής απασχόλησης (αγροτικές εργασίες, τουρισμός, κλπ).

3. πολλοί κλάδοι που πλήττονται από την ανεργία περιλαμβάνουν εργολάβους, μικρούς, μεσαίους αλλά και μεγάλους. Είναι αυτό το μέρος που υπερισχύει σήμερα και περνάει τη γραμμή του στους μεροκαματιάρηδες. Είναι λοιπόν φυσικό κάποιος που δουλεύει με εργολάβους να ζητάει "άνοιγμα των δουλειών", "αναθέριανση" και όχι βέβαια μεροκάματο άνεργίας.

Μπορεί βέβαια ο κάθε άνεργος, κλεισμένος στο καβούκι του, να νομίζει ότι μπορεί να βρει δουλειά. Και όλοι σκέπτονται το ίδιο. Να όμως που δεν υπάρχει δουλειά για όλους. Γι' αυτό αυτή η διεκδίκηση μπορεί να λύσει τα προβλήματα μερικών ανέργων αλλά όχι όλων.

Αντίθετα η διεκδίκηση του επιδόματος ανεργίας ίσου με το βασικό χωρίς προϋποθέσεις και επ' αόριστο έχει τριπλό στόχο:

1. ενοποιεί τους άνεργους εφόσον απευθύνεται και καλύπτει όλους

2. ανταποκρίνεται στο βασικό αίτημα των ανέργων για δικαίωμα στην επιβίωση

3. ξεκόβει κάθε σύνδεση με την υπεράσπιση της εθνικής οικονομίας, βάζοντας σα μοναδικό κριτήριο την υπεράσπιση των συνθηκών ζωής των προλεταρίων. Η διεκδίκηση της "δουλειάς στους άνεργους" πέρα από το ότι είναι ανέφικτη, γιατί ο καπιταλισμός δεν μπορεί να ζήσει χωρίς ανεργία, μπλέκει τους άνεργους αναγκαστικά σε πολιτικές προτάσεις του πως θα βρεθεί δουλειά, του πως θα "βγούμε από την κρίση" και άρα τους βάζει στο ρόλο του διαχειριστή της κρίσης.

B. Η τοποθέτηση των ρεφορμιστικών συνδικαλιστικών παρατάξεων & κομμάτων

Ως σήμερα το ζήτημα της ανεργίας μπαίνει από όλες τις παραδοσιακές παρατάξεις (ΕΣΑΚ-ΠΑΣΚΕ-ΑΕΜ) σαν μια πάλη για την αποφυγή της ανεργίας και άρα με προτάσεις για την εξάλειψη της μέσα από εκκλήσεις στην κυβέρνηση για σωστές επενδύσεις και όχι σαν πάλη υπεράσπισης των συνθηκών ζωής των ανέργων. Γι' αυτούς δηλαδή προϋπόθεση είναι η οικονομική ανάκαμψη και ως ότου γίνει (κι αν γίνει...) οι άνεργοι δεν έχουν παρά να περιμένουν. Σε ορισμένους βέβαια κλάδους όπως ο ναυπηγοεπισκευαστικός κάτω από την πίεση του ψηλού ποσοστού ανεργίας και άρα των ανέργων έχουν ενσωματώσει το "επίδομα ανεργίας χωρίς προϋποθέσεις" μέχρι την ανεύρεση δουλειάς" αλλά συνδεδεμένο με τη "μακροπρόθεσμη" πάλη για υπεράσπιση των "ελληνικών ναυπηγείων" για "επέκταση των ναυπηγείων" κλπ. Στους οικοδόμους πάλι συζητάνε για επίδομα αλλά συζητάνε ποιές... προϋποθέσεις θα δεχθούν.

Όσες κατηγορίες εργαζόμενων αντιδρούν στις συνέπειες της κρίσης, το κάνουν απο καθαρά συ- ντεχνιακή αντίληψη. Σκέφτονται μόνο την κατη- γορία τους και βλέπουν τη διέξοδο μέσα από την οικονομική ανάκαμψη του κλάδου τους. Ετσι, οι οικοδόμοι ζητάνε αύξηση του συντελεστή δό- μησης, κατάργηση του νόμου για τα γκαράζ ώστε να κτίζουν και να κονομάνε οι εργολάβοι περισ- σότερο κλπ, οι ναυπηγοεργάτες να ναυπηγούνται και να επιδιορθώνονται στην Ελλάδα τα ελληνι- κά πλοία κλπ. Δεν μπορούν όμως να δούν ότι ο κάθε επενδυτής ή πελάτης πηγαίνει όπου βρει καλύτερες συνθήκες ή φτηνότερα. Αυτός είναι ένας νόμος του καπιταλισμού. Αν λοιπόν οι τιμές για διάφορες υπηρεσίες ή προϊόντα στην Ελλά- δα είναι ψηλότερα από αλλού, θα πρέπει να παρθούν διάφορα μέτρα για να συμπιεστεί το κό- στος τους, όπως π.χ. απόλυση εργατών, εισαγω- γή νέων μεθόδων εργασίας, εξοπλισμού, εντατικο- ποίηση, πάγωμα των μισθών. Μιά "δουλειά" λοι- πόν μπορεί να παρθεί από τα "ελληνικά χέρια" αλ- λά αυτό θα σημαίνει απολύσεις και εντατικοποίη- ση. Πέρα δε από αυτό συμπάρταξη των προλετα- ρίων όλων των χωρών με τις αστικές "τους" τά- ξεις. Πράγματι δουλειά εδώ σημαίνει ανεργία αλλού και αντίστροφα. Ετσι το προλεταριάτο υ- περασπίζοντας τα "δικά του" προϊόντα, αγοράζο- ντας δηλ. "ελληνικά προϊόντα" και βοηθώντας τις εξαγωγές της "δικιάς του" χώρας θα είναι προετοιμασμένο για να ματωληθεί με τα προ- λεταριάτα των άλλων χωρών, όταν θα του ζητη- θεί, γιατί δήθεν κάποιοι "άλλοι" προλετάριοι του πήραν τις αγορές "του" και τις δου- ειές "του"...

Οι ιδιομορφίες της Ελλάδας καθώς και η φά- ση ξαπλώματος της κρίσης είναι τέτοιες ώστε κανουν το σύνθημα "δουλειά στους άνεργους" να κυριαρχεί. Αυτό σημαίνει ότι το ίδιο το κίνη- μα των ανέργων, όπως υπάρχει σήμερα, πρέπει να περάσει από διάφορες φάσεις που εξαρτώνται από την έκταση της κρίσης, από φάσεις που δεν μπορούν να ξεπεραστούν ετσιθελικά.

7. Σχετικά με την οργάνωση των ανέργων

Η εμπειρία στην Ελλάδα δεν έχει δείξει α- κόμα περιπτώσεις οργάνωσης ανέργων πάνω σε α- νεξάρτητες δικές τους βάσεις και πάνω σε δι- κούς τους στόχους. Πράγματι ότι έχει οργανω- θεί μέχρι σήμερα είναι μέσα απο τα σωματεία και όλες οι κινήτοποιήσεις ανέργων έχουν πλαι- σιωθεί από τα υπάρχοντα σωματεία: πορεία στο Καστρί των Ναυτικών (ΠΕΜΕΝ) και των ναυπηγο- εργατών της Ζώνης, πορείες στον Πειραιά και στη Ζώνη, πορείες των οικοδόμων. Τα κλαδικά σωματεία λοιπόν είναι σήμερα ο μόνος πόλος α- ναφοράς των ανέργων ιδιαίτερα των απολυμένων καθώς των ειδικευμένων νέων εργατοτεχνιτών που, λόγω της ειδικεύσεως τους μπορούν να συν- δεθούν με ένα σωματείο. Τα εργοστασιακά σωμα- τεία απο τη φύση τους (επειδή δηλ. δεν μπο- ρούν να καλύψουν μια περιοχή, αλλά μόνο το συ- γκεκριμένο εργοστασιακό χώρο) δεν μπορούν να παίξουν κάποιο ρόλο συσπείρωσης των ανέργων. Αυτό όμως που μένουν εντελώς ανάπτυτοι είναι ιδιαίτερα οι ανειδίκευτοι επαγγελματικά νέοι που μπαίνουν για πρώτη φορά στην αγορά εργασί- ας χωρίς βέβαια να εξαιρούνται και άνεργοι που είναι απολυμένοι.

Η αρχή της οργάνωσης των προλεταρίων, τό- σο διαδεδομένη (αν και παραμορφωμένη στις ση- μερινές συνδικαλιστικές δομές) στους χώρους δουλειάς είναι πολύ πιο δύσκολη κατάκτηση στο χώρο των ανέργων, εξαιτίας των συνθηκών ζωής τους. Πολλά προβλήματα παρουσιάζονται εξαιτί- ας του ότι είναι υποχρεωμένοι να τρέχουν για δουλειά, να αλλάζουν διαμονή και εργασία συ- χνά, επειδή έχουν αυξημένα οικογενειακά και κοινωνικά προβλήματα. Η γενικευμένη όμως ανα- σφάλεια και αστάθεια μέσα στην οποία ζούν βά-

ζει τους αντικειμενικούς όρους, ώστε να θεω- ρείται η οργάνωση τους μια ζωτική απαίτηση.

Για να καταλάβουμε καλύτερα τα στάδια και τις συνθήκες απ' όπου πέρασαν τα διάφορα κινή- ματα στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Η ανε- ξάρτητη οργάνωση των ανέργων στην Ελλάδα έχει συγκεκριμένους λόγους. Οι συνδικαλιστικές ορ- γανώσεις δεν καλύπτουν τους άνεργους παρά μό- νο τους εργαζόμενους εφόσον έχουν ταχθεί να σώσουν και να υπερασπίσουν την εθνική οικονο- μία μαζί με την κυβέρνηση. Ετσι η πρώτη μεγά- λη οργάνωση ανέργων, οι DISOCCUPATI ORGANIZZA TI (Οργανωμένοι Ανεργοί) μπόρεσε να αναπτυχ- θεί, καθώς και άλλες μικρότερες, ιδιαίτερα στην περιοχή της Νάπολης. Αυτό που είναι ενδι- αφέρον επίσης να επισημανθεί είναι ότι οι "Ορ- γανωμένοι Ανεργοί" είχαν σα στόχο τους στην αρχή τη "δουλειά στους άνεργους". Με το βάθε- μα της κρίσης και άρα αφού αντιλήφθηκαν οι έ- ρδιοι ότι αυτό δεν τους κάλυπτε πλέον μήτε πα- ράλληλα και ο "κοινωνικός μισθός" (επίδομα ανεργίας).

Αυτό δείχνει ότι υπήρξαν συγκεκριμένοι ρυθμοί ανάπτυξης του κινήματος και της συνεί- δησης του μέσα από εμπειρίες για να φτάσουν σε θέσεις που καλύπτουν όλους τους άνεργους. Και αυτό εξαιτίας του ότι οι σημερινές συνδι- καλιστικές και πολιτικές δυνάμεις στην Ελλάδα δεν μπορούν να οργανώσουν ούτε να ικανοποιή- σουν τις ανάγκες των ανέργων εξαιτίας των α- νοικτών θέσεων τους για λιτότητα θυσίες κλπ.

Κάνοντας έναν παραλληλισμό της κατάστασης στην Ελλάδα και Ιταλία μπορούμε να πούμε ότι ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ. ΑΝ ΣΗΜΕΡΑ ΟΙ ΑΝΕΡΓΟΙ ΕΚΦΡΑΖΟ- ΝΤΑΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΔΙΚΑΤΑ ΑΥΤΟ ΔΕΙΧΝΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ, ΤΟ ΒΑΘΜΟ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΤΟΥΣ. ΤΟ ΞΕΚΟΜΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝ- ΔΥΣΕΙΣ, ΑΝΟΙΓΜΑ ΔΟΥΛΕΙΩΝ ΚΛΠ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΞΑΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙ- ΚΟ ΞΕΚΟΜΑ. ΣΕ ΑΥΤΟ ΒΕΒΑΙΑ ΘΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΜΙΑ ΠΑ- ΡΑΛΛΗΛΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΠΑΝΩ ΣΕ ΤΑΣΙΚΗ ΒΑΣΗ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ.

8. Για μια πλατιά αντίληψη των αναγκών οργάνωσης, διεκδίκησης και ζωής των ανέργων.

Οι εργαζόμενοι χαρακτηρίζονται απο την εκ- μετάλλευση της εργασίας. Οι άνεργοι απεναντί- ας χαρακτηρίζονται απο μια κατάσταση περιθωρι- οποίησης που πιάνει όλες τις πλευρές της κοι- νωνικής ζωής τους. Δεν έχουν μονάχα το πρόβλη- μα του επιδόματος. Έχουν το πρόβλημα της α-

BANCHI NUOVI

DICEMBRE 1982 Tipografia ZACCARIA - Napoli - Italia L. 1.000
I COMPAGNI ED I DISOCCUPATI CHE HANNO CONTRIBUITO A QUESTO GIORNALE SI RIUNISCONO OGNI MERCOLEDÌ E VENERDÌ DALLE 17,00 ALLE 20, NELLA SEDE DI VICO BANCHI NUOVI - NAPOLI

Μετά απο ενα μακροχρόνιο αγώνα, οι ναπολιτάνοι ορ- γανωμένοι άνεργοι της Οδού Banchi Nuovi, με την ε- φημερίδα τους αναζητούν να κάνουν ενα απολογισμό των αγώνων τους που μείναν ως τώρα διασπαρμένοι. Πρόκειται για μια δουλειά όχι μονάχα αντιπληροφό- ρησης για την κατάσταση των ανέργων αλλά & για ό- λους όσους θέλουν να ενώσουν τις δυνάμεις τους για τη συνέχιση της πάλης για: "εγγυημένο μισθό για ό- λους τους άνεργους, χωρίς όριο ηλικίας και χωρίς διακρίσεις". Στην εφημερίδα τους επίσης αναφέρεται η αναγκαιότητα σύνδεσης με άλλους προλεταρίους (χωρίς κατοικία, καταληψίες σπιτιών, εργάτες του τα- μείου αναπλήρωσης — CASSA INTEGRAZIONE)

τροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης το πρόβλημα του νοικιού, το πρόβλημα των λογαριασμών του ηλεκτρικού, νερού, τηλεφώνου, το πρόβλημα της πληρωμής των εισιτηρίων στις μετακινήσεις τους και ιδιαίτερα το πρόβλημα των ελεύθερων ωρών, του "στεκιού" (είτε καφενείο είτε άλλος χώρος και ιδιαίτερα στις πιά απόκεντρες περιοχές των μεγάλων αστικών κέντρων) το πρόβλημα της στρατιωτικής θητείας.

Θα ήταν λοιπόν ΛΑΘΟΣ να περιοριστεί το πρόβλημα των άνεργων μονάχα στο οικονομικό διεδικητικό και να κοπιαριστεί με καρμπόν ο τρόπος οργάνωσης και διεκδίκησης των εργαζόμενων στους τόπους δουλειάς. Αυτό θα σήμαινε ότι προωθείται μόνο ένα στοιχείο της κοινωνικής τους κατάστασης και όχι το σύνολο των προβλημάτων που τους απασχολούν.

Ο "φυσικός" χώρος οργάνωσης των άνεργων, που, επειδή είναι ανομοιογενείς, ξεπερνάνε τα όρια των εργοστάσιων, σωματείων, και επαγγελματικών κατηγοριών, είναι οι γειτονιές, οι συνοικίες. Ο "φυσικός" χώρος δράσης τους δεν είναι οι κλειστοί χώροι, τα θέατρα, αλλά οι δρόμοι, οι πλατείες (όπως το έδειξαν οι τελευταίες κινητοποιήσεις των άνεργων). Αυτό βέβαια δεν εμποδίζει να είναι επίσης "χώροι" τους, οι συνελεύσεις, οι συγκεντρώσεις και οι απεργίες των σωματείων όπου είναι ενταγμένοι.

Βέβαια σήμερα που κάθε συλλογική ζωή των εργαζόμενων έχει καταστραφεί από τη σταλινική αντεπανάσταση των τελευταίων 60 ετών, που δεν υπάρχουν χώροι όπου οι προλετάριοι μπορούν να συναντηθούν, να οργανωθούν, να ανταλλάξουν απόψεις (τα γραφεία των σωματείων έχουν καταντήσει πράγματι "γραφεία") είναι απαραίτητο και πρωταρχικό να βοηθιέται και να προωθείται κάθε κίνηση που τείνει έστω και περιορισμένα το πικά να δημιουργήσει χώρους συνάντησης των άνεργων, ανοικτούς σ'όλους τους προλετάριους με δραστηριότητες που ν'αγγίζουν όλες τις πλευρές της κοινωνικής ζωής, απ'όπου θα οργανώνεται η δράση των άνεργων (και ιδιαίτερα ενός μεγάλου μέρους νεολαίας που παλεύει για πρώτη φορά), όπου θα συναντιούνται επίσης οι εργαζόμενοι με τους άνεργους και απ'όπου θα μπορούσαν να προωθήσουν κοινές πρωτοβουλίες είτε στο διεκδικητικό, είτε στο θέμα της αλληλεγγύης στους απεργούς, απολυμένους η εργαζόμενους σε διαθεσιμότητα, είτε στο θέμα της κατοικίας, κλπ.

Αυτά τα κοινά προβλήματα και η κοινή δράση μπορούν να δώσουν στο μέλλον τη δυνατότητα επαφής και συνάντησης των εργαζόμενων και των άνεργων.

9. Η πολιτική δυναμικότητα των άνεργων & των αγώνων τους

Οι αγώνες των άνεργων έχουν χαρακτήρα άμεσα πολιτικό, σε όλα τα επίπεδα, γιατί αντιπαράγονται και συγκρούονται με το αστικό κράτος και τους θεσμούς του, αντί με τον απλό καπιταλιστή όπως συμβαίνει με τους εργαζόμενους στην αρχή τουλάχιστον του αγώνα τους.

Πράγματι 1. ο χαρακτήρας του επιδόματος, ακόμα και η απαίτηση για δουλειά, αλλά και οι "δευτερεύοντες" διεκδικήσεις, είναι γενικές και ζητιούνται άμεσα από το κράτος

2. οι μορφές αγώνα των άνεργων έχουν μια δυναμικότητα σπασίματος της κοινωνικής γαλήνης πολύ πιά μεγάλη από μιά απεργία, τουλάχιστον όπως γίνεται σήμερα. Όσο βέβαια σωστά, αλλά κοντόφθαλμα, λένε ότι οι άνεργοι δεν μπορούν να πιέσουν την παραγωγή, απα-

ντάμε ότι ο δικός τους τρόπος πίεσης είναι η παρακώλυση της κοινωνικής σήμερα, και αύριο πιθανόν το μπλοκάρισμα λιμανιών, αυτοκινητοδρόμων, δημοσίων υπηρεσιών κλπ. Αυτό που φοβάται ιδιαίτερα η αστική τάξη είναι το κατέβασμα στους δρόμους και στις πλατείες, η μετωπική, άμεση και δυναμική σύγκρουση με το προλεταριάτο

3. η πάλη των άνεργων τους φέρνει αντιμέτωπους με τη διοικητική μηχανή (ΟΑΕΔ-υπουργεία) του αστικού κράτους με τη Δημοκρατία που είναι οπλισμένη σαν αστακός (ΜΑΤ-αστυνομία στις συγκεντρώσεις). Αυτό είναι μια άμεση & τρομερή εμπειρία για τους άνεργους σχετικά με το τι είναι Δημοκρατία, τι είναι αστικό κράτος, τι είναι μια κυβέρνηση της "Αλλαγής". Γι' αυτούς οι θεσμοί, το κράτος, η κυβέρνηση δεν φαίνονται σαν μεσολαβητές, όπως συμβαίνει με τους εργαζόμενους, αλλά σαν οι άμεσοι αντίπαλοι τους.

Γι' αυτό οι άνεργοι είναι λιγότερο δεμένοι με το μύθο της νομιμότητας (στο Καστρί είχαν διάθεση σπασίματος των πάντων και έχουν τάση εξαιτίας των μεθόδων πάλης, της κατάστασης που ζούνε, να ξεπερνάνε τις ρεφορμιστικές αντιλήψεις για κοινωνική συνεργασία.

ΟΙ ΑΝΕΡΓΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΙΟ ΑΠΕΙΘΑΡΧΟΙ ΑΠΟ ΟΛΟΥΣ. ΑΠΕΙΘΑΡΧΟΙ ΦΥΣΙΚΑ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΟΥΣ.

Αυτό εξηγείται γιατί υπάρχουν λιγότερα κοινωνικά αμορτισέρ (παρόχες κλπ.), γιατί οι ρεφορμιστές δεν τους ελέγχουν όπως τους εργαζόμενους, δεν έχουν οργανωτικά σχήματα που να τους καναλιζάρουν (εκτός από τα σωματεία), ούτε και πρωτύτερη πείρα πάνω σε αυτό το ζήτημα

Φαίνεται λοιπόν η σημασία της δουλειάς στους άνεργους εξαιτίας της δυναμικότητας που έχουν σαν στρώμα του προλεταριάτου, του ρόλου που μπορούν να παίξουν στη διατάραξη της κοινωνικής ειρήνης, σαν πυρήνες οργάνωσης του προλεταριάτου κατά περιοχή.

Δίνουν επίσης τη δυνατότητα συζήτησης και πολιτικής αγκιτάσις για τους επαναστάτες κομμουνιστές ώστε να συνδέσουν τις άμεσες προσπάθειες για οργάνωση και πάλη με την αναγκαία όλη της επανάστασης και του κομμουνισμού εξηγώντας γιατί η παντοτινή λύση του προβλήματος της ανεργίας είναι η κατάργηση των αιτιών που την προκαλούν δηλ. η κατάργηση του καπιταλισμού και όχι η προσπάθεια θεραπείας του. Είναι πράγματι μια από τις λίγες ευκαιρίες που δίνει η σημερινή κατάσταση για άμεση προπαγάνδα της επανάστασης γιατί υπάρχουν οι αντικειμενικές συνθήκες, το γόνιμο έδαφος που της επιτρέπουν να συνδεθεί με τα άμεσα προβλήματα των άνεργων, να αρχίζει να γίνεται ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ και όχι μόνο ΑΠΛΗ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ.

10. Σε ποιά επίπεδα μπορούμε να δουλέψουμε σήμερα

Λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση της εργατικής τάξης και των εργαζόμενων, το πόσο έχει βαθύνει η κρίση και τι διαστάσεις έχει πάρει η ανεργία, τις υποκειμενικές δυνάμεις που μπορούν να κάνουν μιά δουλειά και τις προηγούμενες διαπιστώσεις μπορούμε να κατευθύνουμε τις δυνάμεις μας στα εξής σημεία (που πρέπει βέβαια να συμπληρωθούν και να εξειδικευτούν ανάλογα με τις καταστάσεις και τις εξελίξεις) δουλεύοντας για:

■ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΑΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΤΑΞΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥΣ, είτε

ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΚΑΙ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

Τα παροπλισμένα σκάφη διεθνώς κατά το τέλος του Νοεμβρίου 1982 έφθασαν τό ύψος ρεκόρ τών 81,5 εκατομμυρίων τόνων ντέντ γουέιτ καί άντιπροσωπεύουν τό 12% τής παγκόσμιας έμπορικής ναυτιλίας, σύμφωνα μέ στοιχεία του Γενικού Συμβουλίου τής Βρετανικής Ναυτιλίας.

Η Έλλάς βρίσκεται στην δεύτερη θέση, μετά την Λιβερία, με 620 πλοία συνολικής χωρητικότητας 19,7 εκατ. τόνων που αντιπροσωπεύουν τό 28% του έμπορικού της στόλου.

Θά πρέπει νά σημειωθεί ότι τόν Νοέμβριο του 1981 τό τόνάζ των παροπλισμένων πλοίων διεθνώς ήταν 22,7 εκατ. τόνων, δηλαδή μέσα σ' ένα χρόνο σχεδόν τετραπλασιάσθηκε.

Τά παροπλισμένα δεξαμενόπλοια διεθνώς κατά τό τέλος Νοεμβρίου 1982 άνέρχονται σέ 393 συνολικής χωρητικότητας 59 εκατ. τόνων καί άντιπροσωπεύουν τό 17% του τόνάζ, ενώ τά σκάφη ξηρού φορτίου άνέρχονται σέ 1.098 συνολικής χωρητικότητας 19,8 εκατ. τόνων ή τό 16% του συνολικού τόνάζ.

Η ενίσχυση της "εθνικής" ναυτιλίας, δηλ. του εφοπλιστικού κεφάλαιου, στον ανταγωνισμό του στην παγκόσμια ζούγκλα του κεφάλαιου είναι ο στόχος των μέτρων που εφ'αγγέλθηκαν από τον Κατσιφάρα για τη ναυτιλία. Πρόκειται για μια ακόμα επίθεση στους ναυτεργάτες, έλληνες & ξένους, εφόσον:

-επικυρώνονται οι "διμερείς συμβάσεις" μεταξύ Ελλάδας και κρατών του Τρίτου Κόσμου, πράγμα που επιτρέπει στους έλληνες εφοπλιστές να πληρώνουν τους ξένους ναυτεργάτες με το μισθό της χώρας τους (και δεν νομίζου με ότι οι μισθοί στο Μπάγκλα-Ντές είναι τόσο ψηλοί...) έναντι ενός μικρού αντίτιμου, ανά πλοίο, που θα πηγαίνει σε ταμείο για να επιδοτούνται οι άνεργοι έλληνες ναυτεργάτες. Επιπλέον αυξάνεται το ποσοστό των ξένων πληρωμάτων απο 25% σε 30% για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής ναυτιλίας...

-απαγορεύεται να είναι αξιωματικοί οι ξένοι, αλλά μονάχα κατώτερα πληρώματα.

-μειώνεται η σύνθεση των πληρωμάτων (το θρόσος του Κατσιφάρα είναι ότι ανακοίνωσε ότι τα μέτρα θα περιορίσουν την ανεργία!).

Τα μέτρα αυτά έχουν διπλή συνέπεια: απο τη μια μεριά αύξηση της εκμετάλλευσης όλων και απο την άλλη ρατσιστικός διαχωρισμός με ταξύ ελλήνων και ξένων ναυτεργατών. Οι ξένοι "μας παίρνουν τη δουλειά", οι ξένοι θα κάνουν τις χειρότερες δουλειές στα πλοία σαν κατώτερα πληρώματα: έτσι καλλιεργείται η διάσπαση καθώς και η "αριστοκρατική" συμπεριφορά των ελλήνων προς τους ξένους.

Όσο για την "Αλλαγή" που κόπτεται για τη θέση της κοντά στον Τρίτο Κόσμο και που καταγγέλλει την ιμπεριαλιστική εκμετάλλευση στην Αφρική και Ασία είναι δυο φορές υποκριτρία. Γιατί η καταγγελία των "άλλων" είναι το παραπέτασμα που κρύβει ότι και αυτή κάνει το ίδιο με εκείνους που καταγγέλλει. Κατά τα άλλα, βέβαια, μόνο το Ισραήλ κι η Νοτιοαφρικάνικη Ένωση είναι ρατσιστές!

Οι έλληνες ναυτεργάτες, αλλά και οι εργαζόμενοι σε όλους τους κλάδους, μπορούν να υπερασπίσουν τον εαυτό τους αν δεν εγκλωβί-

στούν και αν δεν κάνουν δικά τους, μέτρα σαν εκείνα του Υπουργείου Εμπ. Ναυτιλίας. Γιατί υπερασπίζοντας εκείνους που χτυπιούνται περισσότερο απο του αστούς, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την υπεράσπιση των ίδιων τους των εαυτών γιατί διαφορετικά θα είναι πιόνια των μέτρων του κάθε υπουργείου.

Αν και σήμερα μια δουλειά στην κατεύθυνση των ξένων εργατών είναι δύσκολη, τουλάχιστον όπου είναι δυνατόν η προπαγάνδα και η οργάνωση οποιασδήποτε κίνησης πρέπει να συμπεριλαμβάνει & τους παρακάτω άξονες:

*ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

*ΙΣΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΜΙΣΘΟ

*ΙΣΟΤΗΤΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

που σημαίνει άμεσα:

-όχι στις απελάσεις

-άδεια εργασίας και παραμονής σε όλους τους ξένους εργάτες ■

"Διατάραξη οικιακής ειρήνης" —

"περιύβριση νεκρού"

Δεν περνάει μέρα που οι ναυτεργάτες να μη πληρώσουν με τη ζωή τους στο βωμό του κεφάλαιου πάνω στα καράβια την έλλειψη σωστικών μέσων, μέτρων ασφάλειας στις συντηρήσεις, κλπ. Η δολοφονία του ναυτεργάτη Γ. Ζαρέντη στο Πέραμα (έπεσε απο τη σκαλωσιά στο ντόκο) πήρε όμως μια αναπάντεχη εξέλιξη: εξοργισμένοι οι σύντροφοι της δουλειάς & των σωματείων τον μετέφεραν πεθαμένο στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και τον άφησαν μπροστά στο γραφείο του...κύριου υπουργού. Κάτι τέτοιο δεν έχει ξαναγίνει στα χρονικά της Ελλάδας και για ευνόητους λόγους δεν δόθηκε συνέχεια. Ξεπνθυμίζουμε ότι το "κόμμα της εργατικής τάξης" (του οποίου ήταν μέλος ο Ζαρέντης) αρκέστηκε μονάχα σε νεκρολογίες και ζητούσε... τιμωρία των υπεύθυνων. Ούτε συγκέντρωση, ούτε διαδήλωση, καμιά κινητοποίηση... Τέτοιες όμως ενέργειες μπορούν να είναι ο καταλύτης εργατικού ξεσπάσματος (και είναι γνωστή η κρίση και η ανεργία του κλάδου), αλλά οι κοινωνικοί πυροσβέστες με το ΚΚΕ και τη ΞΣΑΚ επικεφαλής είναι εδώ για να σταματάνε κάτι τέτοια. Σαν να μην έφτανε αυτό, ο αντεισαγγελέας Λαμπρόπουλος (σίγουρα μετά απο εισήγηση της "Αλλαγής") άσκησε δίωξη κατά 4 ναυτεργατών που είχαν μεταφέρει το πτώμα για "διατάραξη οικιακής γαλήνης" και "περιύβριση νεκρού". Όλοι πράσινοι & "κόκκινοι" πολεμάνε για να επικρατήσει η "σιγή του νεκροταφείου". Η εκδίκηση στις δολοφονίες του κεφάλαιου θα παρθεί κάποτε. Θα πρέπει όμως να περάσει πάνω απο τα πτώματα των υπηρέτων του κεφάλαιου & των ψεύτικων υπερασπιστών της εργατικής τάξης.

στα σωματεία, είτε σε επίπεδο γειτονιάς, συνοικίας. Ιδιαίτερα στα σωματεία προσπάθεια όξυνσης των αντιθέσεων ώστε να συσπειρωθούν οι άνεργοι πάνω στη βάση της υπεράσπισης των δικών τους συμφερόντων, διεκδικώντας το μεροκάματο χωρίς προϋποθέσεις, όσο με το βασικό και επ'αόριστο. Στο επίπεδο της συλλογικής δράσης των άνεργων προώθηση και ενθάρρυνση κάθε κίνησης που προσπαθεί να δώσει έστω και μερική λύση στα προβλήματα των

άνεργων, όπως η άρνηση πληρωμής εισιτηρίων στα μέσα μεταφοράς, καταλήψεις σπιτιών για κατοικία ή για στέκια ή που προωθεί πιέσεις ή σύγκρουση με το κράτος.

■ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΕΠΑΦΗΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ-ΑΝΕΡΓΩΝ, είτε στις συνοικίες μέσα απο κοινά προβλήματα, είτε στους χώρους δουλειάς όπου γίνονται απολύσεις και διαθεσιμότητες ■■■

ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΟΣ ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ

στρατός - δημοκρατία - εθνική άμυνα

Ένα από τα κυριότερα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν ταξικά για να μπορέσει να στηριχτεί ο προλεταριακός αντιμιλιταρισμός είναι το ζήτημα του στρατού. Κι αυτό γιατί ο στρατός αποτελεί το κυριότερο όργανο της αστικής κυριαρχίας. Είναι το μέσο διεξαγωγής των αστικών-ιμπεριαλιστικών πολέμων της διατήρησης της καπιταλιστικής κοινωνίας με την ανοικτή καταστολή των εργατικών και κοινωνικών εξεγέρσεων, του σπασίματος των εργατικών διεκδικητικών αγώνων (απεργοσπαστικός μηχανισμός, καταστολή, κλπ) της άγριας εκμετάλλευσης της στρατευμένης νεολαίας (τζάμπα εργατική δύναμη) του ιδεολογικού εκφυλισμού των νέων και της υποταγής τους στην κυρίαρχη ιδεολογία μέσα από την καταναγκαστική πειθαρχία και την στρατιωτική ιεραρχία που επιβάλλει.

"Κατά τον Μαρξ, το κράτος είναι όργανο της ταξικής κυριαρχίας, όργανο καταπίεσης μιας τάξης από μιαν άλλη... Δύο είναι οι θεσμοί που χαρακτηρίζουν περισσότερο αυτή την κρατική μηχανή: η υπαλληλοκρατία και ο μόνιμος στρατός." (Λένιν, "κράτος & επανάσταση")

"... ο στρατός είναι το πιο αποστεωμένο όργανο υποστήριξης του παλιού καθεστώτος, το πιο γερό φρούριο της αστικής πειθαρχίας, στήριγμα της κυριαρχίας του κεφάλαιου, για τη διατήρηση και την καλλιέργεια της δουλικής υποταγής και της καθυπόταξης των εργαζόμενων στο κεφάλαιο." (Λένιν, "η προλεταριακή επανάσταση και ο αποστάτης Κόουτσκι")

Ποιό μέλλον επιφυλάσσουν λοιπόν οι κομμουνιστές στον αστικό στρατό και ποια είναι η τακτική που ακολουθούν για να πετύχουν το σκοπό τους; Η απάντηση είναι ξεκάθαρη: συντριβή, τσάκισμα, καταστροφή του στρατού μέσα από την επανάσταση και αντικατάστασή του με τον νέο προλεταριακό κόκκινο στρατό. Στο μεταξύ μια μόνο τακτική: δράση για την οργάνωση των προλεταρίων φαντάρων, για την υπεράσπιση των συνθηκών ζωής, για το σπάσιμο της πειθαρχίας, του αξιόμαχου, με μια λέξη "ξεχαρβάλωμα" του στρατού.

"Η πρωταρχική προσταγή κάθε νικηφόρας επανάστασης, όπως το τόνισαν επανειλημμένα ο Μαρξ και ο Ενγκελς, ήταν: να τσακίσει τον παλιό στρατό, να τον διαλύσει, να τον αντικαταστήσει με καινούργιο. Η νέα κοινωνική τάξη που γίνεται κυρίαρχη δεν μπορούσε ποτέ και δεν μπορεί και τώρα να φτάσει σε αυτή την κυριαρχία και να τη στερεώσει διαφορετικά παρά μονάχα αποσυνθέτοντας ολότελο τον παλιό στρατό ("ξεχαρβάλωμα" ουρλιάζουν από αυτή την αφορμή οι αντιδραστικοί ή απλώς οι δειλοί μικροαστοί...". (Λένιν, το ίδιο)

"Ο Κόουτσκι επαινεί τους μενσεβίκους γιατί επέμεναν να διατηρηθεί ο στατός αξιόμαχος. Κατακρίνει τους μπολσεβίκους γιατί χειρότερουαν το "ξεχαρβάλωμα" του στρατού... Αυτό σημαίνει ότι επαινεί το ρεφορμισμό και την υποταγή στην ιμπεριαλιστική αστική τάξη, ότι κατακρίνει την επανάσταση, ότι την αρνείται. Γιατί η διατήρηση του στρατού σε αξιόμαχη κατάσταση στο καθεστώς του Κερένσκι σήμαινε & ήταν διατήρηση του στρατού με αστική διοίκηση (έστω και δημοκρατική... οι αστοί αξιωματικοί... δε μπορούν να μην τείνουν στον ιμπεριαλισμό, στη βίαιη κατάπιψη του προλεταριάτου. Ν' αφήσει όπως ήταν και παλιά όλα τα βάρη του ιμπεριαλιστικού πόλεμου, όλα τα βάρη της αστικής διχτατορίας, να χρωματίζει τα μικροπράγματα "μεταρρυθμίσεις", να σε τι κατάληξε στην πράξη η τακτική των μενσεβίκων)...". (το ίδιο)

Εδώ είναι αναγκαίο να σταθούμε πιο αναλυτικά σε δύο σημεία. Στη σχέση του στρατού με τη δημοκρατία και στο ζήτημα της "εθνικής άμυνας" (και άρα στο ζήτημα του αξιόμαχου του στρατού κλπ). Κι αυτό όχι γιατί δεν καλύφθηκαν αυτά τα θέματα απ την παραπάνω τοποθέτηση για το ρόλο του στρατού και το γενικό σκοπό μας αλλά γιατί η δύναμη της σταλινικής αντεπανάστασης που εκφράζεται μέσα από την υπεράσπιση της δημοκρατίας και την υπεράσπιση της πατρίδας, είναι τεράστια.

α) Η δημοκρατία είναι μηχανισμός κυριαρχίας της αστικής τάξης. Η δικτατορία και ο φασισμός δεν είναι κάτι το αντίθετό με αυτήν αλλά το αναγκαίο συμπλήρωμα όταν η κατάσταση το απαιτήσει (όταν δηλαδή υπάρχει ταξικό κίνημα που απειλεί τους αστούς, ή στην περίπτωση αστικών διαμαχών). Πράγματι όλα τα όργανα καταστολής της δικτατορίας υπάρχουν και δρουν και στη δημοκρατία: στρατός, αστυνομία, σώματα ασφάλειας (ΜΑΤ ΜΕΑ κλπ), "ασύλληπτες" φασιστικές ομάδες κλπ. Η δράση τους είναι γνωστή και ποικίλη: καταστολή εργατικών αγώνων, απεργοσπαστικοί μηχανισμοί, συλλήψεις, τρομοκρατία αγωνιστών, δολοφονίες, πλύση εγκεφάλου, βασανιστήρια... Η διαφορά συνίσταται στο εξής γεγονός: στη δημοκρατία όλα αυτά τα σώματα δεν χρειάζεται να δρουν στο βαθμό που θα δρούσαν στη δικτατορία γιατί οι μηχανισμοί εξαπάτησης παίζουν καλά το ρόλο τους. Το κοινοβούλιο και οι εκλογές αποκοιμίζουν τους εργάτες με παραμύθια για κάθε λογής μικροαστικές "αλλαγές", αποκρύπτοντας έτσι ότι τα κέντρα αποφάσεων είναι το χρηματιστήριο και οι βιομηχανικοί κύκλοι καθώς & ότι το κράτος είναι όργανο τους για την εξασφάλιση της κυριαρχίας τους, και εξασφαλίζοντας (με την πολύτιμη βοήθεια όλων των ρεφορμιστών) την κοινωνική ενότητα και ειρήνη. Μπορούμε να το δού

με αυτό καθημερινά σήμερα. Οι δημοκρατίες μπροστά στην κρίση & το φόβο ανάπτυξης εργατικού ταξικού κινήματος θωρακίζονται. Ειδικά σώματα και αστυνομίες (βλέπε & τα σχετικά πρόσφατα μέτρα του ΠΑΣΟΚ για δημοτική αστυνομία, τη δημιουργία των ΜΕΑ), φυλακές και ειδικά κελιά ασφάλειας που είναι έτοιμα να υποδεχτούν τους πρωταγωνιστές κάθε αυθόρμητης ή οργανωμένης εργατικής και κοινωνικής εξέγερσης, νόμο για το κτύπημα κάθε άποψης που ξεφεύγει απο τα νόμιμα, ειρηνικά και κοινοβουλευτικά μέτρα, "εκσυγχρονισμός" της δικαιοσύνης (νομοσχέδιο Μαγκάκη), κλπ.

Η άποψη λοιπόν που θέλει το στρατό προστάτη της δημοκρατίας ενάντια στους "επίδοξους δικτατορίσκους" και διάφορα παρόμοια, είναι ολοφάνερα αντίθετη με την ταξική αντίληψη για πάλη ενάντια στην δημοκρατία και τη δικτατορία (δηλ. ενάντια στην αστική κυριαρχία) με την ανεξάρτητη οργάνωση του προλεταριάτου που αντί να βάζει το δίλλημα ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Η ΦΑΣΙΣΜΟΣ προβάλλει το ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ, ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΤΟΥ ΚΑΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ. Η τόσο φαναχτερή ανακάλυψη δημοκρατών αξιωματικών και η αναγκαία κατά τους ρεφορμιστές συμπαρατάξη μαζί τους είναι (όπως λέει ο Λένιν παραπάνω) στην ουσία αντεπαναστατική. Οι δημοκράτες αξιωματικοί και γενικά ο "εκδημοκρατισμένος" στρατός θέλουν την κοινωνική ειρήνη την "ομαλή δημοκρατική ανάπτυξη" άρα και την κατάπιση της κοινωνικής αναταραχής και τέλος ανατροπής, δηλ. της ταξικής πάλης και της επανάστασης.

"η αληθινή ουσία του αστικού κοινοβουλευτισμού όχι μόνο στις κοινοβουλευτικές-συνταγματικές μοναρχίες, αλλά και στις πιο δημοκρατικές δημοκρατίες", είναι "Να αποφασίζεις μια φορά σε κάμποσα χρόνια ποιο μέλος της κυρίαρχης τάξης θα καταπιέζει θα καταπνίγει το λαό στη Βουλή" (Λένιν, κράτος και επανάσταση).

"η δημοκρατικότερη απο τις αστικές δημοκρατίες δεν είναι τίποτ'άλλο παρά μια μηχανή καταπίεσης της εργατικής τάξης απο τη μπουρζουαζία, της μάζας των εργαζόμενων απο μια χούφτα καπιταλιστές" (1ο Συνέδριο της Κ.Δ.).

β) Το δεύτερο σημείο είναι η αστική, σοσιαλδημοκρατική και σταλινική θεωρία για την υπεράσπιση της "πατρίδας" και της εθνικής άμυνας, άρα και η αναγκαιότητα αξιόμαχου και πειθαρχημένου στρατού. Η μαρξιστική αντίληψη γι'αυτά τα ζητήματα είναι εντελώς αντίθετη: "Είναι ολοφάνερο ότι πρόδωσαν τον σοσιαλισμό εκείνοι, που ψήφισαν τις πολεμικές πιστώσεις, που μπήκαν στις κυβερνήσεις και υπεράσπισαν την ιδέα της άμυνας της πατρίδας στα 1914-1915" (Λένιν, ο σπυροτουρισμός και η χρεωκοπία της ΙΙ διεθνούς).

"ο Γάλλος, ο Γερμανός, η ο Ιταλός που λέει: ο σοσιαλισμός είναι ενάντια στη χρέση βίας πάνω στα έθνη, γι αυτό υπερασπίζω τον εαυτό μου όταν ο εχθρός εισβάει στη χώρα, προδίνει το σοσιαλισμό και το διεθνισμό γιατί ο άνθρωπος αυτός βλέπει μόνο τη "χώρα" του, βάζει πάνω απο όλα τη "δίκη" του... αστική τάξη χωρίς να σκέφτεται τους διεθνείς δεσμούς που κάνουν τον πόλεμο ιμπεριαλιστικό, που κάνουν τη δική του αστική τάξη κρίκο στην αλυσίδα της ιμπεριαλιστικής ληστείας (...) Ο σοσιαλιστής, επαναστάτης προλετάριος, ο διεθνιστής σκέφτεται διαφορετικά: ο χαρακτήρας ενός πόλεμου (αν είναι αντιδραστικός η επαναστατικός) δεν εξαρτάται απο το ποιος έχει επιτεθεί και σε ποιά χώρα βρίσκεται ο "εχθρός", μα απο το ποιά τάξη κάνει τον πόλεμο, ποιά πολιτική συνεχίζει αυτός ο πόλεμος, αν ο πόλεμος αυτός είναι αντιδραστικός-ιμπεριαλιστικός πόλεμος, δηλ. αν γίνεται ανάμεσα σε δυο παγκόσμιες ομάδες της ιμπεριαλιστικής, καταπιεστικής, ληστρικής, αντιδραστικής αστικής τάξης, τότε κάθε αστική τάξη (ακόμα & μιας μικρής χώρας) (π.χ. η Ελλάδα ΣΣ) μετατρέπεται σε συμμετοχο της ληστείας & το καθήκον μου, το καθήκον του εκπρόσωπου του επαναστατικού προλεταριάτου είναι να προετοιμάσω την παγκόσμια προλεταρική επανάσταση, μοναδική σωτηρία απ' τις φρίκες του παγκόσμιου πόλεμου" (Λένιν, η προλεταριακή επανάσταση και ο αποστάτης Κάουτσκι).

Αντίθετα απο την άμυνα της πατρίδας οι κομμουνιστές διακηρύσσουν πως αν όλοι οι τότε (αλλά και οι τωρινοί) πατριώτες ήταν πραγματικοί επαναστάτες τότε θα έπρεπε: "να ψηφίσουν ενάντια στις πιστώσεις να αγωνιστούν ενάντια στην "ταξική ειρήνη" και τη δικαιολόγηση του πόλεμου, να ταχτούν υπερ της ήττας των κυβερνήσεων τους, να οργανώσουν ένα διεθνή μηχανισμό για την προπαγάνδη της συναδέλφωσης στα χαρακώματα, να οργανώσουν την έκδοση παράνομων εντύπων, που να κηρύχουν την ανάγκη του περάσματος σε επαναστατική δράση, κλπ" (Λένιν: Η χρεωκοπία της ΙΙ Διεθνούς)

Καμιά λοιπόν προώθηση του αξιόμαχου του στρατού, καμιά συμμαχία με τους αξιωματικούς για την απομάκρυνση του "επιτιθέμενου". Για τους κομμουνιστές δεν υπάρχει συμμαχία με τους "δικούς μας" αστούς για την απόκρουση των ξένων αστών. Το κέντρο βάρους των κομμουνιστών είναι η καταδίκη του ιμπεριαλιστικού πόλεμου και η προοπτική της επαναστατικής ηττοπάθειας, δηλ. η μετατροπή του σε εμφύλιο πόλεμο για το γκρέμισμα της καπιταλιστικής κυριαρχίας και την εγκαθίδρυση της δικτατορίας του προλεταριάτου.

Είναι πια φανερό το πόσο αντεπαναστατικές είναι όλες οι σταλινικές (και μαοϊκές αλλά και τροτσκιστικές) φιλολογίες για υπεράσπιση της πατρίδας απο το φασισμό χθες ή απο τους Τούρκους π.χ. αύριο.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΤΙΚΗ ΤΑΧΤΙΚΗ

1. Η ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΗ δράση: έχει σαν τελικό στόχο τη μετατροπή του ιμπεριαλιστικού πόλεμου σε διεθνή εμφύλιο επαναστατικό πόλεμο με τη συναδέλφωση των προλεταρίων φαντάρων των αντιμα-

χόμενων στρατών.

Ο στόχος αυτός που αποτελούσε την κύρια αιχμή της προπαγάνδας των κομμουνιστών κατά τον

Α παγκόσμιο πόλεμο, όπου και σε καμιά χώρα δεν έβαλαν ζήτημα "εθνικής άμυνας" φαντάζει σήμερα σαν κάτι το ουτοπικό κάτω από το βάρος της σταλινικής αντεπαναστασης, των λαϊκών μετώπων για τη σωτηρία της πατρίδας, του κοινού μετώπου, αστών, "σοσιαλιστών" και Κ.Κ., για το συμφέρον της εθνικής άμυνας. Είναι όμως η μοναδική διέξοδος από το σφαγείο του ιμπεριαλιστικού πολέμου, από τη θυσία δεκάδων εκατομμυρίων ανθρώπων για τα συμφέροντα αποκλειστικά & μόνο των καπιταλιστών. Η επαναφορά της κομμουνιστικής άποψης για τη διέξοδο από τον πόλεμο απαιτεί μια σκληρή και μακρόχρονη δουλειά, αναμφίβολα πολύ δύσκολη, που όμως πρέπει να γίνει μια από τις κυριότερες προσπάθειες κάθε αγωνιστή σήμερα. Οι άξονες της προλεταριακής αντιπολεμικής δράσης είναι:

► Αποκάλυψη της πραγματικής ουσίας των ιμπεριαλιστικών πολέμων (τοπικών η παγκόσμιων), σαν αστικά κατασκευάσματα για την επέκταση αγορών, το ξαναμόρασμα του κόσμου, τον έλεγχο στρατηγικών σημείων από στρατιωτική και οικονομική άποψη (π.χ. εξασφάλιση πρώτων υλών). Πρέπει να δειχτεί πως αυτοί οι πόλεμοι αποτελούν συνέχεια του οικονομικού ανταγωνισμού της "ειρηνικής" περιόδου και ότι δεν σημαίνουν τίποτε άλλο παρά κέρδη και στερέρωση της κυριαρχίας για τον παγκόσμιο καπιταλισμό και θάνατο, εξαθλίωση και δυστυχία για την τεράστια μάζα της ανθρωπότητας, για την εργατική τάξη. Καταγγελία των ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων ενάντια στα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα (π.χ. Παλαιστίνη) και αγωνιζόμενων λαών (Λατ. Αμερική, Αφρική) καθώς και των ιμπεριαλιστικών στρατών (π.χ. TASK FORCE των Αμερικάνων για τη Μ. Ανατολή) & στρατών δήθεν ειρήνευσης για το τσάκισμα κάθε αντίστασης προς τον ιμπεριαλισμό ("ειρηνευτική δύναμη" στο Λίβανο).

► Χτύπημα του μύθου που χωρίζει τα αστικά κράτη σε "επιτιθέμενα και αμυνόμενα" & που καλεί τους προλετάριους να υπερασπίσουν την πατρίδα όταν αυτή δέχεται επίθεση ξεχνώντας έτσι (για την περίοδο του πολέμου... τουλάχιστον!) τις διαφορές τους με τους ντόπιους αστούς που όμως αυτοί δεν ξεχνούν ποτέ (ούτε και τον καιρό του πολέμου) τα αντιπρολεταριακά τους συμφέροντα (βλ. τη χούντα της Αργεντινής στον πρόσφατο πόλεμο Αργεντινής-Αγγλίας). Πράγματι κάθε κράτος μικρό ή μεγάλο είναι & αυτό υπεύθυνο για το ξέσπασμα του πολέμου. Γιατί όντας μπλεγμένο στον παγκόσμιο ανταγωνισμό δεν κάνει τίποτε άλλο παρά να δημιουργεί και να αυξάνει τις συνθήκες που οδηγούν στο άναμμα του πολέμου (κορεσμός των αγορών, παγκόσμια κρίση, εξοπλισμοί κλπ). Έτσι είναι το "σοσιαλιστικό" και "ειρηνόφιλο" ΠΑΣΟΚ που προκειμένου να βοηθήσει την ανάπτυξη της "εθνικής" (βλ. καπιταλιστικής) οικονομίας, βάζει σαν στόχο του τη δημιουργία ισχυρής εθνικής πολεμικής βιομηχανίας ώστε "να μην εξέρχεται πολύτιμο συνάλλαγμα στο εξωτερικό αγοράζοντας πολεμικό εξοπλισμό, αλλά πουλώντας τον σε όλες τις χώρες του κόσμου" (Πέτσος υφυπ. Εθνικής Άμυνας, Κυρ. Ελευθεροτυπία 28/2/82).

► Να δείξουμε καθαρά τον αντιπρολεταριακό χαρακτήρα των πολεμικών προετοιμασιών καταγγέλοντας την αύξηση των πολεμικών δαπανών, παράλληλη με τις ατέλειωτες εκκλήσεις για αυτοσυγκράτηση και λιτότητα, με τα πάγωματα μισθών, την

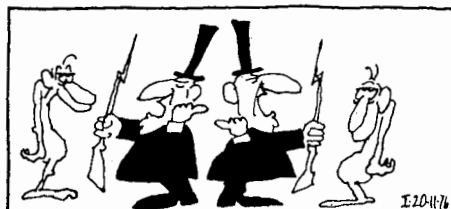
ανεργία και τις απολύσεις, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

► Τεράστια σημασία έχει επίσης η προπαγάνδα ενάντια στον ειρηνισμό & στις εκκλήσεις για αφοπλισμό. Πρέπει να δειχτεί ότι καπιταλισμός και ειρήνη είναι δυο πράγματα ασυμβίβαστα (πράγματι από τη λήξη του Β παγκόσμιου πολέμου μέχρι σήμερα δεν έχει περάσει ούτε μια μέρα χωρίς τοπικούς πολέμους και προετοιμασίες για έναν νέο παγκόσμιο). Οτι οι φιλολογίες για αφοπλισμούς όχι μόνο είναι κούφια λόγια μιας & οι καπιταλιστές ποτέ δεν θα αφήσουν τα όπλα τους (ακόμη και κάτω από τη γενική κατακραυγή των μαζών) χωρίς πόλεμο, αλλά είναι και καταστροφική κές γιατί αποκοιμίζουν το προλεταριάτο κάνοντας να πιστεύει στις υποσχέσεις των ιμπεριαλιστών και των αντιδραστικών οργανισμών τους (ΟΗΕ κλπ). Ακόμα και οι μικρές κινήσεις, που παρουσιάζονται σαν η αρχή του αφοπλισμού, πρέπει να αποκρούονται. Γιατί τι σημασία έχει ότι η Ρωσία αποσύρει 1.000 τανκς όταν μπορεί να τ'αντικαταστήσει με 500 μόνο καινούρια ίσων ή και μεγαλύτερων δυνατοτήτων; Η οτι η Αμερική δέχεται να μειώσει τον αριθμό των βάσεων της σε μια χώρα όταν την ίδια στιγμή μπορεί να εκσυγχρονίσει και να οπλίσει καλύτερα τις υπόλοιπες και όχι μόνο να ισοφαρίσει αλλά και να ξεπεράσει την παλιά δύναμη πυρός της; Το σύνθημα μας δεν μπορεί να είναι "ειρήνη και αφοπλισμός" αλλά "αφοπλισμός της μπουρζουαζίας κι οπλισμός του προλεταριάτου".

► Επίσης πρέπει να αποκρούσουμε την ειδική αυτή μορφή του ειρηνισμού (που προωθείται από τα ρεφορμιστικά κυρίως κόμματα) που προσανατολίζει την προσοχή και την αντίθεση της εργατικής τάξης μόνο στα "υπερόπλα" όπως είναι οι πύραυλοι κι οι βόμβες νετρονίου. Τα όπλα αυτά που είναι σίγουρα πολεμοχαρείς εκδηλώσεις, δε μπορούν να χρησιμοποιηθούν, ούτε προπαγανδιστικά, σαν το μοναδικό σκοπό ταξικής αντιιμπεριαλιστικής αντίθεσης. Ο προλεταριακός αντιιμπεριαλισμός στρέφει την προσοχή του ενάντια σε κάθε όπλο στα χέρια των αστών. Από τα γκλομπς των ΜΑΤ, τα απλά πιστόλια της αστυνομίας, τα τουφέκια του στρατού και τα πολυβόλα των ειδικών σωμάτων ασφαλείας (ΜΕΑ) μέχρι τα τανκς, τις αύρες και τα δακρυγόνα, όπλα που δεν είναι λιγώτερο αντιπρολεταριακά από τους πύραυλους & τις βόμβες Ν. Προσανατολισμός ενάντια στους πύραυλους και νομιμοποίηση των πιστολιών των μπάτσων: να τι είναι ο μικροαστικός ξεπουλημένος "αντιιμπεριαλισμός".

► Στην πάλη για το μετασχηματισμό του ιμπεριαλιστικού πολέμου σε εμφύλιο πόλεμο τεράστια & αποφασιστική σημασία έχει η ύπαρξη μιας διεθνούς και συγκεντρωτικής προλεταριακής οργάνωσης που θα αναπτύσει την προπαγάνδα και την οργάνωση ενάντια στο πόλεμο σε διεθνή κλίμακα & που θα αναπτύσει τον προλεταριακό διεθνισμό στις τάξεις του παγκόσμιου προλεταριάτου. Μόνο με την ύπαρξη μιας τέτοιας οργάνωσης θα μπορεί σε καιρό πολέμου ήδη να οργανωθεί διεθνής παράνομος τύπος, σαμποτάρισμα των αντιμαχόμενων στρατών από τα μέσα και τέλος όταν η κατάσταση του επιτρέπει να αρχίσει το σπάσιμο των μετώπων του πολέμου με τη συναδέλφωση των προλεταριών φαντάρων.

► Η αντιπολεμική προπαγάνδα προς την εργατι-

κή τάξη (μοναδική τάξη που δεν έχει κανένα συμ-
φέρον από τη διατήρηση του καπιταλισμού) κι ι-
διαίτερα προς την εργατική νεολαία πρέπει να
είναι επίμονη, χειροπιαστή με παραδείγματα απο
την καθημερινή ζωή τόσο της χώρας όσο και του
εξωτερικού.

2. Η ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ δράση: έχει σαν σκοπό
της την αποδιοργάνωση των αστικών στρατών με
τον προσεταιρισμό και την οργάνωση των προλετα-
ριακών στοιχείων στο στρατό έτσι ώστε να γίνει
δυνατή η επικράτηση της επανάστασης ή σε καιρό
πόλεμου η προώθηση της επαναστατικής ηττοπάθειας
ας (:μετατροπή του ιμπεριαλιστικού πολέμου σε
εμφύλιο).

Η προπαγάνδα ενάντια στον αστικό στρατό
πρέπει να γίνεται μέσα κι έξω από τους στρατώ-
νες. Πρέπει να αποκαλύπτει το ρόλο του στρατού
(βλ. προηγούμενο κεφάλαιο) καθώς και τον κατα-
πιεστικό милитарιστικό μηχανισμό του προς τους
φαντάρους.

► Η ταξική δράση στο στρατό δεν πρέπει & δεν
μπορεί παρα να αρχίσει από τα καθημερινά προ-
βλήματα των φαντάρων (απο το φαγητό ως τα κα-
ψόνια, την καταπίεση, τις αυτοκτονίες κλπ). Μια
άποψη που θα αρνιόταν την καθημερινή διεκδικη-
τική πάλη για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής α-
ντικαταστήνοντας την με τη γενική θεωρητική
προπαγάνδα είναι εντελώς λαθεμένη και έξω από
κάθε πραγματικότητα. Η πάλη αυτή που είναι το
κύριο μέσο ευαισθητοποίησης και συσπείρωσης
των φαντάρων έχει σαν κύριους στόχους της: -τη
κατάσταση της αυτονομίας των φαντάρων απέναντι
στον στρατιωτικό μηχανισμό, -να φέρει τους
στρατιώτες σε αντίθεση με το κράτος (μια αντί-
θεση εντελώς πραγματική κι όχι "θεωρητική"),
-την οργάνωση των φαντάρων για τη διεξαγωγή της
πάλης, -την αποκάλυψη τόσο των φασιστών στρατο-
κρατών όσο και των δημοκρατών στρατοκρατών.

► Μιά τέτοια δράση δεν μπορεί να έχει σχέση
με την υπεράσπιση της δημοκρατίας. Αντίθετα η
καθημερινή πρακτική πρέπει σιγά-σιγά να ξεσκε-
πάσει την αστική δημοκρατία, την αστική δικαιο-
σύνη, το σύνταγμα. Μόνο έτσι μπορούμε να προχω-
ρήσουμε στο πλησίασμα των στόχων που μπαίνουν.

Αποφασιστική σημασία για την προώθηση της
πάλης στους στρατώνες έχει η προπαγάνδα (και
στις καλύτερες συνθήκες η οργάνωση ομάδων) στην
εργατική νεολαία, από τα πριν. Οι άξονες αυτής
της προπαγάνδας πρέπει να είναι πολιτικοί (ε-
ξήγηση και καταδίκη των αστικών πολέμων, προβο-
λή της επαναστατικής ηττοπάθειας κλπ) που να
στηρίζονται και στην σημερινή πραγματικότητα,
αλλά και διεκδικητικοί (για την απόκρουση της
στρατιωτικοποίησης της εργασίας, ενάντια στην
εθνική ενότητα, τη στρατέυση στα 18 κλπ). Έτσι
μπορεί να οικοδομηθεί ένα κίνημα διεκδίκησης
και συμπάραστασης στους φαντάρους και παράλλη-
λα να διευκολυνθεί η αντίσταση των μελλοντικών
κληρωτών.

► Η συμπάρσταση στα όποια χτυπήματα των α-
στών πρέπει να έχει ένα σαφή ταξικό προσανατο-
λισμό. Να ξεσκεπάσει την καταστολή της δημοκρα-
τίας και το μύθο των συνταγματικών δικαιωμάτων
να φανερώσει το ρόλο των σωμάτων ασφαλείας και
της "δικαιοσύνης". Αυτή η συμπάρσταση πρέπει να
ζητείται όχι από τους μικροαστούς και τα αστι-
κά κόμματα αλλά από τους εργάτες. Οι "προσωπι-
κότητες" και οι "παράγοντες" καθώς και τα δη-
μοκρατικά μέσα (υπογραφές, συνταγματολογίες)
δεν είναι ικανά να αντιμετωπίσουν την αστική
καταστολή, ενώ, ακόμα και σε περίπτωση επιτυ-
χίας, αποκοιμίζουν φαντάρους και εργάτες προς
όφελος των αστών.

► Ο αγώνας για τη μείωση της θητείας πρέπει
να παίρνει υπόψη μόνο τις πραγματικές ανάγκες
των φαντάρων για βελτίωση των συνθηκών
ζωής τους. Είναι φανερό πως και το ποσό της μείωσης
δεν μπορεί παρά να εξαρτάται από τη δύναμη του
κινήματος. Πρέπει να χτυπηθούν οι απόψεις που
προτείνουν μείωση της θητείας τόσο όμως ώστε
να αρκεί για την εκπαίδευση και τη διατήρηση
του "αξιόμαχου του στρατού". Είναι απαραίτητο
να ξεσκεπαστεί ο αστικός χαρακτήρας τους που
οχι μόνο δεν βοηθάει το κίνημα αλλά και το εγ-
κλωβίζει σε έναν πιο αξιόμαχο και άρα πιο σι-
δηρούν στρατό.

► Μεγάλη προσοχή πρέπει να δίνεται στο θέμα
της οργάνωσης των φαντάρων μες στους στρατώνες.
Οι οργανώσεις τους πρέπει να είναι κλειστές,
συγκεντρωτικές και συνομιλικές, μακριά από κά-
θε δημοκρατικισμό. Ο τρόπος αυτός λειτουργίας
επιβάλλεται από τη συγκεκριμένη κατάσταση στο
στρατό δηλ. την τεράστια αστυνόμευση, την κατα-
στολή, τον χαφιέδικο μηχανισμό (βλ. ΕΔΑΣ, ΕΣΔΑΣ)
και όλα τα όργανα εξάρθρωσης κάθε αντιμιλίταρι-
στικής κίνησης (στρατιωτικές αστυνομίες, δικα-
στήρια). Ο δημοκρατικιστικός τρόπος λειτουργί-
ας αντίθετα επιτρέπει την εύκολη διεύθυνση χα-
φιέδων και τη μαζική καταστολή, όποτε χρεια-
στεί. Επίσης το ίδιο ισχύει και για το μηχανι-
σμό βοήθειας και υποστήριξης της πάλης των φα-
ντάρων, που στήνεται από συντρόφους έξω από το
στράτευμα.

► Σκοπός πρέπει να είναι η οργάνωση των προ-
λεταριακών στοιχείων στο στράτευμα. Γι αυτό α-
ναμφίβολα πρέπει να παίρνονται υπόψη οι ταξι-
κές διαφοροποιήσεις στο σώμα των φαντάρων, και
όχι να αντιμετωπίζονται σαν κάτι το εννιαίο. Η
διαφοροποίηση αυτή δεν ισχύει μόνο για "αναβα-
σμένα" ζητήματα, όπως η αμφισβήτηση της πειθα-
ρίας π.χ., αλλά και για ζητήματα υπεράσπισης
των συνθηκών ζωής (π.χ. για ένα αίτημα όπως
"μισθός στους φαντάρους" είναι φανερό η διαφο-
ρά στη συμμετοχή στην πάλη ενός προλετάριου
που δεν έχει άλλους πόρους ζωής, από έναν φα-
ντάρο μιας πιο ανεβασμένης τάξης που δεν αντι-
μετωπίζει οξυμένο οικονομικό πρόβλημα).

αποφασείς της κομμ. διεθνούς για τον αντιμιλίταρισμο (αποσπασματα)

1. Ο милитарισμός είναι το σύστημα της ένοπλης οργανωμένης εξουσίας και της ι-
δεολογικής πίεσης πάνω στους εκμεταλλεζόμενους και το σύστημα για την εξάπλωση της
σφαίρας αυτής της εξουσίας. Ο αστικός милитарισμός έχει αναπτύξει ισχυρά αυτές τις
δύο όψεις.

7. Στους στρατούς που στηρίζονται στη γενική στρατολόγηση πρέπει να αναπτυχθεί
η επαναστατική προπαγάνδα μέσα στους σχηματισμούς, να καταστραφούν από την εμφύτευ-
ση κομμουνιστικών ιδεών, να υπονομευτούν σαν στήριγμα της αστικής δικτατορίας.

Η Κ.Δ. των νέων αποκρούει την ατομική άρνηση της στρατιωτικής θητείας και την
λιποταξία σαν μέσα πάλης ενάντια στον αστικό милитарισμό. Γιατί με αυτό τον τρόπο
αφαιρούνται από το στρατό ακριβώς τα πιο κατάλληλα στοιχεία που καθορίζουν τον επα-
ναστατικό αναβρασμό, ικανά, την αποφασιστική στιγμή, να μετατρέψουν το στρατό από
ένα καταπιεστικό όργανο του καπιταλισμού σε ένα όπλο υπεράσπισης του προλεταριάτου

Μέσα στις στρατιωτικές ενώσεις πρέπει να συγκροτηθούν κομμουνιστικοί πυρήνες με καθήκον να διεξάγουν μια εντατική επαναστατική προπαγάνδα & να δουλέψουν για την καταστροφή του αστικού στρατού και την προετοιμασία του κόκκινου προλεταριακού στρατού. Όταν η επαναστατική κατάσταση το επιτρέπει οι κομμουνιστές πρέπει να οργαώσουν ανθρώπους εμπιστοσύνης και να ζχηματίσουν τα σοβιέτ των στρατιωτών.

Αν η κατάσταση του επαναστατικού κινήματος το απαιτεί, πρέπει να συγκροτηθούν μέσα στο σώμα των στρατιωτικών ενώσεων, επαναστατικές οργανώσεις (κύκλοι απο ανθρώπους εμπιστοσύνης, συμβούλια στρατιωτών, κλπ). Αυτές οι οργανώσεις δεν έχουν σαν καθήκον τους να πετυχαίνουν μικρές βελτιώσεις για τους στρατιώτες (*), αλλά να διεξάγουν συστηματικά την επαναστατική προπαγάνδα & να καθορίσουν την πιο γρήγορη καταστροφή όλου του στρατού.

8. Όσον αφορά τους εθελοντικούς στρατούς, πρέπει να διαφωτιστούν τα προλεταριακά στοιχεία για αυτούς τους σχηματισμούς του αντεπαναστατικού τους ρόλου, και να ξεχωριστούν απο τα αστικά στοιχεία δια μέσου μιας προπαγάνδας που θα παίρνει υπόψη της την ιδιαίτερη κατάσταση αυτών των στρατών. Αν οι αξιωματικοί και οι αντιδραστικοί διοικούντες καταφέρουν να οδηγήσουν αυτά τα στρατεύματα ενάντια στους προλετάριους και τους κοκκινοφρουρούς πρέπει, σε περίπτωση ανάγκης να καταπολεμηθούν ανοικτά.

Ενάντια στις στρατιωτικές οργανώσεις που είναι ξεκάθαρα αστικές, με τους πολεμιστές τους καθαρά αντεπαναστάτες δεν υπάρχει παρα μια τακτική: βία ενάντια στη βία.

9. Η προπαγάνδα στους αποικιακούς στρατούς πρέπει να έχει έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα. Πρέπει να δείχνει σε αυτά τα όργανα του ιμπεριαλισμού ότι δρουν ενάντια στους εργάτες και υπέρ των συμφερόντων αυτών που καταπιέζουν τις χώρες τους & που τους έχουν οδηγήσει στην πιο μεγάλη δυστυχία. Πρέπει να τους δείχτει ότι η χειραφέτηση των αποικιακών χωρών είναι άμεσα δεμένη με τη νίκη του κομμουνισμού. Απο την άλλη πλευρά η προπαγάνδα μας πρέπει να καταδείχνει στα στρατεύματα της μητρόπολης που πηγαίνουν στις αποικίες ότι εδώ (στη μητρόπολη Σ.Σ.) βρίσκεται το ζωτικό νεύρο της μπουρζουαζίας και ότι η εργατική τάξη δεν πρέπει μόνο να χαιρετίζει με συμπάθεια κάθε εθνική εξέγερση των καταπιεσμένων αποικιακών λαών αλλά επίσης να τους στηρίζει μιας και κλονίζουν θανατηφόρα τη βάση της καπιταλιστικής κυριαρχίας.

10. Οι διεκδικήσεις για την ίδρυση μιλιτίας, για αφοπλισμό, για τα διαιτητικά δικαστήρια που υποστηρίζονται εξίσου απο τη σοσιαλδημοκρατία δεν είναι παρά αστικός ειρηνισμός. Δεν είναι μόνο ουτοπικές αλλά επίσης αντεπαναστατικές, μιας και υποθάλλουν τον οπλισμό της μπουρζουαζίας. Είναι φοβερά επικίνδυνες γιατί τείνουν να αδυνατήσουν και να παραλύσουν την μοναδική αποτελεσματική πραγματικά προλεταριακή πάλη ενάντια στον αστικό μιλιταρισμό.

Οι διεκδικήσεις για αφοπλισμό είναι ουτοπικές και αντεπαναστατικές. Ουτοπικές γιατί οι ανταγωνισμοί ανάμεσα στα διάφορα ιμπεριαλιστικά και εθνικιστικά μπλοκ συνεχίζονται να υπάρχουν και κανένα απο αυτά τα μπλοκ δεν θα μπορούσε να αρνηθεί τα στρατιωτικά μέσα δύναμης του, χωρίς να αρνείται συγχρόνως την ύπαρξη του και την αποτελεσματική υποστήριξη των συμφερόντων του. Είναι ακόμα ουτοπικές γιατί καμιά τάξη που καταπιέζει και εκμεταλλεύεται μιαν άλλη, πρώτα απο όλα χάρη στην στρατιωτική της δύναμη δεν θα αρνηθεί εθελοντικά το πιο αποτελεσματικό της μέσο καταπίεσης. Αυτό ισχύει για όλα τα κράτη ακόμα και τα πιο αδύναμα όπου αυτές οι διεκδικήσεις λανσάρονται και υπερασπίζονται όσο πιο ενεργητικά γίνεται. Κανένα κράτος —όσο μικρό και αν είναι— δεν είναι εγγυημένο σήμερα απο τον κίνδυνο να μπλεχτεί μέσα στο στρόβιλο των πολεμικών συγκρούσεων (βλέπε το Βέλγιο). Η μπουρζουαζία όλων των χωρών θα ρίξει πάνω στους εργάτες την ένοπλη δύναμη της κάθε φορά που το επαναστατικό κύμα θα γίνεται πιο απειλητικό* το παράδειγμα της Ελβετίας, είναι πολύ αποδεικτικό, ακόμα και για τα κράτη που αυτοαποκαλούνται σαν τα πιο δημοκρατικά και τα πιο ελεύθερα.

Αλλά η διεκδίκηση του αφοπλισμού είναι ακόμα αντεπαναστατική γιατί αποκρύπτει απο την εργατική τάξη την αναγκαιότητα που θα μπει μπροστά της σε όλες τις χώρες, δηλ. να κανονίσει τις διαφορές της με τη μπουρζουαζία με τα όπλα. Γιατί προκαλεί τις αυταπάτες μιας ειρηνικής εξέλιξης προς το σοσιαλισμό, εμποδίζει την προπαγάνδα και τις αναγκαίες επαναστατικές προετοιμασίες των εργατών, την ίδια στιγμή που η μπουρζουαζία διατηρεί την απεριόριστη κατοχή των όπλων, πάντα έτοιμη να τα χρησιμοποιήσει ενάντια στους εργάτες.

Το σύνθημα της Κομμουνιστικής Διεθνούς των Νέων είναι "Αφοπλισμός της μπουρζουαζίας, οπλισμός του προλεταριάτου".

Η χρήση της βίας δεν θα εξαφανιστεί παρά στην αταξική κομμουνιστική κοινωνία. Η δικτατορία του προλεταριάτου είναι η περίοδος της μετάβασης απο το καπιταλιστικό κράτος στην κομμουνιστική κοινωνία και έτσι όπως το αποδεικνύει η ιστορία της Ρώσικης επανάστασης, είναι αναγκασμένη να καταφύγει στη βία για να υπερασπίσει τις κατακτήσεις της επανάστασης ενάντια στις επιθέσεις των ληστρικών καπιταλιστικών χωρών, όσο και ενάντια στις αντεπαναστατικές συνομοσίες του εσωτερικού.

30. Για τη προπαγάνδα μέσα στο στρατό και το στόλο του καπιταλιστικού κράτους, θα πρέπει να βρεθούν, σε κάθε χώρα οι μέθοδοι οι πιο κατάλληλες. Η αντιμιλιταριστική προπαγάνδα κάτω απο ενα ειρηνιστικό πνεύμα είναι εντελώς ακατάλληλη, μιας και δεν μπορεί παρά να ενθαρύνει τη μπουρζουαζία στην επιθυμία της να αφοπλίσει το προλεταριάτο. Το προλεταριάτο αποκρούει σαν ζήτημα αρχής και πολεμά με τον πιο δραστη

κό τρόπο όλους τους милитарιστικούς νόμους του καπιταλιστικού κράτους και της αστικής τάξης γενικά. Από την άλλη μεριά το προλεταριάτο ωφελείται από αυτούς τους θεσμούς (στρατός, ενώσεις για τη στρατιωτική προετοιμασία, αστυνομία για την υπεράσπιση των πολιτών, κλπ) με την στρατιωτική εξάσκηση των εργατών για τους επαναστατικούς αγώνες. Η εντατική αγκιτάτσια λοιπόν δεν πρέπει να είναι στραμμένη ενάντια στη στρατιωτική υπηρεσία της νεολαίας και των εργατών, αλλά ενάντια στην милитарιστική τάξη και τον δεσποτισμό των αξιωματικών. Το προλεταριάτο πρέπει να χρησιμοποιεί με τον πιο δραστικό τρόπο κάθε ευκαιρία να προμηθεύεται όπλα.

ΚΚΕ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΟΣ

Για τη στάση του ΚΚΕ από την ίδρυση του ΣΕΚΕ ως το τέλος του Β ιμπεριαλιστικού πόλεμου έχουμε ήδη αναφερθεί αναλυτικά (*) και έχουμε δείξει τον αντεπαναστατικό του χαρακτήρα: αναγνώριση εθνικής άμυνας, συμμαχίες με κάθε αστό και ιμπεριαλιστή φασίστα ή δημοκράτη, συμφωνίες για την ίδρυση του "εθνικού μας στρατού", καλέσματα για κοινή πάλη με τους μπάτσους "συμπατριώτες", αξιωματικούς φασίστες κλπ.

Εδώ θα αναφερθούμε στη σημερινή στάση του ΚΚΕ για το στρατό. Οι θέσεις του 11ου συνεδρίου συνεχίζουν την πολιτική του 10ου όπου ο στρατός παρουσιάζεται σαν ένας ουδέτερος θεσμός της κοινωνίας τον οποίο η άρχουσα τάξη θέλει να κάνει "όργανο περιφρούρησης της κυριαρχίας της και αστυνόμευσης του λαού" ενώ το ΚΚΕ θέλει το στρατό υπερασπιστή "της εθνικής ανεξαρτησίας και της δημοκρατίας". Ετσι ο αστικός στρατός παρουσιάζεται σαν θεσμός που δεν είναι από τη φύση του στην υπηρεσία των αστών και που με τα μέτρα που προτείνει το ΚΚΕ θα γίνει... φιλοεργατικός! Τι μέτρα είναι αυτά; "Να τεθεί (ο στρατός ΣΣ) κάτω από τον πραγματικό έλεγχο της βουλής"!! ώστε να καταργηθούν "τα στεγανά" που η "ολιγαρχία της χώρας μας έχει υψώσει μεταπολεμικά γύρω από το στρατό" (θέσεις 10ου συνεδρίου). Να λοιπόν που η βουλή παίρνει απ'τα χέρια των αστών και το στρατό, και πού η δημοκρατία (προσοχή η...αληθινή!) είναι ο στόχος που πρέπει να κατακτηθεί. Όσο για την επανάσταση, αυτή πήγε στις ελληνικές καλένδες.

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 25/10/77. "Το ΚΚΕ ποτέ δεν ήταν ενάντια στο στρατό. Ήταν όμως -και παραμένει- ενάντια στη προσπάθεια της ολιγαρχίας να τον κάνει όργανο για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων της και να τον στρέψει ενάντια στο λαό. Το ΚΚΕ είναι υπέρ του ουσιαστικού εκδημοκρατισμού των ενόπλων δυνάμεων, προβάλλει στο εκλογικό του πρόγραμμα τα συγκεκριμένα αιτήματα εκδημοκρατισμού".

Στο 11ο συνέδριο ιδιαίτερη είναι η μέριμνα για τους αξιωματικούς. Ετσι το ΚΚΕ προτείνει —μπροστάριση στην υπεράσπιση των αστικών γουρουνιών— "τη βελτίωση της θέσης των αξιωματικών και υπαξιωματικών, τον εκδημοκρατισμό του συστήματος προαγωγών, τοποθετήσεων, μεταθέσεων, επιμόρφωσης και την αναγνώριση της υπερωριακής τους απασχόλησης". Χαρακτηριστικό είναι ότι οι "θέσεις" του συνεδρίου δεν αναφέρουν ουτε μια φορά τη λέξη φαντάρος, χρησιμοποιώντας τη λέξη "στρατιωτικοί" κατά την αστική ορολογία που θέλει αξιωματικούς και φαντάρους ενα ενιαίο σώμα.

Φυσικά κάθε αντίθεση στην πειθαρχία στο στράτευμα και στην ιεραρχία θεωρείται εξτρεμισμός, αριστερισμός και γιατί όχι και φασιστική πρόκληση κατά τις γνωστές προβοκατόρικες συνήθειες του ΚΚΕ. Αρκεί να αναφερθούμε λίγο στο ενδιαφέρον του ΚΚΕ επι δεξιάς για την πειθαρχία και το αξιόμαχο του στρατού:

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 9/3/80. "Οι ενέργειες της κυβέρνησης σε αυτό το θέμα (του φακελλώματος) δεν οδηγούν στο ανέβασμα της ετοιμότητας & της μαχητικότητας των ένοπλων δυνάμεων... Αυτό υποσκάπτει σοβαρά την ενότητα και την μαχητικότητα του στρατεύματος"!!!

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 6/2/77. "Είναι καιρός να σκεφτούν οι αρμόδιοι κυβερνητικοί παράγοντες ότι η εξασφάλιση της μαχητικότητας και της ετοιμότητας του στρατού δεν συμβιβάζεται με την καταπάτηση των δικαιωμάτων των πολιτών και τις διακρίσεις σε βάρος τους... Μέσα στο κλίμα των διώξεων των αριστερών φαντάρων δε μπορεί να οικοδομηθεί η ενότητα και η πειθαρχία, που είναι απαραίτητα στοιχεία για τη μαχητικότητα του στρατεύματος".

Θαυμάστε αυτό το: "είναι καιρός να σκεφτούν οι αρμόδιοι κυβερνητικοί παράγοντες". Οι συμβουλάτορες του ΚΚΕ αγρυπνούν. Εποικοδομητικές προτάσεις, υψηλός διάλογος, με στόχο ο στρατός να ξανασφάζει τους εργαζόμενους

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 13/3/77. "Αν όμως πραγματικά η κυβέρνηση ενδιαφέρεται για το ψηλό επίπεδο μαχητικότητας του στρατού και την ενότητα του, πρέπει να καταργήσει το καθεστώς των διακρίσεων με βάση τα πολιτικά φρονήματα, γιατί αυτό οδηγεί αντικειμενικά στην υπονόμευση και της ενότητας και της μαχητικότητας των ένοπλων δυνάμεων".

Στο ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ 22/12/77 δημοσιεύεται μια επερώτηση στη βουλή των Γόντικα, Κάππου, Καλούδη, Γιάννου: "...Η κατάσταση που επικρατεί σήμερα στους στρατώνες κάθε άλλο παρά βοηθάει την ενότητα, την πειθαρχία, την ποιότητα και το αξιόμαχο του στρατού μας".

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 25/10/77 και ΚΟΜΕΠ Νο 10, Οκτώβρης 1977. "Ο χωρισμός των στρατιωτών σε κατηγορίες με βάση τα πολιτικά φρονήματα μειώνει τη συνοχή, τη μαχητικότητα και την πειθαρχία στο στράτευμα... Με αυτή την πολιτική ποτέ δεν θα πετύχουμε την ενότητα και το ψηλό φρόνημα στις ένοπλες δυνάμεις που είναι βασικά στοιχεία της μαχητικότητας τους".

ΟΛΗΓΗΤΗΣ Νο 152. "Στόχος μας είναι να ισχυροποιηθεί και η απαραίτητη πειθαρχία και η μαχητική ικανότητα του στρατού".

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 18/11/79. "Το καψόνι όχι μόνο δεν έχει τίποτα ουσιαστικό να προσφέρει για την στερέωση και ανάπτυξη της πειθαρχίας αλλά συντελεί στην υπονόμευση της στρατιωτικής πειθαρχίας και στη διατάραξη της ενότητας & του ψηλού φρονήματος των στρατιωτών". Δεν είναι λόγος του αρχιδικτάτορα Παπαδόπουλου, είναι του ΚΚΕ.

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 9/3/80. "Οι στρατευμένοι πηγαίνουν να εκπληρώσουν τη θητεία τους, εκπληρώνουν μια τιμητική αποστολή"!!!

"Η εκπλήρωση της στρατιωτικής θητείας είναι μια υποχρέωση και ταυτόχρονα μια προσφορά του κάθε νέου. Ο νέος κατατάσσεται στο στρατό

για να εκπληρώσει ένα πατριωτικό καθήκον"!!! ("Κοντά στη στρατευμένη νεολαία" εκδόσεις ΟΔΗΓΗΤΗ σελ. 26)

Να λοιπόν που και το ενδιαφέρον για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των φαντάρων δεν είναι τίποτε άλλο από το ενδιαφέρον για τη καλύτερη του αστικού στρατού.

- * "Δεκέμβρης '44: η τραγική κατάληξη της σταλινικής αντεπαναστάσης" Κομμ. Πρόγραμμα Νο 3
- "Η ρεφορμιστική γέννηση του ΚΚΕ" Κομμ. Πρόγραμμα Νο 4
- "Το ΚΚΕ και ο Β ιμπεριαλιστικός πόλεμος" Κομμ. Πρόγραμμα Νο 5
- "Αναγνώριση εθνικής αντίστασης: ένα ακόμα βήμα για το τσιμέντωμα της "εθνικής ενότητας" Κομμ. Πρόγραμμα Νο 8

για την "Επιτροπή για το στρατό"

Μιλώντας κανείς για τη δουλειά της "επιτροπής για το στρατό" και κάνοντας κριτική σε αυτήν, είναι αναγκαίο να κάνει τη διάκριση μεταξύ των διάφορων επιτροπών στρατιωτών από τη μια μεριά και των πολιτικών οργανώσεων που συμμετέχουν και καθορίζουν στον μεγαλύτερο βαθμό την πορεία της από πολιτική άποψη. Και αυτό γιατί δεν μπορεί κανείς να κατηγορεί ένα στρατιώτη γιατί υιοθέτησε κάποιες λαθεμένες θέσεις της επιτροπής (στο βαθμό μάλιστα που λείπει η παρέμβαση άλλων δυνάμεων στους στρατώνες), ενώ μπορεί σαφώς να κάνει κριτική στην δεύτερη τόσο για τις απόψεις της όσο και για τη στάση της απέναντι σε διάφορες τοποθετήσεις και προβλήματα.

► Το πρώτο ζήτημα που μπαίνει είναι η κατεύθυνση που παίρνει η καταγγελία της καταπίεσης μέσα στους στρατώνες. Το περιοδικό είναι γεμάτο, από απόψεις, στρατιωτών κύρια, του στυλ:

"Δεν κάνουμε τίποτε άλλο από το να διεκδικούμε με στην πράξη τις συνταγματικές ελευθερίες που έχουμε κληθεί να προστατέψουμε". "Να ισχύσει το σύνταγμα και για μας".

"Όταν οι στρατιώτες θεωρούνται πολίτες, εναντίον της ίδιας η δημοκρατία κινδυνεύει διαρκώς να βρεθεί εν αναστολή".

"Δεν ζητάμε τίποτε άλλο παρά την καλύτερευση των όρων ζωής μέσα κι έξω από τα στρατόπεδα. Ένας στρατός που δεν εφαρμόζει στο εσωτερικό του τη δημοκρατία δεν μπορεί να εκπληρώσει & το δημοκρατικό του προορισμό".

(από τα περιοδικά "για το στρατό", υπογραμμίσεις δικές μας).

Τέτοιου είδους απόψεις όχι μόνο δεν κριτikanται από την επιτροπή αλλά υιοθετούνται, ουσιαστικά, με αποτέλεσμα την όλο και μεγαλύτερη υιοθέτηση τους από τους στρατιώτες. Με αυτή τη λογική είναι φυσικό η πάλη να γίνεται για δημοκρατικά δικαιώματα για να ισχύσει το σύνταγμα και τα κατοχυρωμένα... για όλους τους πολίτες δικαιώματα, και στους φαντάρους που δεν είναι παρά "πολίτες με στολή". Να λοιπόν που στην αστική κοινωνία ισχύει η "ισοπολιτεία και όλοι οι "πολίτες" έχουν τα ίδια δικαιώματα που μάλιστα προστατεύονται και από το σύνταγμα. Οι τάξεις, η εκμετάλλευση, η καταστολή, η αστική δικαιοσύνη έχουν εξαφανιστεί. Η αστική δημοκρατία παρουσιάζεται σαν "η δημοκρατία για όλους τους πολίτες" και το σύνταγμα αντί για το κάλυμμα όλης της καταπίεσης σαν ο... προστάτης των καταπιεσμένων. Ο δε αστικός στρατός χάνει την πραγματική του φύση για να αποκτήσει λαϊκό "δημοκρατικό" (πέρα από τάξεις) προορισμό. Όλες οι αναλύσεις (και της ίδιας της επιτροπής) για τον καπιταλιστικό ρόλο του στρατού, πάνε χαμένες έτσι καταχωνιασμένες στις σελίδες, και μακριά από την μαζική προπαγάνδα.

► Στο ίδιο πνεύμα βρίσκονται και οι υπόλοιπες διεκδικήσεις: η φυλακή πρέπει να καταργηθεί γιατί είναι αντισυνταγματική, η θητεία πρέπει να μειωθεί οχι όμως μόνο για την καλύτερη

ση της ζωής του φαντάρου και για την παράπέρα ευαισθητοποίηση και συνειδητοποίηση μέσα από αυτόν τον αγώνα, αλλά και γιατί "12 μήνες φτάνουν για εκπαίδευση και φρούρηση" (προκήρυξη επιτροπής κυψέλης) και ακόμα για να γίνει ουσιαστική!

"Μόνο η πάλη των κληρωτών θα βάλει το πρόβλημα μιας άλλης στρατιωτικής θητείας που να επιτρέπει την πραγματική εκμάθηση των όπλων & όχι όπως τώρα για να κάνουμε μια καλύτερη εμφάνιση στις παρελάσεις". (από το περιοδικό "για το στρατό" Νο 1 σελ. 23).

Το κούρεμα και το ξύρισμα πρέπει να καταργηθούν γιατί "δεν εξασφαλίζουν το αξιόμαχο" και ακόμα "η μετακίνηση των μονάδων προς τα σύνορα και τις γραμμές άμυνας θα ενίσχυε την άμυνα της χώρας και τη δημοκρατία". ("για το στρατό" Νο 2 σελ. 15).

Τέτοιες απόψεις όπως η τελευταία, παίζουν μάλιστα καταλυτικό ρόλο από τη στιγμή που λείπει μια ταξική αντιιμπεριαλιστική κατεύθυνση της δουλειάς (δηλ. ενάντια στην εθνική άμυνα, για το σπάσιμο του ιμπεριαλιστικού πόλεμου κλπ, βλ. προηγούμενα κεφάλαια) Η έλλειψη αυτή συμαδέυει ταυτόχρονα και όλη τη δουλειά. Γιατί είναι πολύ δύσκολο αν όχι αδύνατο να γίνει πραγματική αντιστρατιωτική δράση χωρίς ταξικές κατευθύνσεις σε τέτοια ζητήματα. Κατευθύνσεις που φυσικά δεν "ξεπηδάνε" από μόνες τους όταν "το κίνημα ανέβει" αλλά το αντίθετο.

► Ένα μεγάλο μέρος της κριτικής που κάνει η επιτροπή στο ΠΑΣΟΚ αφορά την εγκατάλειψη των προεκλογικών του θέσεων (ΠΑΣΟΚ 1977) για τους φαντάρους, θέσεις τις οποίες αναλαμβάνει η ίδια να προπαγανδίζει (βλ. ταμπλώ, προκηρύξεις, περιοδικό Νο 1). Ποιό είναι όμως το πραγματικό περιεχόμενο των θέσεων που είχε το ΠΑΣΟΚ & που τις υιοθετεί η επιτροπή; Οι φαντάροι μπορούν να συμμετέχουν ελεύθερα στην πολιτική ζωή όμως "εφ' όσον η πολιτική τους δραστηριότητα δεν επηρεάζει την εκτέλεση των στρατιωτικών τους καθήκοντων", ο συνδικαλισμός επιτρέπεται αλλά "γύρω από θέματα που σχετίζονται με τα μέσα που χρειάζονται οι ένοπλες δυνάμεις", τα στρατοδικεία καταργούνται όμως φυσικά "τα στελέχη τους θα καταταγούν στην ταχτική δικαιοσύνη" (υπογραμμίσεις δικές μας).

Τι προβάλλει λοιπόν τελικά η επιτροπή; Τον εξωραισμό της αστικής δικαιοσύνης (κάτω η στρατιωτική, ναι στην ταχτική), το ανεπηρέαστο των στρατιωτικών καθηκόντων, τη βελτίωση του όλου μηχανισμού (συζήτηση γύρω από τα μέσα των ένοπλων δυνάμεων).

► Τέλος δεν πιάνονται και από καλύτερη σκοπιά και ζητήματα όπως συμμαχίες με κόμματα, συμμαχίες σε χτυπήματα, θέματα οργάνωσης κλπ (οι διαφοροποιήσεις μας φαίνονται στο προηγούμενο κεφάλαιο στην ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ δράση). ■

Για τη «ΡΗΞΗ» και το «ΕΘΝΙΚΟ» της

Το άρθρο αυτό γράφτηκε με αφορμή τα δυο άρθρα του Γ.Κ. στο περιοδικό Ρήξη Νο 9 και 10 με θέμα το "εθνικό" δηλ.το "ζήτημα των σχέσεων μεταξύ Ελλάδας, Τουρκίας και Κύπρου" σε συνάρτηση με το "αξιόμαχο" του στρατού. Πριν τοποθετηθούμε τόσο επάνω στο θέμα όσο και στις απόψεις του Γ.Κ. θέλουμε να τονίσουμε την έλλειψη (τόσο απο τη μεριά του, όσο και απο μεριάς μας) μιας ανάλυσης πάνω στο ζήτημα που να το εξετάζει υλιστικά και να μπορεί να μιλά με αποδείξεις και όχι με ισχυρισμούς. Γιατί είναι φανερό η αδυναμία της τοποθέτησης πάνω σε θέματα όπως γιατί είναι επεκτατική η Τούρκικη αστική τάξη, ο σύγχρονος ρόλος της Κύπρου σαν στρατηγικό σημείο κλπ, εφόσον λείπει μια τέτοια ανάλυση. Επίσης θέλουμε να αναφερθούμε και στο ύφος του Γ.Κ. (ύφος που οφείλεται σε μεγάλο μέρος στην έλλειψη μιας τέτοιας ανάλυσης) σε ορισμένα σημεία, όπου αντί για την απόδειξη των όποιων ισχυρισμών επιστρατεύεται ένας κάποιος "πολιτικός τραμπουκισμός" με εκφράσεις όπως "και είναι κρετίνος όποιος δεν το καταλαβαίνει" προσπαθώντας έτσι να αποπλύνει με όχι και τόσο ορθόδοξους τρόπους τους διαφωνούντες.

ΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

Αρχικά θα πρέπει να συμφωνήσουμε με το Γ.Κ. ότι ένα συγκεκριμένο πρόβλημα δεν μπορεί να εξετάζεται παρά μέσα στα πλαίσια της εποχής του Μόνο που ο Γ.Κ. το μόνο που δεν κάνει παρακάτω είναι να ασχολείται έστω και λίγο με την εξέταση της σημερινής εποχής.

Πράγματι το θέμα των ελληνοτουρκικών διαφορών σαν σύνολο, δεν μπορεί να εξεταστεί σωστά χωρίς να τοποθετείται στα πλαίσια της σημερινής ιμπεριαλιστικής εποχής. Αυτό που χαρακτηρίζει την ιμπεριαλιστική περίοδο είναι πως όλα τα καπιταλιστικά κράτη περισσότερο η λιγώτερο αναπτυγμένα, μεγάλα η μικρά είναι κρίκοι της ιμπεριαλιστικής αλυσίδας, έχουν όλα ιμπεριαλιστική πολιτική. Οι ιμπεριαλιστικές διαθέσεις & ικανότητες εξαρτώνται βέβαια απο τις δυνατότητες κάθε κράτους, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι τα πιο αδύνατα κράτη αποτελούν εξαίρεση στον κανόνα. Αντίθετα και αυτά ασκούν ιμπεριαλιστική πολιτική και ψάχνουν συνεχώς κάθε ευκαιρία να προωθήσουν τα δικά τους κρατικά συμφέροντα.

ΤΟ ΣΥΓΓΕΚΡΙΜΕΝΟ ΖΗΤΗΜΑ

Οι ελληνοτουρκικές διαφορές σήμερα δεν είναι τίποτε άλλο παρά διαμάχες ιμπεριαλιστικού χαρακτήρα, για την αστική κυριαρχία και τον έλεγχο της περιοχής.

Αναμφίβολα η τουρκική αστική τάξη είναι πιο επεκτατική απο την ελληνική και αυτό (εδώ απο πρώτη άποψη συμφωνούμε με τους λόγους που προβάλλει ο Γ.Κ. αν και επ'σημαίνουμε την έλλειψη, δική του και δική μας, μιας υλιστικής ανάλυσης που θα πρόβαλλε αποδείξεις αντί για ισχυρισμούς) τόσο λόγω της ιδιαίτερης εδαφικής επεκτατικής τάσης της, λόγω της αδυναμίας της να εκφοβάσει την κυριαρχία της με οικονομικό τρόπο (π.χ. με τα μονοπώλια της αν είχε), τόσο και λόγω της πλεονεκτικής γεωγραφικής της θέσης που της εξασφαλίζει την υποστήριξη του ΝΑΤΟ & της Ρωσίας για την προώθηση των δικών τους συμφερόντων.

Το γεγονός όμως του ότι οι Τούρκοι αστοί είναι πιο επεκτατικοί απο τους Έλληνες αστούς δεν αλλάζει την αντιπρολεταριακή και ιμπεριαλιστική φύση των δευτέρων. Η αντίθεση που μπορεί να προβάλουν οι Έλληνες αστοί απέναντι στους Τούρκους είναι αντίθεση για την υπεράσπιση των δικών τους και μόνο συμφερόντων, που δεν είναι λιγώτερο αντιπρολεταριακά απο τα τούρκικα. Και αυτό είναι γεγονός παρά τα συγκινητικά λόγια του Παπανδρέου για το "ενδιαφέρον" του για τους Έλληνες γενικά.

Απο την πλευρά των επαναστατών λοιπόν δεν μπορεί να μπει εθνικό ζήτημα στη διενεξη μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας, αντίθετα με τις απόψεις του Γ.Κ. Για τους κομμουνιστές ποτέ δεν μπαίνει ζήτημα εθνικής άμυνας για την υπεράσπιση της πατρίδας απο τον επιτιθέμενο. Η

προβολή του εθνικού είναι αστική απάτη, απάτη που την υιοθέτησε φυσικά η σταλινική αντεπανασταση και που σήμερα την προβάλλει... "απο τα αριστερά" και η Ρήξη. Αντίθετα με την μοναδική, διέξοδο, απο επαναστατική σκοπιά, δηλ. την ανάπτυξη της πάλης για την επαναστατική ηττοπάθεια (βλ. στο προηγούμενο κεφάλαιο για τον αντιιμπεριαλισμό).

ΕΙΝΑΙ ΛΥΣΗ ΛΟΙΠΟΝ ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Γ.Κ.;

Ας δούμε τις απόψεις του πιο συγκεκριμένα. Αρχικά αφού ονομάσει το ζήτημα εθνικό καλύπτει λίγο τα πράγματα, λέγοντας ότι το εθνικό αποτλεί δευτερεύουσα αντίθεση της ελληνικής κοινωνίας, για να καταλήξει όμως στο τέλος ότι αυτή η αντίθεση "σε περίπτωση σύγκρουσης μπορεί να μεταβληθεί σε κυρίαρχη" (Ρήξη Νο 10 σελ. 43). Να λοιπόν που στην περίπτωση ενός πολέμου το κύριο καθήκον γίνεται η εθνική άμυνα για την αντιμετώπιση των Τούρκων. Και μετά έχει το θράσος να αναφέρεται στο κείμενο του και για τη στάση του Λένιν και των μπολσεβίκων στον Α' ιμπεριαλιστικό πόλεμο —όπου σε καμιά χώρα δεν είχαν βάλει θέμα εθνικής άμυνας— πλάι-πλάι με τις "συγκεκριμένες", "αρκετά εθνικές", πατριωτικές θα λέγαμε καλύτερα, απόψεις του.

Το μοντέλο της εθνικής άμυνας που προβάλλει δεν είναι βέβαια τίποτε άλλο παρά τα αντεπαναστατικά σταλινικά λαικά μέτωπα, σε συμμαχία με κάθε αστό για την υπεράσπιση της πατρίδας και το αλληλοσφάξιμο των προλεταρίων όλων των χωρών, τέλος για την εδραίωση της αστικής δημοκρατίας σαν "λύτρωση" απο το φασισμό. Ετσι λοιπόν, αντίθετα σε κάθε επαναστατική προοπτική, μαθαίνουμε πως "στον ισπανικό πόλεμο το εργατικό κίνημα συμμαχούσε με ένα κομμάτι της αστικής τάξης ενάντια στον κεντρικό κίνδυνο του φασισμού και στον Β' πόλεμο το εργατικό κίνημα έπρεπε να συμμαχήσει τόσο με τον Στάλιν —που έπνιγε την εργατική επανάσταση στη Ρωσία— όσο και με τους Αγγλο-αμερικάνους ιμπεριαλιστές. Και αυτό γιατί η επικράτηση του φασισμού, θα σήμαινε για την εργατική τάξη μια ήττα τεράστιας κλίμακας". (Ρήξη Νο 9 σελ. 33). Το πόσο αντεπαναστατική ήταν, και το τι τεράστια ήττα σήμαινε για το διεθνές προλεταριάτο η εγκατάλειψη της κομμουνιστικής γραμμής για την επαναστατική ηττοπάθεια —θαμμένη ήδη πολλά χρόνια πριν απο τον πόλεμο απο την σταλινική αντεπανασταση— το έχουμε δείξει σε κείμενα μας πολλές φορές και δεν θα επανέλθουμε ξανά εδώ. Η ταυτίση του επαναστάτη Γ.Κ. με τους σταλινικούς του ΚΚΕ & κάθε λογής υπερασπιστές της αστικής "πατρίδας" αρκεί.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Μέσα στα προηγούμενα πλαίσια φυσικό ήταν να καταλήξει το άρθρο του στη Ρήξη Νο 10 στην εγκληματική πρόταση (που όπως προαισθάνεται κι ο ίδιος, έτσι θα ονομαζόταν) της ένωσης της κατεχόμενης Κύπρου με την Τουρκία και της υπόλοιπης με την Ελλάδα για "να κλείσει μια πηγή πολεμικής αντιπαράθεσης στην Αν. Μεσόγειο" (Ρήξη Νο 10 σελ. 42)!!! Η πρόταση αυτή είναι πράγ-

συνέχεια στη σελ22

ΠΑΣΟΚ : το "φύλλο συκής" έπεσε

Μετά απο ενάμιση χρόνο που το ΠΑΣΟΚ βρρίσκεται στην κυβέρνηση, μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι άρχισαν να ξεκαθαρίζουν πολλά απο τις προθέσεις του επιβεβαιώνοντας έτσι τη γενικότερη θέση που είχαμε ήδη πριν τις εκλογές, για το μοναδικό ρόλο που μπορεί να παίξει μια κυβέρνηση που ήρθε στην εξουσία μέσα απο κοινοβουλευτικές διαδικασίες, σαν διαχειριστής του αστικού συστήματος και της κρίσης του καπιταλισμού

Μπορούμε να πούμε μάλιστα οτι και το ίδιο το ΠΑΣΟΚ — κύρια το κυβερνητικό του τμήμα που τους πρώτους τουλάχιστον μήνες που ανέλαβε τα καθήκοντα του, έφερε σαν παράλληλο αποτέλεσμα την αποδιοργάνωση (και σε μέρικες περιπτώσεις τη διάλυση σχεδόν) του κομματικού μηχανισμού— άρχισε να καταλαβαίνει οτι πολλές απο τις προθέσεις του ήταν αδύνατο να πραγματοποιηθούν. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα κάποιες εκρήξεις, που προέρχονταν κύρια απο τη νεολαία του, σε επιλογές παλιότερες που άρχισαν να εγκαταλείπονται. Έτσι βρεθήκαμε μάρτυρες κάποιων γεγονότων πρωτόφαντων στην ελληνική πολιτική ζωή, όπως τις συγκεντρώσεις στελεχών στο Σπόρτινγκ όπου ο Παπανδρέου άκουγε το σύνολο σχεδόν των παρεβρισκόμενων να φωνάζει συνθήματα που είχαν αρχίσει να θάβονται απο την ηγεσία, όπως το "Έξω για πάντα απο το ΝΑΤΟ".

Αυτό λοιπόν που φαίνεται πλέον ξεκάθαρα είναι οτι οι προεκλογικές εξαγγελίες, που βασίστηκαν στο μεγαλύτερο μέρος τους στην περίφημη "Διακήρυξη Κυβερνητικής Πολιτικής του ΠΑΣΟΚ", δεν ήταν συγκεκριμένο πρόγραμμα, αλλά στο μεγαλύτερο μέρος του απλή προεκλογική προπαγάνδα για να "ψαρευτούν" ψήφοι. Έστω και αν δεν λεγόταν καθαρά, ολόκληρος ο τόπος της προεκλογικής εκστρατείας δημιουργούσε την εντύπωση, οτι "με το ΠΑΣΟΚ όλοι θα φάμε με χρυσά κουτάλια".

Τώρα μετά απο ενάμιση χρόνο όλοι —ακόμα & οι πιο φανατικοί οπαδοί του— κατάλαβαν οτι τα πράγματα δεν είναι τόσο εύκολο να αλλάξουν.

Η, σκόπιμα, θολή προεκλογική αναφορά σε "σοσιαλιστικά" μέτρα αποδείχτηκε μπόυμεραγκ ενάντια στους εργαζόμενους με αποτέλεσμα μια σειρά εξαγγελίες να δείχνουν στην μετέπειτα εφαρμογή τους, οτι δεν ήταν παρά ψίχουλα που δόθηκαν προσωρινά για να τηρηθούν στην αρχή τα προσήματα και στο τέλος να "ετεροχρονιστούν" επ'αόριστον.

Ζωντανό παράδειγμα η εφαρμογή της ΑΤΑ που εφαρμόστηκε κουτσουρεμένη το '82, ενώ για φέτος πάγωσαν εντελώς οι μισθοί και τα μεροκάματα & δεν υπογράφηκε ούτε καν Εθνική Συλλογική Σύμβαση για το '83.

Αποτέλεσμα όλης αυτής της ψυχρολουσίας, είναι να υπάρχει τώρα πια ακόμα πιο θολή η έννοια του "σοσιαλισμού" και οπωσδήποτε όλο και μεγαλύτερη δυσπιστία για την αποτελεσματικότητά του, αφού όλοι βλέπουν πια οτι για να αλλάξουν τα πράγματα προς το "καλύτερο" χρησιμοποιούνται οι ίδιοι προσανατολισμοί που χρησιμοποιήθηκαν και επι διακυβέρνησης της Δεξιάς και φάνταζαν τότε σαν προμετωπίδα της αστικής τάξης για να πετυχαίνει την απομύζηση του προλεταριάτου.

Έτσι συνεχίζουν να είναι στην ημερήσια διάταξη, οι εκκλήσεις για "εθνική ενότητα και ομοψυχία" και επομένως οι διεκδικήσεις των εργαζόμενων πρέπει να μπαίνουν στο κανάλι των δια-

πραγματεύσεων (και όχι στη σύγκρουση) μεταξύ κυβέρνησης και κυβερνητικής ΓΣΕΕ, ενώ η συνταγή της κινδυνολογίας που επιστρατεύεται είναι κάτι παραπάνω απο τετριμένη: κίνδυνος "εξ Ανατολών", υπονόμευση της Δημοκρατίας ευκαιρία έτσι να χτυπηθεί κάθε αντίδραση που εγκυμονεί τον κίνδυνο για το μέλλον να ξεφύγει απο τα νόμιμα πλαίσια, όπως π.χ. οι κινήσεις μέσα στους στρατώνες. Απο την άλλη μεριά η κυβέρνηση έχει αποδοθεί σε έναν αγώνα για να πείσει την ιδιωτική πρωτοβουλία να προωθήσει σε παραγωγικές επενδύσεις παρέχει στους αστούς τους καλύτερους δυνατούς όρους για αυτό το σκοπό και κάνει υπεράνθρωπες προσπάθειες να τιθασει το τραπεζικό σύστημα για να μπορέσει να πατάξει τις γραφειοκρατικές διαδικασίες που κυριαρχούν και να δουλέψει καλύτερα στην εξυπηρέτηση του κεφάλαιου. Η διαφορά με τη Δεξιά είναι οτι όντας καινούργιοι στην εξουσία, οι νέοι διαχειριστές της καπιταλιστικής κρίσης, προσπαθούν να "νοικοκυρέψουν" τον καθυστερημένο ελληνικό καπιταλισμό και δουλεύουν προς το παρόν με "λευκό ποινικό μητρώο" που δεν διέθεται οι δεξιοί.

Πώς όμως μεταφράζονται όλες αυτές οι μεθοδεύσεις; Ας δούμε:

1. Στο εργατικό επίπεδο

Όταν οι εργαζόμενοι στο κράτος ή σε όσους ελέγχονται απο το κράτος, κινητοποιούνται για οικονομικά κύρια αιτήματα, εκεί η πλάγια αντιμετώπιση είναι η άρνηση αποδοχής οποιωνδήποτε αιτημάτων, και σε περιπτώσεις όξυνσης το χτύπημα ή με την αστυνομία (ΗΑΠΑΠ) ή με εφαρμογή των αντεργατικών νόμων που... πρόκειται να καταργηθούν (νόμος 3239 περι υποχρεωτικής διαιτησίας ενάντια στους εργάτες της ΔΑΡΚΟ) ή του "αντι-330" (ασφαλιστικά μέτρα ενάντια στους απεργούς των ΗΑΠΑΠ).

Ενώ στις περιπτώσεις που αφορούν διαμάχη εργαζόμενων με ιδιώτες εργοδότες επιβλήθηκε το πάγωμα των μισθών για το '83 (νόμος 1320/82) και έντεχνα με τις δηλώσεις του Υπουργού Εργασίας Γιαννόπουλου δόθηκε το πράσινο φως για να παραπέμπουν οι εργοδότες το θέμα στα δικαστήρια για καταχρηστικότητα των απεργιών με οικονομικά αιτήματα (**). Η καταστολή βέβαια με βίαια μέσα, εφαρμόζεται μόνο σε οξυμένες περιπτώσεις (Παπαδόπουλου, Σόφτεξ) & αρκετά προσεκτικά προς το παρόν μια και δεν υπάρχει μαζικό κίνημα εργαζόμενων, αλλά οι αντιδράσεις στα χτυπήματα κυβέρνησης-εργοδοσίας είναι μεμονωμένες και ασυντόνιστες.

2. Στο πολιτικό επίπεδο

Εδώ βέβαια είναι πιο αναγκαία η κάλυψη της εκμετάλλευσης, με κάποια φρασεολογία που πρέπει να δίνει την εντύπωση οτι οι προσπάθειες γίνονται για την καλύτερευση των όρων ζωής και δουλειάς των εργαζόμενων. Και μάλιστα κάθε και-

(**) Σε αυτήν την περίπτωση η κυβέρνηση φαίνεται να βγάζει την ουρά της απ'έξω, ενώ στην πραγματικότητα μεταθέτει την ευθύνη στην αστική δικαιοσύνη. Οι δυο πρώτες αποφάσεις που βγήκαν είναι χαρακτηριστικές. Η απεργία των Λιθογράφων για οικονομικά αιτήματα πάνω απο την εισοδηματική πολιτική κρίθηκε καταχρηστική, ενώ η απεργία των εργαζόμενων στου Τσαούσογλου κρίθηκε νόμιμη. Το μήνυμα προς τους εργαζόμενους είναι έμμεσο αλλά σαφές: "δεν σας λέμε αν θα σας βγάλουμε παράνομες τις απεργίες, αλλά για καλό και για κακό μην απεργείτε γιατί δεν ξέρετε τι μπορεί να γίνει".

νούργιο βήμα στην εκμετάλευση συνοδεύεται και από κάποια ψίχουλα που προπαγανδίζονται σαν... μεγάλες κατακτήσεις των εργαζόμενων. Παράδειγμα η τελευταία συμφωνία μεταξύ ΓΣΕΕ-ΣΕΒ για τη μείωση του εβδομαδιαίου ωράριου στη βιομηχανία κατά μια ώρα (από 41 σε 40) και η εφαρμογή του πενήτημερου, όπου όμως καθιερώθηκε παράλληλα η κατοχύρωση της υπερεργασίας με το 48ωρο την εβδομάδα, (με τη λειτουργία των εργοστάσιων σε 7ήμερη βάση) η κατάργηση της διήμερης συνεχούς ανάπαυσης, κλπ.

Έτσι στο πολιτικό επίπεδο η προπαγάνδα γίνεται με:

α) Εκμυθώσεις για αύξηση της παραγωγικότητας, καλές εργασιακές σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζόμενων. Που σημαίνει: μπορεί να μην πήρατε δραχμή για φέτος αλλά αυξήστε την παραγωγή, μην κάνετε απεργίες γιατί το απαιτεί η εθνική οικονομία και θα πάρετε στο τέλος του χρόνου...

β) Προσπάθεια να μπουν οι εργαζόμενοι στο κανάλι της συνδιαχείρισης με τα αφεντικά. (Εποπτική Συμβούλια, συνδιοίκηση, συνενόηση με το σωμείο όταν πρόκειται να γίνουν απολύσεις κλπ)

Εδώ όμως υπάρχει μια διαπίστωση που είναι πολύ σημαντική. Όλη αυτή η προσπάθεια του κράτους προσκρούει στην παθητική αντίδραση της εργατικής τάξης και σε ένα μικρότερο βαθμό στην αγωνιστική αντίδραση της. Η εισοδηματική πολιτική για το '83 παρ' ότι συναντά αντιδράσεις που δεν ξεφεύγουν από αιτήματα για άμεση χορήγηση του 8,8% της ΑΤΑ —γιατί με τη συνεχή διόγκωση της ανεργίας οι περισσότεροι αγώνες γίνονται για την εξασφάλιση δουλειάς— όμως ελάχιστα εργαζόμενοι έχουν ενσωματωθεί στις προσπάθειες του κράτους για την έξοδο από την κρίση σε βάρος τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι πολλοί οπαδοί του ΠΑΣΟΚ, ακόμα και ενέργα μέλη συμμετέχουν σε κινητοποιήσεις παρά την ενεργοποίηση της ΠΑΣΚΕ που έχει αρχίσει να εξελίσσεται σε απεργοσπαστικό μηχανισμό (***)

Βέβαια το ξεπέρασμα της συμφιλιοτικής πολιτικής του κράτους δεν γίνεται τις περισσότερες φορές συνειδητά, γιατί οι εργαζόμενοι εξακολουθούν να διατηρούν αυταπάτες για το ρόλο του ΠΑΣΟΚ, που ενισχύονται και από τις παροχές της πρώτης χρονιάς (αύξηση των κατώτατων μισθών & μεροκάματων), την μεταστροφή των αρμόδιων υπηρεσιών του κράτους από εχθρικές που ήταν πριν σε ουδέτερες τώρα (Επιθεωρήσεις Εργασίας, Υπουργείο Εργασίας). Η ουδετερότητα αυτή και η αδυναμία τις περισσότερες φορές να πειστούν οι εργοδότες για να ικανοποιήσουν αιτήματα των εργαζόμενων αρχίζουν και ξεκαθαρίζουν το ρόλο του κράτους σε μεσοβραχιαία για να αμβλύνει τις διαμάχες παρά για να δίνει λύσεις προς όφελος των εργαζόμενων. Η τάση των εργαζόμενων να ζητούν βοήθεια από το κράτος, στρώνει το έδαφος για ρεφορμιστικές διεκδικήσεις (που προωθούνται κυρία από το ΚΚΕ) πίεσης ώστε να λυθούν τα προβλήματα —κύρια της ανεργίας— ζητώντας να ανοίξουν οι δουλειές, να κρατικοποιηθούν οι προβληματικές επιχειρήσεις, κλπ αποπροσανατολίζοντας έτσι από την κύρια μορφή αγώνα, που είναι όχι η βοήθεια των εργαζόμενων προς το κράτος ώστε να λειτουργήσει καλύτερα και να ξεπεράσει την κρίση για να φάνε ένα κομμάτι ψωμί και αυτοί, αλλά η αγωνιστική διεκδίκηση της εξασφάλισης της διαβίωσης τους, είτε παλεύοντας ενάντια στις απολύσεις & τις διαθεσιμότητες, είτε για επίδομα ανεργίας, κλπ, ενάντια στη λογική της βοήθειας για να πάει καλά η "εθνική οικονομία", η επιχείρηση, κλπ, αλλά με τη λογική της πάλης για την υπεράσπιση των ταξικών συμφερόντων που από τη φύση τους συγκρούονται με τα συμφέροντα των καπιταλιστών.

(***) Στην τελευταία απεργία της ΟΣΠΑ (Ομοσπονδία των εργαζόμενων στην Ολυμπιακή) το Μάρτη, η ΠΑΣΚΕ κάλεσε τα μέλη που είχαν λάβει μέρος στην απεργία και απείλησε να τα διαγράψει ■

7
Για τη "Ρήξη και το "εθνικό" της συνέχεια από σελ.20

ματι εγκληματική (και προδοτική από επαναστατική σκοπιά) γιατί:

1. Αποδέχεται το ιμπεριαλιστικό STATUS QUI με το αιτιολογικό του τι να κάνουμε αφού οι Τούρκοι αστοί έχουν επεκτατικές τάσεις ας συμφωνήσουμε μην πάθουμε και χειρότερα. Και βέβαια δεν λείπει το "αριστερό". "Όσο στην Κύπρο και στην Ελλάδα και ιδιαίτερα στην Κύπρο δεν υπάρχει ένα λαϊκό κίνημα που θα αγωνιζόταν....." Μόνη λύση η... ένωση!! Για τον Γ.Κ. το κίνημα πέφτει απ' τον ουρανό και όσο δεν έχει πέσει ακόμα, καλύτερα να μην είμαστε "ουτοπικοί" επαναστάτες, αλλά μικροαστοί ρεαλιστές.

2. Προωθεί μια ολοκάθαρα αστική σωβινιστική πολιτική προβάλλοντας σαν λύση τόσο για τους Έλληνες όσο και για τους Κύπριους την ένωση με τη μαμά Ελλάδα, μοναδική εγγυήτρια "για τον ελληνισμό".

3. Εγκραίνει τη μεγαλύτερη αδιαφορία και περιφρόνηση για τις κυπριακές μάζες, εφόσον αυτές δεν παίρνονται υπόψη στην προτεινόμενη "λύση".

4. Τέλος μέσα από ένα τέτοιο πλέγμα μπλοκάρει κάθε προετοιμασία επαναστατικής διεξόδου από την ιμπεριαλιστική διένεξη της περιοχής, μέσα από την συνένωση των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων προλεταρίων και φτωχών μαζών.

ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ΛΟΙΠΟΝ;

Όσο και αν αυτό φαίνεται ακατόρθωτο —και πως να μην φαίνεται όταν όλοι οι αυτοαποκαλούμενοι επαναστάτες δίνουν όση βοήθεια μπορούν στους αστούς και σταλινικούς συνοδοιπόρους τους, τόσα χρόνια— μοναδική διέξοδος για το προλεταριάτο της περιοχής τόσο από τη σημερινή κατάσταση όσο και από ένα μελλοντικό πόλεμο είναι η ανάπτυξη της επαναστατικής προπαγάνδας στην περιοχή και ιδιαίτερα της αντιπολεμικής προπαγάνδας για το σπάσιμο ενός ενδεχόμενου πόλεμου μέσα από το χτίσιμο και τη σφυρηλάτηση της ενότητας και αλληλεγγύης των Τούρκων, Ελλήνων και Κύπριων προλεταρίων & φτωχών μαζών με τελικό στόχο την επαναστατική ανατροπή του κοινού εχθρού, δηλαδή των αστών των δικών "τους" χωρών

Ιδιαίτερα στην Ελλάδα η αντιιμπεριαλιστική προπαγάνδα περνάει σήμερα μέσα από την απαίτηση για:

—αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων από την Κύπρο συμπεριλαμβανομένων και των ελληνικών. Με αυτό το τρόπο ανοίγεται εσωτερικό μέτωπο ενάντια στην ελληνική αστική τάξη και το κράτος της

—το ξεσκέπασμα του ελληνικού ιμπεριαλισμού & του ρόλου της ελληνικής στρατιωτικής δύναμης στην Κύπρο, μέσα και έξω από το στρατό, δείχνοντας την κοινότητα των συμφερόντων των Ελλήνων, Τούρκων και Κύπριων στρατιωτών που χάνουν τζάμπα τις ζωές τους για χάρη των δικών "τους" αστών κι ιμπεριαλιστών.

ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΚΥΠΡΟΥ
ΤΟΥΡΚΙΑΣ - ΚΥΠΡΟΥ

ΝΑΙ ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥΡΚΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΚΥΠΡΙΩΝ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΩΝ !

Ο ΕΧΘΡΟΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ "ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ"

Ο ΕΧΘΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΧΑΡΑ "ΜΑΣ" ! ■

Η πορεία του ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΥ

Τα στατιστικά στοιχεία του άρθρου αναφέρονται ως το 1981. Η διεθνής πραγματικότητα απόδειξε πάντως ότι όσοι αριθμοί αναφέρονται σαν προβλέψεις για το 1981 και 1982 επιβεβαιώθηκαν είτε σε ότι αφορά τη μείωση της βιομηχανικής παραγωγής, είτε στην αύξηση της ανεργίας, είτε τον ψηλό πληθωρισμό, κλπ.

Πάνω από 10 χρόνια ο παγκόσμιος καπιταλισμός βρίσκεται σε κρίση. Παρ'όλ'αυτά οι άστικές τάξεις των χωρών της Δύσης κατάφεραν να αμβλύνουν μέχρις εδῶ τὰ ἀποτελέσματα της κρίσης και νὰ ἐμποδίσουν νὰ μετασηματισθῆ ἡ πτώση καί·κατόπιν ἡ στασιμότητα τῆς παραγωγῆς σέ γενικευμένη κρίση τοῦ συστήματος τῆς πίστης, κλπ., πού θά ἐπέφεραν μέ τή σειρά τους μιά κατάρρευση τῆς παραγωγῆς. Κι ὅλα αὐτά χάρη στή γενικευμένη ἐπίθεση ἐναντίον στίς συνθήκες ζωῆς τῆς ἐργατικῆς τάξης πού ἐπιτεύχθηκε μέ τήν συνένοχη παθητικότητα τοῦ ρεφορμισμοῦ. Ἀλλά αὐτό τό πρόσκαιρο ἀποτέλεσμα μή μπορῶντας νὰ λύσει (σέ βάθος) τὰ θεμελιακά προβλήματα τοῦ γερασμένου καπιταλισμοῦ, ἰδίως τήν ὑπερπαραγωγή τοῦ κεφαλαίου καί τήν πτώση τῶν ποσοστῶν τοῦ κέρδους, κατέληξαν ὥστε αὐτός νὰ μὴν ἔχει ἄλλη λύση ἀπὸ τῆ συνέχιση τῆς ἐπίθεσής του ἀπὸ τήν μιά πλευρά ἐναντίον στήν ἐργατική τάξη, ξαναπαίρνοντας πίσω λίγο-λίγο ὅλα τὰ ψίχουλα πού μπόρεσε νὰ παραχωρήσει σέ ἀρκετά στρώματα στή φάση τῆς γρήγορης συσσώρευσης, ἀπὸ τήν ἄλλη πλευρά ἐναντίον στούς ἄμεσους παραγωγούς τῶν ἐξαρτημένων χωρῶν ὥστε νὰ τοὺς ἀποσπάσουν ἀκόμα περισσότερη ἀξία.

Αὐτή ἡ δουλειά ἔχει σάν στόχο νὰ δείξει ὅτι αὐτές οἱ τάξεις ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπιβεβαιώνονται καί νὰ ὑπάρχουν στίς ἀναπτυγμένες χώρες. Μένει βέβαια ἀκάλυπτο ἕνα ἄλλο μεγάλο μέρος πού ἀφορᾷ τήν κατάσταση στίς περιφερειακές καί καθυστερημένες χώρες ὅπου ἡ ὀλοένα αὐξανόμενη πίεση τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ τίς βυθίζει σέ μιά κατάσταση ἀκόμα πιό καταστροφική. Πράγματι, περισσότερο ἀπὸ ποτέ ἄλλοτε ὁ ἱμπεριαλισμός εἶναι σήμερα ἕνα παγκόσμιο σύστημα λεηλασίας καί καταπίεσης. Μερικά ἐργατικά στρώματα στή Δύση μπόρεσαν νὰ τρέφουν αὐταπάτες ὅτι θά μπορούσαν αἰώνια νὰ ἀποσποῦν παραχωρήσεις πού θά βελτιώναν τήν τύχη τους· ὅμως αὐτό τό σύντομο διάστημα καπιταλιστικῆς "εὐφορίας" ἔχει λήξει ὀριστικά. Ὁ ἐργάτης τῆς Δύσης, "αὐτόχθωνας" ἢ μετανάστης, ὁ νεαρός προλετάριος ἢ ὑπο-προλετάριος τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς ἢ τῆς Ἀσίας, ὁ ἀδελφός τους ἀγρότης τῆς ἀθλιότητας σ' ὅλες τίς ζώνες τοῦ λιμοῦ, εἶναι ἀντικείμενο ἐκμετάλλευσης τοῦ ἴδιου πολύμορφου βρυ-

κόλακα πού τὰ κέντρα τοῦ νευρικοῦ τοῦ συστήματος βρίσκονται στήν καρδιά τοῦ χρηματιστικοῦ κεφαλαίου μερικῶν μεγάλων ἱμπεριαλιστικῶν μητροπόλεων. Καί στούς μέν καί στούς δέ, παρά τὰ τόσα ὁμορφα λόγια, ὁ ἱμπεριαλισμός δέν μπορεῖ πιά νὰ ὑποσχεθῆ οὔτε "πρόοδο" οὔτε "ἀνάπτυξη", παρά μόνο τή μιζέρια καί τήν ἀνασφάλεια πού ἀξάνονται καθημερινά, πού εἰσβάλλουν προοδευτικά καί ἀναπότρεπτα μέσα στίς ἀναπτυγμένες χώρες καί βυθίζουν κτηνωδῶς τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ ὑπόλοιπου κόσμου μέσα σέ μιάν ἀνείπωτη ἀθλιότητα.

Μετά τήν κρίση τοῦ 1975, οἱ δυτικές οικονομίες γνώρισαν ἕνα νέο οικονομικό κύκλο μέσα στό πλαίσιο ἐνός γενικοῦ ρυθμοῦ συσσώρευσης ἐπιβραδυνμένη ἀνάλογα μέ τήν γενικευμένη πτώση τῶν ποσοστῶν κέρδους. Τό κεφάλαιο συνέχισε τήν ἐπίθεσή του ἐναντίον στήν ἐργατική τάξη σέ ὅλες τίς ἀναπτυγμένες χώρες καί ἐπιπλέον μπόρεσε, μέ τίμημα ἕνα βαρῶ κοινωνικό κόστος, νὰ ἐπιτύχει βραχυπρόθεσμα σχετικά ἱκανοποιητικά ἀποτελέσματα στό οικονομικό πεδίο. Ἀλλά πίσω ἀπὸ τήν ἐπιφάνεια τῶν πραγμάτων, ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἀντιφάσεων τοῦ καπιταλιστικοῦ τρόπου παραγωγῆς δέν ἔπαυσε νὰ συσσωρεύει τὰ στοιχεῖα τῆς ἀστάθειας καί τῆς κρίσης: ἡ παραγωγική ἀνάκαμψη πού ἀκολούθησε τό 1975 δέν μπόρεσε παρά νὰ ὀδηγήσῃ σέ μιά νέα κυκλική κρίση πού ἐφθασε στό ζενίθ τό 1981. Ὁ πληθωρισμός ἐπιδεινώθηκε ξανά στίς περισσότερες χώρες. Ὁ ἀνταγωνισμός ἀνάμεσα στίς διάφορες ἄστικές τάξεις γιά τήν κατάκτηση τῆς περισσότερης δυνατῆς ἀξίας στήν παγκόσμια ἀγορά συνέχισε νὰ δεξύνεται μέ τόν γενικευμένο ἐμπορικό πόλεμο καί τό θεαματικό ἐπιεσόδιο τῆς ἀπότομης διόγκωσης τῶν πετρελαϊκῶν εἰσοδημάτων ἀπὸ τίς κυρίαρχες τάξεις ἢ κλάσεις τῶν πετρελαιοπαραγωγῶν χωρῶν. Καί τελευταῖο ἀλλά ὄχι λιγώτερο σημαντικό τό διεθνές χρηματιστικό σύστημα, κεντρικός ἀλλά εὐθραυστος κρίκος τῆς ἱμπεριαλιστικῆς ἀλυσίδας, γνωρίζει αὐξανόμενες ἐντάσεις σάν ἐπακόλουθο τῶν μετατοπίσεων ὀλοένα καί πιό τεράστιων μαζῶν "ἀνεξέλεγκτων" κεφαλαίων.

Ο νέος κύκλος παραγωγῆς

Ἐπιβεβαιώνοντας σέ ὅλα τὰ σημεῖα τίς μαρξιστικές προβλέψεις, ἡ παραγωγή τῶν ἀναπτυγμένων χωρῶν γνώρισε ἕνα νέο κύκλο πέντε ἐτῶν περίπου πού τήν ὀδήγησε σέ μιά νέα κρίση τῆς ὁποίας τό χαμηλότερο σημεῖο τοποθετεῖται ἀπὸ τοὺς ἀστούς εἰδικούς στό 1980-81. Αὐτός ο κύκλος δίνεται παραστατικά μέ τὰ στοιχεῖα δύο τελευταίων σειρῶν τοῦ πίνακα 1. Τὰ στοιχεῖα γιά τό Ἀκαθάριστο Ἐθνικό Προϊόν (Α ΕΠ), πού εἶναι ἐντελῶς ἄστική ἀντίληψη, πού παρατίθεται στίς δύο πρώτες σειρές μεταφράζουν τό ἴδιο φαινόμενο, ἀλλά μέ πολύ λιγώτερη σαφήνεια. Εἶναι προφανῶς γι' αὐτό τό λόγο πού χρησιμοποιοῦνται κατά προτίμηση ὅλο καί περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἀστούς εἰδικούς ἀντί γιά τοὺς δείκτες τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, πού ἐμφανίζουν τήν ἀλήθεια πολύ πιό ὠμῆ. Μετά τήν πτώση τοῦ 1975 (-8,3% γιά τίς χώρες τοῦ ΟΟΣΑ), ἡ βιομηχανική παραγωγή ἀνάκαμψε ἀλλά μέ ἕναν κυκλικό ρυθμό πού τήν φέρνει σέ μιά νέα πτώση τό 1980 (καί τό 1981 ἀφοῦ οἱ τελευταῖες προβλέψεις τοῦ ΟΟΣΑ κρίνονται ἤδη "αἰσιόδοξες" ἀπὸ ἕνα σημαντικό ἀριθμό ἀστῶν εἰδικῶν). Τό παγκόσμιο ἐμπόριο γνώρισε τήν ἴδια ἐξέλιξη μέ μιά στασιμότητα -σύμφωνα μέ Διεθνές Νομισματικό Ταμεῖο (ΔΝΤ)- βλῆτε "μιά ὑποχώρηση γιά τό 1980".

Εὐθέως ἀνάλογα μέ τήν γενική ἐπιβράδυνση τῶν ποσοστῶν συσσώρευσης, τὰ ποσοστά αὔξεσης πού κατορθώθηκαν στό ἐσω-

τερικό τοῦ νέου κύκλου εἶναι γιά τίς περισσότερες χώρες κατώτερα ἀπὸ αὐτά πού εἶχαν καταγραφῆ στή διαδρομή

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΟΣΑ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟ
(Διακύμανση τῶν ἐτήσιων ποσοστῶν).

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981
ΑΕΠ τῶν 7 κυριωτέρων χωρῶν τῆς Δύσης	-0,7	5,6	4,2	4,3	3,4	1	1
ΑΕΠ τῶν ἄλλων χωρῶν τοῦ ΟΟΣΑ	-0,3	3,6	1,6	2,2	2,7	1,5	1,5
Βιομηχανική παραγωγή τῶν χωρῶν τοῦ ΟΟΣΑ	-8,3	9	3,7	4,1	4,7	-0,5	0,2
Παγκόσμιο ἐμπόριο (σέ ὄγκο)	-5	12	5	5,5	6,5	0	—

Πηγές: ΟΟΣΑ, Οικονομικές Προοπτικές, Κυριώτεροι Οικονομικοί Δείκτες, διάφορα τεύχη
ΔΝΤ, Ἐτήσια Ἀναφορά 1980. Τὰ στοιχεῖα τοῦ 1980 καί 1981 ἀντιπροσωπεύουν ἐκτιμήσεις.

των δύο δεκαετιών που προηγήθηκαν της κρίσης του 1975.

Η παράταση αυτής της τάσης επιβεβαιώθηκε από τον ΟΟΣΑ, που έγραφε τον Δεκέμβριο του 1980 ότι " για τους επόμενους δεκαοκτώ μήνες προβλέπεται μία κίνηση ανάκαμψης, η οποία έξ' αλλου θα μπορούσε να έχει ήδη αρχίσει. Άλλα είναι πιθανό πως αυτή η ανάκαμψη θα είναι εξαιρετικά μετριασθείσα. Προβλέπεται για το 1981 ότι το ΑΕΠ αυτής της ζώνης θα ανέβει κατά μέσο ετήσιο όρο σέ 1%, δηλαδή τίποτα περισσότερο απ' ότι το 1980. Ο ρυθμός αύξησης θα μπορούσε πάντως να επιταχθεί σέ όλη τη διάρκεια του έτους, ώστε στο πρώτο τρίμηνο του 1982, θα μπορούσε να καταγραφεί ένα ποσοστό της τάξης του 3% περίπου. Αυτό θα παρέμενε φυσικά κατώτερο από τον μέσο όρο που καταγράφηκε στην περίοδο 1973-1978 για την ίδια πάντα ζώνη" έτσι το μόνο αποτέλεσμα σέ πολλές χώρες δέν θα ήταν παρά μία διεύρυνση των περιθωρίων των ανεκμετάλλευτων δυνατοτήτων καθώς επίσης του παραγωγικού εξοπλισμού και των εργατικών χεριών" (1).

Επιβράδυνση της συσσώρευσης, μείωση του ποσοστού κέρδους

"Αν λάβουμε υπόψη τά στοιχεία επίσημων έρευνών και σχολίων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (Τ.Δ.Δ.) μπορούμε να δείξουμε ότι: ο ουσιαστικός λόγος της επιβράδυνσης της βιομηχανικής ανάπτυξης είναι η επιβράδυνση στά-ποσοστά συσσώρευσης του κεφαλαίου που κι αυτό τό τελευταίο προκλήθηκε από τά αποτελέσματα της πτωτικής τάσης του ποσοστού κέρδους. Έπανερχόμενη στό ίδιο θέμα στην έκθεσή της του 1980, η ΤΔΔ επιβεβαιώνει-συγκρίνοντας τις περιόδους 1960-73 και 1973-79 τη γενικευμένη άνακοπή της φόρας των επενδύσεων των επιχειρήσεων - δηλαδή του ρυθμού εξέάπλωσης του τοποθετημένου κεφαλαίου. " Τά στοιχεία του πίνακα 2 δείχνουν πράγματι ότι η επιβράδυνση στά ποσοστά αύξησης του ΑΕΠ στίς κυριώτερες δυτικές χώρες συνοδεύτηκε από μία ξεκάθαρη επιβράδυνση και άκόμα όλο και συχνότερα από μία πώση των ποσοστών αύξησης των παραγωγικών επενδύσεων. Σάν κυριώτερη εξέήγηση αυτής της πτώσης, η ΤΔΔ προβάλλει την επιδείνωση στίς σχέσεις κόστους πρός τιμής σέ άρκετές χώρες" αυτή η λεκτική διαστρέβλωση που προδίδει την άμχανία του συντάκτη της σημαίνει πολύ άπλά - άφοϋ ή διαφορά άνάμεσα στό κόστο και στην τιμή δέν είναι τίποτε άλλο από ... τό κέρδος - ότι τό πέσιμο της άποδοτικότητας γίνεται έμ-μπόδια για τή συσσώρευση. Τί έκπληκτική ύποκρισία είναι αυτή - έλεγε ό "Ενγκελς - που πιστεύει ότι αλλάζει τά πράγματα αλλάζοντας τό όνομά τους! Η ίδια άναφορά πάνω στό σχετικό ζήτημα δέν έχει άλλη διέξοδο από τό να εξηγει μερικές γραμμές παρακάτω ότι " μέ άλλα λόγια, η αύξηση των επιχειρηματικών κινδύνων που συνδέονται μέ τις επενδυτικές δαπάνες συνέπεσε μέ ένα στένεμα των περιθωρίων κέρδους. Η άναμενόμενη, έπο-μένως, άποδοτικότητα των νέων επενδύσεων σέ σταθερό κεφάλαιο άποδεικνύεται σέ πολλές περιπτώσεις άνεπαρκής (...)" (2). Για να άποκατασταθεί ένα ευνοϊκό κλίμα για τις επενδύσεις, προσθέτει η άναφορά "είναι σημαντικό να άποκατασταθούν, πάνω άπ' όλα, ίκανοποιητι-

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Η ΕΠΙΒΡΑΔΥΝΣΗ ΤΗΣ ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗΣ

(Μέσα ετήσια ποσοστά μεταβολής)

	Άκαθαριστό Έθνικό προϊόν		Πραγματικές παραγωγικές επενδύσεις στόν ιδιωτικό τομέα	
	1960-73	1973-79	1960-73	1973-79
Η.Π.Α.	4,1	2,5	5,4	2,1
Ίαπωνία	10,2	4,1	14,0	2,2
Γερμανία	4,5	2,4	4,6	2,7
Γαλλία	5,7	3,0	7,5	1,1
Βρετανία	3,2	0,8	4,3	1,6
Ίταλία	5,1	2,8	4,9	-1,6
Καναδάς	5,6	3,1	5,8	4,5

Πηγή: Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, Έτήσιο Δελτίο Νο 50.

κές σχέσεις κόστους / τιμής" (3). Τό που καταλήγει αυτή η λογική του κεφαλαίου, τό είχε ήδη έπισημάνει ό Μάρξ στό Μισθός, τιμή, κέρδος : για να επέλθει βελτίωση στά κέρδη (και άρα στά ποσοστά κέρδους), πρέπει να γίνει μείωση από την πλευρά των μισθών. Μερικές φορές, ύπήρξε η τάση να ξεχαστεί αυτός ό νόμος στίς άναπτυγμένες χώρες που έπωφελοϋνταν από την άνθηση της μεταπολεμικής περιόδου και την ίμπεριαλιστική λεηλασία του πλανήτη. Άλλά η πτώση των ποσοστών κέρδους και η κρίση του 1975 όδήγησαν ώστε να ξανασυνειδητοποιηθεί αυτός ό νόμος από τους πιό έπιφανείς έκποσώπους του κεφαλαίου. Γι' αυτό και ό γενικός διευθυντής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου έγραφε τό 1977:

"... παρά την πρόσφατη άποκατάσταση, τά ποσοστά κέρδους του κεφαλαίου συνεχίζουν να ύφίστανται άκόμα μία σοβαρή διάβρωση στίς περισσότερες από τις βιομηχανικές χώρες (...) μία νέα βελτίωση των περιθωρίων κέρδους είναι άναγκαία (...) Μέσα στίς σημερινές περιστάσεις, η βελτίωση του ποσοστού κέρδους του κεφαλαίου άπαιτεί, σέ πολλές περιπτώσεις, σάν αντίστάθμισμα μία μείωση ή μία πολύ μετρημένη αύξηση των πραγματικών μισθών, τουλάχιστον μέχρι τό σημείο όπου η αύξηση του ποσοστού σχηματισμού του κεφαλαίου που θα προκύψει θα όδηγήσει σέ μία ταχύτερη ανάπτυξη". (3).

Μιλήσαμε στην αρχή για την επίθεση του κεφαλαίου ενάντια στην εργατική τάξη στή διάρκεια της κρίσης του 1975, μία επίθεση που θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε "άσυνειδητη" που άντανακλήσει κατά κάποιο τρόπο μηχανικά τις συνέπειες της κρίσης. Έπακόλουθο αυτού του γεγονότος σέ όλες τις μεγάλες βιομηχανικές χώρες ήταν μία συνειδητή επίθεση όργανωμένη σέ επίπεδο κυβερνήσεων και ένορχηστρωμένη από ύπερεθνικούς οργανισμούς όπως τό ΔΝΤ και τό ΤΔΔ μέ σκοπό να άποκατασταθούν τά κέρδη και τά ποσοστά κέρδους μέσα από μείωση του μεταβλητού κεφαλαίου, δηλαδή μέσα από την αύξηση του ποσοστού ύπεραξίας (ή ποσοστού έκμετάλλευσης της εργατικής τάξης). Όπως ήδη δείξαμε, αυτή η επίθεση εξέπολύθηκε και συνεχίζεται να εξαπολύεται πρώτα και κύρια σέ δύο πεδία: στό πεδίο της άπασχόλησης και σ' αυτό των μισθών.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΕΡΔΟΥΣ : ΟΙ ΑΣΤΟΙ ΟΜΟΛΟΓΟΥΝ

Η άστική τάξη είχε αρχίσει να άποκτά έδω και λίγα χρόνια, πιασμένη στίς δαγκάνες της κρίσης μία έμπειρική συνείδηση της πτωτικής τάσης των ποσοστών κέρδους. Ός τά τώρα βασίζονται στούς πανεπιστημιακούς, στούς στατιστικούς, στούς δημοσιογράφους και σέ άλλους "είδικούς" που άνέλαβαν να διαδώσουν τις αστικές θεωρίες και να άνασκευάσουν "έπιστημονικά" τόν μαρξισμό, για τούς όποιους η άπόδειξη του "έσφαλμένου" αυτού του νόμου είχε άποβεί άσκηση κλασσικού τύπου. Όλος αυτός ό μικρόκοσμος άναγκάστηκε σέ άναδίπλωση και στροφή 180 μοιρών, όχι για κανέναν άλλο λόγο παρά για να βοηθήσει κάπως τά άφεντικά να δούν τά πράγματα λιγάκι πιό καθαρά. Τά αποτελέσματα των "μελετών" τους αρχίζουν να δημοσιεύονται και παρά τή στενόχωρη θέση τους, και τις λεκτικές τους έπιφυλάξεις δέν μπορούν πιά να κρύβουν τή φρικτή αλήθεια: Τά ποσοστά κέρδους έχουν όντως την τάση να πέφτουν μακροπρόθεσμα. Μέ άλλα λόγια, ό νόμος που κατέδειξε ό Μάρξ - επιβεβαιώνεται έμπειρικά. Μία επίσημη μελέτη μέ τόν τίτλο " Όφέλειες και ποσοστά άποδοτικότητας" δημοσιευμένη τό 1979 από τον ΟΟΣΑ ύπολόγισε τά μέσα ποσοστά διακύμανσης των καθάρων ποσοστών άποδοτικότητας για τή βιομηχανία και τις μεταφορές άνάμεσα στό 1958 και τό 1976. Έδω, παραθέτουμε τά στοιχεία που έκφράζουν σέ γενικές γραμμές για μία περίοδο 18 έτών την μέση ετήσια διακύμανση των ποσοστών κέρδους.

Καναδάς : - 1,1 Γερμανία : - 2,9
 Η.Π.Α. : - 2,0 Ίταλία : - 1,8
 Ίαπωνία : - 2,4 Μ.Βρετανία : - 4,1

Φαίνεται καθαρά ότι σέ καμία από αυτές τις χώρες τά ποσοστά κέρδους δέν είχαν αύξητική τάση μακροπρόθεσμα και ότι αντίθετα, σέ όλες τις χώρες είχαν την τάση - μέ διαφορετικούς ρυθμούς - να μειώνονται.

Η διόγκωση του εφεδρικού στρατού

Τό κύμα τών απολύσεων τής κρίσης του 1975 ακολουθήσε σέ όλες τίσ χώρες ένα συστηματικό κύμα "διευθετήσεων", αναδομήσεων, ξεκαθαρίσματος κλπ, στό όνομα τής "ανταγωνιστικότητας", δηλ. τής αποδοτικότητας του κεφάλαιου. Πράγματι, ή απόλυση "είναι ή καλλίτερη επένδυση πού θά μπορούσε νά γίνει", όπως δήλωνε κυνικά στή γαλλική έφημερίδα Λ' Έξπανσιόν ένα ειδικό σέ τέτοιες δουλειές στέλεχος: "Ακόμα κι αν αυτό μάς στοιχίζει μισθούς ενός έτους γιά κάθε καταργούμενη θέση εργασίας, πάλι είναι πιό κερδοφόρο". Καί πράγματι, όπως τό έξηγει σ' ατή τήν έφημερίδα:

"Ο ύπολογισμός είναι άπλός: τό νά απολύεις, είναι σά νά πληρώνεις μιά φορά. Τό νά διατηρείς (τή θέση εργασίας) είναι σά νά πληρώνεις πάντοτε. Άς πάρουμε, γιά παράδειγμα, τήν Σελλυλόζ ντυ Πέν, τή σπουδαιότερη εταιρεία του κλάδου χαρτοποιίας τής Σαίν-Γκουμπάιν. Τό μέσο κόστος ενός μισθού είναι 100.000 φράγκα τό χρόνο. Χίλια άτομα λιγώτερα, αν σκεφτούμε σάν ψυχροί διαχειριστές, σημαίνουν 100 εκατομμύρια οικονομία (μεταφράστε: περισσότερα κέρδη, σημ. μετ). Στήν Μπουσουά έπτακόσια άτομα έφυγαν τό 1978. Υπολογίζοντας 75000 φράγκα γιά τόν καθένα, σημαίνει 52 εκατομμύρια γιά μισθούς λιγώτερα. Στήν Ουζίνωρ, ένας σιδεροργός έχει συνολικό εισόδημα 72 000 φράγκα τό χρόνο. Πολλαπλασιαζόμενο επί 11800 θέσεις εργασίας λιγώτερες μας κάνει 850 εκατομμύρια. Ένας εργοδότης πού έχει στραμμένη τήν προσοχή του στούς λογαριασμούς του γιά καλλίτερη έκμετάλλευση, καταλαβαίνει άμέσως: άζιζει περισσότερο νά καταργήσει θέσεις εργασίας από τό νά υπάρχουν υπεράριθμοι" (4).

Νά ένας συλλογισμός ψυχρός καί κυνικός πού γιά αυτό άκριβώς άλλωστε έχει τήν άξία ότι είναι χιλιές φορές πιό άληθινός άπ' όλα τά ύποκριτικά βελάσματα του ρεφορμισμού γιά "επενδύσεις πού θά δημιουργήσουν νέες άπασχολήσεις". Νά μιά συλλογιστική πού γεννάει τήν πλημμυρίδα τών προλετάρων πού πετάγονται στό δρόμο γιάνά πυκνώσουν τίσ τάξεις του εφεδρικού βιομηχανικού στρατού. Παρά τήν ανάκαμψη τής βιομηχανικής παραγωγής άνάμεσα στό 1976 καί τό 1979 καί τό μικρό ρεύμα επαναπροσλήψεων εργατών πού άκολούθησε, κυρίως στίς Ένωμένες Πολιτείες, ή επίθεση του κεφαλαίου σέ όλες τίσ χώρες είχε σάν άποτέλεσμα τή σημαντική μείωση του δυναμικού τής βιομηχανίας, πού ξεπερνούσε τό 20% σέ αρκετές χώρες (βλέπε τά στοιχεία του πίνακα 3). Ατή ή μείωση είναι ακόμα σημαντικότερη αν τήν εκφράσουμε μέ όρους ώρων εργασίας έτήσια (δηλαδή, σέ συνδυασμό μετά

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ.

	Μέγιστος αριθμός γιά τό διαστήμα 1970-74	20 τριμνηνο 1980	Μείωση σέ χιλιάδες	Μείωση σέ %
Η.Π.Α.	14.752	14.175	- 577	- 3,9
Μ.Βρετανία.....	8.179	6.696	-1.483	-18,1
Ίαπωνία	14.360	13.490	- 870	- 6,0
Γερμανία.....	8.861	7.643	-1.238	-13,9
Γαλλία.....	6.009	5.517	- 492	- 8,2
Αυστρία	676	624	- 52	- 7,7
Δανία.....	425	376	- 49	-11,5
Ίσπανία	3.016	2.600	- 418	-13,8
Αυστραλία	1.304	1.151	- 153	-11,7
Έλβετία(δείκτης)	(100)	(79)		-21,0
Κάτω χώρες(δείκτης)	(100)	(79)		-21,0
Σουηδία(δείκτης)	(100)	(89)		-11,4

Πηγές: Survey of Current Business, Department of Employment Gazette, Economic Statistics Monthly, Monthly Report of the Deutsche Bundes Bank Indicateurs du VIIe plan, La Vie économique, ΟΟΣΑ, Principaux indicateurs économiques, Διεθνές Γραφείο Έργασίας, Annuaire des statistiques du travail. Τά δεδομένα τών διαφόρων χωρών δέν είναι πάντα συγκρίσιμα. Οί αριθμοί γιά τήν Ίσπανία χρονολογούνται γιά τό 1976 καί τό Δεκέμβρη 1978.

άποτελέσματα τής μείωσης του έργατικού δυναμικού, μέ τήν μερική άνεργία καί τή μείωση ώράριου). Οί χαμένες θέσεις εργασίας ξεπερνούν τό 30% στό Βέλγιο άγγίζουσ τό 19,5% στή Μ. Βρετανία, τό 17% στήν Ίαπωνία, τό 16% στή Γερμανία, τό 15% στήν Ίταλία, τό 9,3 στή Γαλλία (5).

Συνολικά, ό "έπλησμος" αριθμός τών άνέργων στή ζώνη του ΟΟΣΑ πλησίαζε τά 20 εκατομμύρια τό πρώτο έξάμηνο του 1980 καί έπρεπε νά ξεπεράσει τά 23 εκατομμ. στό μέσο του '80, πράγμα πού έγινε. Σύμφωνα μέ τίσ τελευταίες προβλέψεις του ΟΟΣΑ, "ό αριθμός τών άνέργων θά μπορούσε νά αύξηθεϊ κατά 2,5 εκατ. έπιπλέον στή διάρκεια τών δεκαοκτώ έπόμενων μηνών, γιά νά φτάσει κατά μέγιστο όριο στό 25,5 εκατομμ. περίπου τό πρώτο έξάμηνο του 1982" (6), σά συνέπεια τής κρίσης καί τής εξακολούθησης του κύματος τών απολύσεων, πράγμα πού επιβεβαιώθηκε έπίσης.

Διακρύσσοντας πάντα ότι αυτά τά "άδυνατίσματα" είναι άναγκαία καί άναπότρεπτα, ή άστική τάξη, βλέποντας νά συσσωρευόνται σέ κίνδυνο μιάς έκρηξης, δέν καταφέρνει μερικές φορές νά κρύψει τήν άνησυχία της μπροστά στίς άδυσώπητες συνέπειες του ίδιου της του οικονομικού συστήματος.

"Όλες οι στατιστικές συμφωνούν πράγματι γιά νά δείξουν ότι είναι οι νέοι, δηλαδή τά προλεταρικά ή στό δρόμο τής προλεταριοποίησης στρώματα, πού είναι άπό φύση τά πιό έκρηκτικά στοιχεία πού χτυπιώνται περισσότερο άπό τήν άνεργία καί πρόκειται νά χτυπηθούν άκόμα στό μέλλον. Έτσι (βλέπε πίνακα 4), ό ΟΟΣΑ προβλέπει

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

σέ %	Ποσοστό έργατ. δυναμικού			Προβλεπόμενα ποσοστά	
	1970	1979	1980	1981	1982
Η.Π.Α.	9,9	11,2	13,2	15,0	19,0
Ίαπωνία	2,0	3,5	3,5	4,0	4,0
Γερμανία	0,4	3,7	4,0	5,7	6,7
Γαλλία	5,6	13,3	14,7	17,5	18,7
Μ.Βρετανία	2,9	8,0	10,6	16,5	20,2
Ίταλία	9,7	25,6	27,5	30,2	32,5
Καναδάς	9,9	13,0	13,2	13,7	14,5

Πηγή: Perspectives économiques, ΟΟΣΑ, Ίούλης καί Δεκέμβρης 1980.

έπίσημα πώς γιά τό 1982 1 στους 3 νέους θά είναι άνεργος στήν Ίταλία, 1 στους 5 στή Μ. Βρετανία, σχεδόν 1 στους 5 στή Γαλλία, 1 στους 7 στίς Η.Π.Α. καί στόν Καναδά (7). "Αναγνωρίζει έπίσης ότι "μέχρι τώρα καί πιθανότερα, άκόμη περισσότερο στό μέλλον-είναι οι νέοι αυτοί πού πλήττονται ιδιαίτερα, μέ ένα ποσοστό άνεργίας σέ γενικές γραμμές δύο μέ τρεις φορές πιό ύψηλό άπό αυτό τών ένήλικων" (8). Καί όπως έγραφε ό ίδιος οργανισμός στό προηγούμενο δελτίο του, "ή άνεργία τών νέων ύπάρχει κίνδυνος νά γνωρίσει μιά έντονη αύξηση κατά τούς 12 μέ 18 έρχόμενους έξιες σέ όλες τίσ χώρες μέ έξαιρεση τόν Καναδά (όπου ήδη έχει γίνει τέτοια αύξηση-σημ. Σύντ.) καί τήν Ίαπωνία. Η πιό σοβαρή επίδεινωση τής κατάστασης άναμένεται νά εκδηλωθεϊ στή Μ. Βρετανία όπου τό ποσοστό άνεργίας τών νέων γιά τό 1981 ύπολογίζεται ότι θά ξεπεράσει κατά 75% τό αντίστοιχο του 1979. Στή Γερμανία καί στίς Η.Π.Α., ή άνεργία τών νέων θά πρέπει νά αύξηθεϊ κατά 40% άπό τό 1979 έως τό 1981, ενώ γιά τή Γαλλία τό προβλεπόμενο ποσοστό αύξησης θά είναι τής τάξης του 28%" (9). Καί άπό αυτό άκριβώς τό γεγονός είναι πού εκφράζεται άνοικτά ό φόβος ότι: "Υπάρχει ό κίνδυνος νά δούμε τό ποσοστό άνεργίας (τών νέων) νά πλησιάζουν τέτοια έπίπεδα ώστε νά τίθεται σοβαρότατο πρόβλημα" (9). Είναι αυτός ό φόβος γιά τήν κοινωνική τάξη κι ασφάλεια πού βρίσκεται πίσω άπό τά μέτρα "γιά τήν άπασχόληση τών νέων" πού παίρνονται σέ διάφορες χώρες (οί μεγαλύτερες ηλικίας προλεταριοί έχουν κι αυτοί ένα ποσοστό άνεργίας πάνω άπό τό μέσο όρο, αλλά άφού δέν θεωρούνται επικίνδυνοι, αν πάνε νά πνιγούν!). Είναι φανερό πώς δέν πρόκειται γιά τήν λύση ενός προβλήματος πού ό καπιταλισμός είναι άπό τήν ίδια του τή φύση άνίκανος νά έπιλύσει μιάς καί μπορεί

νά ζήσει καί νά επιβιώσει παρά μονάχα μέ τό νά παράγει μαζικά άνέργους. Πρόκειται μόνο γιά διασκέδαση έπιπορώσεων στήν προσπάθεια του νά αποστρέψει τούς προλετάριους από τήν ταξική πάλη πού είναι τό μόνο αληθινό μέσο γιά νά υπερασπίσουν τίς συνθήκες ζωής καί δουλειάς τους.

Η συνέχιση της επίθεσης ενάντια στους μισθούς

Οί μισθοί μαζί μέ τήν άνεργία είναι ένα από τά πεδία όπου οί άστικές στατιστικές παρουσιάζονται πιό συχνά φτιαχτές. Πάντως ό διασταυρωμένος έλεγχος τών έπίσημων "έθνικών" δεδομένων μέ έναν όρισμένο αριθμό άναφορών ή μελετών διεθνών οργανισμών δείχνει ότι ή επίθεση πού ξεκίνησε σέ πολλές χώρες άπό τό 1976 γενικεύθηκε στή συνέχεια καί ότι σέ όλες πρακτικά τίς άναπτυγμένες χώρες σημειώθηκε μιά πτώση λίγο ως πολύ σημαντική τών πραγματικών μισθών (δηλαδή ύπολογισμένων μέ βάση τήν άγοραστική άξία συνυπολογισμένης καί τής διορθωτικής αύξησης άπό τήν άνοδο τών τιμών).

Οί έπίσημες στατιστικές πού δημοσίευσε ή Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών καί πού άναδημοσιεύουμε στόν πίνακα 5 δείχνουν ότι τό 1979, 5 στίς 11 άπό τίς πιό άναπτυγμένες δυτικές χώρες (Ε.Π.Α., Καναδάς, Κάτωχώρες, Σουηδία, Έλβετία) γνώρισαν "έπίσημα" πτώση τής άγοραστικής δύναμης. Μπορούμε έδώ νά προσθέσουμε καί μιά έκτη χώρα, τή Γαλλία, γιατί τά στοιχεία τής ΤΔΔ έχουν σά βάση τούς άκαθάριστους μισθούς, δηλαδή " ξεχνοϋν " τίς έπιπτώσεις άπό τήν άφαίρεση τών εισφορών γιά τήν Κοινωνική Ασφάλεια τό 1979, πού μπορεί νά ύπολογιστεί, μέ βάση μιά μελέτη τής γαλλικής INSEE σέ 3% κατά μέσο όρο. Σύμφωνα λοιπόν μέ τά έπίσημα στοιχεία, δέν ύπήρξε τό 1979 στή Γαλλία άνοδος τής άγοραστικής δύναμης τών μισθών κατά 1,8%, αλλά μιά πτώση γύρω στά 1,2% (1').

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (σέ %).

(Διακύμανση άπό Δεκέμβρη σέ Δεκέμβρη).

	Μέσος όρος γιά 1969-73	1976	1977	1978	1979
Ε.Π.Α.....	1,4	2,8	0,7	0,2	4,6
Καναδάς	-	6,5	0,1	- 1,7	-0,4
Ίαπωνία.....	8,9	2,4	2,0	1,6	0,7
Γερμανία.....	6,2	5,6	4,5	1,5	0,8
Γαλλία	5,3	4,7	2,8	2,6	1,8
Μ.Βρετανία....	3,9	-2,4	-0,8	5,9	1,6
Ίταλία.....	9,3	5,8	7,0	3,8	2,3
Βέλγιο	-	-1,8	2,3	2,6	3,0
Κάτω χώρες	-	-0,1	1,3	1,1	-0,5
Σουηδία.....	2,8	1,3	-3,4	- 1,2	-1,3
Έλβετία.....	1,0	-0,2	1,0	3,0	-2,4
Πορτογαλία	-	-6,1	-10,9	-5,3	-

Πηγές: Τ.Δ.Δ., 50e Rapport annuel, ΟΟΣΑ, Etudes économiques, Πορτογαλία (Ίούλιος 1979).

Θά μπορούσαμε έπίσης νά προσθέσουμε καί μιά έβδομη χώρα πού δέν έμφανίζεται στίς στατιστικές τής ΤΔΔ, τήν Πορτογαλία. Σ'αυτήν, σύμφωνα μέ τά έπίσημα στοιχεία του ΟΟΣΑ, ή άγοραστική δύναμη τών εργαζομένων έπεσε κατά 22% μέσα σέ 4 χρόνια. Κι αυτό, από τό 1979 καί μετά, χάρη στά θαυμαστά έργα τών σοσιαλδημοκρατών τύπου Σοάρες (11) πού τό κεφάλαιο θεώρησε ύποχρέωσή του νά τούς ευχαριστήσει όταν πιά είχαν έπιτελέσει τό ούσιαστικό μέρος τής δουλειάς τους. Σ'όλες τίς άλλες χώρες παρατηρείται τό λιγώτερο μιά σοβαρή έπιβάρυνση στήν "έπίσημη" πορεία τών πραγματικών μισθών καί τά σχόλια πού παραθέσαμε πιό πριν δέν μπορούν πράγματι νά κρύψουν μιά πολύ πιθανή μείωση τής άγοραστικής δύναμης, μέ εξαίρεση τήν Άγγλία καί τό Βέλγιο.

Αυτά τά καλά στό σύνολό τους άποτελέσματα καταγράφονται μέ μιά διακριτική ίκανοποίηση άπό τούς διενεείς "είδικούς" χωρίς όμως νά μπορούν καί σ'αυτόν τόν

τομέα νά κρύψουν τήν άνησυχία τους γιά τό μέλλον : ή πτώση τών μισθών είναι καλή καί άναγκαία, μās επέτρεψε νά αύξήσουμε τά κέρδη, πρέπει νά συνεχιστεί αλλά δέν έγκυμονεί όμως τόν κίνδυνο νά προκαλέσει σάν αντίδραση "υπερβολικές" μισθολογικές διεκδικήσεις πού θά τίναζαν στόν άέρα τά άποτελέσματα πού έπιτεύχθηκαν; Έδώ προφανώς άναδειχεται πολύτιμος ό ρόλος του εργατικού ρεφορμισμοϋ, πού προσπαθεί νά άναισθητοποιήσει καί νά παραλύσει τήν εργατική τάξη ώστε νά τήν έμποδίσει νά αντίδράσει. Θά σημειώσουμε έδώ μονάχα τήν έπιβράβευση πού έκδηλώνουν έδώ κι εκεί οί άστοί γιά τήν "μετριοπάθεια" του καί γιά τήν άίσθηση τής "εϋθύνης" πού τόν διαπνέει. Έτσι τό καλλίτερο πού μπορούμε νά κάνουμε είναι νά άναδημοσιεύσουμε έκτεταμένα τά σχόλια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, τής Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών, του ΟΗΕ καί του ΟΟΣΑ (12).

Η ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ ΤΙΜΗΣ ΣΤΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΡΕΦΟΡΜΙΣΜΟΥ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ

"Στή διάρκεια του δεύτερου μισού τής δεκαετίας του '70, τά συνδικάτα στίς άναπτυγμένες οικονομίες τής άγοράς άπέιχαν άπό κάθε έκδήλωση σημαντικών αύξήσεων στούς μισθούς" (ΟΗΕ).

"Γιά τό 1980, οί σημερινές συμφωνίες πάνω στούς μισθούς έπιτρέπουν νά υποθέσουμε ότι ή μετριοπάθεια θά εξακολουθήσει νά κυριαρχεί, ιδιαίτερα στίς τρεις μεγαλύτερες χώρες (...). Η μισθολογική μετριοπάθεια είναι ιδιαίτερα χτυπητή στίς ΕΠΑ, στήν Ίαπωνία καί στή Γερμανία". (ΟΟΣΑ, Ίούλιος 1980).

"Στόν Καναδά, στή Γερμανία καί στήν Ίαπωνία, οί όνομαστικοί μισθοί άνέβηκαν πολύ λιγότερο, άπ' όσο μās επέτρεπε νά προβλέψουμε ή προγενέστερη εξέλιξη. Στή Γαλλία δέ, ή πρόσφατη συμπεριφορά τών μισθών μās κάνει έπίσης νά σκεφτούμε ότι ύπήρξε μιά άλλη συμπεριφορά στίς μισθολογικές διαπραγματεύσεις" (ΟΟΣΑ, Δεκέμβρης 1980).

"Η κατάσταση στήν άγορά εργασίας δέν εξηγεί άπό μόνη της τά φαινομενικά μεγαλύτερη μετριοπάθεια τής συμπεριφοράς τών μισθών (...). Τά μέρη του κοινωνικού διαλόγου μοιάζουν σάν νά έμαθαν νά προσαρμόζονται στόν πιεστικό έξαναγκασμό πού έπιβάλλει ή άνοδος τών πραγματικών τιμών τής ένέργειας στήν αύξηση τής ζήτησης ύλικών αγαθών καί στήν πορεία τών πραγματικών μισθών". (ΟΟΣΑ, Δεκέμβρης 1980).

Η ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ : ΑΥΤΗ Η ΤΑΣΗ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΤΕΙ. ΘΑ ΣΥΝΕΧΙΣΤΕΙ ΟΜΩΣ;

"Στό πεδίο τής παρότρυνσης τών επενδύσεων στίς βιομηχανοποιημένες χώρες τής Εύρώπης, έχει ούσιαστική σημασία νά άποφύγουμε τυχόν νέες μισθολογικές διεκδικήσεις, αν θέλουμε νά έμποδίσουμε μιά νέα σύμπλεση τών κερδών". (ΔΝΤ).

"Η σημερινή κατάσταση παρουσιάζει μερικές πλευρές πού πρέπει νά μās άπασχολήσουν ιδιαίτερα. Είναι άλήθεια πός σέ αρκετές χώρες οί μισθωτοί θά θελήσουν πιθανόν νά ξανακερδίσουν τίς άπώλειες εισοδήματος πού ύπόστησαν αυτά τά τελευταία χρόνια..." (ΤΔΔ).

"Μπροστά στήν συγκρατημένη αντίδραση τών όνομαστικών μισθών στήν έπιτάχυνση τών τιμών κατανάλωσης, θά μπορούσε νά άναρωτηθεί κανείς γιά τό αν πρόκειται γιά μιά χαρακτηριστική άλλαγή στή συμπεριφορά τών μισθών ή γιά μιά άλλη παρέκκλιση πού θά μπορούσε στή συνέχεια νά άντιστραφεί". (ΟΟΣΑ, Ίούλιος 1980)

"Οί προοπτικές πού άφορούν τήν τρίτη φάση (από τά μέσα ή τά τέλη του 1980 μέχρι τά μέσα του 1982) βασίζονται σέ τρεις υποθέσεις: ή τόνωση τών πραγματικών εισοδημάτων τών νοικοκυριών θά έπιφέρει μιάν έλαφρή άνάκαμψη τής ζήτησης καί τής παραγωγής, τά όφέλη τής παραγωγικότητας θά βελτιωθούν, καί δέν θά ύπάρξει άνάκτηση τών πραγματικών μισθών". (ΟΟΣΑ, Δεκέμβρης 1980).

"Γιά νά μειωθεί άκόμη περισσότερο ό πληθωρισμός, είναι άναγκαίο νά άποφευχθεί μιά ένδεχόμενη άνάκτηση τών μισθών. Γι'αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία νά έκτιμηθεί αν ή πιό συγκρατημένη συμπεριφορά τών όνομαστικών μισθών πού παρατηρήθηκε άπό τό 1978 είναι

φαινόμενο παροδικό ή μήπως είναι επιδεκτικό μιας περαιτέρω διατήρησης και το 1981 όποτε η οικονομική δραστηριότητα θα αναθερμανθεί". (ΟΟΣΑ, Δεκέμβριος 1980).

Μπορεί κανείς να παρατηρήσει ότι οι πρωταρχικές έγνοιες των "διεθνών" άστων ειδικών- που κάνουν συλλογισμού στο επίπεδο του κεφαλαίου γενικά και υποδείχνουν σ' αυτό το πλαίσιο την ανάγκη της πτώσης των μισθών για να άποκατασταθούν τα κέρδη -κοινοτοποιούν κυριολεκτικά όλες τις δηλώσεις των "έθνικών" άστων της κάθε χώρας (και των ρεφορμιστών υπηρεσιών τους) για την άπαραίτητη - "άνταγωνιστικότητα"- που-άπαιτεί- θυσιές. "Η μείωση των μισθών δέν άποτελεί καμιά ειδική άνταγκη της κάθε χώρας της οποίας σέ έξαγωγές θά άπειλούνται άπό τον διεθνή ανταγωνισμό. Άποτελεί άπεναντίας μιά άνταγκη των έθνικών οικονομιών που όλες τους βλέπουν τά έμπορεύματά τους να ύφλιστανται ανταγωνισμό άπό τό σύνολό των άλλων έθνικών οικονομιών, δηλαδή άπό την παγκόσμια άγορά. Είναι έπομένως μιά γενική άνταγκη του κεφαλαίου. Μέ άλλα λόγια, όπως τό έδειξε και ο Μάρξ, ο ανταγωνισμός των κεφαλαίων μεταξύ τους άπλά συνεπιφέρει την εφαρμογή των γενικών νόμων του κεφαλαίου δίνοντας τους την έμφάνιση έξωτερικών έξαναγκασμών. Αυτό άκριβώς έξηγεί την όμοιότητα των άστικών δηλώσεων σέ όλες τις χώρες και των πρωταρχικών τους φροντίδων των άστων όπως διαφάνονται μέσα άπό την άνάλυση της κατάστασης για κάθε χώρα ξεχωριστά που κάνουν οι διεθνείς όργανισμοί.

Τα αποτελέσματα της αστικής επίθεσης

Τά στοιχεία που παραθέσαμε πιο πάνω άναπαριστούν άνάγκωσα τή συνέχιση της γενικευμένης επίθεσης της άστικής τάξης ενάντια στις συνθήκες ζωής της εργατικής τάξης. "Ένας μόνο δείκτης άρκει για να τό άποδείξει, ένας δείκτης ιδιαίτερα άναπητός στους άστούς: πρόκειται για τον δείκτη των κερδών των επιχειρήσεων. Σέ όλες τις χώρες, αυτός δέν έπαυσε να άνεβαίνει μέχρι τό 1979 στο μέτρο άκριβώς που ή άνεργία αύξανόταν και οι πραγματικοί μισθοί μειώνονταν. Τά δεδομένα του πίνακα 6 μεταφράζουν μέ εύγλωττο τρόπο αυτή την πορεία άπό τό 1976 και μετά μέ ποσοστά άνόδου των κερδών κατά πολύ άνώτερα άπό τον πληθωρισμό, σέ όλες τις χώρες. Ο ΟΟΣΑ άναγνώριζε σέ έκθεσή του ότι:

"Η κατάσταση των επιχειρήσεων σέ επίπεδο κερδών γενικά είναι άρκετά καλή στις περισσότερες χώρες, λαμβανομένης ύπόψη της σχετικά μέτριας έξέλιξης των ονομαστικών μισθών (...). Στις μεσαίες βιομηχανίες ή μερίδα των κερδών σημείωσε μιά άύξηση άρκετά γενικευμένην" (ΟΟΣΑ, Δεκέμβριος 1980).

Τά αποτελέσματα για τό 1980 έμφανίζουν μιά στασιμότητα ή και πώση που όφειλεται στις συνέπειες της κρίσης αλλά ο ΟΟΣΑ έλπίζει, όπως είδαμε, ότι δέν θά ύπάρξει άνάκτηση των πραγματικών μισθών, όπως τελικά παρατηρήθηκε σ' όλες τις χώρες. Σ' αυτή την ύπόθεση,

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (έτήσια πρόοδος σέ %)

	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Ε.Π.Α.	+ 9,6	- 2,7	+27,0	+12,9	+16,3	+14,8
Μ.Βρετανία	+13,5	+ 1,2	+27,9	+14,3	+12,5	+26,9
Γερμανία	- 0,5	+ 4,4	+16,6	+ 5,2	+ 9,9	+ 9,3
Ίαπωνία	-34,2	+ 1,5	+14,8	+15,3	+42,2	--
Γαλλία	- 7,2	+11,5	+20,9	+11,8	+22,4	+16,8
Έλβετία	+ 7,6	-25,2	+11,2	+16,9	+ 2,5	+13,7

Πηγές: Ε.Π.Α.: Survey of Current Business Μ. Βρετανία: Economic Trends, Γερμανία: Monthly Report of the Deutsche Bundesbank, Wirtschaftsund Statistic, Ίαπωνία: Japan Statistical Yearbook, Γαλλία: Tendances de la conjuncture, Έλβετία: La vie économique. Τά δεδομένα των διαφόρων χωρών δέν συγκρίνονται μεταξύ τους.

"Η μερίδα του κέρδους στο έθνικό εισόδημα θά μπορούσε πάνω-κάτω να ξαναβρεί, στις άρχές ή στα μέσα του 1982, τά σχετικά ίκανοποιητικά επίπεδα του 1978. Έξ' άλλου, σέ άρκετες χώρες, ή μερίδα του κέρδους στις μεσαίες βιομηχανίες θά μπορούσε άκόμη και να πλησιάσει ξανά τό επίπεδο του 1972, αυτό δηλαδή πριν άπό τή κρίση του πετρελαίου" (ΟΟΣΑ, Δεκέμβριος 1980).

"Όπως θά δοϋμε και πιο κάτω, αυτή ή τελευταία φράση σημαίνει πολύ άπλά ότι οι δυτικές μπουρζουαζίες έλπίζουν μέχρι τό 1982 να κάνουν τήν εργατική τάξη και τους άμεσους παραγωγούς των έξαρτημένων χωρών "να ξεράσουν" μιά συνολική συμπληρωματική ύπεραξία. Μιά ύπεραξία περίπου ίσοδύναμη μ' αυτή που τους είχαν άποσπάσει οι "πετρελαϊκές" μπουρζουαζίες μέ τό παιχνίδι της άνόδου των τιμών του άκάθартου πετρελαίου. Η πώση της τιμής του πετρελαίου δείχνει ότι ήδη άνακατακτούν τό χαμένο έδαφος. Άλλά μέ τό να διαβεβαιώνει ότι ή μερίδα του κέρδους στο έθνικό εισόδημα είχε ήδη ξαναβρεί τό 1978 "σχετικά ίκανοποιητικά" επίπεδα, ή άστική τάξη παραδέχεται ότι κατάφερε ήδη να έξαγάει άπό τήν εργατική τάξη σημαντικές ποσότητες συμπληρωματικής ύπεραξίας.

Τά στοιχεία του πίνακα 7 δίνουν άφ' ενός τά ποσοστά επί τοις έκατό των μισθών (χωρίς τις "κοινωνικές επιβαρύνσεις"), άφ' έτέρου των κερδών, στο άστικό έθνικό εισόδημα - για τις κυριώτερες δυτικές χώρες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7. ΜΙΣΘΟΙ ΚΑΙ ΚΕΡΔΗ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ (%)

	1974	1975	1976	1977	1978	1979	
Η.Π.Α.	μισθοί	53,2	51,8	51,6	51,3	51,3	51,6
	κέρδη	11,2	10,1	11,5	11,6	11,9	12,3
Μ.Βρετανία	μισθοί	57,6	59,1	57,1	56,7	57,0	56,7
	κέρδη	13,4	11,3	12,3	13,2	13,0	14,1
Γερμανία	μισθοί	43,3	43,2	41,0	41,1	41,0	41,0
	κέρδη	27,6	27,8	29,5	29,3	29,7	30,1
Ίαπωνία	μισθοί	57,9	59,8	60,7	61,0	59,4	--
	κέρδη	6,6	6,0	6,1	6,4	8,4	--
Γαλλία	μισθοί	51,3	51,9	52,1	51,2	51,2	50,4
	κέρδη	11,1	10,9	11,4	12,2	12,2	12,5
Έλβετία	μισθοί	58,4	59,9	59,1	59,8	59,8	59,7
	κέρδη	9,9	7,1	7,7	8,7	8,7	9,4

Πηγές: Βλέπε πίνακα 6. Δεδομένα στοιχεία διαφόρων χωρών μη συγκρίσιμα μεταξύ τους.

Σύμφωνα μέ τή μαρξιστική θεωρία, τά δύο αυτά έκατοστιαία ποσοστά είναι άντιστρόφως άνάλογα μεταξύ τους. Σέ όλες τις χώρες, διαπιστώνεται μεταξύ 1975 και 1979 μιά μείωση του μέρους που άντιστοιχεί στους μισθούς και μιά άύξηση σ' αυτό των κερδών. Έτσι, στις Ε.Π.Α. τά κέρδη άντιπροσώπευαν τό 1979 ένα 12,3% του έθνικού εισοδήματος, έναντι 10,1% του 1975, δηλαδή μιά βελτίωση κατά 2,2%. Κι έφθον λοιπόν τό άμερικανικό έθνικό εισόδημα ήταν 1.900 έκατομ. δολάρια τό 1979 (χάρι στις άναλύσεις, στα σχέδια λιτότητας και άλλους "έθελοντικούς περιορισμούς") προκύπτει τελικά ένα συμπληρωματικό ποσό 1.900X2,2%=42 έκατομ. δολαρίων που τό άμερικανικό κεφάλαιο κατάφερε να άποσπάσει άπό τήν εργατική τάξη τό 1979! Στή Μ. Βρετανία, μεταξύ 1975 και 1977 τό ποσοστό των κερδών στο έθνικό εισόδημα έφτασε άπό 11,3 στα 13,2%, δηλαδή σημειώθηκε μιά πρόοδος 1,9%. Πράγμα που άντιστοιχεί σέ μιά μεταφορά 2,3 δισ στερλινών τό χρόνο άπό τήν εργασία στο κεφάλαιο, δεδομένου ενός Εθν. Εισοδήματος (Ε.Ε) 120 δισ στερλινών τό 1977. Στή συνέχεια τό ποσοστό των κερδών πέφτει έλαφρά τό 1978 και τά στοιχεία του 1979 δέν είναι άμεσα συγκρίσιμα γιατί "περιέχουν" σημαντικά κέρδη που πραγματοποιήθηκαν άπό αυτή ή χρονιά και μετά άπό τό πετρέλαιο της Βόρειας θάλασσας (που επιτρέπει

στό βρετανικό κεφάλαιο να πάρει μιά μικρή συμπληρωματική μερίδα της συνολικής υπεραξίας που απέσπασε από τους άμεσους παραγωγούς ολόκληρου του κόσμου και για το οποίο φιλονικούν οι διάφοροι έθνικοί συνασπισμοί των κυρίαρχων τάξεων).

Στη Γερμανία μεταξύ 1974 και 1979 το ποσοστό των κερδών πέρασε από το 27,6 στο 30,1% του Έθνικού Είσοδηματος (Ε.Ε), δηλαδή μιά αύξηση 2,5%. Για ένα Ε.Ε 1.100 δλς μάρκα το 1979 αυτό σημαίνει μιά μεταφορά 27,5 δλς μάρκων το χρόνο από την εργασία στο κεφάλαιο. Στην Ιαπωνία, το ποσοστό των κερδών είχε μιά πρόοδο 2,4% μεταξύ 1975 και 1978, δηλαδή μιά ετήσια μεταφορά 3.800 δλς γιεν της εργασίας προς το κεφάλαιο, για ένα Ε.Ε. 160.000 δλς γιέν το 1978. Στην Έλβετία, η άνοδος υπήρξε της τάξης του 2,3% πράγμα που σημαίνει σε ένα Ε.Ε. 140 δλς έλβ. φράγκων το 1979, μιά ετήσια μεταφορά 3,2 δλς έλβετικών φράγκων.

Τέλος, στη Γαλλία το ποσοστό των μισθών στην προστιθέμενη αξία των επιχειρήσεων έπεσε κατά 1,5 βαθμό ανάμεσα στο 1975 και στο 1979, ενώ αυτό των κερδών (άκαθάριστη άποταμίευση) αυξανόταν ανάλογα, πράγμα που σημαίνει για το 1979 μιά ετήσια μεταφορά 19 δλς φράγκων από την εργασία στο κεφάλαιο (20).

Για τις αστικές τάξεις των δυτικών χωρών αυτά τα αποτελέσματα βραχυπρόθεσμα είναι ίκανοποιητικά, μάλλον ανέλπιστα. Άλλα σε καμμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν άρκετά και, ακόμη λιγότερο, όριστικά. Τα κέρδη βέβαια όπως και τα ποσοστά κέρδους άποκαταστάθηκαν σε κάποιο βαθμό.

Άλλα μακροπρόθεσμα το πρόβλημα της πτώσεως του ποσοστού κέρδους δεν λήθηκε. Στην πραγματικότητα η αύτλια της πτωτικής τάσης δεν έγκειται στους "υπερβολικούς" μισθούς, αλλά στη συσσώρευση και στην υπερπαραγωγή κεφαλαίου. Η άστική οικονομία δεν μπορεί να διαφύγει από το δίλημμα: αν ο ρυθμός συσσώρευσης επιβραδύνεται αυτό μπορεί να σημαίνει μιά ανάπαυλα στην πώση του ποσοστού κέρδους όμως η κρίση παραγωγής δξύνεται και η άνεργια επιδεινώνεται. Αν ξαναρχίσει την πορεία της ή συσσώρευση, το ποσοστό του κέρδους ξαναπαίρνει αναπότρεπτα τη φθίνουσα πορεία του. Στην μιά περίπτωση, αυτό σημαίνει για τους προλετάριους άνεργια και πείσιμο των μισθών έξ αίτίας της κρίσης. Στην άλλη περίπτωση, σημαίνει άπολύσεις και πείσιμο των μισθών στο όνομα της άνταγωνιστικότητας. Σε κάθε περίπτωση, αυτό που πρέπει άτάραχα και άνέλεκτα να συνεχιστεί είναι η επίθεση ενάντια στην έργατική τάξη (13) γιατί αυτό είναι το τίμημα για την έπιβίωση του κάθε έθνικού κεφαλαίου στον οικονομικό πόλεμο που μαίνεται στην παγκόσμια άγορά.

Η αύξηση του πληθωρισμού

Μιά από τις έκδηλώσεις αυτού του μανιασμένου πωλέμου είναι ο πανταχού παρών πληθωρισμός, που γνωρίζεται μιά νέα έξαρση παρά την κυκλική κρίση παραγωγής και σε πέτσμα όλων των "σχεδίων" που ήθην προορίζονται για να τον πολεμήσουν. Ίσως φανεύ παράδοξο να βάζουμε "στο ίδιο σουβάλι" την επιδείνωση των άνταγωνισμών, που στη θεωρία επιφέρει πείσιμο των τιμών και τον πληθωρισμό ό οπούος αντίθετα χαρακτηρίζεται από την άνοδό τους. Άλλα στην πραγματικότητα ο οικονομικός πόλεμος, οι έπαναλαμβανόμενες κρίσεις παραγωγής, ή πώση του ποσοστού του κέρδους, ο πληθωρισμός, σε διαφορετικά έπίπεδα βέβαια και σε διαφορετικές σφαίρες, δεν είναι παρά οι έκδηλώσεις της ζυδιας αντίφασης που άντιπαράθετει την άνάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων στις σχέσεις παραγωγής που τίς πνίγουν. Αυτή ή αντίφαση εκφράζεται στην άστική κοινωνία με τη μορφή της υπερπαραγωγής κεφαλαίου. Όσο περισσότερο συσσωρευμένο κεφάλαιο, τόσο λιγότερη υπεραξία υπάρχει για να το χορτάσει. Στη σφαίρα της πραγματικής πώσης της υπεραξίας ή αντίφαση έκδηλώνεται με τον άνηλεή άγώνα για τις άγορές, μέσα από τον οπούο τά άγωνιζόμενα κεφάλαια προσπαθούν να πραγματοποιήσουν άκόμα περισσότερη αξία, με άλλα λόγια, να άρπάξουν στα γρήγορα στην παγκόσμια άγορά τη μεγαλύτερη δυνατή μερίδα από τη συνολική υπεραξία που έξάγει το σύνολο

των κυρίαρχων τάξεων από το σύνολο της παγκόσμιας έργατικής τάξης και των άμεσων παραγωγών. Στη σφαίρα της παραγωγής, παίρνει τη μορφή περιοδικών κρίσεων όπου ή υπερπαραγωγή έμπορευμάτων έπισημαίνεται έμεσα από την υπερπαραγωγή κεφαλαίου. Στο έπίπεδο του κεφαλαίου γενικά, έκδηλώνεται με την πώση του ποσοστού του κέρδους, που εκφράζει την αύξουσα άνεπάρκεια του άριθμητή, την υπεραξία που άποσπάται από την έργατική τάξη, σε σχέση με τον παρονομαστή, το τετραπώδως συσσωρευμένο κεφάλαιο, πρζον έκμετάλλευσης ολόκληρων γενιών της έργατικής τάξης. Στο έπίπεδο των κεφαλαίων που άντιμάχονται το ένα το άλλο, ή αντίφαση έκδηλώνεται στην άπόπειρα του καθενός να ίδιοποιηθεί σε βάρος των συνεταιρών του άκόμα μεγαλύτερη αξία άπ' ό,τι ή "άκριβοδίκαιη" μερίδα που του άναλογεί (το μέσο ποσοστό κέρδους), αυξάνοντας τις τιμές του κάθε φορά που οι μονοπωλιακές καταστάσεις - "φυσικές" ή τεχνητές - το έπιτρέπουν.

Όσο λοιπόν αυτές οι πρακτικές θά γενικεύονται, κάτω από το κέντρισμα της πώσης του ποσοστού κέρδους, ο πληθωρισμός θά προσλαμβάνει ένδημικό χαρακτήρα, έφθσον ή συνολική αξία που θά μοιραστεί είναι καθορισμένη στη σφαίρα της παραγωγής και δεν άλλζει, το σύνολο των τιμών άνεβαίνει χωρίς να έχει δημιουργηθεί καμμία συμπληρωματική αξία. Το κεφάλαιο έπομένως μπορεί να άποσπάσει ένα όφελος: ενώ όλες οι τιμές άνεβαίνουν, έαν ή μόνη που είναι παγωμένη είναι ή τιμή του έμπορευματος έργατική δύναμη (ή άλλως, αν δεν άκολουθεί παρά με καθυστέρηση την άνοδο των τιμών των άλλων έμπορευμάτων), τότε πράγματι έξάγεται συμπληρωματική υπεραξία από την έργατική τάξη. Καί, όπως είδαμε, αυτή είναι άκριβώς ή περίπτωση του συνόλου σχεδόν των βιομηχανοποιημένων χωρών: Είναι αυτό άκριβώς που εκμηδενίζει, την άστική θέση που έδλει να άποδώσει την έπύθυνη για τον πληθωρισμό στην άνοδο των μισθών, ενώ αυτός ο τελευταίος άποτελεί στην πραγματικότητα μιά παθολογική αντίδραση της καπιταλιστικής οικονομίας στην γενικευμένη υπερπαραγωγή κεφαλαίου και στις διάφορες έκδηλώσεις της. ■

- (1) Perspectives économiques, ΟΟΣΑ, Δεκ. 1980, σ. 19.
- (2) Τσιτάτα από το 50e Rapport annuel, της Τ.Δ.Δ.
- (3) H.J. Witteveen, "The Current Economic Situation in the Industrial Countries!" West Ost journal, Σεπτ. 1977.
- (4) L'Expansion, 6 'Ιούνη 1980
- (5) Άριθμοί ύπολογιζόμενοι βάση του πύνακα 3, από τις ίδιες πηγές.
- (6) Βλέπε (1)
- (7) Καμμία πρόβλεψη δεν έχει γίνει για την 'Ισπανία, αλλά το έπίσημο ποσοστό άνεργίας των νέων ήταν, ήδη, 22,8% (δλ. περζπου 1 στους 4) το 1979.
- (8) Βλέπε (1)
- (9) Perspectives économiques, ΟΟΣΑ, 'Ιούλης 1980, σελ. 32-35.
- (10) La baisse du pouvoir d'achat des salariés en 1979: un démenti aux déclarations officielles" Μόνι, 6 φλεβάρη 1980.
- (11) Άξίζει τον κόπο να άναφερθούμε έδω στην περιόφημη "λαϊκή" ή "έργατική" έξουσία, με έπικεφαλές τους σοσιαλιστές, χρηματοδοτούμενη από τά γερμανικά και άμερικάνικα κεφάλαια που άποκατάστησε την τάξη στις πόλεις και στην ύπαιθρο και που πέτυχε - μοναδικό κατόρθωμα στην Εύρώπη - να μειώσει κατά 25% την έργατική άγοραστική δύναμη, πρζν παραδώσει "δημοκρατικά" την έξουσία στη Δεξιά. Αυτό πάει να πεί να-σαι ύπηρετής του κεφαλαίου!
- (12) Rapport annuel 1980, DNT, Rapport annuel de la Banque des Réglements Internationaux, World Economic Survey 1979-80, ΟΗΕ, Perspectives économiques, ΟΟΣΑ 'Ιούλης και Δεκ. 1980.
- (13) Πέρα από την έπίθεση στο μισθό και την άνεργια, ύπάρχει και έκεύνη ενάντια στα προγράμματα Κοινωνικής Άσφάλειας και πιο γενικά ή άμφισβήτηση των περιφώνων "έγγυήσεων".

ΑΜΕΡΙΚΗ :

η κοινωνική κατάσταση

1983 Αμερικάνοι ανεργοί περιμένουν υπομονετικά στην τερμ-
στια ουρά, με την ελπίδα ότι θα βρουν κάποια δουλειά
στο υπαίθριο γραφείο εργασίας...

Αυτό το άρθρο γράφτηκε στις αρχές του 1982 από αμερικάνο σύντροφο κι είναι το Ιο μέ-
ρος μιάς προσπάθειας παρουσίασης της κατάστασης ζωής κι εργασίας του αμερικάνικου προλεταριά-
του. Ενός μητροπολιτικού προλεταριάτου, του πιδ μεγάλου ιμπεριαλιστικού κράτους, που έχει να
παίξει ένα σημαντικό κι αποφασιστικό ρόλο στην παγκόσμια ταξική πάλη κι επαναστατική διαδι-
κασία.

Τό 2ο μέρος, που θα δημοσιευτεί στο "κομμουνιστικό πρόγραμμα" Νο 10, Νοέμβρης 1983, θα
αναφέρεται στις πολιτικές προοπτικές επανάληψης της ταξικής πάλης στις ΕΠΑ, καθώς και στις
προϋποθέσεις της και θα περιέχει τα παρακάτω κεφάλαια: εκλογικές υποσχέσεις του Ρήγκαν και
πραγματικότητα, εργατική κατάσταση και συνδικάτα, ο ρόλος και η δράση των εθνικών μειοψηφιών
(Τσικάνος, Μαύροι, κλπ).

1. ΠΛΟΥΤΟΣ ΣΤΟΝ ΕΝΑ ΠΟΛΟ, ΦΤΩΧΕΙΑ ΣΤΟΝ ΑΛΛΟ

Την πρωτοχρονιά, του 1982 το κέντρο
της Νέας Υόρκης -η Πλατεία των Τάϊμς-καταλή-
φθηκε απο μεγάλη αστυνομική δύναμη: κλούβες,
αποκλεισμοί δρόμων, ομάδες άμεσης επέμβασης,
έφιπποι αστυνομικοί, φωτοηλεκτρικά κύτταρα. Η
περιοχή εφρουρείτο μέχρι αργά το απόγευμα,
όταν ο κόσμος άρχισε να συγκεντρώνεται στην
πλατεία όπου, όπως συνηθίζεται, γιορτάζουν
το τέλος του χρόνου. Οι κινηματογράφοι και
τα καταστήματα κάλυψαν τις βιτρίνες και τις
εισόδους των με χοντρές ξύλινες τάβλες και
το PORT-AUTHORITY BUS TERMINAL - ο πιο μεγά-
λος σταθμός λεωφορείων των ΕΠΑ- αποκλείστη-
κε μ'ενα κινητό μεταλλικό φράκτη που ομάδες
εργατών είχαν αρχίσει να τοποθετούν ήδη πριν
μερικές μέρες, μέσα στον Σταθμό. Σε κάθε είσο-
δο, υπάρχουν αστυνομικοί σε ομάδες τών 4-5.

Ετσι παρουσιάστηκε η Νέα Υόρκη τη νυ-
κτα της Πρωτοχρονιάς. Βέβαια η περιοχή της
πλατείας τών Τάϊμς δεν είναι απο τις πιο ή-
ρεμες με ολο τον υπόκοσμο του εγκλήματος που
συχνάζει εκεί. Στη Νέα Υόρκη (αλλά και σ'άλλ-
λες πόλεις της Αμερικής) όπως στο Μιλάνο ή
στη Νάπολη υπάρχουν εκείνοι που πετάνε αντι-
κειμένα απο τα παράθυρα και εκείνοι που πετ-
νε πυροτεχνήματα. Αλλά η μαζική αστυνόμευση
της περιοχής είναι μιά ένδειξη για το τί συ-
μβαίνει στα σπλάχνα μιάς μητρόπολης γεμάτης

απο βίαιες αντιθέσεις. Η Νέα Υόρκη δίνει την
εντύπωση ότι είναι πραγματι μιά πολιορκημένη
πόλη. Πολιορκημένη απο τους μεθυσμένους της
σε κάθε σταθμό του υπόγειου σιδηροδρόμου, απο
τα ανθρώπινα ράκη που περιφέρονται στους δρό-
μους της, απο την αυξανόμενη φτώχεια που φαί-
νεται απο μόνη της γιατί ακριβώς δίπλα υπ-
ρχουν τα πιο φανερά σύμβολα της ευδαιμονίας
και καπιταλιστικής σπατάλης. Πολιορκημένη
απο μιά υπόγεια βία έτοιμη να εκραγεί, απο
μια διερχόμενη αγανάκτηση, απο μιά κρίση που,
συγκεντρωτικά, αντικατοπτρίζει την γενική κρί-
ση που υπάρχει σε όλη την χώρα.

Η Νέα Υόρκη είναι στην 49η θέση μετα-
ξυ τών πόλεων τών ΕΠΑ που προσφέρουν νέες
θέσεις εργασίας και στην πρώτη θέση όσον αφο-
ρά τους φόρους. Οι περικοπές στα δημόσια έξο-
δα, που εξαγγέλλθηκαν απο τη Διοίκηση Ρήγκαν
(αλλά και οποιαδήποτε άλλη θα ήταν υποχρεωμέ-
νη να εξαγγείλει) δεν κάνουν τίποτα άλλο παρά
οξύνουν την κατάσταση. Αυτή που κάποτε αποτε-
λούσε ενα απο τα θαύματα του "αμερικάνικου
παραδείσου" τώρα δεν είναι πια χειροπιαστή
ούτε τόσο γρήγορη, και γίνεται πιο ακριβή.
Η δυνατότητα να επιζήσει κανείς με τα λεγόμε-
να "WELFARE" (τα επιδόματα ανεργίας ή κάτι πα-
ρόμοιο, πχ, για τις μονάδες με παιδιά) ελλατω-
νεται ολο και περισσότερο. Φτάνει να κάνει κα

νείς μια βόλτα σε μια οποιαδήποτε φτωχοσυνοικία για να καταλάβει τι σημαίνουν όλα αυτά: στη Μπόβερυ (BOWERY) στο μακρύ δρόμο που οδηγεί στη Γουόλ-Στρήτ (WALL STREET), μαζεύονται τα ανθρώπινα ναύαγια διωγμένα για πάντα από τον κόσμο της δουλειάς και την κοινωνία... νέοι και γέροι, λίγο ή πολύ αλκοολικοί, χωρίς σπίτι που περιφέρονται στους δρόμους ψάχνοντας να κερδίσουν μια πεντάρα καθαρίζοντας το τζάμια κάποιου περαστικού αυτοκινήτου και να ζεσταθούν στην φωτιά που ανάβουν στους κουβάδες των σκουπιδιών. Βέβαια η Μπόβερυ είναι το βάθος της κοινωνικής αβύσσου πάντοτε, από όταν η καπιταλιστική αγορά της δουλειάς απέβαλλε πολλούς εργάτες πετώντας τους στα παλιοσάβρα. Αλλά κάπου στην πόλη, εκτός βέβαια από τις πλούσιες συνοικίες, το ποσοστό των μεθυσμένων και των διωγμένων είναι απίστευτο και αυξάνει συνεχώς.

Το πρόβλημα της κατοικίας γίνεται οξύτερο. Συνοικίες όπως το Λόουερ Νοτ Σάϊντ (LOWER EAST SIDE) Μπρόνξ (BRONX) Χάρλεμ (HARLEM) είναι πραγματικά πεδία μάχης. Ετοιμόρροπες κατοικίες εναλλάσσονται με άδειους χώρους, ή με τοίχους καμμένων ή μεσοκατεδαφισμένων κτιρίων. Εδώ κατοικούν μαύροι, πορτορικανοί, λατινοαμερικάνοι. Και εδώ μπορεί κανείς να φτιάξει μια ξεκάθαρη ιδέα της στρατηγικής που χρησιμοποιεί από πολλά χρόνια η δημοτική διοίκηση: να εγκαταλείπει συνοικίες, να καταστρέφονται σιγά-σιγά με τον χρόνο, να μην επεμβαίνουν παρά μόνο με την αστυνομική δύναμη. Έτσι τα σπίτια του Δήμου καταστρέφονται και κανείς δεν τα επιδιωρθώνει, η υγειονομική κατάσταση γίνεται δύσκολη και επικίνδυνη, οι ίδιοι κτήτες των σπιτιών ή βάζουν φωτιά στο ακίνητο για να εξασφαλίσουν τα ασφάλιστρα ή πολύ απλά το εγκαταλείπουν. Στο Μπρόνξ "σε 600 χιλιάδες κατοίκους, το 90 / είναι μαύροι και πορτορικάνοι το ένα τρίτο ζει από δημόσια επιχορήγηση, οι άνεργοι είναι 50.000 18 χιλ. νέοι δεν τελειώνουν το γυμνάσιο. Σε μία δεκαετία οι παρόνομοι γεννήσεις αυξήθηκαν κατά 155 / , το 25 / των νεογεννηθέντων έχουν μία μήνα που ακόμη δεν συμπλήρωσε τα 19 χρόνια, το ποσοστό της παιδικής θνησιμότητας είναι μεγαλύτερο κατά 45 / από εκείνο ολόκληρης της πόλης, ο αριθμός των νεκρών από ναρκωτικά και αλκοόλ είναι μεγαλύτερος κατά 30 / από εκείνο της Ν. Υόρκης" (απο εφημερίδες της 29/12/81.) Οι αριθμοί μπορεί να κυμαίνονται αλλά η κατάσταση στο Χάρλεμ είναι ανάλογη. Το ίδιο ισχύει και στο Λόουερ Νοτ Σάϊντ, και στις περιόχες Κουένς (QUEENS). Με την αύξηση της ανεργίας, που η ίδια η επίσημη Διοίκηση προβλέπει, η κατάσταση θα οξυνθεί ακόμη περισσότερο.

Ένα άλλο στοιχείο: σύμφωνα με την εφημερίδα NEW YORK TIMES της 1-1-82, το 1982 είναι πιθανόν, τουλάχιστον 100.000 ηλικιωμένοι και παιδιά να διαγραφούν από τα προγράμματα περίθαλψης για τροφή (FOOD AID κλπ). "Οι περιπτώσεις της διαχείρισης θα αγγίζουν 6 προγράμματα, που αρχίζουν από το παλιό πρόγραμμα των σχολικών εστιατορίων, που ισχύει εδώ και 35 χρόνια ως τα πιο πρόσφατα προγράμματα περίθαλψης που προσφέρουν φαγητό στα πιο μικρά παιδιά, σε μονάδες, στα νεογέννητα και τα προγράμματα προσφοράς φαγητού που χορηγούνται από γιατρούς (MEDICALLY PRESCRIBED NUTRITION SUPPLEMENT)". Η εφημερίδα διαβεβαιώνει ότι, κατά τους ειδικούς, δεν θα πεθάνει κανείς από τη πείνα από τις περικοπές (!) αλλά θα πρέπει να περιμένουμε "μία μείωση στη διατροφή και μελλοντικές συνέπειες λόγω των επιδράσεων της κακής διατροφής - αρρώστιες, παιδική θνησιμότητα, προβλήματα ανάπτυξης". Εξ' άλλου ο ισολογισμός της Διοίκησης για το 1983 προβλέπει και επιπλέον περικοπές στο πρόγραμμα των μαθητικών εστιατορίων και σ' εκείνο των επιχορηγήσεων στις γυναίκες, στα νεογέννητα, στα μικρά παιδιά. Μερικοί αριθμοί μιλάνε από μόνοι τους. Το 1981-1982 εκείνοι που είχαν δικαίωμα στα μαθητικά εστια-

τορία θα μειωθούν από 560.000 σε 504.000. Όσοι έχουν δικαίωμα για κολατσίδο στο σχολείο θα μειωθούν από 100.000 σε 90.000. Όσοι έχουν δικαίωμα στα δωρεάν γεύματα το καλοκαίρι (ιδίως οι κάτοικοι των Γκέττο) θα μειωθούν από 250.000 σε 150.000. Οι μάνες, τα νεογέννητα και τα μικρά παιδιά που έχουν δικαίωμα σε όλα τα γεύματα θα μειωθούν από 175.000 σε 171.000. Οι γέροι από 45.000 σε 44.000. Συνολικά, γενικά μια περικοπή περίπου 20 εκατομ. δολλαρίων τουλάχιστον, που θα διοχετευθούν σε κονδύλια για στρατιωτικές δαπάνες. Και δεν φτάνει αυτό. Το ομοσπονδιακό όργανο που μεριμνά για τα προβλήματα στέγης επεξεργάστηκε πρόσφατα (NEW YORK TIMES 3-1-82) ένα σχέδιο βάσει του οποίου στο μέλλον τα κομμάτια φαγητού που στέλνονται στους φτωχούς από την κοινωνική πρόνοια θα θεωρηθούν σαν μέρος του... εισοδήματός τους με αποτέλεσμα να φτάσουν αυτόματα στα ύψη τα ναύαγια, με έναν μέσο όρο τουλάχιστον 10 % . Με αυτόν τον τρόπο η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση θα εξοικονομήσει περισσότερο από 400 εκατομ. δολάρια το χρόνο από τώρα ως το 1984.

Με αυτές τις προοπτικές το ότι η πόλη της Νέας Υόρκης δίνει την εντύπωση πολιορκημένης πόλης, το ότι η βία και η κοινωνική αποσύνθεση επιταχύνεται βέβαια δεν εκπλήσει. Είναι το ίδιο το κεφάλαιο, είναι η ίδια η αστική κοινωνία που τρέφει και πολλαπλασιάζει αυτές τις καταστάσεις. Το 1977, το μπλάκ-άουτ (BLACK-OUT) με την νύχτα των λεηλασιών και καταστροφών προειδοποίησε την κυρίαρχη τάξη, ότι ξαφνικά - με τα αποδεκατίες - βρέθηκε μπροστά στον πολιτιστή τέρμας που η ίδια δημιούργησε. Αυτό το τέρμας είναι δυναμικό αγανάκτησης, βίας, φτώχειας φωλιάζει στην Νέα Υόρκη όπως σ' όλες τις άλλες μεγάλες πόλεις των ΕΠΑ. Προς στιγμή στρέφεται στο εσωτερικό του, καταναλώνεται περιοριζόμενο στην αυτοκαταστροφή, αλλά η άρχουσα τάξη γνωρίζει ότι οι καταστάσεις αλλάζουν κάτω από την ώθηση της κρίσης, και ότι το δυναμικό της βίας που σήμερα στρέφεται στο εσωτερικό του ενάντια σ' αυτούς τους ίδιους που είναι θύματα της φτώχειας και της βίας, μπορεί ξαφνικά να κατευθυνθεί στο εξωτερικό, μπορεί να εκραγεί και να παρσούρει τα πάντα.

Από την άλλη πλευρά, το κεφάλαιο δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά. Το εξαίρετικό κατασκευασμα του " κράτους - πρόνοια " που θα έπρεπε για πάντα να απομακρύνει τα φαντάσματα της φτώχειας, της ανεργίας, των κοινωνικών αντιθέσεων, πρέπει να επαναθεωρηθεί και να διορθωθεί. Δεν μπορεί να εγκαταληφθεί εντελώς, αλλά πρέπει να καταργηθούν τα αντιπαραγωγικά σημεία για να περιφρουρήσει και να φουσκώνει αλλά, πιο ουσιαστικά. Όχι στα κοινωνικά έξοδα, όσο γίνεται λοιπόν: τι σημασία έχει αν τα παιδιά δυσκολεύονται να μεγαλώσουν, αν η παιδική θνησιμότητα ανεβαίνει, αν ο αλκοολισμός αυξάνει, αν ανεργία, αν η υγειονομική περίθαλψη καταρρέει. Το κράτος πρέπει να μπορεί να επεμβαίνει εκεί όπου υπάρχει ανάγκη, βοηθώντας τις προβληματικές βιομηχανίες, δυναμώνοντας τον καταπιεστικό του μηχανισμό, συσφίγγοντας τις σχέσεις του με τους πιστούς υπηρέτες του με αυξήσεις, αυξάνοντας τις στρατιωτικές δαπάνες γιατί προηγουμένως καιροί ενός εντατικού εμπορικού πολέμου, και μέχρι ένα σημείο ο εμπορικός πόλεμος καταλήγει - και η μπουρζουαζία το ξέρει πολύ καλά, έχοντας στην πλάτη της δύο παγκόσμιους πολέμους - σε αληθινούς πολέμους. Είναι ένας κλειστός κύκλος που μόνο η κομμουνιστική επανάσταση μπορεί οριστικά να σπάσει. Αλλά γι' αυτό είναι απαραίτητη η σκληρή δουλειά, εδώ στην ακρόπολη του διεθνούς ιμπεριαλισμού. Μια ατέλειωτη θεωρητική δουλειά και δουλειά οργάνωσης, που ολη η οργάνωση και οι πιο ευαίσθητες πρωτοπορίες πρέπει να φροντίζουν με ζήλο και γρήγορα. Μόνο έτσι θα είναι δυνατόν να αποσπαστούν τα ανθρώπινα ναύαγια της Μπόβερυ ή του Μπρόνξ από το βάθος της αβύσσου του θανάτου και της απελπισίας.

2. Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Κρίση & εργατικά ατυχήματα

Στις 3 Δεκεμβρίου 1981, στο ανθρακωρυχείο του Στιηλχάουζ Ράν (STILLHOUSE RUN), στο Μπέρντοου (Δυτ. Βιργίνια), όπου δεν υπήρχε συνδικαλιστική δράση, 3 ανθρακωρυχοί έχασαν την ζωή τους μετά την κατάρρευση της οροφής μιας σύραγγας και άλλοι 3 τραυματίστηκαν (ο ένας έχασε και τα δύο του χέρια). Στις 7 Δεκεμβρη μια έκρηξη που οφείλεται - φαίνεται - σε μεγάλη χρήση φορτίων δυναμίτη, διαμέλησε 8 ανθρακωρυχείους στο ορυχείο Νο 18 της Αντκινς Κόαλ (ADKINS COAL Co.) στο Τόμποστ (Κεντάκυ). Στις 8 Δεκεμβρίου μια έκρηξη μεθάνιου στο ανθρακωρυχείο, χωρίς συνδικαλιστική δράση, της Τέννεσση Κονσολεντέϊβ Κόαλ (TENNESSE CONSOLIDATED COAL Co.), στο Αλμπερ (Τέννεσση) σκοτώσε 13 ανθρακωρυχοί. Εικοσιτέσσερεις νεκροί σε μια βδομάδα, ένας τραγικός απολογισμός για τους ανθρακωρυχοί κόλπους της Δύσης, θάνατρο στο παρελθόν, λυσασμένον αγώνων. Αλλά "περιμένω ότι ένα κάρρο άλλος κόσμος θα ριψοκινδυνέψει τη ζωή του", σχολίασε ένας συνδικαλιστής της Δυτ. Βιργίνιας (η "Γκουάρντιαν" 23-12-81).

Οι περικοπές στα δημόσια έξοδα έχουν τις συνέπειες τους, εξ'άλλου και στους επόπτες των Επιθεωρήσεων στα ανθρακωρυχεία, μειώνοντας τον αριθμό τους ή μπλοκάροντας τις προσλήψεις αν και στη πραγματικότητα το πραγματικό βάρος αυτών των ελέγχων είναι αμελητέο. Αλλά είναι προπάντων οι εντεινόμενοι ρυθμοί, ο αγώνας δρομου για την παραγωγικότητα, ο εκβιασμός των απολύσεων, της ανεργίας που κάνει πάντα πιο μεγάλο τον κίνδυνο θανατηφόρων ατυχημάτων. Η καμπύλη των εργατικών ατυχημάτων βαδίζει παράλληλα με τη καμπύλη της αύξησης της παραγωγικότητας. Στις ΕΠΑ, το ποσοστό των εργατικών ατυχημάτων αυξήθηκε με εντυπωσιακό τρόπο. Το 1981 τα θανατηφόρα ατυχήματα στα ορυχεία ήταν τουλάχιστον 147, δηλ. ο μεγαλύτερος αριθμός τα τελευταία 6 χρόνια (βλ. η "Γκουάρντιαν").

Ο χειμώνας είναι μετά η πιο επικίνδυνη περίοδος. Τα ορυχεία στεγνώνουν και η τρομερή σκάνη αιωρείται στον αέρα, ενώ η πτώση της ατμοσφαιρικής πίεσης έχει σαν αποτέλεσμα να ελευθερώνεται πολύ πιο συχνά μεθάνιο. Οι προβλεψεις του συνδικαλιστή κυνδινεύουν να είναι ρεαλιστικές και να μεταφράζονται σε ένα τραγικό

απολογισμό νεκρών, τραυματιών, ανώτερων, δίδ της βίας ανέργων, εξαθλιωμένων οικογενειών (και οποιος είδε το έργο HARLAN COUNTRY, USA που διηγείται τις καταστάσεις της παρατεταμένης απεργίας στα μέσα της δεκαετίας του '70, μπορεί να αντιληφθεί κάτω από ποιες συνθήκες ζούν αυτές οι κοινότητες των ανθρακωρυχών.) Μόλις μετά ένα μήνα, 19 του Γενάρη 1982 μια άλλη έκρηξη σε ορυχείο του Κεντάκυ, σκότωσε 8 ανθρακωρυχοί.

Για το πρόβλημα των εργατικών ατυχημάτων ασχολείται και η "ευηπόληπτη" Νιού Γιόρκ Τάϊμς (13-12-81). Μια έρευνα της απόδειξε ότι "ο κίνδυνος εργατικών ατυχημάτων άγγιξε τα υψηλότερα επίπεδα από τα χρόνια των Σουήτσοπς (SWEATSHOPS : τα φρικτά εργαστήρια στα οποία εργαζόταν σκληρά το προσωπικό που μετανάστευε στις αρχές του αιώνα) και των Σπηντάπς (SPEEDUPS : οι ιλιγγιώδεις αυξήσεις των ρυθμών) των δεκαετιών '20 και '30. Ειδικά το 1979 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία) σημείωσε ένα ποσοστό ατυχημάτων πιο ψηλό κατά 10 / σε σύγκριση με το 1943 "το πιο επικίνδυνο της παραγωγής με επταχυνόμενους ρυθμούς που χαρακτηρίσε την εποχή του 2ου παγκόσμιου πολέμου". Η συχνότητα των ατυχημάτων διπλασιάζεται μεταξύ της αρχής της δεκαετίας του 60 και του 1979, την εποχή όπου η καπιταλιστική μηχανή αισθάνεται πρώτα τα συμπτώματα της κρίσης και μετά παλεύει μέσα στην κρίση και προσπαθεί να βγει εντεινώντας τους ρυθμούς, κόβοντας τα έξοδα, χειροτερεύοντας τις συνθήκες εργασίας. Η ίδια η ανυποψίαστη εφημερίδα σχολιάζει: "η ασφάλεια στο τόπο δουλειάς αρχίζει να χειροτερεύει μετά το '65. Η διεθνής ανταγωνιστικότητα και μια ζήτηση εργασίας πολύ άκαμπτη" (εδώ όπως και αλλού ο μεγάλος υπεύθυνος είναι η δουλειά!) "είχαν σαν αποτέλεσμα μια συρρίκνωση των αποδοχών, σπρωχνοντας συγχρόνως σε μια εντατικοποίηση ολο και πιο επικίνδυνη στους ρυθμούς παραγωγής. Έτσι στην εγκατάσταση Βέγκα της Τζένεραλ Μότορς στο Λορντστάουν (LORDSTOWN) του Οχάιο το 1971 συναρμολογόντουσαν 100 αυτοκίνητα την ώρα, έναντι των 60 της προηγούμενης περιόδου. Τα ατυχήματα ήταν αναπόφευκτα.

Η αντεργατική επίθεση

Όλα αυτά δίνουν ένα μέτρο, όχι βέβαια της κακής διαχείρισης του Ρήγκαν, αλλά του τι σημαίνει για το κεφάλαιο το να προσπαθεί "να βγει από την κρίση" (ετοιμάζοντας εντωμεταξύ εκείνο το ολοκαύτωμα που είναι το ιμπεριαλιστικό μακελλείο).

Η ανεργία συνεχίζει να αυξάνεται. Τώρα αγγίζει το 8,4% (το άρθρο αναφέρεται στον μήνα Φεβρουάριο του 1982. Στην πραγματικότητα σήμερα, το '83 η ανεργία στις ΕΠΑ αγγίζει το 11%, που σημαίνει 12.000.000 άνεργους, σ.σ.) και η κυβέρνηση επεξεργάζεται ένα νέο σύστημα υπολογισμού χάρη στο οποίο - ω θάύματα της στατιστικής επιστήμης - η ανεργία θα πέσει στο 6,1%. Στην πραγματικότητα το τέχνασμα είναι πολύ απλό: το καινούργιο σύστημα θα απέκλειε τους νέους εργάτες που φοιτούν στην μέση εκπαίδευση και που αποτελούν σήμερα μια μεγάλη μερίδα των ανέργων, τις γυναίκες που εργάζονται και που έχουν σύζυγο με πλήρη απασχόληση

ση, τους εργαζόμενους κάτω των 25 ετών κλπ. Αυξάνεται η ανεργία; Σβύνουμε ένα μέρος ανέργων και να που μειώνεται! Αρχίζουμε να τους σβύνουμε στα χαρτιά και μετά περνάμε στο σβύσιμο στα πεδία της μάχης... ("για το νέο σύστημα υπολογισμού" (THE VILLAGE VOICE, 30 Δεκεμβρη - 5 Γενάρη '82).

Πληθαίνουν οι απολύσεις και καταργούνται θέσεις εργασίας. Η U.S. STEEL, κολλοσσός του χάλυβα, αποφάσισε να κλείσει μερικές από τις μεγαλύτερες εργοστασιακές εγκαταστάσεις της, η Εντγκαρ Τόμσον Γουέρκς (EDGAR TOMSON WORKS) του Πίτσμπουργκ βάζει σε διαθεσιμότητα 1000 εργάτες που δεν γνωρίζουν αν θα επιστρέψουν ποτέ στη δουλειά τους. Πάντα στο Πίτσμπουργκ θα σταματήσουν να δουλεύουν στην Ιρβιν Γουέρκς (IRVIN WORKS), που ανήκει στην U.S. STEEL, ανεβάζοντας έτσι συνολικά σε 4.900 τις χαμένες θέσεις εργασίας τον τελευταίο χρόνο σε ένα σύνολο 95.000 απασχολούμενων. Μετα-

ξύ των άλλων η U.S. STEEL είχε κλείσει οριστικά 14 εγκαταστάσεις το 1979 (Νιού Γιάρκ Τάϊμς 31 Δεκ. 1981). Η Φόρντ ακολουθεί κατά πόδας: στην εγκατάσταση Ρούτ 1 (ROUTE 1) στην Εντίσον (NEW JERSEY) θα σταματήσουν τη δουλειά για αόριστο χρονικό διάστημα 1550 εργάτες από τους οποίους τουλάχιστον 700 στην εγκατάσταση Φόρντ ΜΑΗΒΑΗ, που έκλεισε οριστικά τον Ιούνιο 1980 (THE HOME NEWS, NEW JERSEY 8/1/82). Βάσει της ίδιας της κυβέρνησης Ρήγκαν "τουλάχιστον μισοί από τους 214.000 εργάτες της αυτοκινητιστικής βιομηχανίας που πρὸς το παρόν είναι σε διαθεσιμότητα δεν θα ξαναπροσληφθούν". Και ο αναπληρωτής γραμματέας του εμπορίου για τα οικονομικά, πρόσθεσε ότι "ακόμη κι αν καλύτερευε η κατάσταση στην βιομηχανία, θα υπάρχουν περισσότερες από 500.000 θέσεις εργασίας λιγώτερες από εκείνες πριν από 4 χρόνια" (Νιού Γιάρκ Τάϊμς 14/1/1982). Φανταστείτε τι θα γίνει αν δεν καλλιεργήσει!

Το πρόβλημα της χειροτέρευσης των συνθηκών εργασίας προστίθεται έτσι στα άλλα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει η εργατική τάξη, αντιμετωπίζοντας το συμπαγές μέτωπο των αφεντικών και της κυβέρνησης όπως και των συνδικάτων που ολο και πιο πολύ ανησυχούν για την εθνική οικονομία.

Αυτό που γίνεται αυτούς τους μήνες στις ΕΠΑ είναι μια ξεκάθαρη και αληθινή μετωπική επίθεση, χωρίς προσχήματα και υποκρισίες. Δεν καλείται μονάχα η εργατική τάξη να κάνει θυσίες. Μέρα με τη μέρα εφαρμόζεται ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα που θα εξπληρήσει τον Γιαρουζέλσκι, και που ωρίς αμφιβολία θα χρησιμοποιηθεί σαν πρότυπο από τις κυρίαρχες τάξεις της Ευρώπης όταν θα χρειαστεί (και μερικά ήδη το χρησιμοποιούν). Τα μέτρα αυτού του προγράμματος έχουν ένα σαφή χαρακτήρα: χωρίς πολλές ιστορίες και φαρμακικές προσποιήσεις κόβονται οι χορηγήσεις για τα συστήματα, χωρίς πολλές σκέψεις ή άλλοθι κόβονται τα έ-

ξοδα για την ιατρική περίθαλψη, σχεδιάζεται να υπολογίζονται τα κουπόνια για τη τροφή που διανέμονται στους απορους, στο εισόδημα πάνω στο οποίο υπολογίζονται οι αυξήσεις του ενοίκου. Εγκαταλείπονται ολόκληρες συνοικίες στην αποσύμβαση, στον κίνημο βάντα...

Ακόμη: η Πότλatch Κορπορέσιον (POT-LATCH CORP.) που παράγει χαρτί και άλλα προϊόντα του ξύλου, αποφάσισε να κλείσει τρεις εγκαταστάσεις στο Ιντάχο, απολύοντας 600 εργάτες, ανεβάζοντας έτσι σε 1200 (σε σύνολο 5000 στο Ιντάχο) τον αριθμό των διαθεσιμότητων επί αόριστο (Νιού Γιάρκ Τάϊμς 14/1/82). Η Κατερπιλάρ Τράκτορ (CATERPILAR TRACTOR CO.) στην Πεόρια και Τζόλιετ (Ιλλινόϊς) θα βάλει σε διαθεσιμότητα 11.200 εργαζόμενους για μια βδομάδα, από την 4η Φεβρουαρίου. Στην περιοχή Πεόρια οι απολύσεις θα φτάσουν τις 8 χιλιάδες (σε σύνολο 33.000) και στην περιοχή Τζόλιετ 3200 σε σύνολο 6700. Η Γκουόρντιαν μια "ανεξάρτητη εφημερίδα της αριστεράς" στις 16/12/1981 υπενθυμίζει ότι "σε όλες τις προηγούμενες υφέσεις από το 1953, η κυβέρνηση ετοίμαζε πάντα ειδικά κεφάλαια για να βοηθήσει τους άνεργους. Τώρα συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο: οι περικοπές που ψηφίστηκαν από το Κονγκρέσο το περασμένο καλοκαίρι και που αρχίζουν να εφαρμόζονται θα μειώσουν κατά 20% το ποσό που η Δημοσπονδιακή κυβέρνηση ξοδεύει στον αγώνα κατά της ανεργίας. Ο Ρήγκαν λέει ότι δεν θέλει να μεταβάλλει την οικονομική πολιτική του. Και την ημέρα που το Υπουργείο Εργασίας ανέγγειλε ότι το ποσοστό ανεργίας έφτασε το 8,4%, το γραφείο του Ισαζυγίου επιβεβαίωσε ότι επιθυμεί να προχωρήσει για το επόμενο φορολογικό χρόνο σε μια περικοπή 1,5 δισ. δολαρίων στα προγράμματα απασχόλησης για δημόσια έργα και στην ειδικεύση της εργασίας".

Μόνο αναθεωρώντας το... σύστημα υπολογισμού θα μπορέσει το κράτος να βρεί κάποια άκρη για την ανεργία!

Η ταξική συνεργασία της UAW

Αλλά άλλες σοβαρές ειδήσεις συνέβαλλαν ώστε να συννεφιάσει ακόμη περισσότερο ο ορίζοντας της εργατικής τάξης στα τέλη του 1981. Λίγο πριν τα Χριστούγεννα η UAW το συνδικάτο των εργαζόμενων στην αυτοκινητοβιομηχανία, σκέφτηκε να κάνει ένα ωραίο δώρο στα μέλη του, επιτρέποντας την επαναδιαπραγμάτευση των συμβάσεων που ήδη είχαν υπογραφεί με σκοπό να αποτρέψει μια... μεγάλη ακαμψία στους μισθούς να μεταφραστεί σε μια αύξηση της ανεργίας. Ακόμη κι εδώ το "κόστος εργασίας" είναι ο μεγάλος κατηγορούμενος και για να τον δικάσουν κινούνται μαζί αφεντικά, κυβέρνηση και συνδικάτα: ολος αυτός ο κόσμος κάνει χωριό. Τέλος πάντων "να κερδίζουμε λιγώτερο και να δουλεύουμε όλοι!" Υπολογίζεται ότι η επανεξέταση των συμβάσεων εργασίας θα μεταφραζόταν σε μια απώλεια μισθού και άλλων ευεργετημάτων για 1,2 εκατομ. τουλάχιστον μέλη της UAW (Νιού Γιάρκ Τάϊμς 12/12/81, Ιντερνασιοναλ Χέραλντ Τρίμπιουν 10/12/81).

Αλλά η UAW δεν σταμάτησε εδώ: συμφώνησε με την Τζένεραλ Μότορς να συνδεθεί η περικοπή των μισθών με τη μείωση των τιμών των αυτοκινήτων. Το γεγονός αυτό εντυπώσασε τους πολιτικούς παρατηρητές και το μεγάλο μέσο ενημέρωσης: "Ένα συνδικάτο που υποχωρεί στις απαιτήσεις για τους μισθούς με αντάλλαγμα την μείωση των τιμών, θα συνέφερε τη Τζένεραλ Μό-

τορς και τη χώρα. Η UAW και οι αυτοκινητιστικές εταιρίες συνεργάστηκαν χρόνια τώρα με στρατηγικές που είχαν σαν αποτέλεσμα να αυξηθούν και τους μισθούς και τις τιμές. Τώρα που παραδέχονται τη ζημιά που προξένησαν, σε πληθωρισμό, και σε μείωση των πωλήσεων πρὸς οφέλος των Γιαπωνέζων είναι άξιοι εμπιστοσύνης για αυτήν την νεωτερική συνεργασία που αντιπροσέχει την μέχρι τώρα τάση" (Νιού Γιάρκ Τάϊμς 14/1/82). Η "νεωτερική συνεργασία" είχε αμέσως τους αντίκτυπους της: οι διευθύνοντες συνδικαλιστές των οδηγιών στις μεταφορές δήλωσαν ότι είναι σύμφωνοι "για μια καινούργια εθνική σύμβαση, που σύμφωνα με εγκυρες πηγές περιέχει ένα πάγωμα των μισθών, μια μείωση των αυξήσεων ως προς το κόστος ζωής και άλλες παραχωρήσεις μεγάλης σημασίας, για να υπερασπιστούν οι θέσεις εργασίας που απέμειναν στον κλάδο (Ιντερνασιοναλ Χέραλντ Τρίμπιουν 18/1/82). Από την υπογραφή της τελευταίας σύμβασης, τρία χρόνια πριν, 120.000 οδηγοί έχασαν τη θέση εργασίας τους. Από την μεριά της η Φόρντ διατάζει και θυμώνει, με το σχέδιο της Τζένεραλ Μότορς, αλλά μετά μαθαίνεται (Ιντερνασιοναλ Χέραλντ Τρίμπιουν 18/1/82) ότι οι αντίστοιχοι πρόεδροι των 2 εταιρειών συναντηθηκαν για να επεξεργασθούν μια κοινή στρατηγική εν' όψη των διαπραγματεύσεων με την UAW (Γκουόρντιαν Τρίμπιουν 23/12/1981).

Τι έγινε στη Ντυπὸν ντε Νεμούρ

Αλλά οι δυσκολίες για την εργατική τάξη είναι ακόμη πιο πολύπλοκες. Είναι αναγκασμένη να αγωνιστεί όχι μόνο ενάντια στις συν-

δικαλιστικές που συνεργάζονται με το κεφάλαιο αλλά και ενάντια στην χαμηλή συνδικαλιστική οργάνωση που υπάρχει σε πλατιούς τομείς του

εργατικού δυναμικού, ιδίως στις Πολιτείες του Νότου. Το πρόβλημα όπως φαίνεται είναι πολύπλοκο. Από τη μια μεριά οι συνδικαλιστικές γραφειοκρατίες παρουσιάζονται στους εργάτες σαν ξένοι και συχνά ενάντια σ'αυτούς (ο αμερικανικός συνδικαλισμός έχει στις πλάτες του μια μεγάλη ιστορία αντιπρολεταριακών στρατηγικών) και μπροστά στην συνεχιζόμενη κρίση, παρουσιάζονται ολο και πιο ευαίσθητοι στις ανάγκες της "εθνικής" οικονομίας. Από την άλλη πλευρά το προλεταριάτο πρέπει να ξεδέψει πολύτιμες ενέργειες σε έναν λυσσαλέο αγώνα με τους μεγάλους αφεντικούς που αντιτίθενται να παραδεχτούν την παρουσία του συνδικάτου στο εργοστάσιο, καταπολεμών κάθε απόπειρα δημιουργίας συνδικαλιστικής παρουσίας, δημιουργούν κίτρινα συνδικάτα, και παίζουν ένα ρόλο ανοιχτής τρομοκρατίας και αποπροσανατολισμού μέσα στην εργατική τάξη ενάντια σε κάθε απόπειρα συνδικαλισμού. Είναι φανερό ότι σ'αυτές τις περιπτώσεις και στην κατάσταση που βρίσκεται η εργατική τάξη θα ήταν απλό να πεί κανείς "τόσο καλλύτερα για τους εργαζόμενους, αν δεν πετύχει ο συνδικαλισμός σε ολόκληρους κλάδους... από τη στιγμή που ξέρουμε για τι συνδικάτο πρόκειται!"

Το γεγονός είναι ότι έξω από αυτό το συνδικάτο δεν υπάρχει τίποτε, και μόνο η απουσία του μεταφράζεται για την εργατική τάξη, σε αδυναμία πριν απ'όλα να οργανωθεί εστω και λίγο, μετά να "πολιτικοποιηθεί" και να αντιληφθεί τις αντιφάσεις αυτού του συνδικάτου, τη φύση του, την αντίθεση των δικών της συμφερόντων και της γραμμής του.

Αυτό συνέβει πρόσφατα στην Ντυπόν ντέ Νεμούρ, την πιο μεγάλη χημική βιομηχανία των ΕΠΑ και το δεύτερο βιομηχανικό συγκρότημα μη-συνδικαλισμένο μετά την IBM, με 66.000 εργάτες κατανεμημένους σε 100 εγκαταστάσεις σε όλη τη χώρα. Το συνδικάτο των εργαζόμενων στο ασάλι (UNITED STEEL WORKERS: USW) έκανε τα τελευταία χρόνια μια έντονη καμπάνια για να οργανώσει 14 από αυτές τις εγκαταστάσεις, ιδίως στο Νότο. Τα αποτελέσματα φάνηκαν ακριβώς πριν τα Χριστούγεννα και κατέληξε σε μια καυτή ήττα. Η USW δεν πέτυχε να πάρουν την πλειοψηφία σε καμιά από τις 14 εγκαταστάσεις, προς όφελος των φιλοεργοδοτικών συνδικάτων. Η εταιρεία χρησιμοποίησε όλες τις δυνατές τακτικές για να τους νικήσει: εκφοβισμός ενάντια στα πιο μαχητικά στοιχεία, απειλές κλεισίματος και απολύσεων, προσφυγή σε αντιδραστικές ρατσιστικές μεθόδους. Σε βάρος αυτής της προσπάθειας, προστέθηκε η δυσπιστία και το γεγονός ότι οι εργαζόμενοι δεν πίστευαν σε ένα συνδικάτο που φάνηκε πολύ "μετριοπα

θές" (Γκουάρντιαν 23/12/81, και Νιού Γιόρκ Τάιμς 12/12 και 13/12/81).

Στην ιστορία του οργανωμένου εργατικού κινήματος οι Πολιτείες του Νότου ήταν πάντα ένα εξαιρετικό δύσκολο καρύδι. Η αντίθεση σε οποιαδήποτε μορφή συνδικαλισμού (εκτός εκείνων των αφεντικών και του κίτρινου) ήταν ανοιχτή και βίαιη. Ακριβώς για να κόψουν την εργατική αντίσταση, οι εργοστάσιοι πολυδύθμων κλάδων (κατά κύριο λόγο ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας) εγκαίνισαν μια στρατηγική που στόχευε στην μετακίνηση διαφόρων βιομηχανιών από το Βορρά στο Νότο, με το διπλό συμφέρον να μπορεί να χρησιμοποιήσει εργατικά χέρια πιο φτηνά και να μπορεί να τα εκβιάζει λόγω ειδικών συνθηκών (αγροτική προέλευση, διασπορά εργατικών χεριών, μεγάλο ποσοστό νέγρων, κλπ). Ένα φιλμ που γυρίστηκε μερικά χρόνια πριν το Νόρμα Ρέϊ εμπνευσμένο από τον μακροχρόνιο αγώνα στο κλωστοϋφαντουργειακό εργοστάσιο J.P. STEVENS, για να αποσπάσει τη συνδικαλιστική αναγνώριση, έδειχνε με αρκετή σαφήνεια τη δύσκολη κατάσταση που βρίσκονται οι εργαζόμενοι σε πολλούς βιομηχανικούς τομείς στις Πολιτείες του Νότου.

Έτσι η Αμερικανική εργατική τάξη, μπροστά σε μια επίθεση που δέχεται από πολλές μεριές και που θα απαιτούσε πολιτικές απαντήσεις πολύ συγκεκριμένες, βρίσκεται μόνη της, οπλισμένη αποκλειστικά με τη παράδοση της πάλης της, με την αγωνιστικότητα της, με την πεισματώδη ικανότητα της να ξαναρχίζει κάθε φορά από την αρχή. Παλεμά, δεν καταθέτει τα όπλα. Μικρές και μεγάλες απεργίες ανάβουν και σβύνουν σε όλη τη χώρα. Άγες μέρες πριν τα Χριστούγεννα η Νέα Υόρκη ήταν βυθισμένη σε μια απίστευτη μάζα από σκουπίδια που συχνά έφταναν τα 2 μέτρα εξ'αιτίας μιας απεργίας των εργαζόμενων στη καθαριότητα της πόλης που διάρκεσε 14 μέρες. Της λείπει όμως η οργάνωση, η καθοδήγηση. Της λείπει ένας οργανωμένος πόλος αναφοράς που να της υποδείξει μια εναλλακτική λύση και στην γραμμή των συνδικαλιστικών γραφειοκρατιών και στις αντισυνδικαλιστικές στρατηγικές των εργοδοτών σε πολλές πόλεις, όπως στην IBM και στην Ντυπόν. Της λείπει ένας συνδυασμός κρίσης, οργανωτικός και πολιτικός που να "κάνει ένα" τις επιμέρους εμπειρίες, να τις μεταφράσει σε έναν απολογισμό για όλη τη τάξη, που με βάση αυτόν να κινηθεί και να περάσει από τον αγώνα αντίστασης στην προετοιμασία για επίθεση.

Αυτό είναι το καθήκον των επαναστατών κομμουνιστών: να δώσουν στην Αμερικανική εργατική τάξη τον πολιτικό και οργανωτικό πόλο που πάντα της έλειπε.

3. ΟΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Στις δύο προηγούμενες ενότητες προσπαθήσαμε να δώσουμε ένα πλαίσιο, αν και ατελές της αμερικανικής κοινωνικής κατάστασης σ'αυτούς τους κρίσιμους μήνες. Θα μπορούσαν να γραφτούν και άλλα. Ας θυμηθούμε μερικά παραδείγματα: Οι 10 χιλιάδες κλέφτρες (BAG-LADIES) της Νέας Υόρκης, οι αλήτες χωρίς σπίτι και μέλλον που περιπλανώνται στους δρόμους της μητροπόλης κουβαλώντας τα πράγματά τους σε σακούλες από πλαστικό (BAGS). Η ανησυχητική αύξηση των πωλήσεων τροφών για γάτους και σκύλους σε ηλικιωμένους και γενικά σε άτομα που μη έχοντας κατοικίδια ζώα πιθανόν συτίζονται από αυτές. Οι συνθήκες εγκατάλειψης που επικρατούν στα μετρό στις κυριώτερες πόλεις, η συχνότητα των ατυχημάτων σ'αυτά (σε ένα μήνα 2 στην Νέα Υόρκη και ένα στην Ουάσιγκτον με νεκρούς και τραυματίες), η αύξηση της νυχτερι-

νης εγκληματικότητας, οι επιδρομές στους έρημους σταθμούς, ή το γεγονός ότι η ειδική γραμμή που συνδέει το Μανχάτταν με το αεροδρόμιο Κέννεντυ της Νέας Υόρκης (μια διαδρομή περίπου μιάς ώρας, πότε υπόγεια και πότε στην επιφάνεια σαν υπερυψωμένος σιδηρόδρομος) αποτελείται από 2 μόνο βαγόνια που στο καθένα βρίσκεται ένας αστυφύλακας, με πόρτες που κλειδώνουν από το εσωτερικό μετά την τελευταία από τις 4 ή 5 στάσεις που κάνει στο Μανχάτταν πριν βγει στην επιφάνεια για να διασχίσει τις πιο περιθωριακές συνοικίες!

Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε επίσης τα όλο και πιο συχνά άρθρα που αφιερώνονται από τα μεγάλα όργανα του τύπου στο πρόβλημα "της μιζέριας στις Ενωμένες Πολιτείες" ή την ανακάλυψη της Μπόβερυ (η συνοικία των ανθρώπινων

ναυάγιων της Νέας Υόρκης) από τους χρονογράφους, που οι περιγραφές τους θυμίζουν τις ανατριχιαστικές ανακαλύψεις που δίνονται από τον αμερικανό συγγραφέα Στέφεν Κρέϊν, εναντίον αιώνων πριν, ή την αγανάκτηση των καλοστεκούμενων και "υγειών" σκεπτόμενων πολιτών της Φόρτ Λάντερντζίλ (Φλόριδα) να βλέπουν τους μουσάτους να ψάχνουν στα σκουπίδια και το ποτό τους να το ραντίζουν με δηλητήριο, (Ιντερνέσιοναλ Χέραλντ

Αμερικάνικα χαρακτηριστικά

Η εμπειρία και η Αμερικάνικη κατάσταση προσφέρουν όμως ευκαιρίες και πολύτιμες ενδείξεις για να βελτιωθεί η ικανότητα του κομματος ώστε να μεταφράζει σε πρακτικούς προσανατολισμούς την θεωρία και το πρόγραμμά του. Παρ'όλο ότι οι Ενωμένες Πολιτείες δεν μπορούν να θεωρηθούν ένας "νεαρός χώρος" όπως θα μπορούσε να ήταν π.χ. το Μόγκρεμπ (Β.Αφρική), αλλά αντίθετα ο πύθονας του ιμπεριαλισμού (η χώρα όπου - όπως λέγανε ο Μόρξ και ο Έγκελς - τα άλλα κράτη μπορούν να αναγνωρίσουν το μέλλον τους) βάζουν μια σειρά από προβλήματα για πολλούς λόγους όμοια με εκείνα που μπαίνουν στους "νεαρούς χώρους", νεαρούς από την άποψη της διεξόδου του μαρξισμού και από τη πλευρά της επαναστατικής ωριμότητας του εργατικού κινήματος. Στην πραγματικότητα, σε σύγκριση με τα Ευρωπαϊκά κράτη οι Ενωμένες Πολιτείες είναι μια "νεαρή χώρα" που έχει στις πλάτες της μόνο τρεις αιώνες ιστορία και αυτή η σχετική "ιστορική νεανικότητα" έχει το βάρος της. Οι συνθήκες που πραγματοποιήθηκαν η αστική Αμερικάνικη επανάσταση, χωρίς τη παρουσία ενός φεουδαρχικού αντίπαλου που έπρεπε να νικηθεί όχι μόνο στο πεδίο της μάχης αλλά και στο πολιτικό και θεωρητικό επίπεδο είχαν σαν αποτέλεσμα την ολόκληρη ευθυγράμμιση της αμερικάνικης ιντελιγκέντσιανς (διανοούμενοι) ώστε να βρεθεί σε αδυναμία να ακολουθήσει σε μερικά σημεία την τροχιά της ριζοσπαστικής Ευρωπαϊκής ιντελιγκέντσιανς που ήταν η θεωρητικός του αστικού πνεύματος απασχολούμενη στην καταστροφή των μεσαιωνικών φραγμών και δογμάτων, κι εγκαταλειμμένη από την ίδια τη μπουρζουαζία όταν, μπροστά στην απειλή της φτωχιάς πλέμπας προσπαθεί να στερεώσει την εξουσία της με έναν συμβιβασμό με την παλιά κυρίαρχη τάξη. "Ορφανή" θεωρητικά λοιπόν η αμερικάνικη διάνοηση, (I) δεν της μένει τίποτ'άλλο παρά να πλησιάζει ένα εργατικό κίνημα που ήταν γεννημένο από καιρό και που χρόνια τώρα πάλευε με δύναμη ενάντια στα καινούργια αφεντικά. Στην αδυναμία της ριζοσπαστικής αστικής Αμερικάνικης διάνοησης προτίθεται η καθυστέρηση διαμόρφωσης του εργατικού κινήματος. Αυτή η καθυστέρηση οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, όπως π.χ. μια εξαιρετικά ρευστή οικονομική και κοινωνική κατάσταση από τα μέσα του 8ου αιώνα, εσωτερικά σύνορα σε συνεχή μετακίνηση μέχρι το 1890, κύματα μεταναστεύσεων διαφορετικού χαρακτήρα προέλευσης, κοινωνικής σύνθεσης, βαθμού "πολιτισμού", γνώσης της τεχνολογίας, παρουσία μιας ισχυρής μειοψηφίας εγχρόμων. Οι εξελίξεις του αμερικάνικου σοσιαλισμού και του εργατικού κινήματος είναι πολύπλοκα ζητήματα και δεν μπορούμε να επεκταθούμε εδώ. Σημειώνουμε το γεγονός ότι στο προηγμένο και ανεβασμένο επίπεδο σύγκρουσης που είναι σταθερό χαρακτηριστικό του προλεταριάτου των ΕΠΑ δεν αναλογεί μια αντίστοιχη υποκειμενική ικανότητα οργάνωσης, στο επίπεδο της οικοδόμησης του πολιτικού κόμματος. Και αυτή είναι στη πραγματικότητα η τραγωδία της αμερικάνικης εργατικής τάξης, που καταναλώνεται σε υπέροχες μάχες και σε δραματικές ήττες που διεξάγονται σε πλήρη πολιτική απομόνωση. Βρίσκεται λοιπόν στην αδυναμία να βγάλει συμπεράσματα από την εμπειρία που έχει κάνει, για να μην επαναλαμβάνει συνέχεια την ίδια μάχη ξεκινώντας από το ίδιο σημείο.

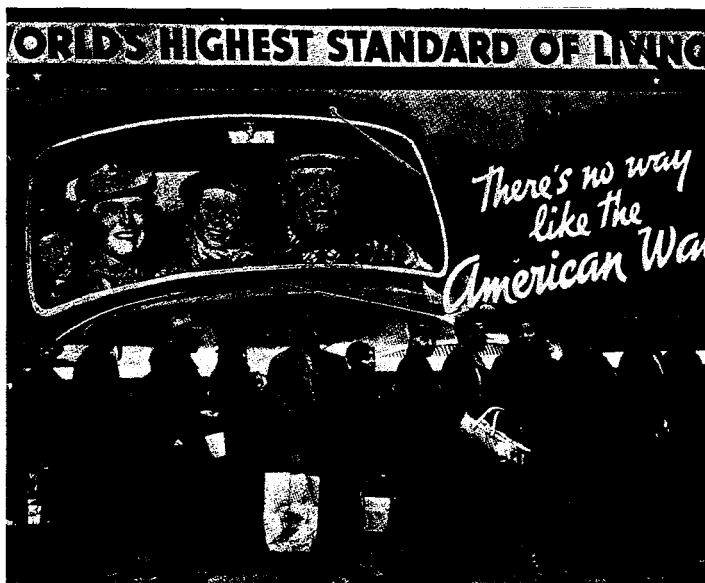
Σ'αυτό προστίθεται το γεγονός ότι η εμπειρία του αμερικάνικου κομμουνιστικού κινή-

Γράμμιον, 22/1/82) ζητώντας την επαναφορά των μέτρων που προτεινόταν οργάνωτα χρόνια πριν για να λυθεί το "πρόβλημα των χόμπς" (αλητών): ψωμί και στρυχνίνη. Τα παραδείγματα δεν λείπουν. Αλλά σ'αυτή τη τελευταία ενότητα προσπαθούμε περισσότερο να προβληματισθούμε πάνω σε μερικά θέματα προοπτικής συνδεδεμένα με την Αμερικάνικη κατάσταση.

ματος ήταν τόσο σύντομη, που ήταν επιθυμητό να πέσει γρήγορα στα νύχια του σταλινισμού και να μη μπορεί να βρει ένα σταθερό σημείο αναφοράς. Γι'αυτό στις ΕΠΑ μπαίνει το πρόβλημα της οικοδόμησης του κόμματος σαν ένας επιπλέον γόρδιος δεσμός (κι όχι της ανοικοδόμησης του).

Τό αμερικάνικο κομμουνιστικό κίνημα γεννιέται με βάση τους μεγάλους εργατικούς αγώνες των προηγούμενων δεκαετιών, αλλά χωρίς μια κατάλληλη θεωρητική προεργασία και από τα πρώτα βήματά του αποδεικνύεται εξαιρετικά αδύναμο στο πολιτικό επίπεδο. Και είναι αυτή η αδυναμία που το παραδίδει στα χέρια της σταλινικής αντεπανάστασης και που εμποδίζει την δημιουργία μιας "αριστεράς" ή ενός χώρου από στοιχεία που να μπορούν να αντισταθούν στην αντεπανάσταση. Η εμπειρία που υπάρχει δεν είναι αρκετή, οι απολογισμοί αδύναμοι, η κριτική της δημοκρατίας και του αστικού κράτους πρακτικά ανύπαρκτα. Οι συγκροτημένες τάξεις της "αριστεράς" μπαλάντζαρον ανάμεσα σ'ένα εργατισμό που κουράζει την εργατική τάξη και σ'ένα τροτσκισμό υπερ-ορτουνιστικό, δημοκρατικό, και "μανουβραδόρο". Η ασάφεια της "Νιού Ντρίλ" μεγαλοποιείται από ομάδες που πέφτουν στην παγίδα του "προοδευτικού προέδρου".

Στο συνδικαλιστικό επίπεδο, αφού πέρασε η εποχή του αγωνιστικού συνδικαλισμού των γουόμπλις (WOBLES), η εργατική τάξη αναγκάστηκε να αγωνίζεται στα πλαίσια, όλο και πιο αποπνευκτικά, των υπερασυεργαζόμενων συνδικάτων όπως η AFL και η CIO. Η τελευταία ιδρύθηκε μεν στη δεκαετία του '30 με το κύμα των μεγάλων εργατικών αγώνων, αλλά κατόντησε αμέσως μετά ένα ακόμη όργανο ελέγχου και φυλάκισης του προλεταριάτου. Αυτή η σχεδόν ολική έλλειψη, ενός εδάφους

1929 Αμερικάνοι άνεργοι περιμένουν υπομονετικά στην ουρά κάτω από μια γιγαντοαφίσα που γράφει (τι ειρωνικά!) "Το ψηλότερο επίπεδο ζωής στον κόσμο", και κάτω δεξιά "Δεν υπάρχει άλλος τρόπος (ζωής) από τον αμερικάνικο τρόπο"....

πολιτικο-θεωρητικού απαιτεί από το επαναστατικό κόμμα μια ιδιαίτερη κατανόηση και γνώση μιας ολόκληρης σειράς φαινομένων που αλλού φαίνονται γνωστά, η συνήθεια να καταπιάνεται με μία σειρά αντιλήψεις. Σε ένα χώρο που χαρακτηρίζεται από μια τρομερή έλλειψη συνήθειας διαλεκτικής σκέψης και δράσης, το κόμμα πρέπει να εισαγάγει τη διαλεκτική. Σε ένα χώρο όπου οι έννοιες όπως η "δημοκρατία" και "κράτος" είναι ασαφείς, το κόμμα δεν μπορεί να κάνει την προπαγάνδα του ενάντια στην αστική δημοκρατία και στο κράτος χωρίς παράλληλα να δουλέψει πολύ και υπομονετικά στην διευκρίνιση αυτών των εννοιών. Δεν φτάνει να μιλάμε για σοσιαλισμό, αλλά πρέπει να εξηγήσουμε τι είναι σοσιαλισμός.

Δύο παραδείγματα: συνδικάτα, Πολωνία

Ηδη αναφερθήκαμε στην κατάσταση που βρίσκονται οι αμερικάνοι εργάτες όσον αφορά τις σχέσεις τους με τα συνδικάτα. Υπάρχει αυτός ο πελώριος και ισχυρός μηχανισμός συνεργασίας που ορθώνεται μπροστά τους (που έχει προχωρήσει ως τη συνδιαχείρηση) που είναι πιά μια οικονομική δύναμη στα χνάρια του γερμανικού συνδικάτου, που δεν διστάζει να χρησιμοποιήσει γκανγκστερικές μεθόδους για να διατηρήσει την επιρροή του στους εργαζόμενους (II)

Αλλά συνδικάτα συναγωνίζονται την UAW ή πατρουν ψευτο-εξτρεμιστικές θέσεις που προμηνύουν την εγκατάλειψη των εργαζόμενων στις κρίσιμες στιγμές της απεργίας (όπως συνέβηκε πρόσφατα με την απεργία στα ορυχεία κάρβουνου) Όλα αυτά διαγράφονται καθαρά σαν μια πολιτική συνεργασία με το κράτος και τ'αφεντικά, ενάντια στα συμφέροντα των εργατών. Όμως ας δούμε μερικούς τομείς-κλειδιά (όπως η βιομηχανία ενδόσεως ή η χημική βιομηχανία). Θα αντιληφθούμε ότι βρίσκεται σε εφαρμογή μια πραγματική και μετωπική εργοδοτική επίθεση που αποβλέπει ή στο ξύλωμα των συνδικαλιστικών δομών που υπάρχουν ή στο συνολικό κλείσιμο του κάθε κλάδου σε κάθε συνδικαλιστική δεισδύση (η περίπτωση της Ντυπνόν ντε Νεμουρ, που προαναφέρθηκε, μαζί με άλλες παρόμοιες περιπτώσεις). Ολόκληρες περιχές αγνοούν εντελώς το συνδικαλισμό και οι συνθήκες ζωής και εργασίας της εργατικής τάξης γίνονται όλο και πιά δύσκολες και αβέβαιες ιδίως σε μια φάση υποχώρησης και εργοδοτικής επίθεσης. Μειώνονται οι γραμμένοι στο συνδικάτο, εκεί όπου υπάρχει, αλλά περισσότερο σαν αποτέλεσμα της συνεχούς τρομοκρατίας, της αδυναμίας να κάνει κανείς οργανωτική δουλειά και έτσι της δυσπιστίας στη δυνατότητα να αναμετρηθούν με τον εργοδότη κι όχι σαν αποτέλεσμα ενός προβληματισμού πένω στο ρόλο του συνδικάτου.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες η πολιτική δουλειά περιπλέκεται γιατί μαζί με τη δουλειά καταγγελίας της συνδικαλιστικής συνεργασίας πρέπει να υπερασπιστεί, ξαναεκτιμηθεί και να ξαναπροταθεί η ίδια η έννοια του "συνδικαλισμού" σαν απαραίτητη οργανωτική μορφή και σαν χώρος "πολιτικής" ζωής. Ακόμη κι αν τα συνδικάτα είναι αυτά που είναι.

Άλλο συμπτωματικό παράδειγμα της "πολιτικής παρθενιάς" της χώρας είναι οι αντιδράσεις στα γεγονότα της Πολωνίας. Στην εδέρση του πραξικοπήματος του Γιαρουζέλσκι δύο ήταν χοντρικά οι αντιδράσεις στην Αμερικάνικη "αριστερά". Και σαν "αριστερά" εννοείται ο χώρος που χοντρικά αυτοαποκαλείται "της αριστεράς" (οι οργανωμένες ομάδες πήραν παρόμοιες θέσεις, αν και πιά σαφείς και κοινές μ'εκείνες των Ευρωπαίων). Μιά αντίδραση, μερικά συγκινησιακή ήταν η καθολική και χωρίς κριτική υποστήριξη στην Αλληλεγγύη με μεγαλόστομες δημοκρατικές και "φιλελεύθερες" εξάρσεις και με τον κίνδυνο να μην μπορέσουν να διαχωριστούν από τον εξαιρετικό προπαγανδιστικό μηχανισμό που στήθηκε από το αμερικάνικο κράτος. Μια δεύτερη και πιθανόν πιά μελετημένη θέση απέναντι σ'αυτόν τον μαζικό προπαγανδιστικό μηχανισμό

Δεν μπορούμε να μιλάμε για αποχή από τις πολιτικές εκλογές χωρίς να εξηγήσουμε ότι η αποχή μας είναι διαφορετική από την αποχή του 45,7% των αμερικάνων που στις εκλογές του 1976 αρνήθηκαν να ψηφίσουν...

Όλα αυτά είναι ζητήματα που μόνο τυπικά είναι ανάλογα με εκείνα που συναντάμε στην Ευρώπη. Ακόμη και εδώ πρέπει να ξανακαθορίσουμε την αληθινή σημασία του όρου σοσιαλισμός ή παρόμοιων, αλλά εκεί δεν πρόκειται για τον καθορισμό του όρου αφαιρώντας του όλες τις οπαρτουμιστικές διαστρεβλώσεις, αλλά να τον καθορίσουμε από την αρχή.

πήρε τυπικά έναν μη διαλεκτικό χαρακτήρα: αν θυμώνει τόσο ο Ρήγκαν, αν θυμώνει τόσο ο Φράνκ Σινάτρα, από τη στιγμή που η TV κάνει τόσο θόρυβο για τα γεγονότα της Πολωνίας, από τη στιγμή που οι εφημερίδες αφιερώνουν κάθε μέρα από τέσσερεις έως έξι σελίδες για την αντίσταση των εργατών στα ορυχεία... αν όλα αυτά συμβαίνουν σε μια χώρα όπου λιγότερο από τέσσερεις μήνες πριν οι ελεγκτές πτήσεων συνθλιβόντουσαν με μανία, αυτό πάει να πεί ότι πρόκειται για μια νιαστή αντικομμουνιστική συνομοσφία. Και πάει να πεί ότι παρ'όλο που η ΕΣΣΔ δεν μας αρέσει πρέπει να υπερασπίσουμε το Γιαρουζέλσκι να πούμε ανοιχτά ότι πρόκειται για ειδησεογραφικά κατασκευάσματα, να σμικρύνουμε κάθε βάρος και σθένος των Πολωνέζικων κινήματων σε διεβνή κλίμακα και ότι αφορά το μέλλον της εργατικής πάλης. Σε μία χώρα σπλαχνικού και φανατικού αντικομμουνισμού καταλήγει κανείς να παίρνει το μέρος της Μόσχας για να... αποκαλεσθεί κομμουνιστής.

Η διαλεκτική είναι άγνωστη. Φαινόμενα όπως ο σταλινισμός είναι λέξεις χωρίς περιεχόμενο και δεν χρησιμοποιούνται παρά σαν μοραλιστικές έννοιες (πχ. "σταλινική αγριότητα"). Καταλαβαίνει κανείς λοιπόν τί προσπάθεια πολιτικής ανάλυσης και διασαφήνισης χρειάζεται να γίνει για να μπορέσει να δεισδύσει ο μαρξισμός.

Αλλά η κατανόηση του ρόλου-κλειδί που η αμερικάνικη εργατική τάξη παίζει στο εσωτερικό του διεθνούς προλεταριακού κινήματος, σήμερα όπως και στο μέλλον, δεν μπορεί παρά να κεντρίσει τις προσπάθειες διεσδύσης των επαναστατικών θέσεων στις ΕΠΑ. Ακόμη γιατί μπροστά σ'αυτήν την σκληρή και λεπτή κατάσταση, υπάρχει κάτι που είναι χειροπιαστό: υψηλή αγωνιστικότητα και ταξική γενναϊότητα που πάντα έδειξε το προλεταριάτο των ΕΠΑ. Το έδαφος είναι γόνιμο και κατάλληλο από τη πλευρά της ταξικής ανταγωνιστικότητας. Ξέρουμε όμως καλά ότι αυτό δεν φτάνει, όπως θα ήθελαν πολλοί εργατιστές κι όσοι κυνηγάνε το άμεσο αποτέλεσμα, που είδαν τις ΕΠΑ σαν το βασίλειο του αυθρημτισμού και της εργατικής αυτο-οργάνωσης. Αλλά αυτό είναι δικό μας καθήκον: κάτω από τη μάστιγα της κρίσης, η ταξική πάλη που αυτούς τους μήνες στανει στις ΕΠΑ λόγω του αποπροσανατολισμού που βρίσκεται το προλεταριάτο κάτω από την επίθεση του κεφάλαιου θα ξαναδώσει βλαία. γιατί οι αντιφάσεις δεν σταματούν να συσσωρεύονται και είναι πράγματα εκρηκτικές. Είναι ένα βαρύ καθήκον να συνδέσουμε μ'αυτούς τους αγώνες το επαναστατικό πρόγραμμα, που μπορεί να ευδοκίμησει όταν οι συνθήκες θα επιτρέψουν μια συστηματική δουλειά που από σήμερα πρέπει να προετοιμάζεται ώστε να δοθούν οι βάσεις για το ξεκίνημα. ■

(I) Πάνω σ'αυτά τα θέματα βλέπε την Εισαγωγή στον τόμο του WILLIAM D. HAYWOOD, "LA STORIA DI BIG BILL", εκδόσεις ISKRA, Μιλάνο 1977.

(II) "DENTRO L'AMERICA IN CRISI", B. CARTOSIO, DE DONATO, BARI 1980.

Η

ΡΩΣΣΙΑ

είναι

ιμπεριαλιστική

(η διείσδυση

στην Αφρική)

I= Δυτική Σαχάρα	13= Κεντροαφρικανική Δημοκρατία
2= Σενεγάλη	14= Ισημερινή Γουινέα
3= Γκάμπια	15= Α.Ν.Γ.
4= Γουϊνέα Μπισάου	16= Μποτσβάνα
5= Γουϊνέα	17= Λεζότο
6= Σιέρα Λεόνε	18= Ζβάζιλαντ
7= Λιβερία	19= Μαλαουΐ
8= Ακτή Ελεφαντοστού	20= Μπουρούντι
9= Εθίοπα	21= Ρουάντα
10= Γκάνα	22= Τζιμπουτι
11= Τογκό	
12= Μπένιν	

Η τελευταία ρώσικη επέμβαση στο Αφγανιστάν, όπως κι οι προηγούμενες στην Πράγα, στη Βουδαπέστη και στο Α. Βερολίνο, ξανάβαλλε το θέμα της φύσης της κι αρα και της φύσης του σοβιετικού Κράτους και της εξωτερικής πολιτικής του: "Η ΕΣΣΔ είναι ιμπεριαλιστική;" Οι σταλινικοί κάθε είδους (συμπεριλαμβανόμενων και των ευρωκομμουνιστών) αλλά κι οι τροτσκιστές απαντάνε αρνητικά. Μια θετική απάντηση γι αυτούς θα βρισκόταν σε ανοιχτή αντίφαση με την "υπεράσπιση της ΕΣΣΔ". Η επιχειρηματολογία αναπτύσσεται γύρω από δυο αξόνες:

α) άρνηση της καπιταλιστικής φύσης της ΕΣΣΔ, μια άρνηση που το κόμμα μας κατέρριψε σε πολλά κείμενα και που δεν θα αναφερθούμε εδώ (βλέπε σελ.)

β) άρνηση του γεγονότος ότι η ΕΣΣΔ έχει ανάγκη από "καινούργιους τομείς επένδυσης" για τα κεφάλαια της (ένας "σοσιαλισμός" που θα επένδυε κεφάλαια! Να ένα θεωρητικό στολίδι του τροτσκισμού). Από αυτό συνεπάγεται ότι η "ΕΣΣΔ δεν υποτάσσεται στις ίδιες οικονομικές αναγκαιότητες με τον ιμπεριαλισμό".

Το συμπέρασμα είναι προφανές: οι πραγματικοί υπαίτιοι των πολέμων είναι οι δυτικοί ιμπεριαλισμοί. Η ΕΣΣΔ απαλλάσσεται έτσι από το προπατορικό αμάρτημα.

Το πρόβλημα που μπαίνει αφορά πρώτ'από' όλα τον τρόπο που μπαίνει το ζήτημα, ένα ζήτημα ματεριαλιστικής μεθοδολογίας. Από μαρξιστικής πλευράς, είναι θεμιτό να μελετιέται μια χώρα σαν τέτοια, χωρίς να αναλυθούν φαινόμενα παγκόσμιας κλίμακας, όπως ο ιμπεριαλισμός; Φυσικά η απάντηση είναι όχι. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του διαλεκτικού υλισμού είναι η μελέτη των φαινομένων μέσα από τις αμοιβαίες σχέσεις τους και μέσα από την ιστορική τροχιά τους. Γι' αυτό αναφερόμαστε στον Τρότσκι που

εξηγεί τη φύση της τσαρικής επέμβασης στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο:

"Η συμμετοχή της Ρωσίας στον πόλεμο συνεπαγόταν αντιφάσεις στα αίτια & στους σκοπούς. Πραγματικά, η αιματηρή πάλη είχε γιά αντικείμενο την παγκόσμια κυριαρχία. Μ' αυτήν την έννοια ξεπερνούσε τις δυνατότητες της Ρωσίας (...). Την ίδια στιγμή, η Ρωσία, με την ιδιότητα της μεγάλης δύναμης, δεν μπορούσε να μη

πάρει μέρος στον τσαρκισμό των πιο προοδευμένων καπιταλιστικών δυνάμεων, το ίδιο όπως δεν είχε μπορέσει την προηγούμενη εποχή να μη δημιουργήσει εργοστάσια, φάμπρικες, σιδηροτροχιές, να μην αποκτήσει ταχυβόλα όπλα κι αεροπλάνα. Συχνά, ανάμεσα στους Ρώσους ιστορικούς της καινούργιας σχολής (και θα μπορούσαμε να προσθέσουμε: και οι σημερινοί τροτσκιστές, Σ.Σ.), ανοίγουν συζητήσεις γύρω από το βαθμό ωριμότητας της τσαρκικής Ρωσίας για μια συγχρονισμένη ιμπεριαλιστική πολιτική, μα οι διχογνωμίες τους καταντάνε πάντα σχολαστικές, γιατί αντικρούζουν τη Ρωσία στο διεθνές επίπεδο σα στοιχείο απομονωμένο, σαν παράγοντα ανεξάρτητο. Αντίθετα, η Ρωσία δεν είτανε παρά ο κρύος ενός συστήματος (...). Η Ρωσία πλήρωνε μ' αυτόν τον τρόπο το δικαίωμα να είναι σύμμαχος προοδευμένων χωρών, να εισάγει κεφάλαια & να πληρώνει τόκους, κοντολογίς το δικαίωμα να είναι προνομιακή αποικία των συμμαχών της. Την ίδια στιγμή όμως αποκτούσε και το δικαίωμα να καταπιέζει και να ληστεύει την Τουρκία, την Περσία, τη Γαλικία και γενικά χώρες πιο αδύνατες και πιο καθυστερημένες απ' αυτήν. Ο αμφίβολος ιμπεριαλισμός της ρώσικης μπουρζουαζίας είχε στο βάθος το χαρακτήρα πρακτορείου στην υπηρεσία μεγαλύτερων παγκόσμιων δυνάμεων" ("Η τσαρκική Ρωσία και ο πόλεμος", ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, σελ. 26, εκδ. "νέοι στόχοι").

Το απόσπασμα αυτό του Τρότσκι είναι διαφωτιστικό. Πρώτα πρέπει ν' αρχίσουμε να μελετάμε τα προσδιοριστικά φαινόμενα του καπιταλισμού και της παγκόσμιας πολιτικής του ιμπεριαλισμού. Μετά μπορούμε και πρέπει να αναλύουμε τη φύση της πολιτικής δράσης ενός δοσμένου Κράτους. Η πολιτική του τσαρισμού στη διάρκεια α του πρώτου παγκόσμιου πολέμου κι εκείνη της ρώσικης αστικής τάξης μετά το φλεβάρη 1917 (που η οικονομία, δεν είχε ανάγκη να εξάγει κεφάλαια, όπως είναι η περίπτωση ενός καπιταλισμού στη γερωντική φάση του) δεν μπορεί να εξηγηθεί παρά σε συσχετισμό μ' ολόκληρη την παγκόσμια πραγματικότητα και πολιτική του ιμπεριαλισμού, όπως και η δράση του τσαρκικού Κράτους από τη γεννήσή του, με το Μεγάλο Πέτρο, δεν μπορεί να εξηγηθεί από τις ανάγκες της φεουδαρχικής ρώσικης οικονομίας, αλλά σαν αντίδραση στο διεθνή καπιταλισμό και σχετικά μ' αυτόν. Ένα καπιταλισμό που ξαπλωνόταν στην Ευρώπη. Είναι οι ανάγκες του Κράτους που σπρώχνουν τη μοναρχία στην πολιτική της μεγάλης δύναμης, των προσαρτήσεων και του επεκτατισμού. Είναι οι ανάγκες της στρατιωτικής άμυνας που σπρώχνουν τον τσαρισμό σε ατελείωτους πολέμους για ν' ανοίξει το δρόμο προς τη Βαλτική και για να ελέγξει τα Στενά των Δαρδανελίων.

Αν είναι βέβαιο ότι "ο παράγοντας που σε τελευταία ανάλυση προσδιορίζει την ιστορία είναι η παραγωγή και η αναπαραγωγή της πραγματικής ζωής", είναι το ίδιο βέβαιο ότι "αν κάποιος το αλλοιώνει λέγοντας ότι ο οικονομικός παράγοντας είναι ο μόνος προσδιοριστικός, μετασχηματίζει αυτή τη θέση σε μια φράση κενή, αφηρημένη, παράλογη, (δεδομένου ότι) η οικονομική κατάσταση είναι η βάση, αλλά οι διάφοροι παράγοντες της υπερδομής που βασίζονται πάνω σ' αυτήν — οι πολιτικές μορφές της πάλης των τάξεων & τα αποτελέσματά τους (...) — ασκούν επίσης την επιροή τους πάνω στην πορεία των ιστορικών αγώνων. (Γράμμα του Ένγκελς στον Μπλόχ, 21-22/9/1890)

Έτσι, η συμμετοχή του ρώσικου Κράτους στο δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, αφού ο σταλινισμός διάλυσε το μπολσεβίικιο κόμμα και τη Διεθνή του Λένιν και, συνεπώς, την προλεταριακή δικτατορία στη Ρωσία, κάνοντας το σοβιετικό Κράτος τον πράκτορα της ρώσικης καπιταλιστικής ανάπτυξης και των εθνικών συμφερόντων τους, δεν μπορεί να εξηγηθεί παρά σε συσχετισμό με τις συγκρούσεις μεταξύ των ιμπεριαλιστών και, μέσα στο παγκόσμιο πλαίσιο, την υπεράσπιση των εντελώς εθνικών συμφερόντων του. Είναι σίγουρο ότι η σταλινική Ρωσία σε φάση άγριας βιομηχανοποίησης δεν είχε ανάγκη να εξάγει κεφάλαια, αλλά η συμμετοχή της στον πόλεμο απορρέει από το γεγονός, σχεδόν μηχανικό, σύμφωνα με το οποίο ένα μεγάλο έθνος δεν μπορεί να διατηρηθεί στο περιθώριο ενός παγκόσμιου πολέμου για το χωρισμό του κόσμου. Η μορφή αυτής της συμμετοχής προσδιορίζεται όχι μονάχα από τις ίδιες τις ανάγκες της, αλλά επίσης από την ίδια την πολιτική των μεγάλων αντιμαχόμενων χωρών.

Η συμμαχία της ΕΣΣΔ με τη ναζιστική Γερμανία επέτρεπε όχι μονάχα στη Ρωσία να απομακρυνθεί από τα μέτωπα μάχης, για την οποία δεν ήταν πραγματικά προετοιμασμένη, αλλά ακόμα να συνεχίζει την ιστορική πολιτική προσαρτήσεων στην κεντρική Ευρώπη (μοίρασμα της Πολωνίας, προσάρτηση των Βαλτικών χωρών κλπ.), που το τσαρκικό Κράτος έκανε στο παρελθόν. Η ρήξη ήρθε από τη μεριά της Γερμανίας, και τότε η ρώσο-αμερικάνικη συμμαχία γεννήθηκε από τις αμοιβαίες ανάγκες των δυο συμμαχών, ανάγκες προσδιορισμένες από τις απαιτήσεις μιας πολιτικής, παγκόσμια ιμπεριαλιστικής. Η ΕΣΣΔ έδινε κρέας για τα κανόνια, κρέας που αποτελούταν από δεκάδες εκατομμύρια ρώσων και άλλων προλεταρίων και εξασφάλιζε την κοινωνική ειρήνη στις συμμαχικές χώρες, χάρη στην πολιτική των τοπικών πρακτόρων δηλαδή τα επίσημα Κ.Κ. Οι ΕΠΑ έβαλαν τα κεφάλαια, τα τρόφιμα και τα κανόνια. Απέναντι στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο δεν υπάρχει τρίτος δρόμος ανάμεσα σ' εκείνον που συνίσταται στο γονάτισμα, στην ενσωμάτωση στην προσδιορισμένη πολιτική των μεγάλων ιμπεριαλιστικών κολοσσών, δηλ. να συμμετέχουν σ' αυτή, και τον άλλο δρόμο την προλεταριακή επανάσταση, το μετασχηματισμό του ιμπεριαλιστικού πολέμου σε εμφύλιο πόλεμο. Η Ρωσία είχε ήδη γίνει ο πράκτορας της διάλυσης αυτού του επαναστατικού δρόμου και συμμετείχε στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο, σύμφωνα με τις εξελίξεις της πάλης ανάμεσα στη Γερμανία & στην Αγγλία, στην πρώτη περίοδο, μεταξύ Γερμανίας και ΕΠΑ-Αγγλίας μετά.

Η Ρωσία είχε συμμετάσχει στον πρώτο ιμπεριαλιστικό πόλεμο σαν δεύτερο μεγέθους σύμμαχος των αναπτυσσόμενων χωρών και απόκτησε το δικαίωμα να καταπιέζει πιο μικρές χώρες. Συμμετείχε στο δεύτερο ιμπεριαλιστικό πόλεμο εξαιτίας εθνικών απαιτήσεων και πέτυχε έτσι το δικαίωμα να σχηματίσει ένα πρόχωμα γύρω της (πράγμα που είναι μια σταθερή πολιτική εδώ και αιώνες) για να ικανοποιήσει τις ανάγκες της, στρατιωτικού χαρακτήρα, δημιουργώντας μια "δικιά της ζώνη επιροής". Αυτή τη ζώνη καταλήστωσε οικονομικά σε μεγάλη κλίμακα, ιδιαίτερα στη διάρκεια των πρώτων ετών μετά τη λήξη του πολέμου, για να ανασυγκροτήσει το δικό της οικονομικό δυναμικό και, στη συνέχεια, να συμπληρώσει τη πολιτική κυριαρχία της με οικονομικές σχέσεις που καθορίζονταν από "άνισες συμφωνίες". Η Ρωσία έγινε, έτσι, ένας κύριος κρύκος ολόκληρου του παγκόσμιου ιμπεριαλιστικού συστήματος, που η μορφή του προσδιορίζεται από τις ιστορικές εξελίξεις που επηρέασαν το αποτέλεσμα του δεύτερου παγκόσμιου ιμπεριαλιστικού πολέμου και που, σε τελευταία ανάλυση, είναι

το αποτέλεσμα βαθειών τάσεων του καπιταλισμού στο ιμπεριαλιστικό στάδιο.

Ένα μεγάλο κεφάλαιο που δυστυχώς δε μπορεί να θιχτεί σ' αυτό το άρθρο αφορά τις ενδοϊμπεριαλιστικές σχέσεις και το ρόλο της ΕΣΣΔ σαν αναπόσπαστο μέρος τους. Πρόσφατα η επέμβαση στο Αφγανιστάν, που ήταν μακριά από τις ελεγχόμενες ζώνες της προέρχεται ιδιαίτερα από πολιτικο-στρατιωτικές απαιτήσεις: την άμεση διέξοδο στους δυτικούς δρόμους και πηγές του πετρελαίου που είναι ένας αποφασιστικός παράγοντας πίεσης στις χώρες της Δ. Ευρώπης και στην Ιαπωνία, αλλά και ανταγωνιστικός παράγοντας απέναντι στις ΕΠΑ σε μια προοπτική ενός μελλοντικού παγκόσμιου πόλεμου.

Άρα, δημιουργώντας τη δικιά της ζώνη πολιτικο-οικονομικής επιρροής, η ΕΣΣΔ έφτιαξε καλύτερες προϋποθέσεις για να επιταχύνει την εσωτερική εκβιομηχάνιση της (αναφέρουμε ότι οι πρωταρχικές συσσωρεύσεις στην Αγγλία και στη Γαλλία κι ο ιμπεριαλιστικός μετασχηματισμός τους συνοδεύονταν από την ληστεία και την κυρίαρχία πάνω σ' άλλους λαούς). Έφτιαξε επίσης τις προϋποθέσεις μιας γρήγορης ανάπτυξης των εσωτε-

ρικών τάσεων της, χαρακτηριστικών του ιμπεριαλιστικού καπιταλισμού σε ένα ωρισμένο στάδιο εξέλιξης του. Δεν μπορούμε βέβαια εδώ να αναλύσουμε ολόκληρο το σύμπλεγμα των οικονομικών σχέσεων της ΕΣΣΔ με τους "δορυφόρους" της που τείνουν να έχουν όλα τα χαρακτηριστικά της ιμπεριαλιστικής εξάρτησης. Αυτές οι τάσεις που αρχίζουν και γεννιούνται, φαίνονται καλά στις σχέσεις της με την Αφρική. Η πώληση όπλων στην Αίγυπτο, η κατασκευή του φράγματος του Ασοουάν η πώληση ολόκληρων εργοστάσιων στην Κίνα την εποχή των ειδικών σχέσεων, μήπως δεν είναι εξαγωγή κεφαλαίων; Το γεγονός ότι σ' όλα αυτά υπάρχει ένας στρατηγικο-στρατιωτικός υπολογισμός δεν αλλάζει τίποτα στα πράγματα. Η πολιτική είναι επίσης ένας παράγοντας που έχει συνέπειες πάνω στην οικονομία, επιταχύνοντας αυτή την ίδια την ιστορική εξέλιξη (όπως η πδημα προς τον κρατικό καπιταλισμό στη Γερμανία ήταν το αποτέλεσμα των αναγκαιών προσπαθειών του πολέμου του 1914).

Αρχίζουμε λοιπόν το μεγάλο κεφάλαιο για την ιμπεριαλιστική φύση της ΕΣΣΔ με τις σχέσεις της με την Αφρική.

Α. Η ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ.

1. Γιατί ενδιαφέρει η Αφρική τους ιμπεριαλιστές;

Σε παγκόσμια κλίμακα, η Αφρική έχει περίπου 400 εκατομμύρια κατοίκους, δηλ. το 10% του παγκόσμιου πληθυσμού, δηλ. όσο και η Δ. Ευρώπη ενώ ο συνολικός πλούτος που παράγει είναι περίπου σαν της Ιταλίας... Αν συγκρίνουμε τη σημασία της Αφρικής σχετικά με την Λατινική Αμερική, διαπιστώνουμε ότι ενώ έχει 30% παραπάνω κατοίκους, ο παραγόμενος πλούτος της, υπολογιζόμενος σύμφωνα με το αστικό Ακαθόριστο Εθνικό Προϊόν είναι περίπου ο μισός, πράγμα που δείχνει πολύ καλά τη σχετική ανάπτυξη της Λατινικής Αμερικής, αλλά εξίσου τη σημασία της Αφρικής για το μέλλον.

Η φτώχεια της Αφρικής, συγκρινόμενη μ' εκείνη της ηπειρωτικής Ασίας, φαίνεται από την χαμηλή θέση στην παγκόσμια αγορά. Οι εξαγωγές της δεν αντιπροσωπεύουν παρά το 5,6% των παγκοσμίων εισαγωγών, δηλ. κάτι λιγότερο από τη Λατινική Αμερική, που είναι μεταξύ 6,5 και 7% Αλλά αν κάνουμε την αναλογία των εισαγωγών του συνόλου των χωρών της Αφρικής και της παραγωγής τους μετρούμενη με το Ακαθόριστο Εθνικό Εισόδημα (Α.Ε.Ε.) διαπιστώνουμε ένα ποσοστό πολύ αναπτυγμένο, γύρω στο 20-25%, τα τελευταία χρόνια. Αυτό το ποσοστό είναι μεγαλύτερο από εκείνο άλλων ζωνών οικονομικά καθυστερημένων, εφόσον είναι 15-20% για τη Λατ. Αμερική, 10-15% για την Ασία. Ξεπερνάει μάλιστα και κείνο προηγμένων χωρών που έχουν ένα ψηλό ποσοστό εξωτερικού εμπορίου όπως η Γαλλία ή η Ιαπωνία (15-20%) κι ακόμα και η Γερμανία (γύρω στα 25%)

Φυσικά αυτό το "ρεκόρ διεθνοποίησης" της αφρικανικής ηπείρου δεν είναι το αποτέλεσμα αυθόρμητων τάσεων ενός υπεραναπτυγμένου καπιταλισμού. Αντίθετα, απορρέει από την οικονομική καθυστέρηση της Αφρικής και την εξάρτηση της από τον ιμπεριαλισμό. Αυτό το γεγονός επιβεβαιώνεται επίσης από τον προανατολισμό των ανταλλαγών, που χαρακτηρίζεται από το χαμηλό ποσοστό ανταλλαγών ανάμεσα στα ίδια τα αφρικανικά Κρά-

τη. Ο πίνακας 1 επιτρέπει να δούμε τη μεγάλη αδυναμία του διαφρικανικού εμπορίου σχετικά με τις άλλες υπανάπτυκτες ζώνες.

Πίνακας 1

ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΘΕ ΖΩΝΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΘΕ ΖΩΝΗΣ (1975)

Ζώνη	Εισαγωγές	Εξαγωγές
Αφρική	4,6%	5,5%
Μέση Ανατολή	9,3%	4,8%
Α. Αμερική	15,8%	19,3%
Ν.Α. Ασία (εκτός Ιαπωνίας)	18,7%	22,3%
Δυτική Ευρώπη	61,4%	64,1%

Πηγή: υπολογισμοί με βάση το Bulletin mensuel de statistiques του ΟΗΕ, Ιούνης 1976, ειδικός πίνακας C.

Το 5% περίπου των ανταλλαγών, γίνεται ανάμεσα στις αφρικανικές χώρες έναντι 15% της Λατινικής Αμερικής, 20% της Ασίας και... πάνω από 60% της Δ. Ευρώπης. Περισσότερο από κάθε άλλη ζώνη η Αφρική είναι χωρισμένη σε διαμερίσματα, σε στεγανές κυψέλες που συνδέονται άμεσα με τα κέντρα του ιμπεριαλισμού. Αύτη η διαπίστωση υπογραμμίζεται από μια ποιοτική ανάλυση του εξωτερικού εμπορίου, που δείχνει ότι αντίθετα από τις άλλες ζώνες η Αφρική δεν πουλάει πρακτικά, παρα πρώτες ύλες για να αγοράσει σχεδόν όλα όσα είναι απαραίτητα για τον εξοπλισμό της και μάλιστα σε μια μεγάλη έκταση για την κατανάλωση της. Έτσι από το 1975 πάνω από το 90% των εξαγωγών των αναπτυσσομένων αφρικανικών χωρών αποτελούνταν από πρώτες ύλες και από

αγροτικά προϊόντα, και 84% αυτών των υλών πηγαινε στις αναπτυγμένες χώρες. Αντίθετα το 82% των εξαγωγών των αναπτυγμένων χωρών, με κατεύθυνση την Αφρική, αποτελούνταν απο βιομηχανικά

είδη (1). Η ΑΦΡΙΚΗ ΕΙΝΑΙ Η ΗΠΕΙΡΟΣ ΟΠΟΥ Η ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΛΗΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΦΤΑΝΟΥΝ ΣΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ.

2. Οι μεγάλοι ιμπεριαλισμοί στην Αφρική

Οι αριθμοί του πίνακα -2- δίνουν, για κάθε μια απο τις κυριώτερες ιμπεριαλιστικές χώρες, στην πρώτη στήλη, την απόλυτη αξία των εξαγωγών της προς την Αφρική το 1975 στη δεύτερη στήλη το ποσοστό των εξαγωγών τους στην Αφρική σχετικά με τις συνολικές εξαγωγές της χώρας (που μετράει γι'αυτές τη σημασία των αφρικανικών αγορών) και τέλος στην τρίτη στήλη το ποσοστό των αφρικανικών αγορών που κατέχουν (που μετράει τη σημασία της εμπορικής ζώνης επιρροής της). Βλέπουμε οτι αν 10 χώρες κατέχουν περισσότερο απο τα 2/3 της συνολικής αγοράς της Αφρικής, οι 4 κυριώτεροι ιμπεριαλισμοί (Γαλλία, Γερμανία, ΕΠΑ, Μεγ. Βρετανία) στον εμπορικό τομέα κατέχουν το 45,8%.

Πηγές: 1) Yearbook of International Trade Statistics και Bulletin mensuel de statistiques, ΟΗΕ Ιούνιος 1976, 2) Statistiques du commerce extérieur, ΟΟΣΑ, σειρά Α. Οι αριθμοί για την Ιαπωνία δεν περιλαμβάνουν τις εξαγωγές προς τη Λιβερία, που αποτελούνται σχεδόν στο σύνολό τους από πωλήσεις πολεμικών σκαφών με σημαία... τουριστική κι'άρα προορίζονται για την Αφρική βάση μιας ειδικής συμφωνίας.

Πίνακας 2

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟ ΤΟ 1975

Χώρες	Εξαγωγές στην Αφρική (εκατομμ. \$)	Εξαγωγές προς την Αφρική στο σύνολο των εξαγωγών (%)	Ποσοστό της ελεγχόμενης αφρικανικής αγοράς
Γαλλία	7813	15,1	16,0
Γερμανία	5015	5,6	10,3
ΕΠΑ	4885	4,5	10,0
Μ.Βρετανία	4651	10,6	9,5
Ιταλία	3379	9,7	6,9
Ιαπωνία	2882	5,2	5,9
Κάτω χώρες	1399	4,1	2,9
Βέλγιο	1144	4,0	2,3
Ισπανία	891	10,7	1,8
ΕΣΣΔ	797	2,4	1,6

3. Το άνοιγμα της Αφρικής στους ιμπεριαλισμούς

Το 1960 είναι σημαδιακή εποχή γιατί συνδέεται με το κύμα ανεξαρτησίας στην Αφρική και σημειώνει την οπισθοχώρηση των Γάλλων-Αγγλων (44% των αγορών δηλ. 26,1% για τη Γαλλία και 17,5% για την Αγγλία). Πράγματι 16 χρόνια μετά, το 1976, η κατάσταση αλλάζει: οι Γάλλοι-Αγγλοι περνάνε απο το 44% στο 24%! Η Αφρική άρχισε να περνάει σε νέες επιρροές. Ο πίνακας -3- δείχνει καλά αυτή την εξέλιξη, δηλ. την οπισθοχώρηση της Γαλλίας-Αγγλίας και την άνοδο των ΕΠΑ-Γερμανίας.

Ας σημειωθεί οτι η σύντομη εμφάνιση της ΕΣΣΔ στις αφρικανικές αγορές, όπου το μερίδιο της αυξάνεται απο το 1960 κάνει στη συνέχεια ένα άλμα το 1967 για να φτάσει το 3,6% & πεφτει κατόπιν με επιταχυνόμενο τρόπο το 1973, για να φτάσει το 1976 το 1,4%, δηλ. λιγώτερο κι απο την Ισπανία... Η ΕΣΣΔ πούλησε εμπορεύματα ιδιαίτερα στη Μεσανατολική Αφρική. Το μερίδιο της έφτασε στο ζενίθ το 1972 με 12,9% στην Αίγυπτο και 7,7% το 1970 στο Σουδάν. Αλλού, η ΕΣΣΔ είχε περιστασιακές επιτυχίες σε μερικές χώρες πριν εξαφανιστεί εντελώς. Πράγματι οι πωλήσεις της περνάνε στη Γκάνα το 1965 στο 6,7%, στο Μαλί το 1970 στο 9,7% και στο Κογκό το 1966 το 3%. Η ΕΣΣΔ ήταν ο δεύτερος προμηθευτής (με ελάχιστη διαφορά απο τις ΕΠΑ) της Γουϊνέας στη δεκαετία του '60.

Πίνακας 3

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΥΣ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΥΣ

Χώρες	1960	1965	1970	1975	1976
Γαλλία	26,1	16,2	14,5	16,0	14,9
Γερμανία	7,5	7,6	9,6	10,3	11,0
Ε.Π.Α.	8,0	11,5	10,1	10,0	10,1
Μ.Βρετανία	17,5	16,5	12,3	9,5	9,1
Ιταλία	3,1	4,8	5,5	6,9	6,1
Ιαπωνία	3,8	4,2	5,3	5,9	5,8
ΕΣΣΔ	1,3	3,1	3,6	1,6	1,4

Πηγή: βλέπε πίνακα 2.

(1) Οι υπολογισμοί έγιναν με βάση τους πίνακες του Commerce mondial par classes et marchandises, ΟΗΕ, Bulletin mensuel de statistique, Φλεβάρης- Μάρς 1977.

B. Η ΕΞΑΓΩΓΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

1. Λυσώδης ανταγωνισμός ανάμεσα στους τοκογλύφους της Αφρικής

Η εκτίμηση του αντίστοιχου βάρους των διαφόρων τοκογλύφων στη ληστεία της Αφρικής είναι δύσκολη για πολλούς λόγους. Πρώτα-πρώτα γιατί σύμφωνα με την αστική λογική η Νοτιοαφρικάνικη Ένωση δεν υπάρχει στις στατιστικές σαν "αναπτυσσόμενη" χώρα (ενώ απεναντίας υπάρχει ή Ισπανία!) και γιατί η γεωγραφική προέλευση των επενδύσεων είναι δύσκολο να επισημα-

νθεί στο ισοζύγιο πληρωμών αυτής της χώρας για το 1974 και 1975. Έπειτα γιατί είναι δύσκολο να έχει κανείς μια ακριβή ιδέα της κατανομής ανα χώρα των "χρηματιστικών επενδύσεων" των Ανατολικών χωρών. Ο πίνακας -4- δίνει ωστόσο μια εκτίμηση των καθαρών εξαγωγών κεφαλαίων των κυριότερων τοκογλύφων της Αφρικής το 1975

Πίνακας 4

ΚΑΘΑΡΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ ΤΟ 1975

Χώρες	Καθαρή εξαγωγή κεφαλαίων στην Αφρική σε εκατομμύρια \$	Ποσοστό των εξαγωγών της χώρας προς τον Τρίτο Κόσμο %	Μέρος της συνολικής ροής προς την Αφρική %
Γαλλία	2.075	54,0	18,2
Γερμανία	1.633	37,5	14,3
Ιταλία	1.050	69,4	9,1
Σαουδική Αραβία	1.168	65,6	8,9
Ε.Π.Α.	957	6,7	8,3
Μεγ.Βρετανία	914	37,3	8,0
Κουβέιτ	507	55,7	3,9
Εμιράτα	458	47,1	3,5
Ιαπωνία	370	14,5	3,2
Καναδάς	280	16,4	2,4
Κίνα	227	69,8	1,7
Ιράν	217	36,9	1,7
ΕΣΣΔ + ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	190	33,0	1,3
ΟΟΣΑ (χωρίς ενδείξεις)	1.253	-	-
ΟΟΣΑ (διάφοροι)	1.566	27,8	13,6
ΟΠΕ (διάφοροι)	245	35,1	1,9
Σύνολο	13.088	25,4	100

Πηγές: Οι υπολογισμοί έγιναν βάση 1) "Repatriation géographique...", ΟΟΣΑ, 1977, 2) "Balance of Payments Yearbook", ΔΝΤ, διάφορα έτη, σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων μακροπρόθεσμα με κατεύθυνση την Ν. Αφρική, 3) "Cooperation pour le développement", διάφορα έτη, για την εκτίμηση των διμερών διακινήσεων κεφαλαίων μεταξύ Ανατολικών χωρών, Κίνας και των χωρών του ΟΠΕΚ με κατεύθυνση την Αφρική.

Για τον υπολογισμό των ποσοστών της 3ης στήλης, τόξοθροισμα της γραμμής, "ΟΟΣΑ χωρίς ενδείξεις" μοιράστηκε αναλογικά ανάμεσα στις χώρες - μέλη του ΟΟΣΑ, πράγμα που εξηγεί γιατί η Ιταλία έχει ένα ποσοστό πιο ψηλό από τη Σαουδική Αραβία παρόλο που έχει ένα ποσό πιο μικρό την 1η στήλη.

Είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι, αν δέκα χώρες είχαν το 1975 τα 2/3 της αφρικάνικης εμπορικής αγοράς, μονάχα 6 από αυτές (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Σαουδ. Αραβία, ΕΠΑ και Μεγ. Βρετανία) δίνουν τα 2/3 των κεφαλαίων. Αυτοί οι αριθμοί βέβαια είναι κάτω από τους πραγματικούς, γιατί το μερίδιο των ΕΠΑ στο σύνολο έπεσε, το 1975, εξαιτίας των εθνικοποιήσεων στη Λιβύη, με αποτέλεσμα να φύγουν από την Αφρική 570 εκατομμύρια δολάρια. Αν δεν πάρουμε υπόψη αυτό το γεγονός, 4 ιμπεριαλισμοί (Γαλλία, Γερμανία, ΕΠΑ και Μεγ Βρετανία) δίνουν το 48,8% των επενδύσεων (και το 45,8% των εμπορευμάτων). Η χρηματιστική συγκέντρωση είναι λοιπόν ακόμα πιο μεγάλη από την εμπορική συγκέντρωση.

Στο χρηματιστικό τομέα επίσης, ο γαλλικός ιμπεριαλισμός κατέχει την πρώτη θέση στην αφρικάνικη ήπειρο ακολουθούμενος στενά από τη

Γερμανία. Επιπλέον, συγκριτικά με τους "4 μεγάλους" ιμπεριαλισμούς που προαναφέρθηκαν, ο γαλλικός είναι ο πιο συνδεδεμένος με την Αφρική, εφόσον παρέχει το 54% όλων των κεφαλαίων που κατευθύνονται στις "φτωχές χώρες", ενώ το ποσό των ΕΠΑ, ακόμα κι αν λάβουμε υπόψη ότι υποτιμούνται οι εξαγωγές κεφαλαίων αυτής της χώρας, είναι 5 φορές πιο μικρό.

Η Ιταλία κι η Σαουδ. Αραβία παρέχουν επίσης το 1975 σημαντικά κεφάλαια κι έχουν ένα "ποσοστό σύνδεσης" με την Αφρική πολύ πιο ψηλό απ'ότι η Γαλλία, αλλά, συγκριτικά με τους "4 μεγάλους" ιμπεριαλιστές τα κεφάλαια τους κατευθύνονται σ'ένα περιορισμένο αριθμό χωρών: για την Ιταλία το 89% των κεφαλαίων πηγαίνουν στη Β.Αφρική, από τα οποία το 76% μόνον στις χώρες του Μαγκρέμπ. Το ίδιο ισχύει και για τη Σαουδ.Αραβία που παρέχει το 89% των κεφαλαίων της στην Αίγυπτο και το Σουδάν.

2. Ο σημαντικός χρηματιστικός ρόλος του ρώσικου ιμπεριαλισμού

Η Ρωσία και οι Ανατολικές χώρες άρχισαν να εξαγωγή κεφάλαια στην Αφρική από το 1960. Στην περίοδο 1954-1968 (που μας επιβάλλεται από τις στατιστικές του ΟΟΣΑ), οι χρηματιστικές επενδύσεις στην Αφρική σ' όνομα της οικονομικής βοήθειας ανήλθαν στα 1869 εκατομμύρια δολάρια για τη Ρωσία και 910 εκατομμύρια για τις Ανατολικές χώρες που δουλεύουν γύρω απ' αυτήν. Οι πρώτοι "ευεργετηθέντες" ήταν κατά σειρά η Αίγυπτος και πολύ πιο πίσω η Αλγερία που προηγείται πολύ της Γουινέας, Αιθιοπίας, Τυνησίας, Μαλί κλπ. (2)

Αν πάρουμε μονάχα τη Ρωσία στην περίοδο από το 1969 ως το 1976, διαπιστώνουμε ότι τα επενδυμένα κεφάλαια δεν ξεπέρασαν το ένα δισεκατομμύριο δολάρια (3), πράγμα που αντιπροσωπεύει σχετικά με τα προηγούμενα χρόνια μια καθάρη οπισθοχώρηση, που οφείλεται βασικά στον αποκλεισμό της Ρωσίας από την Αίγυπτο μετά τον πόλεμο των 7 ημερών.

Αυτοί οι αριθμοί, που δίνονται από τον ΟΟΣΑ, επιβεβαιώνονται από τις πληροφορίες του αμερικανικού ιμπεριαλισμού (βλέπε πίνακα 5)

Πίνακας 5
(σε εκατομμύρια δολάρια)

ΚΥΡΙΩΤΕΡΕΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΕΣ "ΒΟΗΘΕΙΕΣ" 1971-1975

Χώρες	Στρατιωτική "βοήθεια"	Οικονομική "βοήθεια"	Σύνολο
Αλγερία	89	174	263
Αγκόλα	108	-	108
Αίγυπτος	1300	1355	2655
Γουϊνέα	39	94	134
Λιβύη	363	50	403
Μαλί	12	10	22
Μοζαμβίκη	12	-	12
Νιγηρία	39	6	45
Ουγκάντα	48	12	60
Σομαλία	132	32	164

Πηγή: Ομιλία του υπουργού Αμύνης των ΕΠΑ στη Βουλή στις 29-1-76. Χρησιμοποιήθηκε και από το περιοδικό Marches Tropicaux (Τροπικές Αγορές) της 28-5-76.

που σύμφωνα με αυτές το συνολικό ύψος των κεφαλαίων στη περίοδο 1971-75 ανήλθε περίπου στα 4 δις δολάρια, απ' όπου τα μισά σε οικονομική "βοήθεια". Αν αυτοί οι αριθμοί είναι σωστοί, κι επειδή πρόκειται, από ότι φαίνεται, για ακαθόριστα ποσά (πράγμα που κάνει τη σύγκριση δύσκολη σχετικά με τους αριθμούς των μεγάλων δυτικών ιμπεριαλισμών, που είναι καθάρá ποσά, δηλ. απ' όπου αφαιρούνται οι εξοφλήσεις των δανείων κλπ), η Ρωσία πλασσάρεται, σ' αυτή την περίοδο, πίσω από τη Γαλλία, Γερμανία, Αγγλία και ΕΠΑ, δηλ. σε μια κατάσταση ενδιάμεσου τοκογλύφου μεταξύ ΕΠΑ και Ιταλίας.

Οι καθαρές επενδύσεις της Ρωσίας στο σύνολο των υπανάπτυκτων χωρών, που ήταν σχεδόν σταθερές μεταξύ 1970 και 1974, μειώθηκαν σε περισσότερο από το μισό το 1975 και 1976 (4). Αυτό το φαινόμενο εκδηλώθηκε πολύ περισσότερο στην Αφρική, όπου σε συμφωνίες των προηγούμενων ετών είναι πολύ λίγες (οι συμφωνίες δεν σημαίνουν άμεση επένδυση παρά μετά από μερικά χρόνια ιδιαίτερα για τους Ρώσους, πράγμα που οφείλεται στη βραδύτητα των χρηματιστικών συστημάτων): 3,2 εκατομ. δολάρια το 1972, 6,6 το 1973, 33,4 το 1974 και 74,3 το 1975 σ' ότι αφορά τις οικονομικές πιστώσεις. Οι αριθμοί αυτοί ανεβαίνουν το 1976 με μια γερή συμφωνία 270 εκατομ. δολλαρίων με την Αλγερία και με μιά άλλη 55 εκατομ. δολλαρίων με την Τυνησία (5).

Οι συμφωνίες με τις πρώην πορτογαλικές αποικίες, Γουϊνέα-Μπισσάου, Μοζαμβίκη κι Ανγκόλα θα ανεβάσουν το μέρος των ρώσικων κεφαλαίων στην Αφρική. Και δεν πρέπει να υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η κουβανο-ρώσικη στρατιωτική παρουσία στην Ανγκόλα και ιδιαίτερα σήμερα η παρουσία στην Αιθιοπία θα έχει σαν αποτέλεσμα μια μεγάλη χρηματιστική εξάρτηση των χωρών αυτών από τη Ρωσία. (Υπενθυμίζουμε την κατάσταση της Αιγύπτου μετά τον πόλεμο του 1967) (6). Διάφορες εκτιμήσεις κυκλοφόρησαν στον τύπο σχετικά με το χρέος αυτών των χωρών, που έφτανε ήδη για την Ανγκόλα ένα δις δολάρια και πάνω από δυο δις για την Αιθιοπία. Όπως και να έχουν τα πράγματα, η χρηματιστική επενδυτικότητα του ρώσικου ιμπεριαλισμού στη Ρωσία δε μπορεί παρά να αυξάνεται, όχι μονάχα εξαιτίας του στρατιωτικού και στρατηγικού ενδιαφέροντος που η Ρωσία έχει γι' αυτή την ήπειρο, αλλά επίσης εξαιτίας του αυξανόμενου ενδιαφέροντος που εκδηλώνει για τα ορυκτά πλούτη της στη Νότια Αφρική όπως και στο Μάγκρεμπ (Βόρεια Αφρική), όπου ο ρώσικος

συντ.) 1,7 δις αίγυπτιακών λιρών (δηλ. 4,2 δις δολάρια). Οι οφειλές για στρατιωτικό υλικό δεν έγιναν ακόμα αντικείμενο ενός διακανονισμού, αλλά η εξόφληση των χρεών για μή στρατιωτικό υλικό γίνεται σέ είδος, που τό ύψος του πέρασε αυτόν τό χρόνο (1977) από 100 σέ 130 εκατ. αίγυπτιακών λιρών (δηλ. 250 ως 320 εκατ. δολάρια). Μπορούμε, εξάλλου νά σημειώσουμε ότι η Αίγυπτος που ξεφλούσε τά χρέη της μέ μαμπάκι σέ πολύ χαμηλή τιμή, διέκοψε, στή διάρκεια του 1977, τίς εξαγωγές μαμπακιού στήν ΕΣΣΔ, απαιτώντας από δώ καί στό εξής, νά συναλλάσσεται μαζί της μέσα στά πλαίσια τής παγκόσμιας αγοράς καί πάνω στή βάση τών παγκόσμιων τιμών.

(2) ΟΟΣΑ, "Ressources pour le Tiers-Monde", 1970, σελ. 409.

(3) ΟΟΣΑ, "Le Programme d' aide de l' URSS, 1977, σελ. 6.

(4) ΟΟΣΑ, Cooperation pour le Developpement, 1977, σελ. 108.

(5) ΟΟΣΑ, Le Programme d' aide l' URSS, βλέπε (3).

(6) Σύμφωνα μέ τούς Φαϊνάνσιαλ Τάϊμς, τής 1-8-1979, "οί οφειλές (κύρια γιά τήν αγορά στρατιωτικού έξοπλισμού) στίς Ανατολικές χώρες πρωταρχικά στή Σοβιετική Έκωση (ανέρχονται σέ, σμμ.

ιμπεριαλισμός έκανε το 1978 μια συμφωνία συνεργασίας με το Μαρόκο, προβλέποντας μια επένδυση 2 δις δολάρια στα φωσφάτα, πράγμα που είναι η τυπική μορφή συμφωνίας που αντιστοιχεί στα ιμπεριαλιστικά συμφέροντα της.

Βέβαια, ο ρώσικος ιμπεριαλισμός είναι οικονομικά καθυστερημένος σχετικά με τους δυτικούς ομοίους του. Η καθυστέρηση του είναι ακριβώς μια απο τις αιτίες που τον οδήγησαν να εξασκήσει την πολιτική και στρατιωτική κυριαρχία πάνω στην Ανατολική Ευρώπη, που είναι πιά προχωρημένη οικονομικά απο αυτόν, ώστε να την εκμεταλλεύεται οικονομικά και για να εξισορροπή την έλλειψη οικονομικής ανταγωνιστικότητας με ενα στρατιωτικό επεκτατισμό που περιλαμβάνει σήμερα, για πολυποίκιλους λόγους ιμπεριαλιστικής στρατηγικής, τον Ινδικό Ωκεανό και την Αφρική (7). Δεν είναι ωστόσο άχρηστο να σημειωθεί ότι η Ρωσία είναι ένας χρηματιστικός ιμπεριαλισμός, ακόμα κι αν είναι σήμερα σε μικρή κλίμακα, ακόμα κι αν αυτός ο χρηματιστικός ιμπεριαλισμός προέρχεται απο το

στρατιωτικό επεκτατισμό της. Πράγματι το χρέος του Τρίτου Κόσμου απέναντι της ανέρχεται το 1975 στο "ωραίο" ποσό των 8,3 δις δολλαρίων και αντιπροσώπευε το 5,4% του χρέους αυτών των χωρών με τη Ρωσία. Οι αριθμοί αυτοί που δίνονται απο τον ΟΟΣΑ δεν αφορούν παρά τη μη στρατιωτική βοήθεια. Αν πάρουμε υπόψη το στρατιωτικό χρέος της Αιγύπτου, της Ανγκόλας και της Αιθιοπίας το χρέος μονάχα των χωρών της Αφρικής προς την ΕΣΣΔ πρέπει να ανέρχεται σε περισσότερα απο 7 δις δολάρια, δηλ. σ'ενα αριθμό συγκρίσιμο με το χρέος αυτών των χωρών προς την Δ.Γερμανία που ανερχόταν στην αρχή του 1978 σε 7,2 δις δολάρια (8). Το τροτσικιστικό επιχείρημα, σύμφωνα με το οποίο η Ρωσία δεν είναι ιμπεριαλιστική "γιατί δεν εξάγει κεφάλαιο", δεν είναι μονάχα λαθεμένο θεωρητικά, γιατί ενας καθυστερημένος ιμπεριαλισμός που δεν έφτασε ακόμα στο σημείο κορσμού της εσωτερικής αγοράς δε σημαίνει ότι δεν είναι ιμπεριαλισμός, αλλά γιατί ιδιαίτερα διαψεύδεται απο τα γεγονότα.

Γ. ΤΟ ΧΕΡΙ ΣΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ

1. Η εξάρτηση των ιμπεριαλιστικών Κρατών

"Να παράγουμε, να παράγουμε όλο και πιά πολύ, αυτό είναι το σύνθημα μας, αυτή είναι η πανάνκεια μας" (9)

Στη φυγή του προς τα μπροστά (που η οικονομική κρίση επιβράδυνε, αλλά δεν σταμάτησε), η παραγωγική μηχανή του καπιταλισμού έχει μια τεράστια πείνα για πρώτες ύλες. Μερικά καπιταλιστικά Κράτη που δεν έχουν καθόλου (όπως π.χ η Ιαπωνία) αναγκάστηκαν απο την αρχή να αναζητήσουν στο εξωτερικό τις απαραίτητες πρώτες ύλες για να δουλεύουν τα εργοστάσια τους, που χωρίς αυτά δεν θα μπορούσε να παραχθεί υπεραξία. Άλλοι, όπως οι ΕΠΑ, ενώ είχαν αποθέματα στην αρχή, τα εξάντλησαν στη διάρκεια ενός αιώνα τραλλής συσσώρευσης και προσανατολίζονται όλο και πιο πολύ προς το εξωτερικό για να βρουν φτηνές πρώτες ύλες. Άλλες χώρες, τέλος, όπως η ΕΣΣΔ και η Κίνα, με νεαρό καπιταλισμό, έχουν μόλις αρχίσει να χρησιμοποιούν τα τεράστια αποθέματα τους, αλλά παρ'όλα αυτά εξαρτιώνται (όπως θα το δούμε πιο κάτω ειδικά για την ΕΣΣΔ) απο ορισμένες πρώτες ύλες, είτε απο ένα σύνολο υλών που έχουν στο υπέδαφος τους, αλλά που δεν μπόρεσαν ακόμα να κάνουν εξόρυξη σε μεγάλη κλίμακα. Το βασικό γεγονός είναι ότι στο σύνολο τους οι καπιταλιστικές χώρες έχουν αποθέματα πρώτων υλών πολύ λιγώτερα απο τις ανάγκες τους. Αυτές οι ανάγκες δεν προσδιορίζονται μονάχα σε σχέση με τις αξίες χρήσης των διαφόρων υλών, αλλά σε σχέση με τις αξίες

ανταλλαγής, δηλ. απο χαμηλό ή ψηλό κόστος παραγωγής ή τελικά απο το κέρδος που η χρησιμοποίηση τους επιτρέπει να πραγματοποιηθεί. Γι' αυτό αυτές οι χώρες αναζητούν όλο και πιο πολύ να προμηθεύονται ύλες που έχουν ανάγκη απο το εξωτερικό, μετασχηματίζοντας έτσι όλο το "καθυστερημένο" μέρος του πλανήτη σε ρεζερβουάρ πρώτων υλών για τη βιομηχανία τους.

Αυτό φαίνεται απο τον παρακάτω πίνακα -6- που οι αριθμοί του δείχνουν, για έναν ορισμένο αριθμό βασικών πρώτων υλών, το μέρος (σε %) της ετήσιας κατανάλωσης (το 1977) που καλύπτεται απο την ντόπια παραγωγή κι εξόρυξη. Το υπόλοιπο πρέπει να εισαχθεί ή να παραχθεί με ανακύκλωση, που η αποτελεσματικότητα της ποικίλλει (απο μηδέν, π.χ. για ενεργειακές ύλες όπως το πετρέλαιο και το αέριο, μέχρι και πάνω απο το 1/3 για μερικά μέταλλα).

Αν η εξάρτηση των δυτικών Κρατών φαίνεται ξεκάθαρα απο τους αριθμούς που δώσαμε, η κατάσταση του ρώσικου ιμπεριαλισμού είναι διαφορετική. Εξαιτίας του απέραντου εδάφους του & των αποθεμάτων που έχει μέσα του κι εξαιτίας της σχετικά καπιταλιστικής του νιότης, είναι ακόμα μακριά απο το να έχει εξαντλήσει τα πλούτη του και είναι σήμερα αυτόρκης ή καθαρός εξαγωγέας για τις περισσότερες ύλες που αναφέρονται στον πίνακα -6-. Υπάρχουν ωστόσο δυο αξιοπαρατήρητες εξαιρέσεις: ο βωξίτης & ο κασ-

(7) Αυτή είναι η βάση τής σπέκουλας των γάλλων μαοϊκών σχετικά με το "σοβιετικό κίνδυνο". Δες κι ο άμερικάνικος ιμπεριαλισμός, πολύ πιά δυνατός, δεν είναι ακόμα πιά επικίνδυνος! "Η έπειδή, κι' ιδιαίτερα, η Ρωσία έπεμβαίνει στις δυτικές "περιοχές κυνηγιού" στην Αφρική, θα μπορούσε να δικαιολογήσει τη θέση για βοήθεια στους ήδη έγκυατοστημένους ιμπεριαλισμούς, δηλ. το γαλλικό ιμπεριαλισμό, όπως ακριβώς έγινε με τη γαλλική επέμβαση στο Ζαΐρ. Άκόμα και στην

άμυνα ενας ιμπεριαλισμός παραμένει ιμπεριαλισμός. Κι είναι ο πρώτος έχθρος που πρέπει να χτυπηθεί τόσο από τις έκμεταλλευμένες μάζες των μισοαποικιών όσο και από το μητροπολιτικό προλεταριάτο.

(8) "Afrigue", No. 12, Ιούνης 1978.

(9) Μάρξ, Το Κεφάλαιο, κεφ. XXIV.

σύτερος για τα οποία εξαρτιέται απο το εξωτερικό για το 1/4 περίπου της κατανάλωσης του. Είναι εξάλλου πιθανό, εξαιτίας των δυσκολιών της πετρελαϊκής βιομηχανίας του, η ΕΣΣΔ, που

Πίνακας 6

ΜΕΡΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΤΟΠΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
(1977)

σε %	ΕΠΑ	Μεγ. Βρετ.	ΟΔΓ	Ιαπωνία	Γαλλία	ΕΣΣΔ	Κίνα
Πετρέλαιο	48	34	5	0	1	100	100
Φυσικό αέριο	94	96	40	26	32	100	100
Σιδηρούχα ορυκτά	63	22	9	0	(50)	100	(85)
Μαγνήσιο	0	0	0	(10)	0	100	100
Χρόμιο	0	0	0	(20)	0	100	0
Αλουμίνιο	14	0	0	0	75	75	50
Χαλκός	80	0	0	8	0	100	65
Μόλυβδος	55	1	15	22	16	100	75
Ψευδάργυρος	45	1	44	41	16	100	100
Νικέλιο	8	0	0	0	0	100	10
Κασσίτερος	0	27	0	2	0	75	100
Κοβάλτιο	2	0	0	(40)	0	100	0
Φωσφάτα	100	0	0	0	0	100	0

Πηγές: Οι αριθμοί υπολογίστηκαν βάση των:

1) Comité professionnel du Petrole, Annuaire Petrole 1978 (οι αριθμοί του πετρελαίου περιλαμβάνουν τα ραφιναρισμένα εισαγόμενα πετρελαιοειδή).

2) Annuaire Minerals et Metaux 1978, Υπουργείο Βιομηχανίας της Γαλλίας.
3) Les chiffres des des matieres premieres minerales 1979, Department of the Navy.
4) US Life Lines, Washington, USGPO, 1978
5) US Minerals Yearbook, τόμος III, 1975.
6) Japan Statistical Yearbook, 1979.

Οι αριθμοί αντιπροσωπεύουν το μέρος της ακαθάριστης εξορυκτικής παραγωγής χωρίς μια πιθανή ανακύκλωση. Οι αριθμοί σε παρένθεση αντιστοιχούν σε εκτιμήσεις. Για την ΕΣΣΔ και Κίνα, χρησιμοποιήθηκαν οι εκτιμήσεις του 21st Century Research που αναπαράχθηκαν στο L'Usine nouvelle, 20 Σεπτ. 1979.

2. Γιατί το ρώσικο ενδιαφέρον για τις πρώτες ύλες

Τι λοιπόν κινεί την ΕΣΣΔ στην Αφρική εφόσον εισάγει πολύ λίγες πρώτες ύλες σχεδόν "αυτάρκη"; Οι αφρικάνικες πρώτες ύλες έχουν για αυτήν ένα στρατηγικό συμφέρον. Ο έλεγχος τους σημαίνει έμμεσο έλεγχο της Ευρώπης ελέγχοντας τις πηγές προμήθειας των πρώτων υλών της. Το στρατηγικό αυτό παιχνίδι είναι τεράστιο. Όπως το έλεγε ο Χουφουέ-Μπουανί, ανδρείκελο του γαλλικού ιμπεριαλισμού: "Το κόψιμο της Ευρώπης απο την Αφρική, σημαίνει αποχωρισμό της απο τις πρώτες ύλες της. Κατόπιν, το παιχνίδι θα παιχθεί." (11)

Απο την άλλη μεριά, ανεξάρτητα απο τα στρατηγικά ζητήματα ο έλεγχος των πηγών των πρώτων υλών παρουσιάζει, όπως θα το δούμε παρακάτω, ένα προφανές ενδιαφέρον για κάθε ιμπεριαλισμό, ακόμα και "αυτάρκη". Του επιτρέπει να βάλει στην τσέπη του γαιοπρόσοδο που μπορεί πολλές φορές — όπως π.χ. με το πετρέλαιο — να είναι τεράστια. Μερικοί δυτικοί κύκλοι προβάλλουν ήδη την απειλή ενός "υπερ-κάρτελ" ΕΣΣΔ-Αμερικής που θα επιβάλλει τις τιμές του σε ωρισμένα προϊόντα. Αυτό επίσης προσπαθεί να κάνει ο ρώσικος ιμπεριαλισμός στην Αφρική (θα δούμε πιο κάτω ένα παράδειγμα συγκεκριμένο με τη ρωσο-μαροκινή συμφωνία για την εκ

μετάλλευση των φωσφάτων), με μια τεράστια καθυστέρηση, βέβαια, σχετικά μ'όλους τους ανταγωνιστές του. Είναι εξάλλου πολύ χτυπητή η διαπίστωση οτι όταν πρόκειται να δικαιολογηθεί το ρώσικο ενδιαφέρον για τις αφρικανικές πρώτες ύλες, οι "σοβιετικοί" ιδεολόγοι είναι ανίκανοι να πάρουν τις αποστάσεις τους απο τα τετριμμένα των δυτικών ομοίων τους σχετικά με τη "συμπληρωματικότητα" μεταξύ ΕΣΣΔ και της χώρας που γίνεται η συμφωνία:

"Η Αφρική έχει ανάγκη απο μηχανές και εξοπλισμό. Σε αντάλλαγμα, είναι έτοιμη να δώσει πρώτες ύλες, καύσιμα και μια αυξημένη ποικιλία τελειωμένων προϊόντων. Αυτός ο τύπος ανταλλαγής ανοίγει καινούργιες προοπτικές συνεργασίας. Επίσης, η συνεργασία χωρών της ΚΟΜΕΚΟΝ με τα αφρικανικά κράτη για την εκμετάλλευση των φυσικών πηγών προσφέρει μεγάλες προοπτικές: πετρέλαιο κι αέριο (Αλγερία, Αίγυπτος, Λιβύη, Νιγηρία), σίδηρος (Αλγερία), φωσφάτα (Αλγερία, Αίγυπτος, Μαρόκο, Τυνησία), βωξίτης (Γουϊνέα, Γκάνα), ορυκτά ψευδαργύρου και μολύβδου (Αλγερία, Κονγκό, Μαρόκο, Ζάμπια), χαλκός (Ζάμπια), υδράργυρος και αντιμόνιο (Αλγερία), κασσίτερος (Νιγηρία) (...)

(10) Αυτή η θέση, που έντοτερνίζονται όρισμένοι δυτικοί έμπειρογνώμονες (βλέπε Petroleum Review, Σεπτ. 1979), όπως και η άμερικάνικη...ΣΙΑ άμφισβητείται πράγματι από άλλους έμπειρογνώμονες, που εκτιμούν οτι τά άποθέματα κιοι πραγματικές ικανότητες παραγωγής κι εξαγωγής τής

ΕΣΣΔ ύποτιμούνται πολύ (Φαϊνάνσιαλ Τάϊμς, 13 Νοεμβ. 1979).

(11) Ειπώθηκε απο βουλευτή στη Γαλλική Εθνοσυνέλευση, J.O. Debats A.N., 4 Νοεμ. 1978, σελ. 7061.

Η συνεισφορά των σοσιαλιστικών Κρατών στην εκμετάλλευση των εθνικών φυσικών πόρων και η αύξηση των αγορών των πρώτων υλών, των καυσίμων και των τελειωμένων προϊόντων αποτελούν, κατά τη γνώμη μας, το πιο αποτελεσματικό μέσο, το μέσο που ανοίγει τις μεγαλύτερες προοπτικές για το δυνάμωμα των σχέσεων των αναπτυσσόμενων χωρών με τις σοσιαλιστικές χώρες" (12)

3. Ο έλεγχος των πρώτων υλών

α. Ο βωξίτης

Η Αφρική διαθέτει 3 χώρες που παράγουν βωξίτη:

—Τη ΣΙΕΡΑ ΛΕΟΝΕ (745000 τόννοι το 1977), που η παραγωγή της είναι στα χέρια μιας τοπικής θυγατρικής της ελβετικής ALUSUISSE.

— Τη ΓΚΑΝΑ (275000 τόννοι), που μια εταιρία η GHANA BAUXITE είναι κατά 45% στα χέρια των Εγγλέζων της BRITISH ALUMINIUM (πρώην θυγατρικής της REYNOLDS που αγοράστηκε από τους Εγγλέζους) και η άλλη η VOLTA ALUMINIUM είναι εντελώς στα χέρια των αμερικάνικων εταιριών REYNOLDS και KAYSER (13)

— Τη ΓΟΥΙΝΕΑ, δεύτερη παραγωγό βωξίτη στον κόσμο με 12 εκατομμύρια τόννους (13% της παγκόσμιας παραγωγής). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Γουϊνέα του Σεκού Τουρέ είναι δорυφόρος της Ρωσίας από το 1956. Τρεις εταιρείες εκμεταλλεύονται σήμερα το βωξίτη στη Γουϊνέα:

* Η FRIGUIA (γαλλική και η πιο παλιά) εκμεταλλεύεται τα ορυχεία της FRIA (500 εκατομ. τόννοι απόθεμα). Ο βωξίτης μετασχηματίζεται επι τοπου σε αλουμίνα (650000 τόννοι το χρόνο). Οι μέτοχοι είναι το κράτος της Γουϊνέας (49%) το καναδικό γκρουπ NORANDA (19%), η PECHINEY (Πεσινέ, 18%), η BRITISH ALUMINIUM (5,5%), η ελβετική ALUSUISSE (5,5%) και η γερμανική VAW (2,5%). Η διαχείριση γίνεται από τους Γάλλους

* Η COMPAGNIE DES BAUXITES DE GUINEE εκμεταλλεύεται από το 1971 το ορυχείο του BOKE-SAN-GAREDI (300 εκατομ. τόννοι απόθεμα, 6,7 εκατομ τόννοι παραγωγή το χρόνο). Πέρα από το Κράτος της Γουϊνέας (49%) μέτοχοι είναι αμερικάνικα και καναδέζικα γκρουπ (ALCOA, ALCAN, MARTIN, MARIETTA, 38% συνολικά), η γαλλική PECHINEY (Πεσινέ, 5%), η γερμανική VAW (5%) και η ιταλική MONTEDISON (3%).

* Το ορυχείο της KINDIA (85 εκατομ. τόννοι απόθεμα, 2,5 εκατομ τόννοι παραγωγή το χρόνο) εκμεταλλεύεται η ΕΣΣΔ, που εισάγει σχεδόν το σύνολο της παραγωγής. Πράγματι ο βωξίτης είναι

Ετσι μετριέται η δύναμη πρωτοτυπίας της σοβιετικής "σοσιαλιστικής" σκέψης στον τομέα της "ανάπτυξης"! Η υποκρισία των χρησιμοποιούμενων επιχειρημάτων κρύβει άσχημα το γεγονός ότι η ρώσικη αρκούδα δελεάζεται απλά, όπως και οι δυτικοί ομοιοί της, από τα αφρικανικά πλούτη.

ένα από τα σπάνια ορυκτά, όπου η ΕΣΣΔ δεν είναι αυτόκλητος. Σημειώνουμε ότι μεταξύ 1971 και 1974 εισήγαγε από τη Γουϊνέα, Ελλάδα και Γιουγκοσλαβία 1,5 εκατομ. τόννους και το 1975 3,5 εκατομ. τόννους. Η Γουϊνέα έδινε ως το 1974 περίπου το 15% των εισαγωγών της (εκτός μιας απότομης συνολικής διακοπής το 1973), αλλά το ποσοστό ανέβηκε στο 53% των ρώσικων εισαγωγών το 1975 (14). Μετά το 1975 το ρώσικο στατιστικό δελτίο του εξωτερικού εμπορίου δεν δίνει πια λεπτομερειακές ενδείξεις ούτε των ποσοτήτων ούτε της τιμής του εισαγόμενου βωξίτη. Αλλά είναι γνωστό ότι η ΕΣΣΔ πληρώνει, και πληρώνει ακόμα, το βωξίτη της Γουϊνέας σε τιμές πολύ πιο κατώτερες από τις παγκόσμιες. Στη διάρκεια μιας ολόκληρης περιόδου, γράφει ο Εκόνομιστ με ζήλεια, "οι ρώσοι δεν πλήρωναν παρα 6 δολάρια τον τόννο το βωξίτη, ενώ οι αμερικάνοι πλήρωναν 23 δολάρια" (15)

Ετσι εξηγούνται και οι κατηγορίες των ηγετών της Γουϊνέας, υποχρεωμένων να αμφισβητούν την γαιοπρόσοδο των ορυχείων από το "μεγάλο σοσιαλιστικό αδελφό" και να απαιτούν συνεχείς αυξήσεις τιμών:

"το 1975, έπρεπε να γίνουν σκληρές συζητήσεις ώστε η ΕΣΣΔ να αποδεχτεί την ανύψωση της τιμής του βωξίτη διατηρούμενου στα 12 δολάρια τον τόννο, ενώ το ορυκτό είχε τιμή 21 δολάρια τον τόννο στην παγκόσμια αγορά" (16).

Στο τέλος του 1977, φαίνεται ότι η τιμή που πλήρωνε η ΕΣΣΔ το βωξίτη δεν αντιπροσώπευε ακόμα παρά τα 2/3 της παγκόσμιας τιμής (17). Δηλαδή, ο ρώσικος ιμπεριαλισμός συμπεριφέρθηκε με το βωξίτη της Γουϊνέας όπως οποι σδηποτε από τους δυτικούς ομοίους του που ληστεύουν μια μικρή καθυστερημένη χώρα. Φαίνεται, μάλιστα, ότι ξαναεξήγαγε ένα μέρος του μετάλλου που παρήγαγε σε χαμηλές τιμές στις ευρωπαϊκές αγορές χάρη σε συμφωνίες με τους κυριώτερους αντιπρόσωπους των καρτέλ παραγωγής αλουμινίου (18).

(12) Άρθρο της Azia i Afrika sevodnia (Η Ασία και η Αφρική σήμερα), Μόσχα, Νο 3, 1976. Αναπαραγωγή στο Problemes politiques et sociaux No 320, 30 Σεπτ. 1977, La Documentation française.

(13) "Mining Annual Review", 1979.

(14) Vnechnaia Torgovlia SSSR, ετη 1972-1977.

(15) The Economist, 2 Δεκ. 1978.

(16) Le Matin, 19 Δεκ. 1978.

(17) Europe Outremer, 10 Οκτ. 1977.

(18) Η Φαΐνάνσιαλ Τάϊμς, τής 20 Σεπτ. 1978 παρατηρεί ότι οι κυριώτεροι παγκόσμιοι παραγωγοί έχουν μηνυθεί βάσει του νόμου αντικάρτελ από την Επιτροπή τής ΕΟΚ, ιδιαίτερα γιατί αγόρασαν "Ρωσικό μέταλλο σε τρεις Ανατολικές χώρες και στην ΕΣΣΔ και γιατί τόβαλαν στην κυκλοφορία στην Εύρωπη με μια άλλη συμφωνημένη τιμή. Τό γεγονός ότι ο Ρώσικος ιμπεριαλισμός προμηθεύεται από τή μιά μεριά στην Αφρική βωξίτη σε χαμηλή τιμή και τό επανεξαγάγει από τήν άλλη μεριά αλουμίνιο στην Εύρωπη μέσα από συμφωνίες με κάρτελ δείχνει καλά ότι και γι' αυτόν, δέν πρόκειται τόσο γιά τίς περίφημες "ποσότητες ασφαλείας" τής χώρας αλλά γιά ένα καλό στέπωμα όσο δυνατό μεγαλύτερου κέρδους από τίς πρώτες ύλες στην παγκόσμια αγορά.

β. Τα φωσφάτα

Η Αφρική είχε το 1978 το 1/4 της παγκόσμιας παραγωγής αυτού του ορυκτού χρησιμοποιούμενου κατά 85% στην παραγωγή λιπασμάτων. Εκτιμάται ότι η Αφρική κατέχει τα 3/4 των γνωστών παγκόσμιων αποθεμάτων (65% στο Μαρόκο και 11% στη Νοτιοαφρικάνικη Ένωση). Οι αφρικάνοι παραγωγοί είναι (19):

Μαρόκο:	19,7	εκατομ.τόννοι	1978
Τυνησία:	3,7	"	"
Δυτική Σαχάρα:	0,3	"	"
Τογκό:	2,8	"	"
Σενεγάλη:	1,7	"	"
Νοτιοαφρικάνικη Ένωση:	2,6	"	"
Αλγερία:	1	"	"

Το Μαρόκο έχει την τρίτη θέση στην παγκόσμια παραγωγή (μετά τις ΕΠΑ και την ΕΣΣΔ) και είναι πρώτο στις παγκόσμιες εξαγωγές, έχοντας αποθέματα που μπορούν να καλύψουν για 400 χρόνια τις ανάγκες με το σημερινό ρυθμό.

Η ΕΣΣΔ, το 1978 εκμεταλλευόμενη τις τεράστιες οικονομικές δυσκολίες του Μαρόκου (πέσιμο της παγκόσμιας τιμής των φωσφάτων, κατά 50%, ψηλό εξωτερικό χρέος περίπου 50% του ΑΕΠ κλπ) υπέγραψε μια συμφωνία που της εξασφάλισε 2 εκατομ. τόννους το χρόνο, που θα έφταναν τα 10 εκατομ. το 1990, σε αντάλλαγμα μιας επένδους δυο δις δολλαρίων σε ένα καινούργιο ορυχείο στη Μεσκάλα, στο Νότο, μιας σιδηροδρομικής γραμμής και ενός λιμανιού για τη μεταφορά και την εξαγωγή του ορυκτού στην ΕΣΣΔ (20) Αυτή η συμφωνία κάνει την ΕΣΣΔ τον πιο μεγάλο

ξένο επενδυτή στο Μαρόκο (αν και περιορισμένο σε ένα τομέα αρκετά προσδιορισμένο), και της εξασφαλίζει τον έλεγχο περίπου του 1/5 της Μαροκινής παραγωγής. Είναι ήδη όμως ο δεύτερος παγκόσμιος παραγωγός και ο τρίτος παγκόσμιος εξαγωγέας. Η υπόθεση που έρχεται αμέσως στο μυαλό είναι η πιθανότητα ενός καρτέλ με τη μαροκινή αστική τάξη για ν' ανέβουν οι τιμές. Αλλά είναι πιο πιθανό να γίνει η ΕΣΣΔ προσεχώς εισαγωγέας αυτού του ορυκτού και ότι αναζητά, για την εγγκατάσταση της στο Μαρόκο, να αυξήσει την εσωτερική κατανάλωση λιπασμάτων, ώστε να καλυτερέψει τα καταστροφικά αποτελέσματα της γεωργίας της. Τα ρώσικα ορυκτά όμως είναι λιγώτερο πλούσια από τα μαροκινά και τα ορυχεία που βρίσκονται στο νησί Κολά και στο Νότιο Καζακιστάν, δηλ. μακριά από το ουκρανικό σιτάρι... Σύμφωνα με μια ειδικευμένη έκδοση:

"το κόστος εξόρυξης και παραγωγής των 15 συγκεντρωμένων ορυκτών θα είναι τόσο χαμηλότερο από το αντίστοιχο κόστος των ρωσικών που, ακόμα και αν προστεθούν οι επιβαρύνσεις μεταφοράς, το κόστος των μαροκινών και ιορδανικών ορυκτών όταν φτάσουν στα ρωσικά λιμάνια θα είναι ακόμα πολύ ενδιαφέρον" (21).

Με άλλα λόγια, αυτό που ο ρώσικος ιμπεριαλισμός πήγε να αναζητήσει στην Αφρική, είναι ακριβώς ότι ενδιαφέρει και τους δυτικούς ομοίους του, δηλ. η προμήθειά πρώτων υλών σε φτηνή τιμή για τη βιομηχανία του και η μεταπώλησή τους στην παγκόσμια αγορά σε μεγαλύτερες τιμές ώστε να τσεπώνουν αυτοί τη διαφορά αντί των παραγωγών χωρών. ■

(19) *Annales des Mines*, Σεπτ.-'Οκτ. 1979.

(20) Φαϊνάνσιαλ Τάϊμς, 31 Γενάρη 1978 και Moscow Narodny Bank Press Bulletin, 1 Φλεβάρη 1978. "Εντελώς κατά τύχη την ίδια περίοδο η ΕΣΣΔ άρχισε νά δίνει στο Μαρόκο όπλα προσαρμοσμένα στην πάλη ενάντια στο Πολισάριο και ήδη χρησιμοποιούντουσαν απ' αυτό (*Le Nouvel Economiste*, 20 Φλεβάρη 1978). Η γαλλική Μόντ, 14 Μάρτη 1980, δη-

μοσιεύοντας μία δήλωση του Χασσάν ΙΙ γράφει ότι "ο βασιλιάς αποδέχεται ότι τό Μέτωπο Πολισάριο είχε την πάνω βόλτα σχετικά με τὰ Μαροκινά στρατεύματα ως τήν ημέρα που κι' αυτά προμηθεύτηκαν από τό σοβιετικό στρατόπεδο, τό ίδιο ύλικό, καλύτερα προσαρμοσμένο στο πεδίο τής μάχης από εκείνο που έδιναν οι Δυτικοί".

(21) *Phosphorus and potassium*, Σεπτ.-'Οκτ. 1979 Η ΕΣΣΔ εισάγει επίσης φωσφάτα από την Ιορδανία

Άλλα κείμενα για τη ΡΩΣΣΙΑ

*"Επανάσταση και αντεπανάσταση στη Ρωσία" Κομ. Πρόγραμμα Νο 2

*"Ρωσία: ο μύθος του "σοσιαλιστικού σχεδιασμού" Κομ. Πρόγραμμα Νο 5

*"Ο "υπαρκτός σοσιαλισμός": καπιταλισμός 100%", *"Ρωσία: το Σύνταγμα μια ακόμα απόδειξη της καπιταλιστικής φύσης της" Κομ. Πρόγραμμα Νο 7

*"Ρωσία: Σοσιαλισμός η ατομική παραγωγή;", *"Ρωσία: η εμπειρία του Κτσεκίνο", *"Η δημιουργία των "Λαϊκών Δημοκρατιών" Κομ. Πρόγραμμα Νο 8

*"Struttura economica e sociale della Russia d' oggi", edizioni il programma comunista 1976

*Dialogato con Stalin, edizioni sociali 1975

*Dialogato con i morti

*Le Marxisme et la Russie, editions programme communiste και άλλα

ΙΤΑΛΙΑ: Καταστολή και κατάσταση στις φυλακές

Η κατάσταση στην Ιταλία χαρακτηρίζεται από έναν ανεβασμένο αριθμό του ποινικού πληθυσμού (γύρω στους 35.000 κρατούμενους των οποίων 3-4 χιλιάδες πολιτικοί). Ένας πληθυσμός που δεν μειώνεται παρά την αμνηστία και την αποποινικοποίηση των κατώτερων εγκλημάτων.

Τα δυο τρίτα των φυλακισμένων περιμένουν να δικαστούν και είναι λοιπόν αποστερημένοι από την ελευθερία, χωρίς καμιά δίκη να επικυρώνει την υποτιθέμενη ενοχή τους. Είναι ο κατηγορούμενος που πρέπει να αποδείξει την "αθωότητα" του!

Είναι για τους πολιτικούς κρατούμενους (των οποίων οι πράξεις έχουν σχέση με την ένοπλη πάλη, είτε την εξάσκησαν είτε όχι) που επινοήθηκαν οι φυλακές "μέγιστης ασφάλειας". Η κατασκευή νέων φυλακών αποτελεί ένα σημαντικό κεφάλαιο στον προϋπολογισμό της κυβέρνησης. Αρκεί να σκεφτεί κανείς ότι για τα 3 χρόνια, από το 1981 μέχρι το 1983, οι δαπάνες για την κατασκευή σχολείων ήταν 80 δις λίρες. Οι "ειδικές φυλακές" αποτελούν πραγματικούς χώρους βασανιστηρίων, όχι νοτιοαμερικανικού τύπου, αλλά ενός βασανιστηρίου ραφιναρισμένου, ψυχολογικού, ψυχοσωματικής εξολόθρευσης: ατομικά κελιά, απομόνωση 23 ώρες το 24ωρο, καμιά ανθρώπινη επαφή ούτε με τους ίδιους τους δημόσιους τους, πόρτες που ανοίγουν και κλείνουν ηλεκτρονικά, συνομιλία με την οικογένεια και τους δικηγόρους διαμέσου τζαμιών χωρίς μικρόφωνο κλπ.

Οι κυβερνήσεις που διαδέχονται η μια την άλλη στην διεύθυνση του ιταλικού κράτους τα τελευταία χρόνια, έδωσαν πάντα την πρώτη θέση στην "πάλη ενάντια στην τρομοκρατία" ανάμεσα στα διάφορα "καθήκοντα" της χώρας. Αυτός ο αγώνας οδηγήθηκε με έναν τρόπο που προσπαθούμε να δώσουμε περιληπτικά στη συνέχεια.

1) Η πιο σκληρά κατασταλτική πρωτοβουλία, στα όρια της νομιμότητας συνδιασμένη με την παρανομία απλά-απλά, γίνεται χτυπώντας στο σωρό, στα τυφλά, αποκτώντας έτσι μια "πειρά" για το κτύπημα στη συνέχεια με ένα τρόπο πιο εκλεκτικό και πιο "σίγουρο". Αυτό το είδος της παρανομίας έγινε γενικά ανεκτό σαν ένα αναγκαίο κακό, αλλά...προσωρινό, ακόμα και από τους ρεφορμιστικούς τομείς του κρατικού μηχανισμού, κακό στο οποίο -λέγανε- δεν θα καταφευγε κανείς πια, όταν η κοινωνική ειρήνη θα είχε αποκατασταθεί και η τρομοκρατία θα είχε νικηθεί. Όλες οι κυβερνήσεις καυχόντουσαν ότι έδωσαν τη χαριστική βολή στην τρομοκρατία, όλες οι κυβερνήσεις συντήρησαν και στην πραγματικότητα δυνάμωσαν τις παράνομες κατασταλτικές πρακτικές μετατρέποντας τις στη συνέχεια σε άρθρα του νόμου. Είναι έτσι λοιπόν που γίνανε μάρτυρες εδώ και 3 χρόνια στη σφαγή της οδού Fracchia στη Γενοβα (Τζένοβα), όπου 4 μέλη των Ερυθρών Ταξιαρχιών αιφνιδιαστήκαν στο σπίτι τους και δολοφονήθηκαν στη διάρκεια μιας "σύγκρουσης" όπου (οι ίδιες οι αστικές εφημερίδες το αναγνώρισαν) οι δυνάμεις της τάξης πυροβόλησαν πάνω από 90 φορές, την ίδια στιγμή όπου ένας μόνο από τους ερυθροταξιαρχίτες είχε τον χρόνο να απαντήσει. Έχουν γίνει πραγματικές εκτελέσεις, σε μπλόκα της αστυνομίας ή στο δρόμο, ακόμα και αθών πολιτών, τρομαγμένων από τους αστυνομικούς με πολιτικά που προσπαθούσαν να τους σταματήσουν με το όπλο στο χέρι. Όλα αυτά δεν είναι προσωρινά. Το 1982 έγινε ένα πραγματικό σκάνδαλο όπου είχαν καταγγελλθεί βασανιστήρια που έγιναν από αστυ-

νομικούς σε ερυθροταξιαρχίτες κατά τη διάρκεια της κράτησης του στρατηγού του ΝΑΤΟ, Ντόζιερ.

Χωρίς να μιλήσουμε για τις συλλήψεις των δικηγόρων που υπερασπίζονταν τους τρομοκράτες ή των διευθυντών των περιοδικών αντιπληροφόρησης όπως του Φιορίλλο της "Διεθνούς ανταποκρισης" (CORRISPONDENZA INTERNAZIONALE), που κατηγορούνται οτι είχαν γραπτές επαφές με πολιτικούς κρατούμενους και οτι έκαναν την απολογία των εγκλημάτων τους, δημοσιεύοντας τις πολιτικές τοποθετήσεις των κρατούμενων.

Αν προσθέσει κανείς σ' αυτό το αδίκημα της "ηθικής βοήθειας", μπορεί να έχει μια εικόνα της άνεσης με την οποία η καταστολή μπορεί να οργανώνεται "κάτω από τον πλήρη σεβασμό του νόμου". Περίτο να προσθέσουμε πως οι "εγκυήσεις" για τους κρατούμενους καθώς και τους συγγενείς τους και φίλους παραβιάζονται καθημερινά μέχρι το σημείο να ζητιούνται νομοθετικές επεμβάσεις για να μετατραπούν οι παράνομες πρακτικές σε νόμιμες.

2) Οι ερμηνευτικές και νομοθετικές τροποποιήσεις συνιστούν το δεύτερο σημείο του πρακτικού σχεδίου καταστολής: η τεράστια επέκταση της προφυλάκισης που για εγκλήματα που διαπράχθηκαν ενάντια στο κράτος, μπορεί να φτάσει μέχρι και 12 συνεχή χρόνια!

Το άρθρο 90 αποκλείει την παραλαβή δεμάτων με τρόφιμα, ρούχα κλπ από τα έξω. Περιορίζει την επικοινωνία απαγορεύοντας την απόλυτα ανάμεσα στους φυλακισμένους, ακόμα και μεταξύ φυλακισμένων που είναι συγγενείς, υποχρεώνει σε επικοινωνία με τζάμια σαν χώρισμα τόσο για τις οικογένειες όσο και για τους δικηγόρους, επιτρέπει τις συνεχείς έρευνες πολλές φορές την ημέρα περιλαμβανόμενων & ερευνητών στον κόλπο και στον προκτό, που γίνονται ακόμα και με τη βία. Προβλέπει επίσης "παρατεταμένο έλεγχο", δηλ. απόλυτη απομόνωση 24 ώρες το 24ωρο, σε όλες τις ειδικές φυλακές καθώς και σε εκείνες στις οποίες μεταφέρονται οι κρατούμενοι για τις δίκες.

3) Η πολιτικο-δικαστική πρωτοβουλία που μπορούμε να αποκαλέσουμε "επιχείρηση μεταμέλλεια" συνίσταται στην εισαγωγή του μέτρου της μεγάλης μείωσης της ποινής και της διευκολυνόμενης προσωρινής ατομικής απελευθέρωσης για όσους συνεισφέρουν με οριστικό τρόπο στο έργο της δικαιοσύνης, δηλ. σε όσους μπάξουν μέσα στη φυλακή τους συντρόφους τους. Πολλές ονομαστές "αυθόρμητες" συνεργασίες με τη δικαιοσύνη βρωμάνε από ένα χιλιόμετρο, αλλά εξυπηρετούν το διοικητικό σώμα που πανω στη βάση των δηλώσεων του "μετανοιωμένου" ανατρέπει το αποδεικτικό σύστημα, δηλ. δεν χρειάζονται πια συγκεκριμένες αποδείξεις για να συλληφθεί κάποιος: αρκεί ο λόγος ενός "μετανοιωμένου". Βρίσκεται κανείς, έτσι, μπροστά σε τερατώδη σκηνικά όπου είναι ο κατηγορούμενος χωρίς αποδείξεις που πρέπει να αποδείξει την αθωότητα του, πράγμα που γίνεται πιο εύκολο αν "μετανοιώσει" και "συνεργαστεί", μπαίνοντας έτσι σε έναν καταχθόνιο φαύλο κύκλο.

4) Στην επιχείρηση "μεταμέλλεια" που τα αποτελέσματα δεν ήταν & τόσο θαυμαστά, προστίθεται μια πρωτοβουλία πιο ραφιναρισμένη, πιο επιτηδευμένη αυτή της "διάστασης". Διάσταση προφανώς με την ένοπλη πάλη, αλλά επίσης σε σχέση και με κάθε μορφή βίας, ίδια με αυτή

που ζητούν τα συνδικάτα της ταξικής συνεργασίας από τους εργαζόμενους, όταν τους καλούν σε απεργίες "ενάντια στην τρομοκρατία" ή με την ευκαιρία των εκλογών στα εργοστάσια. Είναι φυσικό ότι συγκεκριμένοι τομείς του πολιτικού και συνδικαλιστικού μηχανισμού στηρίζουν αυτή την ιδιαίτερη μορφή της "διάστασης". Ένα στηρίγμα για το αρχίνισμα αυτής της πρωτοβουλίας δόθηκε από συγκεκριμένες διακηρύξεις κριτικής της γραμμής και της στρατηγικής του "ένοπλου κόμματος", που έγιναν από πτέρυγες των "μαχόμενων οργανώσεων", που έχοντας αναθεωρήσει το πολιτικό τους παρελθόν & την πρακτική τους, άρχισαν καθημερινά να παίρνουν όλο και περισσότερες αποστάσεις σε σχέση με άλλες πτέρυγες που δεν διατίθενται να σβήσουν με μια μονοκοντυλιά χρόνια ολόκληρα ένοπλης πάλης. Το γεγονός είναι ότι το πάροσμη από αυτής της "απόστασης" χρησιμοποιήθηκε επίσης για να διαφοροποιήσει και την επιβαλλόμενη ποιηή στους μεν & στους δε. Το πολιτικό σκεπτικό που βγήκε από αυτή την υπόθεση είναι κατά βάθος, ότι το προλεταριάτο πρέπει να καταπολεμά την ύπαρξη των ένοπλων ομάδων και όχι τη δράση του αστικού κράτους και τελικά απορρίπτει την αναγκαιότητα κάθε βίαιης δράσης ενάντια στο κράτος και τους δημοκρατικούς θεσμούς.

Σε ορισμένες τοποθετήσεις —όπως αυτή που είχε την υπογραφή "μια φυλακισμένη γενιά" και που συντάχθηκε από μερικούς κατηγορούμενους της δίκης της "7 Απρίλη" και άλλους όπως ο Το νι Νέγκρι— διακηρύσσεται ότι η οπισθοχώρηση του ιταλικού δημοκρατικού κράτους, μέσα στο αυλάκι μιας καθημερινά όλο και πιο βαθιάς οικονομικοκοινωνικής κρίσης, πρέπει να καταπολεμηθεί στηριζόμενοι στους εσωτερικούς τομείς, στους νόμους της δημοκρατίας τους πιο ευνοϊκούς για μια "πολιτική" λύση του προβλήματος της ένοπλης πάλης, προσφέροντας μια ειρηνοποίηση στο κράτος και μια κοινή πάλη μαζί του μέχρι αυτό το δεύτερο προσαρμοστεί στα νέα καθήκοντα της κοινωνικής ειρηνοποίησης.

Είναι φανερό πως αυτή η προσφορά σημαίνει στην πραγματικότητα την αποδοχή ενός από τους παράγοντες της καπιταλιστικής δράσης του κράτους, δηλ. τη διαφοροποίηση ανάμεσα σε στοιχεία ειρηνιστικά και συνεπώς "δυνάμενα να επαναποκτηθούν" και σε στοιχεία "μη δυνάμενα να επαναποκτηθούν" και που πρέπει συνεπώς να κατασκευαστούν ειδικά. Μια από τις σκοπιές αυτής της "επιχείρησης διαχωρισμού" αντιπροσωπεύεται με την απομόνωση και τη φυσική εξόντωση των "αμετανόητων" αγωνιστών και με την ποινικοποίηση σε βαθμό εγκλήματος κάθε εξέγερσης, κυρίως εργατικής: βλέπε τη δίκη των "61 της FIAT" το 1978, αλλά επίσης & των μαχητικών στοιχείων στην ALFA ROMEO, στη MARELLI και σε άλλες επιχειρήσεις που ακολούθησαν. Αυτό το ντοκουμέντο τοποθετείται λοιπόν στο επίπεδο του ανοίγματος μιας σύγκρουσης ανάμεσα στους πολιτικούς κρατούμενους και στο κράτος, της οποίας το άμεσο αντικείμενο είναι η βελτίωση των συνθηκών κράτησης στις φυλακές &

μελλοντικά η δημιουργία των προϋποθέσεων για την εγγυημένη επιστροφή τους στην "αστική ζωή"

Αυτή η πρόταση δεν μπορούσε να μη θέσει σε κίνηση μια αναμενόμενη και ζωντανή μάχη στους κύκλους της αριστεράς, στις φυλακές και έξω από αυτές. Από την άλλη πλευρά αγγίζει ένα αληθινό πρόβλημα: η μάζα και η ποιότητα των πολιτικών κρατούμενων στην Ιταλία από τη στιγμή που άρχισαν να κάνουν τους λογαριασμούς τους με το παρελθόν τους και να βάζουν σε συζήτηση τις επιλογές τους, συνιστούν ένα πρόβλημα συγκεκριμένο: το πρόβλημα ενός πολιτικού απολογισμού, καθώς και των προοπτικών βραχυπρόθεσμα. Το ντοκουμέντο του Νέγκρι και των συντρόφων του κάνει έναν απολογισμό και προσφέρει μια προοπτική σε όσους δεν είναι πια τόσο σίγουροι για τη στρατηγική της ένοπλης πάλης. Και πρόκειται για μια προοπτική που μπορεί να τελειοποιηθεί, αν και σήμερα οι μορφές απομάκρυνσης από την ένοπλη πάλη δεν μετριούνται πια.

Είναι σαφές λοιπόν ότι αφορίζοντας τους υπογράφοντες αυτού του ντοκουμέντου σαν προδότες, οι διαφωνούντες αρκούνται σε μια αντίδραση εντελώς ηθικολόγα, αν και εντελώς κατανοητή και δικαιολογημένη και αποφεύγουν στην πραγματικότητα να αντιμετωπίσουν πολιτικά το πραγματικό πρόβλημα που η ίδια η τροχιά της ένοπλης πάλης έβγαλε στο φως: ποιά ταξική προοπτική μπορεί να προωθηθεί, που να μην είναι η ένοπλη πάλη έτσι όπως έγινε μέσα από τις διάφορες ιδεολογίες των "μαχόμενων οργανώσεων", χωρίς την απάρνηση της χρήσης βίας και στηριζόμενη στον πραγματικό χώρο της επανάληψης της ταξικής προλεταριακής πάλης; Για μια ακόμα φορά, όπως επίσης και στο επίπεδο της απάντησης στην αστική καταστολή, το βασικό πρόβλημα είναι εκείνο του σωστού καθορισμού του πλαισίου των ζητημάτων, ώστε μέσα σε αυτό να παρθούν πρωτοβουλίες που οδηγούν στη συνένωση δυνάμεων γύρω από πλατφόρμες πάλης που αντιστοιχούν πραγματικά στις ανάγκες της ταξικής αναδιοργάνωσης του προλεταριάτου.

Το κατασταλτικό σχέδιο δράσης, που δεν είναι διόλου ηλίθιο, μπορεί να καταπολεμηθεί με την αποφασιστική μετακίνηση από το επίπεδο αυτού που οι Ερυθρές Ταξιαρχίες αποκαλούν "το όλο και πιο ψηλό επίπεδο σύγκρουσης" ενάντια στον πρωταρχικό εχθρό, το κράτος, σε ένα επίπεδο που σήμερα φαίνεται πιο αποφασιστικό και σίγουρα λιγότερο ενθουσιώδες που είναι η ανεξάρτητη προλεταριακή οργάνωση τόσο στο διοικητικό και συνδικαλιστικό επίπεδο όσο και σε κείνο της αυτοάμυνας. Είναι σε αυτό το επίπεδο που οι εξεγερτικές και επαναστατικές ενέργειες πρέπει να καναλιζαριστούν, βάζοντας όχι μονάχα το πάθος για αγώνα, αλλά επίσης την εμπειρία που κατακτήθηκε μέσα από τον ένοπλο αγώνα, ώστε ο καινούργιος κύκλος των προλεταριακών αγώνων που ήδη αρχίζει να προδιαγράφεται στον ορίζοντα, να μπορέσει να βρει σταθερά σημεία ώστε να στηριχτεί και να αναπτυχθεί. ■

Η καταστολή στην Πολωνία

Μέ την ανάπτυξη της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης, τα αστικά κράτη στη Δύση και στην Ανατολή, δεν σταματούν να δυναμώνουν τα κατασταλτικά τους οπλοστάσια για να δαμάσουν τις εκρήξεις θυμού και την εξέγερση του κοινωνικού κινήματος και σε πρώτο λόγο των εργατικών μαζών. Αυτό το δυνάμωμα όλου του καταπιεστικού αστικού μηχανισμού είναι ένα στοιχείο της επίθεσης που οι αστικές δυνάμεις και κράτη έχουν εξαπολύσει για να διατηρήσουν και να επεκτείνουν τα προνόμια τους. Είναι ενδιαφέρον να καταρτήσουμε έναν πίνακα των κατασταλτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται από τα αυτοαποκαλούμενα σοσιαλιστικά και λαϊκά κράτη για να διατηρήσουν τη θηριώδη τυραννία με την οποία ζητούν να προφυλάξουν την καπιταλιστική κυριαρχία τους. Κι αυτό όχι για να συντηρήσουμε τους ανθρωπιστικούς θρήνους των μικροαστών που είναι πάντα έτοιμοι να κινητοποιηθούν όταν οι εργαζόμενες και εκμεταλλευόμενες μάζες είναι ήδη θύματα, και τόσο ταχέως στο να σιώπουν ή στο να βγάζουν με μίσος κραυγές διαμαρτυρίας όταν οι μάζες ορθώνονται ενεργητικά και ανταποδίδουν χτύπημα στο χτύπημα. Θέλωμε αντίθετα να δεξιάσουμε εδώ τη σύμπλευση, στις μεθόδους της καταστολής, της ιερής συμμαχίας της αντεπαναστάσης, με τη Δύση, και ποιά είναι τα συγκεκριμένα εμπόδια που παντού η πάλη πρέπει και θα πρέπει να αντιμετωπίσει για να οργανωθεί δραστικά και να νικήσει.

Κατά τη διάρκεια του σπασίματος των εξεγέρσεων στο Λούμπλιν (LUBLIN) και στην Ζιέλοβα Γκόρα (ZIELOVA GORA) στις 31 Αυγούστου τα ZOMO (I) χρησιμοποίησαν ένα νέο εξαιρετικά βάρβαρο όπλο. Πρόκειται για μία λυχνία με δυνάτους φακούς, τοποθετημένη πάνω σε τεθωρακισμένο. Οι ακτίνες της είναι τόσο ισχυρές ώστε βάζουν φωτιά στα ρούχα μέσα σε 2 με 3 δευτερόλεπτα, και στα αντικείμενα από ξύλο μέσα σε 15 δευτερόλεπτα. Μιάς και είναι κατασκευασμένο στην Ανατολική Γερμανία ονομάστηκε ήδη η "ρώσικη νά-πάλμ".

ΤΑ ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΤΑ ZOMO

1) **Ρόπαλα:** Υπάρχουν πολλά είδη. Συνήθως χρησιμοποιούν ρόπαλα από καουτσούκ, μήκους ενός μέτρου, που έχουν μία σιδερένια βέργα στο εσωτερικό τους (κατασκευασμένα στη Δυτική Γερμανία). Ένα δυνατό χτύπημα από ένα τέτοιο ρόπαλο σπάει τα κόκκαλα και προκαλεί εσωτερικά τραύματα (πληγές).

2) **Αέρια:** Παράγονται με μορφή χαρτονένιων φυσιογυίων που ονομάζονται "UGU 2000".

*Άλλα ακόμη πιο επικίνδυνα έρχονται από την Ανατολική Γερμανία. Έχουν τη μορφή μεταλλικών φυσιογυίων. Όταν το αέριο παίρνει φωτιά η συ-

(1) Τα ZOMO είναι ένας επαγγελματικός σχηματισμός 20.000 με 25.000 ανδρών, πολύ καλά πληρωμένων και απασχολούμενων. Τα καθήκοντά τους είναι να διαλύουν τις διαδηλώσεις των δρόμων και να "ειρηνοποιούν" τις επιχειρήσεις όπου γίνονται απεργίες. Τα ZOMO σχηματίστηκαν στα εκπαιδευτικά στρατόπεδα της Τσεχοσλοβακίας. Εγιναν το 1973 και τα στοιχεία που τα σχηματίζουν στρατολογήθηκαν κατά γενική άποψη από κοινούς ποινικούς που βλεπόνταν έτσι τις ποινές τους να μειώνονται.

κουασία θερμαίνεται και γίνεται κόκκινη προκαλώντας πολύ βαριά εγκαύματα σε οσούς αγγίζει.

3) **Τα κανόνια νερού:** εκσφενδονίζουν νερό με πίεση που μπορεί να φτάσει τα 250 κιλά και προκαλούν βαριά τραύματα. Τις περισσότερες φορές το νερό είναι χρωματισμένο με ένα ανεξίτηλο χρώμα, με σκοπό να σημαδεύει τους "υποκινητές" ώστε να εντοπίζονται γρήγορα από τα ZOMO ή τα ROMO (2)

4) **Καπνογόνα:** αυτά είναι Τσέχικης κατασκευής, και προκαλούν βαριά τραύματα στα μάτια.

5) **Εκωφαντικές χειροβομβίδες:** αυτές είναι κατασκευασμένες στην Ρωσία και προκαλούν τέτοιες εκρήξεις που μπορούν να κουφάνουν και να ζαλίσουν για αρκετά λεπτά.

6) **Αέρια που προκαλούν παραλυσία:** αυτά, κατασκευής Τσέχικης ή Δυτικογερμανικής, μοιάζουν ιδιαίτερα με τις χειροβομβίδες που χρησιμοποιούνται από τα CRS (Γαλλικά MAT). Εκσφενδονίζονται είτε από πιστόλι είτε από τουφέκι. Είναι κλεισμένα σε μια αμπούλα η οποία σπάζοντας απελευθερώνει συμπηκνωμένο (υπό πίεση) αέριο. Αυτό προκαλεί βαριά τραύματα στα μάτια, συνεχής εμετός, και σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να προκαλέσει καρδιακές επιπλοκές (παρόμοιες με αυτές του αερίου CS που χρησιμοποιήθηκαν από τα CRS ή από τους μπάτσους στο Μπρίξτον.)

(2) Τα ROMO είναι ένας σχηματισμός που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες του κράτους-πολέμου. Οι άντρες τους προέρχονται κατά μεγάλο μέρος από το "Εβελοντικό Εφεδρικό Σώμα Αστυνομίας". Εξίσου επίσης από παλιούς στρατιώτες του στρατού υπεράσπισης των συνόρων. Η υπηρεσία τους είναι από 3 έως 6 μήνες. Τα καθήκοντά τους είναι να περιπολούν και να διαλύουν τις διαδηλώσεις. Αντίθετα από τα ZOMO, δεν είναι οπλισμένοι με πυροβόλα όπλα, αλλά με ρόπαλα "κατασκευασμένα στην Δυτική Γερμανία".

ΝΙΓΗΡΙΑ

Η αναγκαστική έξοδος: εξορία ή κανόνας;

Η Νιγηρία επικαλούμενη "σοβαρούς λόγους έκτακτης ανάγκης", έδιωξε πάνω από 2.000.000 προλετάριους μετανάστες από τη Γκιάνα (στην πλειοψηφία), το Καμερούν, το Μπενίν, το Τογκό την Ανω-Βόλτα και το Τσαντ, μετά από μια φρενήρη κούρσα εκβιομηχανοποίησης που ανακόπηκε από την κρίση (ευδεικνιστικά αναφέρουμε ότι η παραγωγή πετρελαίου έπεσε από τα 2,3 εκατομ. βαρέλια τη μέρα σε 800.000 βαρέλια τη μέρα).

Αυτή η έξοδος προκάλεσε την "αγανάκτηση" της κοινής γνώμης στη Δύση. Αλλά όμως τι διαφορετικό πράγμα έκανε η Νιγηρία από αυτό που έκαναν και κάνουν οι μεγάλες μητροπόλεις του αστικού "πολιτισμού" (σε μικρότερη κλίμακα, είναι αλήθεια); Ποια είναι η υπερβιομηχανοποιημένη χώρα που, τα τελευταία χρόνια, δεν έδιωξε ένα μεγάλο αριθμό εργαζόμενων μεταναστών & δεν εμπόδισε με όλα τα μέσα την είσοδο άλλων; Ποια είναι η χώρα που δεν έριξε την ευθύνη της κρίσης και της ανεργίας στους "ξένους" που έρχονται "να φάνε το ψωμί μας"; Αρχεί να σκεφτούμε την Αγγλία, Γερμανία και Γαλλία....

Ένας, λοιπόν, είναι ο ένοχος: ο τρόπος παραγωγής που βασίζεται πάνω στο μετασχηματισμό της εργατικής δύναμης και αρα των ανθρώπινων μπράτσων σε εμπορεύματα. Ένας τρόπος παραγωγής που η Νιγηρία εισήγαγε, ένας τρόπος παραγωγής που η υπερβιομηχανοποιημένη Δύση καυχείται ότι εισήγαγε στη Νιγηρία!

ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Οι τελευταίες εκλογές στη Δ.Γερμανία και στη Γαλλία επίβεβαίωσαν την εύκολη διαπίστωση, που είχε κάνει ακόμα και ο ... Κίσιγκερ. Με την παγκόσμια οικονομική κρίση του 1975, η πολιτική κατάσταση έγινε πολύ πιο ρευστή στις καπιταλιστικές χώρες: κυβερνήσεις της "δεξιάς" & "αριστεράς" διαδέχονται η μια την άλλη χωρίς μια λογική που να είναι προφανής, όπως γινόταν στο παρελθόν. Οι αλλαγές αυτές στη διακυβέρνηση γίνονται μάλλον περισσότερο βάση της εμπειρικής παρατήρησης ότι "όποιος κυβερνάει υφταίει" και, δεδομένου ότι ανήμασε στις επίσημες πολιτικές γραμμές των δυο κυριώτερων πολιτικών δυνάμεων δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές, δεν στοιχίζει τίποτα στον εκλογέα να δοκιμάσει την "εναλλακτική λύση".

Ετσι είδαμε τη σουηδική σοσιαλδημοκρατία, που πέρασε στην αντιπολίτευση γιατί δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει την κρίση, να ξαναγυρνάει στην κυβέρνηση με ένα πρόγραμμα πολύ πιο "αριστερό" (με την έννοια βέβαια του...κρατικού παρεμβατισμού) από εκείνου που είχε πριν. Με ανάλογη διαδικασία σημειώνεται στις ΕΠΑ, ό-

που η "ρηγνανο-οικονομία" δεν έφερε καμιά ανάκαμψη και μάλιστα αναγκάστηκε να κάνει πολλές φορές πίσω, όπως έγινε με τον προσανατολισμό της πολιτικής της σε διεθνές επίπεδο. Μονάχα μια οικονομική ανάκαμψη, εντελώς ανεξάρτητη από τα μέτρα που πάρθηκαν θα μπορούσε να ανανεώσει την εμπιστοσύνη στο Ρήγκαν και να αποτρέψει την μελλοντική εκλογική του αποτυχία. Στη Γερμανία διαπιστώθηκε ακριβώς η αντίθετη διαδικασία. Η "εναλλακτική λύση" έγινε σε βάρος των σοσιαλδημοκρατών (και του ουδετερόφιλου κινήματος που αρχίζει και σχηματίζεται), ενώ πέρασε μπροστά το "κόμμα της ασφάλειας". Στη Γαλλία, παράλληλα, η σοσιαλιστική κυβέρνηση με "κομμουνιστική" συμμετοχή δείχνει ότι δεν έχει καμιά ρετσέτα για να λύσει τα προβλήματα της οικονομικής κρίσης κι' ότι είναι αναγκασμένη να συμπεριφέρεται σχετικά με το τι κάνει και λέει ο "αντίπαλος", με ότι βέβαια αυτό έχει, σαν αποτέλεσμα στο εκλογικό επίπεδο, όπως και διαπιστώθηκε στις δημοτικές εκλογές όπου απειλήθηκε με ήττα απ' την αντιπολίτευση.

Εκθεση ΚΑΧΑΝ: ο σιωνιστής δήμος «νίπτει τας χείρας του»

Η δημοσίευση της επιτροπής έρευνας Καχάν προκάλεσε αίσθηση στο Ισραήλ και στο δυτικό κόσμο. Όλος ο πολιτικός κόσμος αναμόλυψε "Ξαφνικά" το ρόλο που έπαιξαν οι σιωνιστές χασάπηδες στην προετοιμασία και οργάνωση των σφαγών της Σάμπρα και Σατίλα με τη βοήθεια των λιβανέζων φαλαγγίτων.

Επιπλέον όλοι, με μια αισχρή επιμονή, εκθειάζουν την "ισραηλινή δημοκρατία" που ήταν ικανή να ρίξει φως πάνω σε μερικές "υπερβολές", αποσιωπώντας το γεγονός ότι αυτή η δημοκρατία δεν μπορεί να υπάρξει παρά αν στηρίζεται πάνω σε μια συστηματική πολιτική διακρίσεων στ' όνομα του "εβραϊκού προνόμιου" απέναντι στον αραβικό πληθυσμό και πάνω σε μια πολιτική άγριων και συνεχών στρατιωτικών επιθέσεων εδώ & 30 χρόνια.

Τέλος, όλες οι αστικές και "αριστερές" δυνάμεις στην Ευρώπη αποσιωπούν την ενεργή συνεργασία των ιμπεριαλιστικών κρατών και της Διεθνούς Δύναμης Επέμβασης (ΔΔΕ), με τη Γαλλία επικεφαλής που έκανε δυνατή τη σφαγή στη Σάμπρα και Σατίλα. Πρέπει λοιπόν με την ευκαιρία να υπενθυμίστουν μερικές αλήθειες.

Οι σφαγές της Σάμπρα και Σατίλα, διευκολύνθηκαν με την απο-

χώρηση του τμήματος της ΔΔΕ που ξανάρθε στα στρατόπεδα στα πλαίσια μιας άλλης δεύτερης δύναμης (!), αφού είχε ήδη γίνει η σφαγή.

Τα συμπεράσματα της έκθεσης Καχάν ενσωματώνονταν σε μια μα νούβρα που είχε σαν στόχο να ρίξει μερικά την ευθύνη πάνω στην κυβέρνηση Μπέγκιν ή πάνω σε ένα από τα μέλη του (Σαρόν και Σαμίρ). Όπως και έγινε. Αυτό επέτρεπε στο σιωνιστικό κράτος "να τη βγάλει καθαρή" και να διευκολύνει μακροπρόθεσμα την αναγνώριση από τα αραβικά κράτη και τη διεύθυνση της PLO προετοιμάζοντας επίσης μια πιθανή αντικατάσταση με μια "καλή" κυβέρνηση Περέζ (εργατικό). Ετσι, επιταχύνοντας την ανάπτυξη μιας διαπραγματευμένης λύσης, ο σιωνισμός και ο ιμπεριαλισμός πετυχαίνουν την επίλυση της ένοπλης πολιτικής τους. Αυτό ωστόσο δεν πρέπει να δημιουργεί αυταπάτες. Γιατί, ακόμα και αν ο Μπέγκιν αντικατασταθεί, το Εργατικό κόμμα που είναι ο μόνος πιθανός αντικαταστάτης, έχει και αυτό λερωμένη τη φωλιά του με σφαγές στο παρελθόν.

Είναι ακριβώς αυτό που, κυνικά, υπενθύμισε ο ίδιος ο Σαρόν στο τέλος Σεπτεμβρίου 1982 για να υπε-

Η περίπτωση της Γερμανίας αξίζει μια ιδιαίτερη προσοχή, γιατί σίγουρα μια νίκη των σοσιαλδημοκρατών θα δυνάμωνε την "ουδετερότητα" της (εμείς βέβαια, διαλεκτικά, βλέπουμε σε αυτό, το άνοιγμα του δρόμου για να μπει στην ημερήσια διάταξη το εθνικό πρόβλημα της ένωσης των δυο Γερμανιών). Πράγματι αυτό απασχολούσε τον εθνικοσοσιαλιστή Μιττεράν που, ξεχνώντας νομιμιάς το γαλλικό "μεγαλείο", έτρεξε να προστατευθεί μες στην αγκαλιά του Ρήγκαν και των πυραύλων του και αναγκάστηκε να υποστεί συγχρόνως και την υποτίμηση του φράγκου.

Αυτές οι αντιφάσεις όμως είναι πραγματικά γεγονότα και όχι ιδεολογικά. Τα ευρωπαϊκά κράτη, αν και συνεχίζουν να συγκρούονται μεταξύ τους, σύγχρονα βρίσκονται όλα μαζί ενωμένα ενάντια στους "άλλους" και ιδιαίτερα ενάντια στους υπερατλαντικούς συμμάχους τους. Η ιστορία στην πραγματική διαλεκτική της θα δείξει τις λύσεις (αστικές και καπιταλιστικές) αυτού του προβλήματος και θα μας προσφέρει ένα εκτεταμένο έδαφος για την πάλη ενάντια σε όλες τις μορφές παραπλάνησης του προλεταριάτου σχετικά με αυτές.

ρασπίσει την πολιτική του καταγγέλωντας τις ευθύνες του Περέζ (όταν αυτός ήταν υπουργός Αμυνας) στη διάρκεια των σφαγών του Τάλ-Ελ-Ζαατάρ το 1976. Η φύση του σιωνιστικού κράτους του Ισραήλ είναι τέτοια που όλες οι πολιτικές δυνάμεις που το υποστηρίζουν έχουν ήδη μπλεχτεί ή θα μπλεχτούν υποχρεωτικά στο μέλλον σε μια αιματηρή πολιτική καταπίεση και σφαγών. Αν ο Μπέγκιν είναι δύο φορές εγκληματίας, οι διάφοροι Περέζ είναι μια φορά. Αυτό όμως δεν αλλάζει την ουσία. Παραμένουν εγκληματίες.

Γι' αυτό η έκθεση Καχάν πίσω απ την ψεύτικη μάσκα "κουράγιου & ειλικρίνειας" δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένα στοιχείο της αισχρής αντεπαναστατικής παγίδας που έχει στηθεί στις παλαιστινιακές και λιβανέζικες μάζες.

